RAOUL PLUS S.I.

MOJA SVAĆANJA

MOLITVA

R. PLUS S. I.: MOJA SVAGDANJA MOLITVA

KNJIŽNICA ŽIVOTA

NIZ IV

KNJIGA 1

RAOUL PLUS S. I.

MOJA SVAGDANJA MOLITVA

PREVEO: FILIP MAŠIĆ D. I.

NAKLADA KNJIŽNICE ŽIVOTA

RAOUL PLUS S. I.

MOJA SVAGDANJA MOLITVA

RAZMATRANJA ZA SVEĆENIKE

ZAGREB 1942

IMPRIMI PERMITTITUR: Zagrebiae, die 2. octobris 1941.
No. 19 — Carolus Grimm S. I., Provincialis
IMPRIMATUR: Zagrebiae, die 16. octobris 1941.
No. 16957 — Dr. Franciscus Salis-Sewis, Vic. Gen.

TISKARA »GLASNIK« ★ ZAGREB PALMOTIĆEVA 33

PREDGOVOR

Svećenik vrijedi onoliko, koliko vrijedi njegova molitva.

U svećeniku bez molitve svećeništvo je doista izblijedilo. On je pače u opasnosti, da ga žalosno iskustvo praktički nauči, kako je nemoguće, da netko bude čovjek Božji, ako ne stoji u intimnoj i osobnoj vezi s Bogom.

Svećenik, koji se moli, ima plodno svećeništvo. Pogledaj samo jalova apostolska nastojanja, koja su naoko često tako sjajna. Falilo im je bitno, ili bolje falilo im je samo bitno: žarka molitva na klecalu. A na dnu plodnog apostolata, pa izgledao on ma kako neugledan, iskače jasno razlog njegova uspjeha: njegov pokretač je čovjek molitve. Postignuto dobro je točno odmjereno žaru i velikodušnosti molitve, koja je prožimala apostola.

Još više! Svećenik na zlu putu može na sreću ostati vjeran usmenoj molitvi, na pr. recitiranju brevijara. Može pače uz strašno svetogrđe nastaviti i sa služenjem sv. Mise. Ali nikada se ne će naći svećenika u smrtnom grijehu, koji ustrajno iskreno moli.

Molitva osigurava svećeniku vjernost prema Bogu. Ona je očituje i potkrepljuje više nego išta drugo.

Svećenik mora moliti. O tom ovisi skoro život ili smrt njegove duše. A svakako je to pitanje, o kojem ovisi, hoće li njegov život biti plodan ili jalov. A koji se svećenik dao zarediti, da postane osrednje svet i da učini samo nešto malo za Boga?

★

Potrebu molitve ne će zacijelo nijekati ni jedan ozbiljan svećenik, svijestan svoga dostojanstva, uzvišenosti i obveza svoga svećeništva. Ali gdje da nađe jednostavnu knjigu, koja bi mu pomogla obavljati dnevnu molitvu?

Postoji doduše mnogo knjiga razmatranja za svećenike. Ali većina ih je na stranim jezicima. A to je za mnoge poteškoća. Druge su opet ili previše opširne ili previše natrpane, skoro bih rekao previše dotjerane. Mje-

sto da samo natuknu, one kažu sve i dovede tako do opasnosti, da razmatranje, osobno razmišljanje, postane obično čitanje.

Dva su nas razloga potakla, da napišemo ovu knjigu; želja, da poslužimo subraći, i osjećaj zahvalnosti.

Primili smo naime molbe sa raznih strana, da se latimo posla.

»Razmatrati bez knjige«, veli jedan subrat, ostat će i za nas svećenike privilegij nekolicine. Većina se mora držati kakvog priručnika.

Dozvolite mi, da vam kažem, kako si ga ja zamišljam! Tristošezdeset i pet razmatranja, a svako samo sa jednom točkom, a ne sa dvije ili tri, jer tako razmatranje lako postane čitanje, a ne osobno nastojanje. Svako razmatranje treba da zaprema samo jednu stranicu. Ne smije to biti samo suho nabrajanje pojmova, već zbijeno štivo sa nekoliko zgodnih i malko razvijenih ideja.

Treba li iscrpivo obraditi u jednom nizu razmatranja koji predmet? Mislim, da to nije potrebno. Nekoliko razmatranja u slijedu o istom predmetu, raspoređenih kroz cijelu godinu, to već ide. Glavna je stvar, da imamo knjižicu kratkih, praktičnih i doista svećeničkih razmatranja, koja bi imala za rezultat onu sv. Tome Akvinca, koju ja malko preinačujem: Timeo sacerdotes illius libri!

Da je takvo djelo prijeko potrebno i da bi urodilo nevjerojatnim plodovima, to je očito.

Imate li možda Vi vremena? Ja Vam se usuđujem reći: prihvatite se posla! Ne osjeća oskudicu kruha samo puk, već i svećenici, prijatelji božanskoga Učitelja i njegovi djelitelji, kojih će apostolat biti tim plodniji, što im nutarnji život bude intenzivniji.«

Tko da odoli takvim bratskim poticajima i zahtjevima?

A njima se priključio i jedan drugi motiv: želja da ovim djelom izrazim svoju, rekao bih, zavjetnu zahvalnost.

Ako sam svojim perom učinio nešto dobra u dušama današnjega doba, zar ne dugujem to milosti svoga svećeništva? A iza nje i ocima i učiteljima svoje duše. Nije li onda pravo, da opjevam i proslavim svojim slabim silama, to živo vrelo, kojemu me je božanska Dobrota već tako dugo vremena pripustila, da se napijem?

Ova knjižica bit će izraz moje zahvalnosti Isusovu Srcu, koje me je obasulo tako kraljevski svojim darovima, kao i sve one, koji ga iskreno traže.

Dajem evo svojoj braći u svećeništvu ovo djelo. Dao Bog, da ta knjiga bude sredstvo, po kojemu će se »izraziti Krist u onima koji su po svojoj službi određeni, da formiraju Krista u drugima« (Pijo X.). Neka ovo nastojanje skupa s njihovim pomogne uz pomoć Božju, da postanemo pravi svećenici po Srcu Spasiteljevu, ljudi žarke, osobne molitve, kojima je svagdanje razmatranje sveto, apostoli na klecalu, koji će na svom putovanju smoći, da povuku za sobom duše na blagoslovene puteve molitve.

★

Razmatrati ne znači čitati. Stoga sam sve tekstove sveo na najmanju moguću mjeru, ispustio sve bilješke, svako učeno tumačenje i opširno opisivanje.

Trebalo je, da svaka meditacija bude i privlačiva, t. j. sposobna, da potakne na razmišljanje i osobnu molitvu. Jesam li uspio? O tom neka sude subraća. Ako jesam: Gloria in excelsis Deo!

Nastojao sam u ovim razmatranjima: 1. Da potsjetim na glavne dogmatske istine, koje imaju veću primjenu za svećenike. — 2. Da potsjetim na glavne svećeničke dužnosti.

Stvarno kazalo pri koncu knjige pomoći će, da se lako nađu razmatranja o istoj stvari, koja su razasuta po čitavoj knjizi.

U slučaju, gdje tekst meditacije ne bi bio dosta jak, ili da se pojača njezino djelovanje, uputio sam na koncu većine razmatranja na Sv. Pismo, ponajviše na Evanđelje, sv. Pavla i Psalme, ili na koje poglavlje knjižice »Nasljeduj Krista«.

Općenito, za nedjelje i za dane, koji imaju svoj vlastiti oficij, uzeo sam za temu koju misao iz samog oficija ili iz Mise. Gdjekojemu će se svidati, da si nađe predmet razmatranja radije iz oficija i sv. Mise skupa, nego da razmatra samo o kojoj posebnoj ideji. Slobodno!

PRAKTIČNE UPUTE

1. Ako je tko raspoložen na sabranost ili osjeća lakoću u molitvi, neka pusti knjigu na stranu.

2. Ako se tko služi knjigom, pa mu ta potakne u duši zgodnu misao ili rasplamti srce, neka ne čita dalje, već neka zadrži u misli i razvije je ili pojača žar srca, sve dok ga to ne zasiti.

3. Razmatranje nije osamljena vježba čistoga intelektualizma, već srdačno općenje s nebeskim Ocem ili s Isusom. Treba dakle nastojati iznad svega, da porastemo u ljubavi.

4. Što manje ili bolje nikako ne zadržavati se u zamamnim spekulacijama — na pr. za slijedeću propovijed! — nego više nastojati, da istinu prožmem za sama sebe, i kako bi me dovela do potpunog predanja Bogu. U razmatranju se ne radi o tome, da tražim, kako bi što bolje obratio druge, nego kako ću što bolje obratiti sama sebe.

5. U izboru vremena nastojati, da si odredim takvo vrijeme, gdje će me drugi najmanje smetati.* Više vrijedi pola sata neprekidna razmatranja, nego tri puta po deset minuta, prekinutih na pr. ispovijedanjem. Najzgodnije mjesto molitve za svećenika je župna crkva, ali po mogućnosti u vrijeme, kad nema u njoj vjernika.

6. Vrlo je korisno pročitati predmet razmatranja navečer (to bi moralo biti zadnje dnevno djelo), sjetiti se općenito predmeta razmatranja pri ustajanju i služiti se knjigom za vrijeme razmatranja samo toliko, da se sjetim stvari, a ne da si prištedim napor. Glavna je stvar, da budem sam s Bogom. Tuđe riječi služe samo zato, da se stavim u doticaj s Bogom. A kad je jednom to uspostavljeno, nemaju ta pomagala više smisla u srdačnom razgovoru s Bogom.

7. Za vrijeme molitve treba izabrati stalno i dolično držanje. Paziti na nemar, na pospanost.

8. Sjeti se, da će ti molitva u najviše slučajeva samo onda uspjeti, kad se staviš u Božju prisutnost. A to se ne smije nikada propustiti na početku razmatranja. Ako si sam, ostani pri tom sjećanju na Božju prisutnost stojeći, a onda se pokloni Svevišnjemu time, da poklekneš.

9. Ako predmet razmatraja dopušta, valja završiti razmatranje s točno određenom odlukom. Valja živjeti svijesno. Treba znati, što hoću. Sjeti se, koliko je moguće, na pr. prije svakog jela, što si odlučio i o čemu si jutros razgovarao s Bogom.

»Ne zaboravi nikada, što sam te već odavna naučio, naime da ja, vječna Mudrost, bez prestanka govorim srcu svakoga čovjeka. Ali oni me ne će da slušaju, osim možda u koji svečani čas, koji ja s neizmjernom strpljivošću i nedostižívom umjetnošću pripravljam često puta kroz cio jedan život. Evo jednog takvog časa i za te! Saberi se, ponizi se! Otresi se svake rastresenosti, svega, što bi priječilo moje riječi. Odbaci svoje stare načine mišljenja, riječi izrečenih bez svijetla, ljudskih izraza, što su ih strasti izobličile, uobičajenog načina govora i suđenja...«

»Učitelju, ja to želim. Ostavit ću sve svoje stare misli i povući ću se daleko od buke, da Tebe čujem. Daleko bilo od mene sve, što ne dolazi od Tebe i što Ti nisi blagoslovio... Ja se približujem i želim približiti svojoj smrti, t. j. istinitom odreknuću i potpunom otrgnuću, gdje si Ti, Bože moj, jedini oslon, koji si sama istina i ljubav.«

P. Gratry

OD ADVENTA DO PEDESETNICE

1. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja
»VRIJEME JE DA USTANEMO!«

Moj svećenički život do danas? Revan? ... Ako je bio takav, kako moram biti zahvalan! — Griješan?... Ah, nadam se, da nije. — Mlak?... Možda. Ako je bio, kolika nesreća! U tom slučaju ja bih stupio u svećenički stalež, da budem svećenik drugog reda.

Ne! Ti si, Gospodine, svjedok onih dobrih želja u sjemeništu i za vrijeme ređenja. Htio sam, jest, ja sam htio da postanem svetac, čovjek Božji. Pa ipak mlak, i s takvom prošlošću! ...

Mlak uz ovakvu sadašnjost, uz ovakve patnje, što ih nosi Crkva, uz ovoliku ravnodušnost masa, uz ovolike grijehe, koji se neprestano gomilaju! Kako je to nedostojno! ...

»U Francuskoj ima 40.000 svećenika, a vjera propada!« uzdisao je o. Chevrier. »Kad bismo imali samo 80 arskih župnika, za svako okružje jednoga, kako bi naša Francuska cvala!«

»Causa ruinae populi sacerdotes mali«, veli sv. Grgur. Da nam narod propada, uzrokom su loši svećenici ...

Moj svećenički život u budućnosti. Mlak, još uvijek mlak? ... Ne! Hora est surgere! Vrijeme je, da se ustane! Moji nekadanji i moji sadanji ideali bodre me na to.

Bog me traži za se... Duše me čekaju... Nema više odgađanja! Već sam previše prosipao darove Božje. Već je 10, 15, 20 godina, otkako sam svećenik. Pa što sam dosada učinio?... Toliko svećenika, pa ipak tako malo arskih župnika!... Ja hoću da budem jedan od tih župnika!...

»Mundus sacerdotibus plenus est — svijet je pun svećenika,« govori opet sv. Grgur, »tamen in messe Dei rarus invenitur operator — ali je u Božjoj žetvi malo poslenika.« Zašto? »Quia officium sacerdotale sumpsimus, opus officii non implemus — preuzeli smo dužnosti svećeničke, ali tih dužnosti ne ispunjavamo«. Honor, onus. Officium: imamo dužnosti i dostojanstvo. Onus officii: Moja svetost mora odgovarati mojim dužnostima... Već sam dosta zaostao...

Blažena Gospo, Kraljice svećenika, daj, da postanem svetac!

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 24, 1—6.

★

Ponedjeljak ADVENAT

Advenat je započeo. Što on znači? Oživljava u nama veliku želju naroda prije Krista, koji su čeznuli za njegovim dolaskom, za dolaskom Onoga, koji je imao da na bijednu zemlju donese izgubljeni božanski život.

Daleko tamo iza nas, istočni grijeh, pad praroditelja, grijeh Adama i Eve, čovječanstvo, koje je izgubilo božanske darove...

Tu posve blizu pred nama kolijevka, jasle i po ovim jaslama uspostava božanskog života u svijetu, Bog, koji iznova počima stanovati u srcu ljudskom, to jest milost na zemlji (sakriveni Bog u duši), i slava na nebu (Bog u duši, ali u svijetlu).

Čudo našeg pobožanstvenja na početku svijeta.

Čudo obnovljenog pobožanstvenja po Isusu Kristu... Verbum caro... Bog je postao čovjek, da nas opet pobožanstveni.

Kako shvaćam uspomenu na ovaj veliki dolazak, kojega se Crkva sjeća?...

Dođi, Gospodine, i daruj život svoj svijetu! Dođi i obdari u prvom redu svoje svećenike životom svojim. Živo osjećam, kako me pozivlješ na početku ove liturgijske godine. »Došao sam«, tako si jednom rekao u svom Evanđelju, »da imaju život u izobilju.« Meni je, Gospodine, taj život potreban, potrebno mi je obilje toga života. Potrebno mi je za mene samoga, potrebno mi je za moje ovce, za moje učenike, za moju okolinu, za duše cijeloga svijeta, koje ovise o mojoj svetosti. Dođi Gospodine Isuse! Dođi! Ja sam pripravan. Dobro ću raditi. Ali sam ne mogu ništa. Dođi!

Pročitaj: Izaija 1, 16—19.

★

Utorak DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE!

Na početku 19. stoljeća računali su ovako:

	biskupskih sjedišta	danas
— u Kanadi	1	32
— u U S A	3	95
— u Aziji	45	165
— u Africi	9	55
— u Australiji	—	38

Koliko misionarskih napora pretpostavlja sve ovo, koliko umora, koliko molitve, koliko velikodušnosti!

Da li se u mojoj župi, u mojoj školi, otkako sam tu, kraljevstvo Isusovo raširilo? Da li ima sada više duša, koje pripadaju Isusu? Da li su sada više

njegove? Što sam učinio? Kako idu moji poslovi? Jesam li zapeo..., napredovao..., nazadovao?

Da li me uopće to pitanje zanima?... Ili sam možda s njim svršio? — Bilo što bilo, ovako dalje ne ide!... Neprijatelji se sve više spremaju na napadaj, a ja nisam ništa učinio...

Zar to znači biti apostol? Ne! To znači biti mrtvi apostol.

Neki profesor liječnik doveo svoje mlade slušače do sredine bolesničke sobe u jednoj bolnici pa ih upitao: »Recite mi odavle, iz daljine, tko je u ovoj sobi najveći bolesnik?« — ? — »Onaj tamo, komu se na licu kupe muhe. Čim teški bolesnik počne s potpunim mirom snositi muhe, koje napadaju njegovo lice, već je to dovoljan znak, da je smrt blizu.«

Čim svećenik počne mirno gledati sve ono, što se radi protiv Boga u njegovoj župi, u njegovom društvu, znak je, da je njegova revnost mrtva...

Pročitaj: Dj. Ap. 5, 12—17.

★

Srijeda KAD BI ZNAO!... Velika tajna kršćanstva stoji u tome, što Bog želi, da bude proslavljen pobožanstvenjem čovjeka. Pobožanstveniti ljude po Sinu Božjem, koji je postao čovjekom, to je bilo poslanstvo, što su ga apostoli navješćivali svijetu.

Da li su to možda samo riječi? — Nisu! Prava stvarnost: prema odredbi Božjoj svaki je kršćanin »Bogonosac«, »Svetohranište triju Božanskih Osoba«.

Pa ako je to istinska stvarnost, onda je jasno, da od ove dogme nema uzvišenije, ni temeljitije. Posjedovati u sebi stvarno Svevišnjega, biti u potpunom značenju riječi živi relikvijar Gospodnji — što

mi treba više, da postavim znanstveni temelj ne samo svojoj pobožnosti nego i svome apostolatu?

Sad razumijem, zašto sotona upreže sve sile, da dovede ljude do zaboravi na ovo uzvišeno dostojanstvo: laicizam, naturalizam... Ali da kršćani, moji župljani, moji učenici ne mare za ovoliko bogatstvo i da žive kao da nadnaravnog reda uopće niti nema, to je neshvatljivo!

Da to ne dolazi možda odatle, što ja, svećenik, nisam stavio svoju pobožnost na ovu najglavniju dogmu i na njoj gradio?...

Odsada ću vjerovati u svoje dostojanstvo, da sam »Bogonosac«, da pomognem svim onima, koji su moji po krštenju, koji su oko mene, da žive i oni kao nosioci Božji...

Pročitaj: Iv. 4, 1—31.

★

Četvrtak ŽIVE JASLICE Doskora će Riječ uzeti tijelo. Ja ću Riječ promatrati u neobičnoj kolijevci, u siromašnoj staji, koja je oko 200 m udaljena od neznatnog gradića Betlehema.

Pa koji su to razlozi mogli sklonuti Riječ, da poduzme ove divovske korake—sicut gigas? Da li ju je privlačila prljava spilja ili drvene jasle? Ne! Žive jasle, naše duše zavedoše je. Riječ je odlučila da se zajedno s Ocem i s Duhom Svetim nastani u srcima sviju ljudi. Ali nažalost ljudi ne htjedoše primiti ovoga uzvišenog i tajanstvenog Gosta. ...»Za te nema mjesta.« — To je bio istočni grijeh.

Riječ će doći na zemlju, da sve stavi u red. Mrtve jasle nisu njezina zadnja postaja, jer ona teži za živim jaslama naših duša...

Na Božić dopušta mi Crkva tri sv. Mise, jer se može zamisliti trovrsno rođenje Riječi:

— vječno rađanje u krilu Očevu,

— vremensko rođenje u Betlehemu,

— duhovno rođenje zajedno s Ocem i s Duhom Svetim u svakoj duši po posvetnoj milosti.

Riječ ne dolazi u Betlehem radi Betlehema, već radi druge svrhe, koja je skrivena, tajanstvena i nedvoumna.

Čemu Utjelovljenje? — Radi milosti posvetne. Prave jaslice jesu moja duša...

Odluka: moram se priviknuti da postupam sa sobom kao sa živim jaslicama. Moram smatrati stvarnost stvarnošću. To sam ja i prema tome valja da živim...

Pročitaj: Iv. 1, 1—19.

★

Petak »EVO DOLAZIM!«

Ljubav Gospodinova prema nama, ukoliko je Gospodin Riječ.

Istočnim grijehom izgubio je čovjek božanske darove. Tko će mu ih povratiti...?

Tri božanske Osobe razmišljaju. Ništa, što se diže s ovoga našeg neznatnog planeta, na kojem je prokletstvo, ne može dati potpune zadovoljštine. Nema sumnje, da ova zadovoljština mora biti ljudska, jer mora doći od ljudi. Ali i njezina vrijednost mora biti neizmjerna, budući da je i uvreda beskrajna.

Tada se Riječ ponudi svome Ocu: »Ljudske žrtve nisu dostatne... Ja ću poći«. Ili bolje: budući da je božanski život vječna sadašnjost, »ja idem.«

Tko je Riječ? — Ova božanska Osoba u taj čas puna je ljubavi prema nama. Radi našega spasenja dolazi, da se utjelovi. Ova se Riječ vječno prikazuje Ocu: »Oče, evo me. Ecce venio!« Ne veli da dolazi u budućnosti, već u sadašnjosti: Dolazim. Riječ se kroz cijelu vječnost prikazuje Ocu iz ljubavi prema nama...

Moram biti svijestan ove vječne ljubavi Gospodina svoga... Poći u dubine njezine... Kolikog li bezdana!...

Moram paziti na to, napose kad kod sv. Mise molim Credo ili čitam početak Ivanova Evanđelja i prema odredbi svete Crkve prigibljem koljeno: »Et homo factus est. — Et Verbum caro factum est.«

Riječ je na me vječno mislila. Ona se za me vječno prikazivala. Vječno! Caritate perpetua dilexi te. Oduvijek sam ljubljen, neizmjerno sam ljubljen, sve do sada sam ljubljen...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 5.

★

Subota SV. AMBROZIJE KRSTI AUGUSTINA

Krštenje. Toliko sam puta krštavao. Da li shvaćam značenje krštenja? »Izlazi, nečisti duše, iz ovoga djeteta, daj mjesto Duhu Svetomu!« — Da li vjerujem u ono, što govorim? Kad želim ovom malom stvorenju, što ga krstim, da živi uistinu kao pravi hram Božji, kao živi relikvijar Presvetog Trojstva, da li su to samo riječi u mojim ustima ili izraz dubokog uvjerenja?

Ja sam kršten. Pa da li ostvarujem svoje krštenje?

Ja krštavam. Da li je stvarnost sakramenata, što ih podjeljujem, za me uistinu stvarnost?

Molitva ?

U želji da naglase što bolje božansku prisutnost u nama po milosti, auktori se ne boje da usporede ovu neizrecivu nazočnost s nazočnošću Riječi u Blaženoj Gospi, s Utjelovljenjem i s Rođenjem Isusovim. Nema sumnje, razlika je u načinu nazočnosti. Nazočnost posve duhovne naravi, kad se radi o nazočnosti po milosti. Nazočnost tjelesna, kad se radi o Utjelovljenju. Ali je stvarnost nazočnosti ista. I ova je nazočnost stvarna kao i ona.

»Općenito je mišljenje svih teologa, koji slijede sv. Tomu.« piše O. d' Argentain, »da se osoba Duha Svetoga (zajedno s Ocem i s Riječju) daruje duši, koja je po milosti Božjoj postala dijete Božje, onako stvarno, kao što je osoba Riječi dana Blaženoj Gospi, koja je bila odlikovana dostojanstvom Majke u tajni Utjelovljenja«.

I neka se ne čini, kao da je ova izreka samo izletjela ispod pera ovoga pisca, jer on nastavlja:

»Milost posvetna, koja se daje pravedničkoj duši, nije samo milost Duha Svetoga, već je to dar, koji nosi sa sobom samoga Darovatelja, to jest samu osobu Duha Svetoga, koji stanuje u takvoj duši sve dotle, dok ona čuva milost. Duh Sveti stanuje u duši tako sigurno, kao što je Riječ prebivala u Blaženoj Gospi, dok ju je ona nosila u krilu.

I teolozi ne samo da iznose ovu istinu kao posve sigurnu i neosporivu, već idu dotle, da vele: Kad osoba Duha Svetoga ne bi bila neizmjerna — — što je nemoguće — i kad bi stanovala samo u nebu, bila bi prisiljena da sađe i da stanuje u pravedničkoj duši«.

Isti pisac zaključuje:

»O Bože ljubavi! Koliko štovanje zaslužuje duša, koja je ovako puna Duha Svetoga! Zar joj se ne mora iskazivati ono štovanje, koje se iskazuje

pred Svetohraništem, u kojem se nalazi presveto Tijelo Isusovo, ili kao samoj Blaženoj Gospi, dok je ona u svom čistom krilu nosila samoga Sina Božjega, budući da je ta duša puna Duha Svetoga, koji je jedno s Ocem i sa Sinom?«

Pročitaj: Obred krštenja.

2. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja
KORJEN JESEJEV

Nakon pada zlih anđela Bog je odlučio, da će sam kazniti sotonu. Nakon pada Adama i Eve Bog je mogao i sada sam neposredno kazniti oholog kušača. Ali Bogu je bilo draže, da se kod kazne posluži drugom ženom. Odabrao je taj način osobito zato, da to jače ponizi ovog bijednika. »Žena će ti satrti glavu«.

Starinska slika iz godine 1610. prikazuje Blaženu Gospu, kako sjedi držeći na krilu svoga Sina, koji se smiješi. Gospina je noga stala zmiji na glavu, a mali Isus stoji opet na nozi svoje Majke. Slikar Erazmo Quellin istakao je istu misao na slici, koja se nalazi u crkvi sv. Mihovila u Louvainu. Dosta bi bio sam Isus. Nije mu trebalo Majke, da satare zmiju. Ipak je htio, da mu ona pomogne, htio je to radi njezine slave, a nama na utjehu.

Sjetimo se, kako sotona tijekom stoljeća istražuje, koja bi to žena mogla biti na zemlji, žena, koju on proklinje već unaprijed više nego sve druge žene. On znade, da će jedna doći, koja će mu satrti glavu. Ali kako da prepozna ovu izabranicu Gospodinovu? U svim velikim prilikama, u kojima je sotona ulazio u borbu s Izraelom, dizala se po jedna žena, da zaštiti narod Božji. Kad se radilo

o tome, da se spriječi osvojenje Svete Zemlje, diže se Debora. Za asirske provale eto Judite. Kad udariše Perzijanci, pojavljuje se Estera. Debora je probila čavlom sljepočicu Sisari, Judita je mačem odrubila glavu Holofernu, dok je Esterinim zauzimanjem obješen Aman. Svi su ovi tirani udareni po glavi. I ovo je bio simbol za sotonu.

Evo Isusa. Uz njega kao da nema nijedne žene, koja bi mogla uzeti ulogu, što sotonu toliko straši. To sigurno ne će biti ona priprosta Djevica, što sjedi uz kolijevku u Betlehemu, mislio je sotona. Ne će biti ni ona Žena, što kroz 33 godine živi u tolikoj skromnosti. Još manje mogla bi to biti ona zaplakana Majka na podnožju križa. Čega da se boji sotona uz ovu slaboću? — No da poniženje bude potpuno, sotonu će pobijediti upravo ova slaboća...

Izmoli: Pjesma oslobođenih, Iz. 26, 1—20.

★

Ponedjeljak SMISAO ADVENTA

Advenat ima dva obilježja: on je vrijeme pokore i vrijeme nade i radosti. Vrijeme pokore. Misao, da se ova priprava na Božić ima posvetiti molitvom i jačom velikodušnošću, potječe od davnine. Tragovi joj se jasno nalaze u 5. stoljeću u biskupiji Tours. Sredinom 6. stoljeća taj je običaj raširen po cijeloj Galiji i po nekoliko crkava u Italiji. U 7. stoljeću po cijelom Zapadu. Međutim sve do 12. stoljeća osjeća se kolebanje u broju sedmica adventa.

Postilo se. Danas je taj post skučen na kvatre i na predvečerje Božića. Branilo se sklapanje ženidbe. Trag toga običaja ostao je do danas u Crkvi, koja brani svečanu svadbu, osim uz dispenzu.

Vrijeme nade i radosti. Čišćenje od grijeha potrebno je, da možemo primiti Isusa. Očekivanje Isusa potiče na veću radost nego pokora. Crkva izostavlja »Gloria«, propisuje ljubičasto ruho, ali zadržaje »Alleluja«. Liturgijske molitve nastoje da priprave duše, ali one posebno idu za tim, da pobude nadu.

»Tebi dižem dušu svoju, Bože, u te se uzdam...« (Intr. 1. nedj.).

»Puče Sionski, evo dolazi Gospodin...« (2. nedj.)

»Radujte se, Gospodin je blizu...« (3. nedj.).

Molitve, da se uskori dolazak Mesijin. (Kvatre i 4. nedj.).

Napokon vesela vijest o dolasku. (Misa na Badnjak).

I kroz cijelo vrijeme misao na Gospu, koja moli s nama i očekuje božansko Čedo, osvijetljuje svaki dan.

Izmoli: Verbum supernum...

★

Utorak CONVERSATIO IN COELIS

Mladi slikar govori umjetniku Courbertu, kako kani doskora otputovati na Istok. Courbert ga je dosad mirno slušao. Ali čim je čuo riječ Istok, kao da se oda sna probudio, pogleda slikara začuđenim očima i progovori: »Ah, vi idete na Istok! Nemate dakle kod nas dosta krajeva?«

Zar ovom mladom slikaru nije sličan svećenik, koji se posve predao stvarima, što ga okružuju, a zaboravlja na najveća svoja dobra, na ono, što mu je posve blizu: na crkvu, na svetohranište u crkvi, na Boga, koji živi u njegovoj duši, gdje ga čuva milošću posvetnom?...

— Kuda ćete, kakvo blago tražite? Kamo će vas dovesti ova vaša lijepa radinost?

— Ah, moram učiniti ovo i ovo, još prije ono.

— Smijem li vas upitati kako je bilo s vašim razmatranjem jutros?

— Nemam vremena.

— Vi ste kao onaj mladi slikar. Zaslužujete odgovor Courbetov: »Otišao si na ne znam kakav istok. Zar nemaš dosta krajeva?«

Nije za nas najvažnije, da idemo daleko, već da uđemo unutra. Valja učiniti najprije ono, što je preče. Umiješ osvajati, pronalaziti, obnavljati? Počni najprije s tim svijetom, što se nalazi u tvojoj nutrini. Kasnije možeš i na istok. I bit ćeš sposobniji da i taj istok osvojiš.

Advenat je posebno zgodno vrijeme za sabranje. Ugledaj se u Gospu. Draga Majko, nauči me, kako ću boraviti u svojoj nutrini, da se ne dotičem samo tih tajna, već da po njima živim. Prope est Dominus. S toliko je razloga Gospodin uistinu blizu!

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 3.

★

Srijeda
NIKADA SAM

Sve više moram da se uživljavam u ovu misao... Doklegod sam u stanju milosti posvetne, nisam nikada sam, uvijek smo dvojica: Bog u meni i ja.

Kad obnavljam godišnju uspomenu na Utjelovljenje, razmišljat ću i o ovom čudu. Spasitelj nije s drugog razloga sašao k nama dolje, već da svijetu donese božanski život.

Kako je dakle uzvišen život duše krštena čovjeka, kojega je veličina i odviše nepoznata... Nije drugo već život samoga Boga, život, koji je presađen, prilagođen suhom tlu ljudske duše... Tu je sva vrijednost vječnosti (O. Gardeil).

»Blago duši, koja posjeduje milost posvetnu! Ona posjeduje u svom stanu tri božanske Osobe. Otac, Sin i Duh Sveti nastanili su se u njoj. Duša je dobila snagu, da se sjedini s Njima. I ova snaga postaje veća, što više duša napreduje u nadnaravnom životu. Što se jače milost prima duše, to je život duše s Bogom srdačniji. Sve je to istina, jedna od najvećih istina naše kršćanske vjere« (Joret).

Sestra Elizabeta Presvetog Trojstva molila se ovako: »Daj, Gospodine, da budem sasma budna u svojoj vjeri...« Lijepa je to molitva. Živjeti budan... — A s. Sofija Claye govorila bi: »Ne mogu izreći, što osjećam, kad pomislim na to, da sam hram Božji. Bog je meni bliže, nego ja sama sebi. To znači umrijeti od začuđenja.«

Život na zemlji dan nam je samo zato, da se ovaj naš nadnaravni život može razviti. Smrću dolazi on do svoje vječne punine.

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 8.

★

Četvrtak
MEDIUS VESTRUM

Sv. Ivan Krstitelj govorio je o Isusu, o Bogu-Čovjeku, koji je bio usred Židova, ali ga Židovi nisu poznavali. Zar se isto ne bi smjelo reći o Bogu, koji živi u našim dušama, a najviše ga duša ne poznaje. »Ima netko među vama, u vama, a vi ga ne poznajete«.

Dozvat ću si u pamet ove lijepe riječi nastojeći, da što jače osjetim njihovu milinu:

»Ako tko bude mene ljubio, (mene Isusa, Boga-Čovjeka), i Otac će moj njega ljubiti, i k njemu ćemo doći, i kod njega ćemo se nastaniti« (Iv. 14, 23). To su riječi, da ljepših ne može biti. Treba, da reknem samome sebi, da su one tako istinite

i da je njihov učinak tako stvaran, kao što su riječi, što ih izgovaram u sv. Misi: »Ovo je tijelo moje«.

»Vi ste hramovi Božji... Duh Sveti stanuje u vama« (1. Kor. 3, 16). Ima još i drugih sličnih izreka: Gal. 4, 6.; Rim. 5, 5.; 2. Tim. 1, 14.

Skupljajući ukratko sve izreke sv. Otaca, sv. Toma Akvinac veli u svom spisu »De beatitudine«: »Velika se zaslijepljenost i velika ludost očituje kod mnogih, koji posvuda traže Boga, koji bez prestanka uzdišu za njim, koji često za njim čeznu, svaki mu se dan mole (ali tako, kao da bi bio otsutan), premda su prema riječima Apostolovim oni sami hramovi Boga živoga, premda Bog uistinu u njima stanuje, jer je njihova duša stan Božji, u kojem Bog bez prestanka prebiva — cum ipsi, secundum verbum Apostoli, sint templum Dei vivi et Deus veraciter habitet in eis, cum anima ipsorum sit sedes Dei, in qua continue requiescit.«

Malo dalje svetac nadodaje: »Za ovoga života morali bismo neprestano smatrati Boga stvarnošću, koja je uistinu naša — In hac vita continue deberemus frui Deo tamquam re plenissime propria«.

Moram biti uvjeren, da će moj duhovni napredak biti sve dotle neznatan, doklegod ova božanska stvarnost u meni ne dobije kod mene vrijednost prave stvarnosti (pomoću molitve, ponavljanih čina vjere itd.).

★

Petak
CHRISTUS FACTI SUMUS

Postali smo drugi Krist. To ističe Spasitelj svojom poredbom: »Ja sam čokot, vi ste loze.« Savršeno tijelo Isusovo prema riječima sv. Augustina sačinjava Isus sa svim dušama, koje su u milosti. Ove su duše udovi Kristovi. Stablo je potpuno samo onda, kad ima deblo

i grane. Isto je tako s potpunim Kristom. On se sastoji od Isusa, Sina Marijina, Sina Očeva i od nas (Cfr. 1. Kor. 12, 12—27. — 6, 15—18. i cijela Poslanica Efežanima).

Najveće čudo kršćanstva nije u tome, što je Isus došao na ovu zemlju, da nam povrati božanski život, koji smo izgubili istočnim grijehom, a ni to, što je umro na križu, da osigura naše otkupljenje. Mnogo uzvišenije iznašašće Isusa Otkupitelja sastoji se u tome, što nas je, u želji da nas pobožanstveni, u se ukalamio, da nas učini sa sobom jedno biće — velimo mistično biće, jer nemamo drugog izraza.

Veliko je čudo Utjelovljenje, veliko je čudo Otkupljenje, ali je najljepše čudo ovo naše sjedinjenje s Isusom.

Riječ Božja saći će na zemlju. Jedini Bog-Čovjek posjedovat će božanski život. Da primimo ovaj božanski život, moramo biti ukalamljeni u Bogu-Čovjeku.

U Božjem planu prije pada nije bilo utjelovljene Riječi, već samo Bog i pobožanstvenjeno čovječanstvo. Doći će do pada — felix culpa — da osnova bude još ljepša.

Bog i čovječanstvo kao i prije pada. Ali sada dolazi još Bog-Čovjek, Isus, božanski Posrednik, kroz čije ruke mora sve prolaziti. A mi ćemo biti dio, koji upotpunjuje Isusa. Ništa ne će saći s neba, osim preko Isusa. Ništa ne će poći od nas k Bogu, osim opet preko Isusa.

Je li Isus i za mene ono, što je on uistinu u svojoj biti: Božanski Posrednik?

Pročitaj: Iv. 15, 1—12.

★

Subota NAŠE JEDINSTVO S ISUSOM

Vrsni isusovački pisac 17. stoljeća, O. Judde, koji se više godina bavio duhovnim usavršavanjem mladih Isusovaca svećenika, u jednom razmatranju svojih duhovnih vježba, što ih je davao kroz 30 dana mladim Isusovcima govori o Isusu, Vođi nebeskom. Ističući tom prilikom pravu narav kršćanskog života te iznoseći u tom pogledu pravu katoličku nauku, posebno nauku sv. Pavla, veli:

»Ono, što je rekao sv. Pavao, može u nekom smislu reći svaki kršćanin: »Živim, ali ne živim više ja, već Isus Krist živi u meni.« Život, o kojem želim sada govoriti, nije mistični život u čovjeku, nije život, koji se sastoji u tom, da se duša, srce, osjećaji jednog čovjeka preobraze u Isusa tako, te taj čovjek misli, kao što Isus misli, ljubi, kao što Isus ljubi, radi, kao što Isus radi. Ovdje se misli na nešto bitnije. Jer da tko bude savršen kršćanin, mora najprije da postane kršćanin. Jedno je temelj drugoga. Život, o kojem želimo govoriti, jest onaj život, po kojem postajemo kršćani.

Pogledajmo, u čemu se sastoji taj život... Tko ne poznaje tih istina, taj ne poznaje temelja same vjere.

Sam Isus poučio nas je, u čemu se sastoji život Isusov u nama, kad veli, da je on čokot, a mi da smo loze (Iv. 15, 5). Sv. Pavao ističe to isto, kad govori, da je Crkva jedno tijelo, kojemu je glava Isus, a mi udovi (1. Kor. 12, 27). Kao što grane i deblo, loze i čokot, udovi i glava sačinjavaju posebne cjeline, tako isto Isus i kršćani sačinjavaju u stalnom smislu jednu te istu osobu. I kao što grane ne mogu imati života osim onoga, što ga dobivaju iz debla, i udovi, što ga dobivaju iz glave, tako isto kršćanin ne može dobiti drugog nadnaravnog života osim onoga, što ga dobiva svojim

jedinstvom s Isusom Kristom. Kršćanin rastavljen od Isusa Krista mrtav je. Živi, dok je sjedinjen s Isusom. Još više: njegov je život tim bujniji, što je njegovo jedinstvo s Isusom čvršće. Naprotiv kršćanin životari, suši se tim jače, što se to sjedinjenje više slabi, priječi, prekida.

Ovo sjedinjenje čovjeka s Isusom Kristom nastaje krštenjem. Krštenjem smo ukalamljeni u Isusa Krista.

...Na to nisam mislio dosada. Manje pripadam Isusu Kristu, što sam manje dio Isusa Krista.«

Izmoli: Ps. 91.

3. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja GAUDETE... IN CHRISTO JESU

Cijelo je Evanđelje radost. Nad jaslicama Gospodina našega navješćuju anđeli u Božićnoj noći pastirima veliku radost — »gaudium magnum«.

»Blaga vijest« — to znači Evanđelje — sastoji se u dvostrukom čudu, što ga je izveo Gospodin: da možemo postati hramovima Božjim, Gospodin je htio da po svetom krštenju ja kao i svaki kršćanin postanem portio Christi. Spasitelj nas ponovno pobožanstvenjuje time, što nas pridodaje kao sastavni dio svojoj osobi.

Kršćanin u svojoj biti nije drugo već živi nastavak Krista, dio Kristov ili prema riječima jednog svetog crkvenoga Oca portio Christi. Sv. Ivan Eudes prevodi te riječi ovako: »Dio Isusa Krista ili njegove svete relikvije.«

Duhovne knjige potiču čitatelja, da preuzme osjećaje Isusove, da što savršenije prisvoji Isusov na-

čin rada. I za mnoge je to jedina gimnastika moralnog reda, sveti pokušaj, lijepo nastojanje velikodušnosti. No ne naglašuje se dovoljno, kako ovo nastojanje, da se što savršenije nasljeduje Isus, nije drugo već logički zaključak činjenice, prema kojoj je svaki kršćanin u potpunoj stvarnosti alter Christus.

Da radimo kao Krist, ne traži se od nas s drugog razloga, već što smo i mi sami drugi Krist.

»Ah kad bi kršćani dobro znali, što znači biti kršćanin!« govorio je arhiđakon Boudon. »Kad bi oni znali, da je njihovo dostojanstvo jedno s dostojanstvom Boga-Čovjeka! Dušo moja, da li si ikad dobro zašla u ovu istinu? Isus je naša Glava, mi smo njegovi udovi. Isus ne pripada samo Glavi tako, da je izvan udova, već je on sav u Glavi i sav u udovima. Nije dakle dosta da ga gledamo samo u Glavi, već ga moramo gledati i u udovima. Ah Bože, koliko se kršćanin mora uništiti, da može cijeli Isus biti u njemu! Da Isus misli i ljubi u njemu. Da Isus gleda i sluša u njemu. Da Isus u njemu govori i pati i radi. Do kolike svetosti mora se uzdići naš život, da bude uistinu život Isusov!«

Pročitaj: Iv. 17, 13—24.

★

Ponedjeljak
SVIJET

»Svijet nije ništa drugo već bučan i šaren prizor, koji nas smeta, da svratimo pažnju na svoju unutarnju stvarnost,« veli obraćenik Réné Schwob.

Kako je dobro rekao!

Velika pogibelj, koja čovjeku prijeti sa strane svijeta, ne sastoji se toliko u tome, što svijet vodi grijehu, već što čovjek radi njega gubi pravi pojam o vrijednostima. Ono, što je bitno, iščezne, dok ništavilo zauzima cijelo mjesto. Kad se nešto radi u

tišini, pa bilo to i vrlo važno djelo, do toga se ne drži mnogo, jer ne pravi buke. Naprotiv ako nešto iskače van, pa makar to bio samo plamen slame, vatromet, jednostavna munja, što sijevne noću, sve to svraća pažnju.

Šta stoji na pozornici u vremenu, kad se oživotvorilo Utjelovljenje? Tko misli na dolazak Spasitelјev, na ispunjenje proročanstva, na Blaženu Gospu, u koju gledaju toliki vjekovi? Nitko. Sve se kreće oko Augusta i rimske veličine. Sve je zauzeto vremenitim, dok nadnaravno iščezava.

Možda i ti ne poznaješ pravih vrijednosti u sebi? Da nisi i ti pod strašnim i podmuklim utjecajem svijeta? Da li svraćaš pažnju na svoju nutarnju stvarnost, koja sačinjava ono, što je bitno, ono, što je jedino potrebno?

Od kolike je potrebe za te da ojačaš svoj duh vjere! I ti si plijen vanjskog ukrasa. Dosta ti je malo šarenila, malo buke. Ono, što je bitno, iščezlo ti je ispred očiju i ti radi toga ne osjećaš prazninu ...

Svećeniče, pogledaj samo, u kolikoj mjeri pripadaš još ovom svijetu! ... Pođi u svoju nutrinu ...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 10.

★

Utorak
IN DESERTO

Moglo bi se reći, da onaj, koji zna šutjeti, zna živjeti. Time, što čovjek govori, gubi nešto od svoje biti, dok se šutnjom obogaćuje. »Kad si s drugim, onda te nema više do tvoje polovine, a kad si sam, onda si u svojoj cijelosti,« rekao je Leonardo da Vinci.

A meni se ne mili »živjeti«, ne mili mi se »da budem u svojoj cijelosti«.

Ne zalazim rado u živo svetište svoje duše.

Kad se sabirem, ne smijem to činiti stoga, da se pozabavim jedino sa samim sobom, makar to zabavljanje još toliko obogaćivalo, već to moram činiti radi želje, da nađem Boga usred svoje duše, gdje se on milošću udostojao nastaniti.

Šta, zar će ono bitno biti sakriveno u nutrini duše moje, a ja da u tu nutrinu nikad ne zađem? Moje veliko bogatstvo sakriveno je u mojoj nutrini, a ja ću zar uvijek živjeti na površini?

Milost me čini svetištem, ali šutnjom ću otkriti stvarnu prisutnost Božju u tom svetištu. Budući da je ono bitno u meni nevidljivo, samo ću ga u nevidljivom naći. Pa ako zanemarim tu svoju dužnost, ostat ću uvijek površan, velika neznalica u pitanju dubokog života.

»Društva većinom idu za tim, da otjeraju šutnju,« napisao je jedan duhovni učitelj. A pisac Nasljeduj Krista veli: »Kadgod sam bio među ljudima, vratio sam se manjim čovjekom.« Mogao je dodati: »Među ljudima sam postao manje božanstven.«

Nema sumnje, da moramo govoriti. Govoriti onoliko, koliko je potrebno. Ali posebno je važno, da znaš šutjeti, kad je to potrebno, kad je to korisno, kad će tvoja šutnja biti plodnija od riječi. A to će biti često...

Pročitaj: Nasljeduj Krista 1. 20.

★

Srijeda
ECCE ANCILLA

Ecce! Evo me! Treba li nekoga, tko će se žrtvovati, tko će služiti? Evo me, možeš računati na me. Bit će teško. Pa neka! Radi se o velikim stvarima. Ja sam ništica. Ono što vrijedi, jest slava Božja, spasenje svijeta. Ecce! Evo me!

Da li je znala Gospa, da je ova njezina uzvišena riječ bila samo jeka one riječi, koju izgovara oduvijek riječ Božja: »Treba da netko pođe i da opet pobožanstveni ljudski rod, koji je izgubio darove božanske. Oče, računaj sa mnom. Ecce! Evo me!« Čitava ona vječnost, ispunjena životom Riječi prije Utjelovljenja, puna je ove želje i prikazanja. Ecce!

Vremena su projurila. Nadošao je čas Utjelovljenja. Ecce infans, ecce puer. U Gospinoj nutrini, gdje se Riječ sjedinjuje s tijelom — Verbum caro — čuje se tihano, ali rječito: »Ecce — Evo me!«

Rođenje... Trideset i tri godine... Ništa drugo već neprestani Ecce.

Muka... Žrtva postaje sve težom. Ide se prema svršetku, a svršetak je obilježen krvlju. S balkona na Antoniji pokazuje Pilat Isusa mnoštvu riječima: »Ecce homo.« I kako ovo Ecce lijepo označuje duševno raspoloženje božanskog Patnika na križu: »Evo me, ah evo me, za sve se žrtvujem! Pravo govoriš, Pilate! Ecce homo, evo čovjeka boli!«

Isus će poći još dalje u svome uništenju, u darivanju samoga sebe. Ecce Agnus Dei. Prije nego što umre, pretvorit će kruh u svoje tijelo. Što to znači za te svećenika? Na što si pozvan?... Hostija kao da ništa ne radi, a ipak je tolika sila njezinog prikazivanja... Evo me, govori Hostija, ja se prikazujem.

Što ti daješ? Da li je i tvoj život jedan neprestani Ecce? Ako to nije, onda si vrlo daleko od Isusa dušom, premda si tako blizu svojom službom...

Govori često Ecce! Nastoj da to govoriš s razumijevanjem...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 9.

★

Četvrtak
GOSPINO IŠČEKIVANJE

Budući da je Navještenje padalo kadkada u Veliki tjedan, odlučio je 10. sabor u Toledu, da se ta svetkovina prenese na 18. prosinca. I tako bi taj dan bio prvi u osmini, koja je bila kao priprava za Božić. U Rimskoj Crkvi Navještenje je uvijek padalo na 25. ožujka. I Španjolska se povela za Rimskom Crkvom, ali je sačuvala i uspomenu na iščekivanje rođenja Spasiteljeva.

Svetkovina Iščekivanja Gospodinova jest svetkovina svih vjekova. Započinje padom naših praroditelja. »Jedna će ti žena satrti glavu.« Sveto je Pismo puno želja, koje se odnose na Otkupitelja. Svjedoče to antifone prije Božića, koje su izvađene iz Starog Zavjeta.

Predočit ću si ovo dugo iščekivanje. Kako čovjek uzdiše za oslobođenjem, kad ga snađe nesreća! (Osvojeni krajevi, utamničenici, vojnici za vrijeme rata). Ali ja ne želim dosta, jer ne shvaćam pravo neizmjerni gubitak, što ga je pretrpio ljudski rod, kad je odbacio Božje darove...

Okoristiti ću se lijepim antifonama za Magnificat: »Dođi, Kriste, vječna Mudrosti! Dođi, Adonaj, poglavice naroda izraelskoga, pruži ruku svoju, da nas oslobodiš. Dođi, sjaju vječne svjetlosti, Kriste, prava svjetlosti. Dođi, Kralju naroda!«

Iščekivanje je posebno blagdan Bl. Djevice. I drugi su sveci Staroga Zavjeta osjećali poseban žar u duši, kad su razmišljali o dolasku Mesije. Što da se rekne istom o žaru Gospina srca, kad je bila tako blizu dolasku svoga Spasitelja, svoga Sina, Otkupitelja svijeta?...

Nastojat ću i ja, da provedem ovo osam dana u svetom iščekivanju, u sve većoj ljubavi...

Izmoli: Rorate!

★

Petak
UNDE HOC MIHI!

Iz Gospina krila, u kojem je prebivao, Spasitelj je posvetio Ivana Krstitelja u krilu Elizabetinu. Velika milost iskazana je Ivanu blizinom Božanskoga Djeteta.

Da li mislim na to, kako sam i ja dionik prisutnosti Božje u sebi? Iako ova prisutnost nije istoga reda, ipak je nešto apsolutno stvarno.

Već sam čuo, kako jedan auktor uspoređuje prisutnost Božju u nama s prisutnošću Riječi, koja se utjelovila u Gospinu krilu. Razlika je u načinu te prisutnosti, dok je stvarnost prisutnosti ista. Evo što o istoj stvari piše Faber:

»Riječ je Božja u svakom od nas po svojoj biti, po svojoj prisutnosti, po svojoj moći... Njezino nadnaravno prebivanje u našim dušama po milosti uzvišenije je i jače od svih čudesa. Pobožno i pažljivo razmatranje o nauci milosti proizvodi sjenu nad našim dušama radi veličine darova, što su nam podijeljeni, kao i radi naše velike blizine Bogu, blizine, koja nas straši... Milošću se Riječ neprestano rađa u nama i od nas. Biva to dobrim našim djelima, koja izvađamo uz pomoć Riječi kao i našim odazivanjem milosti... Duša, koja je u stanju milosti, jest neprestano krilo Marijino, nutarnji Betlehem bez kraja.«

Zar ova božanska Riječ, koja živi u meni zajedno s Ocem i s Duhom Svetim, nema čudesne sile, da me posveti? Ne smeta li Isusa u tom pogledu manjak vjere? Ja sam bliži Isusu, nego što mu je bio Ivan prilikom Pohoda. Moram se odvažiti, da to vjerujem...

Pročitaj: Lk. 1, 30—56.

★

Subota
PARATE VIAM DOMINI

Riječ u daljinama vječnosti — Isus, koji pripravlja u krilu Gospinom svoj vremeniti dolazak u Betlehem — Blažena Gospa — sv. Ivan Krstitelj: to su eto lica, koja neprestano dolaze pred naše oči za vrijeme živog, poučnog, sabranog adventskog bogoslužja.

»Pripravite mjesto Gospodinu«, govori Ivan Krstitelj svojim slušateljima, »odrecite se, uklonite zapreke. Predajte se zakonitoj i svetoj pokori, lišite se svega, što je zauzelo mjesto Učiteljevo.«

Gospodin dolazi samo onamo, gdje nema idola. Ako je u tebi sve zauzeto zemljom i mesom, kako će se onda naći skrovište za jedan kutić neba?

To je nažalost iskusio Učitelj već na početku života u ovom svijetu. Traži mjesto, skromno mjesto, traži ga na usta svojih roditelja u svratištu betlehemskom. Nema slobodna mjesta, sve je zauzeto. Imate li mjesta za Sina Božjega? — Šta vam pada na pamet! Imamo boljih gostiju! Sin Božji ne vrijedi mnogo... Drugi bolje plaćaju...

Šta je s mojom dušom? Je li ona svratište, koje je napunjeno svim i svačim ili je ona čisto mjesto, lijepo uređeno, da primi Gospodara neba? Non erat locus in diversorio. Koliko je toga nagomilano u mojoj duši, koliko zbrke, koliko nepotrebnih stvari! Primam sve prolaznike. I kakvi su to jadni gosti! Sada su se tako udomaćili u mojoj kući, kao da su pod svojim krovom. Ima li mjesta za Gospodina? Zar će mi ovaj Gost i u buduće biti težak? Bi li to valjalo? Da li sam svećenik ili nisam? Zar bi to bilo dostojno, pa da sam samo i priprosti kršćanin? Ali ja sam svećenik! Treba parare viam Domini. Kvatre pozivaju na veću pažnju, na veću brigu oko samozataje.

Pripravit ću Gospodinu vrlo lijepo mjesto. Vanjska pokora. Samozataja. Posebno nutarnja.

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 1.

4. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja
VOCABITUR EMMANUEL

Čitav Stari Zavjet nije drugo već poziv Onome, koji ima doći, dok je Novi Zavjet poziv Onome, koji je došao. Milijuni srdaca osjećali su tijekom stoljeća jade progona i glada za Bogom pa su vapili: »Dođi, Gospodine Isuse! Veni, Domine Jesu!« (Apk. 22, 20)

Bog naš — datus est nobis, Bog s nama — Emmanuel. Ove riječi svraćaju moje misli na jaslice Gospodinove, koje su posve blizu. Ali sjećaju me i riječi, što ih izgovaram u misnoj molitvi prije Pričesti: »Ne dopusti, Gospodine, da se odijelim od tebe!«

Kako je dobar moj Emmanuel! Moj Bog, koji je sa mnom! »Ne dopusti, Gospodine, da se odijelim od tebe!« Ove riječi izgovaram u sveto vrijeme, kad na moju riječ Gospodin silazi na oltar, i onda, kad se on spušta mnogo niže: kad silazi u moje bijedno srce.

Moj Bog sa mnom! Sva moja sreća! Sva moja jakost! Sva moja svetost!

S v a m o j a s r e ć a ! Zar nisi ti, Isuse moj, istina, ljepota, dobrota, mudrost neizmjerna? Ti si, Isuse, moj Spasitelj, moj Učitelj, moj božanski Prijatelj, Gospodin moj, sve moje! Ti si prešao preko svega onoga, što te je rastavljalo od mene, samo da možeš biti sa mnom...

Sva moja jakost. Ti me, Isuse, krijepiš, pa mi je s tobom sve moguće. Ti si rekao: »Dana mi je sva vlast... Idite...« Tvoja svemoć i moja slaboća. Udvoje smo, Isuse jaki.

Sva moja svetost. Ne odijeliti se od tebe znači trajno stanje milosti, znači bitnost svetosti. Kad se toj bitnosti pridruži još nastojanje pozitivnog sjedinjenja sabranim razmišljanjem: Bog je sa mnom, ja sam s Bogom, — tada se bitnost moje svetosti pretvara u svetost, koja neprestano raste.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 21 (početak).

★

Ponedjeljak PORTA COELI

Polagano ću razmatrati pojedine riječi himna Alma Redemptoris:

Alma Redemptoris Mater, quae pervia coeli porta manes. Pozdravljam te, kraljevska i dobra Majko Otkupiteljeva, pozdravljam tebe, koja ostaješ vratima uvijek otvorenim. Kako si dobra, Gospo! Po tebi nam dolazi spasenje. Bez tebe nema Spasitelja svijeta, jer je Bog spojio s tvojim pristankom dolazak Otkupiteljev. U tebi gledamo ona vrata, onaj Slavoluk, kuda je Spasitelj htio da prođe, kad je dolazio k nama. Hvala ti na tvojoj suradnji u našem oslobođenju. U tebi je Knez neba postavio svoje prijestolje. I ti nisi samo time zadovoljna, što si nam dala Emmanuela u sretnoj noći, već nam ga i sada neprestano daješ...

Et stella maris, succurre cadenti, surgere qui curat, populo. Priskoči u pomoć narodu svome, što je pao i nastoji da se digne.

I ja, Gospo draga, ja tvoj svećenik, spadam među one bijednike, koji su iznemogli, kojima treba svijetla zvijezde u noći, pomoć u brodolomu. Utočište kršćana grješnika, utočište svećenika grješnika, smiluj nam se!

Tu quae genuisti... Svijet se ne može dosta načuditi tebi, koja si rodila svetog početnika dana tvojih. Dante naziva te »Kćerkom Sina tvojega«. To je točan prijevod riječi: Genuisti tuum Genitorem...

A da tvoja slava bude savršena: Inviolata permansisti...

Pročitaj: Iz. 35.

★

Badnjak GOSPA KOD JASLICA

»Bog je načinio svijet za čovjeka putnika. To je ovaj svijet, na kojem stanujemo. Bog je stvorio svijet i za čovjeka blaženika. To je raj. Ali Bog je stvorio još jedan svijet, u kojem će sam stanovati. Tome svijetu dao je on ime Marija« (Bl. Grignion de Montfort).

Nema sumnje, da svijet, na kojem stanujemo, ima svojih predivnih krasota za onoga, koji zna gledati. Viktor Hugo, čovjek, komu se vjera bila zamračila, pače skoro posve ugasla, rekao je nakon promatranja divota, što se kriju u velikim i malim stvorovima Božjim: »Ako ne ćete da molim, onda me uklonite s ovoga svijeta.«

Što da reknemo o onom svijetu, koji je neprispodobivo ljepši, o svijetu milosti, o svijetu, koji obasjava sjaj slave, o raju? »Kad bi mogla promatrati dušu, koja se nalazi u stanju milosti«, rekao je Gospodin sv. Tereziji Avilskoj, »ti bi tim prizorom bila tako očarana, da ga ne bi mogla podnijeti. Ti bi umrla!«

Ima jedan sjaj, koji nadilazi sjaj raja milosti i raja slave. To je duša Marijina. Nastoj da osjetiš

milinu one milosti, koja se u punini svojoj nalazi u duši Gospinoj. Ave, gratia plena... Nastoj da što bolje zađeš u veličinu uloge Gospine: Marija Majka naša, Majka Božja.

Majko moja! Preblažena Djevice!... Nastojat ću, da što bolje shvatim njezino posredništvo, njezino nedostižívo saučešće, njezinu neiscrpivu dobrotu. Spomeni se, o predobrostiva Djevice Marijo!...

Pokušaj, da u svijetlu ovih Majčinih odlika shvatiš, okušaš slast poznatih riječi: Tota pulchra es, Maria! Kako si lijepa, Blažena Gospo!

Pročitaj: Lk. 2,. 1—21.

★

25. prosinca BOŽIĆ

U svetoj božićnoj noći g. 1435. molila se sv. Katarina Bolonjska u crkvi svoga samostana, kad joj se ukaže Blažena Gospa s malim Isusom, koga je držala u naručaju. I Gospa se približi Katarini te joj stavi svoga Sina u naručaj. Svetica privine Isusa na srce, primakne svoje lice i usnice k ovom božanskom Blagu. Viđenja brzo nestane. Ali od toga časa usnice i lice svetičino zadržaše posebnu lijepu boju, — »insolitum ex eo contactu traxere candorem,« vele Bolandisti. Ovu oznaku poljupca božanskog morala je da poštuje i sama smrt. I sada se vidi čudesni trag. Tijelo Svetičino, koje je očuvano od trulosti, ali je izgubilo boju, čuva na ovome mjestu znakove života.

Ovakove svetačke postupke moramo poštivati, ne smijemo se slijepo za njima povoditi. Ipak ne zaboravimo, kako nam sv. Ignacije Lojola preporučuje u svojim Duhovnim Vježbama, da se dobro uživimo u promatranja, da se priključimo onim osobama, koje gledamo u prizoru, o kojem razmatramo.

Tako nam preporučuje, da u razmatranju o rođenju Isusovu pomislimo, kao da smo sluge, koje s radošću očekuju nalog sv. Josipa ili Blažene Gospe.

Kad bi nam Gospa stavila za jedan čas u naručaj maloga Isusa, zar se ne bismo poveli za činom sv. Katarine Bolonjske? To ne bi bila nikakova sladunjavost, već lijepa prostodušnost. I tko bi onda u ovakvom činu bio glavni krivac? Zar ne bi onaj, koji je, iako tako velik, ipak postao radi nas tako malen?...

Pa onda zar ne držim Isusa u svojim rukama za svake sv. Mise? »Metnem ga nadesno, i Isus ostaje tamo. Stavim ga nalijevo, i Isus ostaje tamo«, rekao je sv. arski župnik.

Približit ću se jaslicama... Neizmjerno poštovanje... Ali i mila prostodušnost... Zar na ovaj dan nije dopušteno, da se pređu granice nježnosti?... Bilo bi smiješno, kad bi netko uz ovo malo Čedo htio da bude velik...

Izmoli: Oracije triju sv. Misa.

★

26. prosinca TRANSEAMUS ET VIDEAMUS

T r a n s e a m u s. To je teško. Treba se maknuti, treba nadvladati tromost, treba se probuditi oda sna, treba ostaviti naviku, ravnodušnost... Ustajmo! Annuntio vobis. Radi se o čudesnoj vijesti. Što imam od ove mekušnosti, u kojoj trunem?...

E t v i d e a m u s. Nauka, što nam je daju jaslice, lako se može razumjeti.

Učitelj je milo dijete, koje se smiješi.

Pouka je kratka. Vječna se Riječ ograničila na najmanje dimenzije, da je može shvatiti naš buntovni razum. Verbum abbreviatum...

Pouka ne dolazi do ušiju, jer Dijete ne zna još govoriti. Ne pregovara ni riječi. Ni sv. Josip, ni Blažena Gospa. Oko jaslica sve šuti. Dum medium silentium tenerent omnia. Dosta govori ono, što se vidi.

Da gledam? Pa što ću vidjeti? Kralja svemira pannis involutum et positum in praesepio. Je li to istina? Da možda ne sanjam?

Ne, ne. Videamus. Otvorimo dobro oči: staja, životinje, vlažna slama, nešto dobrih duša, koje se klanjaju. Tamo u kutu jaganjci. Ovdje Jaganjac: Ecce Agnus Dei.

A ja sam čovjek, koji voli vanjštinu. Kako je vanjština ovdje bijedna!

Dominus meus et Deus meus!

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 44.

★

27. prosinca »... QUEM DILIGEBAT«

Učenik, koga je Isus ljubio, bio je Ivan. To sam i ja... Dozvat ću u pamet svu ljubav, koju mi je iskazivao dosada dobri moj Učitelj...

Zar ću ostati uvijek pri tome, da samo primam? Quid retribuam? Čime da uzvratim ljubav? Kako i dokle da ljubim?

Sv. Ignacije navodi tri stepena velikodušnosti. Ljubiti Boga tako, da nikada ne pristanem na teški grijeh. Ljubiti Boga tako, da nikada ne pristanem na laki grijeh. Ljubiti Boga tako, da nastojim, koliko mi je samo moguće, da izabirem za se križ iz ljubavi prema raspetom Isusu.

Gdje sam? U koju vrstu spadam? Da li se moja ljubav prema Isusu može nazvati ljubavlju?

O. de Foucauld piše:

»Ne mogu, Bože, shvatiti, kako je moguće, da te neke duše gledaju u siromaštvu, a ipak svojevoljno ostaju u bogatstvu... Vjerujem, Bože, da te ljube, ali mislim, da ipak nešto manjka u njihovoj ljubavi. Ja svakako ne mogu pojmiti ljubav, koja ne bi osjećala jake potrebe sličnosti, izjednačenja, posebno diobe svih patnja, svih životnih teškoća... Biti bogat, živjeti po svojoj volji, uživati u dobrima, a ti si siromašan, ti si u neimaštini, ti živiš od teškog rada: Ja, Isuse, ne mogu tako ljubiti.«

Kolike razlike između Foucaulda i mene! Pred očima su mi jaslice. Zar nisam i ja dužan da se odričem? Gledati Boga svoga u tolikoj neimaštini, a ipak živjeti što dalje od neimaštine. Promatrati Učitelja svoga prikovana na križu, a bježati što dalje od križa: da li to dolikuje?...

Ah ljubavi moja prema Bogu, kako si bijedna!... Zar ne ću pokušati da pođem naprijed?... Pokušat ću, pokušat ću...

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 11.

★

28. prosinca FORMAM SERVI

Bog je postao čovjekom, da ljude pobožanstveni. Sin je Božji postao robom — formam servi accipiens, da robovi postanu sinovi.

Jedna od oznaka ovoga »ropstva« Isusova bilo je i to, što se rodio u skrajnjem siromaštvu. I to je prema Duhovnim Vježbama sv. Ignacija glavna pouka, koju moramo uzeti srcu, kad razmatramo o jaslicama.

Pouka gledom na materijalno siromaštvo u prvom redu. O tom nema sumnje. Gledaj, zaustavi se dugo pri gledanju čudnog uresa spilje... To je

dobro za Boga, to je za Boga savršeno, to je Bog odabrao za samoga sebe, premda je mogao i drugo izabrati.

Ali osobito pouka u duhovnom siromaštvu... Koliko smeta sva ona prtljaga znanosti, duha taštine, samoljublja onome, koji je razmatrao o Riječi Božjoj u jaslicama!

Sv. Magdalena Sofija Barat rekla je: »Ah koliko je te taštine, za koju valja dati Bogu zadovoljštinu! Za me je tajna, koju ne mogu samoj sebi nikako rastumačiti, da jedna redovnica — recimo ovdje: jedan svećenik — može biti odana samoljublju, nakon što je promatrala jaslice. Ako nas jaslice ne dovedu dotle, da se posve odreknemo onoga, što je ograničeno, stvoreno, mi smo luđakinje, mi smo slijepe. Vratimo se u ludnice svijeta. Tih ludnica je svijet pun.«

Ispitaj samoga sebe, što držiš do lagodnosti, do taštine... Ako je potrebno, valja bez milosrđa sjeći...

Izmoli: Molitvu i himan svetkovine.

NEDJELJA U BOŽIĆNOJ OSMINI

Nedjelja MIRANTES Evanđelje nam veli, da su se sv. Josip i Blažena Gospa divili radi onoga, što se događalo u vezi s Djetetom. Mirantes super his, quae dicebantur de illo.

Pitaj samoga sebe, s kakvim udivljenjem gledaš božićne tajne. A onda, kakvo mjesto uopće zauzima udivljenje u tvom duhovnom životu?

Često puta mnogo nastojimo da u dušama razvijemo strah prema zlu, dok zaboravljamo da svratimo njihovu pozornost na divote, što ih u sebi krije naša vjera. Tu je u prvom redu Bog, koji iz ništa stvara svijet i čovjeka. Onda nam Bog na početku ljudskog života daje nadnaravni život. A kad je Adam izgubio taj život, Bog izvađa opet čudo, po kojem nas pobožanstvenjuje uz cijenu dolaska Riječi Božje na zemlju i njezine žrtve na križu. Čudo je i Crkva, koju Isus osniva, Crkva, koja uza sve nutarnje i vanjske neprilike bez prestanka postoji, raste, posvećuje duše. Čudo su Božje i sakramenti, što ih je Bog uredio prema prilikama našeg života...

Ili ako želiš da ostaneš kod današnje tajne: vidiš čudo Utjelovljenja, čudo dolaska neizmjernog Boga u krilo jedne žene i na slamu zamazane staje, čudo Marije Djevice i Majke, čudo tihe poniznosti, čudo otkupiteljske sile, slične ogromnoj rijeci, koja izbija iz nepoznate tajanstvene klisure...

Nastoj da se sam naučiš diviti, a i druge na to privikavaj!

Ne cijeniš dosta sve ono, što vrijedi u tvom kršćanskom životu...

★

30. prosinca KONAC GODINE U ovoj je godini bilo milosti Božjih. Bog mi ih je davao na razne načine, u raznim prilikama. Tu je svijetlo, što je dolazilo mom razumu po molitvi, po nadahnućima. Tu je pomoć, koju je Bog davao mojoj volji po sakramentima, aktualnim milostima, duhovnim vježbama.

Kakva je bila moja vjernost?... In propria venit..., non receperunt...

Tako je bilo u vrijeme božanskog Djeteta. Tako je bilo možda i sa mnom ove prošle godine...

A što je s idućom godinom?... Kakva će biti moja vjernost u budućnosti?...

Bilo je i kušnja. Fizičkih: zdravlje, žalosti, dosade... Moralnih: opiranje mojih župljana, rovarenja... Duhovnih: napasti, suhoća. Da li sam ogovarao? Jesam li kome učinio što nažalost? Kako ću se iduće godine vladati u kušnjama?

Moje pogreške. Per excessum, per defectum... Proti kojoj kreposti? ...Zloupotreba vremena, milosti?...

Si observaveris..., quis sustinebit?...

Zaključak: Redimentes tempus..., explevit tempora multa...

Neću se zadovoljiti samo s odlukom, da ću biti svet, već ću nastojati, da tu odluku privedem u djelo. Evo lijepe odluke sv. Franje Saleskoga: »Odsada ne ćemo biti više oni stari, što smo bili dosada, zar ne? Odsada ćemo biti drukčiji. Žrtvovat ćemo se zauvijek Bogu i ljubavi Božjoj bez pridržaja, bez iznimke, bez pogodbe. Ako nismo dosada odgovarali ljubavi ovoga milog Gospodina svetim i neodjeljivim jedinstvom svojih suosjećaja s njegovom svetom voljom, učinimo to sada tako, da na koncu ove godine možemo žarče ljubiti ovu najuzvišeniju dobrotu.«

Izmoli: Ps. 51, Miserere.

★

31. prosinca
VEČER MOGA ŽIVOTA

Jedan je kineski misionar pisao: »Osjećam, da starim. Mojih pjesničkih godina nestaje jedne za drugom. Ah Bože moj, daj da ostarim u ljubavi tvojoj!

I kad moje sile budu skršene dobom, kad smrt počne da ništi u meni onaj prirodni sok, koji me muči, uznemiruje, radi kojeg se protivim žrtvi,

kad ne bude za me više niti sjajnih osnova, niti bajnih nada, ni budućnosti, ni moći za čuvstvo, kad za me ne bude više ništa dobra u životu, kad u meni ne budu više gledali drugo već jadnog istrošenog starca, koji pada i odbija, kad se budem, gledajući kako drugi umiru oko mene, osjećao osamljenim na ovom svijetu, kad i na me dođe red da umrem:

Tada će, dobri Isuse moj, Prijatelju svećenika i nagrado svih naših žrtava, tada će mi tvoja ljubav biti sve, ona će mi vječno pomlađivati dušu, tvoja ljubav, koja će preživjeti gubitak moje mladosti kao i sve druge stvari, što će mi ih život oteti. Ja ću te, Isuse, i onda ljubiti, i moja će ljubav prema tebi biti uvijek mlada, uvijek duboka, uvijek puna miline. Žar će se krvi ohladiti, ali žar ljubavi još će trajati, podržavan dugim patnjama života, koji je bio posvećen žrtvi. Vratit ću se, Isuse, k tebi s radošću, s nutarnjim smiješkom duše svoje. Moje ruke, iako slomljene starošću, ipak će naći toliko snage, da se dignu k tebi. Moj glas, koji je iznemogao radi poodmakle dobi, smoći će ipak toliko snage, da te zovne iz daljine, tebe, koji si bio svjedok na zemlji mojih žrtava, utjeha u mojim bolima. Veni, veni, Domine Jesu!

I čut ću, Isuse, tvoj odgovor: Ecce venio...

I onda ću ti doviknuti po prvi put u nebu, kao što sam ti tisuću puta dovikivao na zemlji: Dominus pars hereditatis meae et calicis mei.«

Izmoli: Te Deum.

★

1. siječnja
APPARUIT

Valja prekinuti s običajima. Odviše si se privikao na Otkupljenje. Sva božanstvena izvanrednost, u koju si utonuo, više te ne iznenađuje. Treba da progledaš novim očima...

Kako je divan ovaj svijet vjere, u kojem živimo! Zar nije uzvišeno to, što nas Bog toliko ljubi?... Od vječnosti misli on na nas, nastoji, da nas izvuče iz ništavila. Bog nas ljubi ljubavlju, koja se ne može mjeriti. Po ovoj ljubavi postajemo prijateljima Božjim, živimo u srdačnosti s Bogom ne jedan sat, već čitavu vječnost. Ova srdačnost između Boga i nas tako je velika, da se ne može dosta istaći riječju prijateljstvo. Trebamo drugu riječ, koja sjedinjuje nas i Boga toliko, da nas nijedna druga ne može jače sjedinjivati, treba nam riječ, od koje čovjek dobiva vrtoglavicu, kad pomisli da se tu radi o Bogu, treba nam riječ, prema kojoj postajemo članovima kuće Božje (Ef. 2, 19). Još više: djecom, koju Bog uzima pod svoju (Rim. 8, 15—23).

Ova ljubav Božja lebdjela je iznad nas, prije nego što nas je bilo. Ova bezdana, neizmjerna ljubav Božja prema nama vječna je i nepromjenljiva u srcu Božjem. I kad ljubljeni rod ljudski sagriješi te nužno, sudbonosno pade pod gnjev Božji, koji će ga osuditi na smrt, ljubav Očeva prema nama bila je tako velika, da je postala beskrajnim milosrđem. I da Bog prema riječima sv. Katarine Sienske prevari samoga sebe, utjelovio se Sin Božji, Riječ Božja presveta uzela je tijelo onih, koji su proti Bogu sagriješili, uzela je njihovo tijelo upravo zato, što su sagriješili, kao da Bog nije mogao podnositi one sudbine, koja nas je rastavljala od njega. Da opet budemo njegovi, polazi on do skrajnosti. Riječ se Božja utjelovljuje, uzima na se grijeh naš, prema kojemu smo bili nemoćni... I Riječ svoju šalje Bog na križ, otkupljuje nas uz cijenu sve krvi Sina svojega utjelovljenoga.

Tako popravlja mostove između sebe i nas, da njegova ljubav, kad je jednom na ovakav način

oslobođena, može ponovno započeti s darivanjem same sebe.

Ne ću se samo diviti, već ću nastojati da se poučim.

Razmatrat ću o pojedinim riječima današnje Poslanice... Erudiens nos. Moram se proći svjetovnog života: Abnegantes saecularia desideria. Prihvatit ću se kršćanske strogosti. Stanje moje posvetne milosti mora biti što savršenije: Sobrie et juste et pie vivamus.

Da ukratko reknem: Moram postati nov čovjek, nov svećenik »in Christo Jesu Domino nostro.«

Pročitaj: Lk. 2, 21.

★

2. siječnja
IME ISUSOVO

Jedna je redovnica poučavala u vjeronauku seosko dijete. Dijete je reklo redovnici: »Čujem, kako se govori: Prije Isusa Krista, poslije Isusa Krista... Tko je taj Isus Krist?« — Ovo malo stvorenje nije još ništa znalo o Spasitelju svijeta!...

Na jednom katoličkom kongresu, koji se održao 1913., pripovijedao je budući kardinal Gasquet ovo:

»Kad sam se jednom zgodom nalazio u rudarskom kraju u Engleskoj, potužio sam se pred protestantima radi velikog vjerskog neznanja, u kojem se nalaze mnogi radnici. Rekoše mi, da pretjerujem. Htjedosmo se osvjedočiti. Rudari su prolazili. Zamolio sam jednog od njih, da pođe sa mnom.

— Smijem li vas nešto zapitati? Šta znate o Isusu Kristu?

— O Isusu Kristu? odvrati radnik. Ja toga čovjeka ne poznam. Toga radnika nema među nama.

Kolike žalosti za onoga, koji se malo zaustavi i promotri ove dvije istinite sličice!... Zar ne moramo reći: Dok naš vijek sve više napreduje u svom sjaju, sjaj jednog imena kao da sve više blijedi: to je sjaj tvoga Imena, Isuse!...

Što činim ja za Ime Isusovo, za osobu Isusovu? Što činim, da Isus bude poznat, ljubljen, čašćen? Nema sumnje da dajem vjersku pouku svojim župljanima, povjerenoj djeci. Ali nastojim li, da ova spoznaja bude srdačna, duboka, da to bude osobna ljubav, ljubav, koja neprestano raste, ljubav prema božanskom Spasitelju?...

I prije ovoga svetog posla da li nastojim, da moja ljubav prema Isusu bude srdačna, moje poznavanje Isusa duboko?

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 8 (prvi dio).

★

3. siječnja DATUS EST NOBIS

Razmatrao sam o svom Emmanuelu. Bogoslužje me je na to potaklo: Puer natus est nobis. Bogoslužje dalje naglasuje: Filius datus est nobis.

Nobis. Meni je dan Emmanuel, malo Dijete. Svima je Isus dan, ali nije nikome tako kao meni — svećeniku!

»Bog, i to naš Bog, — Deus noster!« piše Berulle. »Bog, naš Bog s toliko razloga i na toliko načina. On je naš trajno, a ne samo u kojoj zgodi. Naš je svojim rođenjem: Natus est nobis. Naš je zauvijek, a ne samo za neko vrijeme. Naš je za sve naše potrebe. Naš je po onoj istoj moći, kojom ga Otac rađa u sebi. Bog je tako velik, pa ipak on je posve naš. Ah moći, ah ljubavi Božje prema nama!... Kako je uzvišena naša narav! Svoga Sina daje nam Otac, a Sin, iz kojeg proizlazi Duh Sveti,

daje nam samoga sebe. Isus je naš vječno. On je naš po moći Očevoj, naš je voljom Sinovom, naš je djelovanjem Duha Svetoga. On je principium Duha Svetoga, kojega proizvađa u sebi i u nama.«

Tijekom ove godine, kadgod mi bude moguće, proučavat ću Isusa, promatrat ću Isusa, klanjat ću se Isusu. Nastojat ću, da ovoga Boga našega učinim svojim Bogom.

U mojoj je crkvi Isus na poseban način moj. Stoga će moji župljani, a posebno Bog i anđeli gledati, kako dugo ostajem u crkvi, kako tamo razmatram, kako tamo molim brevijar, kako tamo zalazim, prije nego idem u posjete svojim ovcama, kako se tamo svraćam prije povratka u svoj stan.

Datus est nobis... Mihi... Datus est nobis... Mihi...

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 8 (drugi dio).

★

4. siječnja DOMINUS VOBISCUM

Jedna od lijepih prigoda, za koje se moram sjetiti, da je Isus moj, jest moj pozdrav narodu riječima: Dominus vobiscum. Samo što ovu formulu moram izgovarati s mnogo vjere. Ne smije mi ona prijeći u puki običaj.

Zar ne bi to bila okrutna ironija, kad bih želio svojim vjernicima, da Bog bude s njima, a ne bih uložio svu brigu, da Bog bude najprije sa mnom, da budem što srdačnije najprije ja s Bogom sjedinjen.

»Bog bio s vama!« Tako je Booz pozdravio svoje žeteoce, kad je došao na polje. — »Evo ja ću umrijeti«, rekao je Jakov svojim sinovima, »ali Bog će biti s vama, i on će vas dovesti u zemlju otaca vaših.« — Kad je Jahaziel prorekao Jo-

zafatu pobjedu nad Moapcima i Amoncima, završio je svoju pobudu riječima: »Ne bojte se... Izidite im sutra u susret, i Jehova će biti s vama.«

Ovim riječima poslužio se i sam Gospodin često, kad je obećavao svoju pomoć. Eno zove Mojsija. Mojsije oklijeva pred gorućim grmom, oklijeva, jer pozna svoju slaboću. »Ja ću biti s tobom«, bodri ga Gospodin. Isto čini i s narodom svojim: »Kad budeš izašao, da se boriš s neprijateljima svojim, nemoj se bojati, jer je Jehova, Gospodin tvoj, s tobom.«

Svevišnji šalje u Nazaret Arkanđela Bl. Djevici, da traži njezin pristanak na utjelovljenje Emmanuelovo. Arkanđeo pozdravlja uobičajenim načinom: »Gospodin s tobom.«

Ove riječi posvećene samim poslanstvom Božjim prešle su u kršćanski jezik. Drago je sv. Pavlu završiti svoje Poslanice: »I milost Gospodinova bila s vama!« — »Bog mira i ljubavi bit će s vama.« — Sv. Ivan na početku svoje druge poslanice piše: »Milost, milosrđe i mir neka budu s vama od Oca, od Isusa Krista, Sina Očeva, u istini i ljubavi.«

Ova je formula tako lijepa, da je bila zadržana i u istočnoj i u zapadnoj liturgiji. Sabor, koji se održao u Portugalu u Bragi 560., odlučuje: »Biskupi i svećenici bez razlike pozdravljat će narod riječima: Dominus vobiscum, a narod će im odgovarati: Et cum spiritu tuo.« U kanonu je istaknuto, kako je tu formulu cijeli Zapad primio od apostolske predaje.

Za sv. Mise do osam puta pozdravljam ovim riječima svoj puk. Nastojat ću da osjetim svu milinu tih krasnih riječi. Četiri puta za sv. Mise prije Dominus vobiscum ljubim oltar. Oltar označuje Isusa. Stoga ću svaki put nastojati, da moje jedinstvo s Isusom bude što srdačnije. Christus mecum. Dominus meus et Deus meus.

Pročitaj: Knjiga Rutina 2, 1—8.

★

5. siječnja VIDIMUS, VENIMUS

Pretpostavimo, da se mudraci nisu odazvali pozivu zvijezde. Ne bi bili našli Isusa. »Milost je Božja kao sjeme, koje se ne smije pogaziti,« veli bl. Klaudije de la Colombière. »Moramo biti vjerni poticajima na čine krjeposti u stalnim okolnostima, jer je ova vjernost kadkada uzao naše sreće. Ako nas Bog u stalnim prilikama potakne na samozataju i mi poslušamo glas njegov, ta će nas samozataja dovesti možda do vrlo velikih plodova, dovest će nas do svetosti. Dok naprotiv prezir ove male milosti može za nas biti od kobnih posljedica.«

»Stotinu će nam milosti dati Bog, a mi ne ćemo poslušati niti njih dvadeset. Ili ako nam Bog dade dvadeset milosti, mi ćemo se odazvati samo jednoj,« zapisao je kardinal Manning u dnevniku pod svoju starost. Tako smo nepažljivi, tako je naša velikodušnost malena...

Tumačeći riječi Isusove: »Jerusalem, Jerusalem, quae occidis prophetas,« veli Gratry:

»Jeruzalem označuje dušu, proroci — poslanici Božji — označuju poticaje, što ih Bog bez prestanka šalje duši. Za me je vrlo važno pitanje: kako ću se držati prema poticajima, koji mi dolaze od Boga? Što ću činiti s počecima i sa sjemenjem, koje Bog bez prestanka proizvađa u meni, koje neprestano nadolazi poput bujice ili još prije kao jedan neispre-

kidani glas. Da li taj glas viče u pustinji? Zar ću ga odbijati, zar ću gušiti nadahnuća, zar ću nogama gaziti sjeme, odbijati poticaje? Zar ću kamenjem zasuti proroke, poubijati poslanike Božje?«

Ići ću za zvijezdom, pazit ću na klice, slušat ću proroke. Ne ću prezirati svijetla, gaziti sjemenja, prezirati poslanika iz Visine. — Vidio sam... Dolazim...

Pročitaj: Mt. 2. 1—13.

★

6. siječnja BOGOJAVLJENJE

Mudraci su uzor vjernosti prema milosti.

Kakva je moja vjernost s obzirom na poticaje Božje? Milost me Božja potiče, i to ne samo jedamput u mom životu, već toliko puta u jednom danu. Duh Sveti, koji stanuje u meni, nije mrtav, nije nepomičan, već živi, potiče, pokreće, zove, zahtijeva.

Gratia Dei urget nos. I ovi su poticaji silni poput vode na vodobranu, a opet su blagi poput kakva daška, što se jedva zamjećuje: gemitibus inenarrabilibus. Poticaji su jaki: oznaka Božanstva. A opet su blagi i tihi, jer se Bog prilagođuje. Kad bi mi se Gospodin pokazao obučen u svoje božansko ruho, ne bih mu se mogao oprijeti. Moja bi volja bila pod utjecajem nasilja. Stoga Gospodin sakriva svoje veličanstvo, sakriva ga u lik jedne zvijezde, jednog glasa. »Čuo sam te, Gospodine, kako si mi govorio kao iz kakve velike daljine«, rekao je sv. Augustin.

Pa ako tko ne posluša Duha Svetoga, on će opet doći. Kad ne može da uđe na glavna vrata, on će na pokrajnja. Strpljivo će čekati na pragu duše, čekat će na dobru volju, na primitak. Kako je radostan Duh Sveti, kad duša svrati pozornost na njegovu prisutnost, na njegovu želju...

Sjetit ću se svojih uspomena. Već za ustajanja izjutra čujem glas: »Svećeniče moj, diži se! Čeka te klecalo, čekaju te duše.« — Za same molitve opet glas: »Probudi se, svećeniče moj! Ja sam! Saberi se, jer želim da ti govorim. Počekaj, još ti nisam sve rekao...« — Na oltaru... u kancelariji... kod stola..., za posjeta... Svuda, svuda urget nos.

Treba dići glavu, da se može vidjeti zvijezda. Treba paziti, da se čuje poziv milosti. Budi sabran!...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 53 (prvi dio).

★

7. siječnja SLIJEDI ZVIJEZDU!

Kako se ljudi odazivlju pozivu milosti? — Na tri načina:

Može se reći ne, jednostavno odbiti. To je grijeh protiv svijetla. Vidim, što valja činiti, ali neću, da to učinim. Ako se tu radi o naredbi Božjoj, griješim. Ako je velika stvar, počinjam težak grijeh, ako je mala, laki. Kad se ne radi o zapovijedi, već samo o želji, koja je izražena jasno, tada se nevjernost naziva nesavršenošću. Moram se uvjeriti, kako i nesavršenost, na koju sam posve svijesno pristao, nije bez štetnih posljedica. — »Drago bi mi bilo, kad bi, sinko, ovo učinio,« govori majka. — »Ne mogu, jer mi je to neugodno«, odgovara sin. Krivac sam iste neuljudnosti, samo što je ovdje majka Bog, a dijete jedan svećenik.

Krivudanje. Neću da reknem: ne. Ali neću ni da poslušam. Htio bih zaobići. Želio bih htjeti, ali nemam snage, pa tražim razloge, da se ispričam. Ne bih htio da se naprosto pokažem nepo-

slušnim. Da ne poslušam, raspravljam, nagađam se. Nisam daleko od pada...

Oko Mudraca bilo je sigurno svijeta, koji je govorio: »Da li ste posve sigurni? Da li je to uistinu ona zvijezda? Što, ako se prevarite? Zašto odlazite? Put je dug. Da li računate s poteškoćama tog puta?...«

Smjesta poslušati. Ustati! Krenuti na put! Put je doduše dug, ali on se mora prevaliti. Teško je? Vidjet ćemo na samom putu!

Blago onome, koji ide putem Božjim, a da ne smalakše!

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 53 (drugi dio).

★

8. siječnja
ZLATO, TAMJAN, MIRHA

Svi oni, koji su došli k jaslicama, nisu došli praznih ruku. Svatko je donio bar nešto. Pastiri su donijeli janjce. Mudraci darove iz Arabije.

Dvije su vrste duhovnih darova, dvije vrste ljubavi: osjećajna i djelotvorna.

Osjećajna ljubav pokazuje se riječima, zanosom, lirikom, vatrom. Sjetit ću se, što u tom pogledu veli Sv. Pismo. »Ništa vam ne koristi, što govorite: hram Gospodnji, hram Gospodnji, ako ne živite, kako Bog traži. Takvo je bogoštovlje isprazno« (Jer. 7, 4). Evanđelje ističe: »Ovaj me narod hvali ustima,« a želi reći: draža bi mi bila djela!

Djelotvorna ljubav prelazi u djela. Ona nema možda toliko žara, ali je istinitija. Ne kanimo reći, da je oduševljenje bez vrijednosti. Isto vrijedi i za riječi. Kad nema nešto bolje, i to je dobro. Ali ljubav, koja se pokazuje djelima, mnogo je ozbiljnija. — »Govoriš, da me ljubiš. Pokaži to djelima. Serva mandata!«

Meni je poznato klasično značenje darova, što ih donesoše Mudraci. Zlato označuje srce, volju, tamjan molitvu, mirha žrtvu.

Ispitat ću se, kako je s mojom žrtvom. Pogledat ću tamo, gdje sam više obikao na otimanje. Zar da ništa ne donesem malom Isusu? Ah, to ne može biti! Ali mu neću donijeti ni runa, što su ga izjeli moljci! Neću mu donijeti ni bakrena novca bez vrijednosti. Ni molitava, u kojima nema molitve. Ni kakvih surogata mjesto žrtve...

Donum perfectum. Mensuram bonam, confertam, coagitatam, supereffluentem.

Pročitaj: Iz. 7, 1—6.

★

9. siječnja
DIJETE I NJEGOVA MAJKA

Nagrada, koju su dobili Mudraci, bila je: »Invenerunt Puerum et Matrem.« Nagrada za vjernost sastojat će se u tome, da nađemo Boga. Tko ide za zvijezdom, ide prema svijetlu. »Qui facit veritatem, venit ad lucem«, veli sv. Ivan. Onaj, koji vjerno ide za svijetlom, što ga dobiva, dolazi u određeni čas do punine svijetla. Idite od jednog stabla do drugoga, što se nižu pokraj puta, i doći ćete do na kraj puta. Krâj našega puta jest Gospodin: Dominus est. Invenietis puerum cum Maria matre ejus.

Isus i njegova Majka vrijedni su svih naših naprezanja. Ne smije nam nestati vjere, ako nestane zvijezde. Moramo imati toliko snage, da svaki dan nastavimo put, što nam je označen. Uzdajmo se u Gospodina, vođu svoje duše, da će nas rasvijetliti pa ćemo saznati sa sigurnošću, gdje se nalazi božanska kolijevka...

Moj svećenički put bio mi je osvijetljen idealom svećeničkog zvanja, čudesnom zvijezdom... Uz

pomoć Božju pošao sam tim putem. Bilo je možda časova, u kojima mi se pričinjalo, kao da zvijezda gubi svoj sjaj, kao da je nestaje, drugi su me tragovi mamili, noć me stala hvatati, dolazile sumnje: da li sam na pravom putu?

Mislit ću na Mudrace... Vjera i pouzdanje. Pa ako bi mi koji Herod htio pomrsiti račune, ne ću mu se predati, nego ću ići svojim pravcem. »Fidelis Deus, per quem vocati estis.« B o g j e v j e r a n.

Vidio sam: put je dobar. Idem. Posve pravo...

Pročitaj: Iv. 3, 19—22.

★

10. siječnja KATOLICIZAM Moralna pouka, koju nam daje Bogojavljenje, glasi: »B u d i v j e r a n m i l o s t i!« Dogmatska pouka: »Vjerujem, da je Crkva katolička.«

Isus nije došao samo radi Židova, već radi cijelog svijeta. Stoga i nije htio da mu se poklone, dok je bio još u jaslama, samo stanovnici zemlje, u kojoj se rodio, već da to učine i oni, koji nisu bili Židovi. Već je na početku valjalo naglasiti, da Otkupljenje nije doneseno samo Židovima, nego cijelome svijetu. Trebalo je to odmah istaknuti radi namrštenog, ukočenog židovskog partikularizma.

»Pođite sve do krajnjih granica svijeta!« reći će kasnije Isus Apostolima. Treba otkupiti Izraela, treba pomoći pravednicima iz puka izraelskoga, treba pomoći izgubljenim ovcama. Ali se ne smije zaboraviti ni ostali dio svijeta.

Katolicizam. Univerzalizam.

Ima jedna slika u Rimu, koja prikazuje, kako sv. Ignacije Lojola pripaljuje svoju zublju plamenom,

što izbija iz Srca Isusova. Ispod slike piše: »Ite, incendite mundum!« I kad je od istoga Sveca poslanik Mascareñas tražio u ime kralja Filipa II. šestoricu misionara za Indiju, odgovorio je Ignacije: »Ima nas desetorica. Dajem vam dvojicu. Kad bih vam dao šestoricu, što bi mi ostalo za cijeli ostali svijet?«

Već na početku kršćanstva apostoli su razdijelili među sobom cijeli svijet.

C r e d o E c c l e s i a m c a t h o l i c a m!

Pročitaj: Dj. Ap. 9, 20...

★

11. siječnja DOBRI SAMARITANAC Govoreći jedan auktor o riječima: »I vidjevši ga prođe« (Lk. 10, 31), primjećuje porugljivo: »Nema sumnje, da bi taj dobri svećenik učinio nešto, kad bi ranjenik pripadao njegovoj župi.«

Treba paziti, da pod izlikom apostolata na komadiću vinograda Isusova, što ga obrađuješ, ne zaboraviš na druge radnike, posebno na one, koji krče puteve u d a l e k i m m i s i j a m a.

O. Drehmans, tajnik kardinala Van Rossuma, govoreći jednom zgodom o katoličkom osjećaju veli:

»Nema sumnje, da je župa jedan dio crkvene organizacije... Ali krivo je i zlo za samu župu, ako joj se posvećuje toliko pažnje, da se isključe velike potrebe cijele Crkve. Ovakav je postupak, kako je svima poznato, raširen nažalost uvelike u Katoličkoj Akciji. Jedan nadbiskup u USA ističe, kako se u nekim župama vrlo mnogo radi za katoličku stvar, ali se u njima pokazuje velika ravnodušnost prema potrebama sv. Crkve.«

Z a n i m a j se za misije. Organiziraj sakupljanje milodara za misionare. Koliko ti je samo mo-

guće, pripravljaj i apostole za propovijedanje Evanđelja u misijama. Da se opet dignu Franje Ksaverski i drugi. Sjedini se u duhu s velikim ljudima, koji rade tamo daleko. U tvoju biblioteku mora ući i koji lijepi životopis i koja lijepa crtica iz misija.

Nastoj da razumiješ i da širiš Apostolat Molitve.

Pročitaj: Lk. 10, 30...

1. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja SVETA OBITELJ

Što se tiče moje prošlosti, zahvalit ću Bogu za obitelj, iz koje sam njegovom voljom potekao. Obitelj možda sveta ili je barem imala krjeposnih članova (majka, sestra, otac), duše, koje su uistinu bile vjerne Bogu, i koje je on na poseban način ljubio... Sjetit ću se glavnih milosti, što sam ih nekad primio pod očinskim krovom. Životne su prilike bile možda dosta skromne, ali kolikog bogatstva milosti Božjih! Da nije bilo tih milosti, zar bi bez njih moglo da proklija moje zvanje?

S obzirom na sadašnjost nastojat ću, da moja pobožnost prema sv. Obitelji bude što veća. Predočivat ću si živo kućicu u Nazaretu, kušat ću sreću mira, što je vladao u njoj, divit ću se onoj jednostavnosti, tišini, marljivosti u radu, ljubavi, sabranosti... Izgovarat ću često ona tri sv. Imena... Izgovarajući ta Imena sjetit ću se i koje od njihovih krjeposti, osobito onih, koje su mi u ovom času potrebne.

Razmatrati, nasljedovati, zazivati...

U budućnosti naglasivati u svom apostolatu obiteljsku ideju. Razjašnjivati svojim vjernicima njihove obiteljske dužnosti, sveti bračni zakon, kršćanske dužnosti u odgoju. Podupirati na sve moguće načine nastojanja, da se u župi što više razvije obiteljski osjećaj: utjecati na roditelje, na djecu. Usredotočiti sav svoj apostolski rad u ideju obitelji. Dobro poznavati riječi i misli dviju Enciklika Pape Pija XI.: Casti conubii (1931) i Repraesentanti in terra — o odgoju (1929).

Mnogo se moliti, da obitelji moje župe žive po uzoru sv. Obitelji.

Pročitaj: Nešto iz spomenutih Enciklika.

★

Ponedjeljak ERAT IN DESERTIS

O sv. Ivanu Krstitelju piše sv. Luka: »Erat in desertis usque in diem ostensionis suae ad Israel.« Pouka za nas: Prije javnog nastupa potrebno je da se zadržimo u pustinji.

Prije nego što Crkva dovede svog svećenika pred duše, drži ga u samoći sjemeništa, gdje provodi duge godine u radu. Nema sumnje, da je Crkvi mnogo stalo do toga te pošalje svoga izabranika na posao, koji traži toliko radnika. Ali Crkva je u brizi, prije nego što pošalje svoga svećenika iz tišine u svijet. Pita se, da li je svećenik dobro pripravljen, da li će biti svijetu od koristi i svojim primjerom i svojom poukom. Crkva bi željela, da u ovom spremanju ide dvostruko brže, kad bi joj bilo moguće. Želi da vidi što pr je diem ostensionis ad Israel... Ali mora čekati. Još nije vrijeme. Priprava u pustinji nije nikada preduga. Bolje je, da duše čekaju, nego da im se šalje nepripravan svećenik. In de-

sertis pripravlja se najsigurnije obraćenje i posvećenje Izraela u danima vanjskog apostolata.

Razumijem li ovaj postupak Crkve? Znadem li, da je moje djelovanje na duše usko povezano sa sabranošću, u kojoj sam živio prije toga djelovanja? Nikada se neću laćati dušobrižničkog posla, a da se nisam nahranio božanskom hranom.

Izmoli: Ps. 95.

★

Utorak MISIJSKI APOSTOLAT

Već sam razmatrao, kako se ne smijem dati tako na apostolat u svojoj župi, da zaboravim na svijet, koji nije moja župa. Isus je došao radi cijeloga svijeta. Zanimat ću se za propovijedanje Evanđelja među poganima. Nastojat ću, da se i moji župljani za to zanimaju.

Danas ću gledati da dobro shvatim nove prilike misijskog apostolata.

Što olakšava misijski apostolat?

Veća lakoća saobraćaja. Relativno bolja opskrba misijskog područja. Istočnjačka radoznalost gledom na evropske stvari.

Što danas otešćava misijski apostolat?

Istočnjaci se sve više zagrijavaju za autonomističke teorije. Brojni su Evropljani, koji kod njih naučno i praktički propovijedaju materijalizam. Prizor, što su ga istočnjaci gledali, kako se kršćanski narodi međusobno u ratu kolju. Sve jače prodiranje protestanata. Katolici imaju 8 sveučilišta i 5.000 studenata, a protestanti 100 sveučilišta i 25.000 sveučilištaraca. Nestašica apostola. Na milijardu pogana otpada 17.000 svećenika, koje potpomaže 40.000 redovnica i 65.000 katehista.

Gledat ću, da se moji vjernici što više oduševe za spasenje svijeta.

Pročitaj: Rim. 10, 10—20.

★

Srijeda »GOSPODAR ONOGA, ŠTO JE NEMOGUĆE«

»Isus je gospodar onoga, što je nemoguće«, rekao je o. de Foucauld. Gledajući veličinu apostolskoga rada čovjek u stalnim časovima kao da gubi pouzdanje. Valja propovijedati o križu svijetu, koji neće križa. Valja naglasivati jedinstvo u svijetu, a svijet sanja samo o razilaženju. Valja tražiti, da se ljudi više ljube, a svijet neće, da zna za ljubav. Valja od svijeta zahtijevati čistoću, a bludnost svom silom vuče svijet k sebi. Kakvog pothvata!

Otkako su dvanaestorica ribara, što ih je Gospodin izabrao, pošla da osvoje svijet, koliko promijena, kako se lagano širi Evanđelje, koliko se tapka na istom mjestu... Nema sumnje, da je Crkva po svome pravu, to jest po svojoj moći katolička. Ali kolikom silom govore brojke, kad se pomisli na Crkvu, ukoliko je ona de facto katolička! Evanđelje se propovijeda već 1900 godina, pa su ipak još dvije trećine svijeta poganske! U Kini na 400 milijuna stanovnika otpadaju 2 milijuna katolika. U Africi na 200 milijuna stanovnika 3 milijuna katolika.

Molitva Crkve: »Surge, illuminare, Jerusalem«, mora biti i moja molitva. Kakvu širinu moram dati riječima »dođi kraljevstvo tvoje«, kad molim Očenaš!

Neka moj katolicizam bude velik kao cijeli svijet. Ne traži se od mene, da pođem u misije. Ali kad bih ovdje bio svetiji, moja bi braća

tamo tvorila više čudesa. Stoga ću nastojati, da im pomognem svojom krjepošću, da postanu gospodarima onoga, što je nemoguće ...

Izmoli polako: Očenaš.

★

Četvrtak
100 MILJA

»Ja bih prešao 100 milja, da spasim jednu dušu«, rekao je pobožni pariski nadbiskup Msgr. de Quélen.

Ne traži se od mene, da pođem u američka brda, u Kinu ili drugamo te tamo istrošim svoje sile. Ima ih, kojima su povjerene čitave pokrajine kao župa! Meni ne treba prevaliti 100 milja, da dođem do svojih ovaca. Ni 10, ni 5.

Misijska pokrajina, koja je meni predana, da u njoj propovijedam Evanđelje, jest moja župa. Možda njezin promjer ne iznosi ni 1 milju. To je škola, koja mi je dodijeljena, zavod, za koji se moram brinuti, organizacija... Moje polje rada možda je vrlo maleno.

Ničega nemam — manjka mi duh jednog apostola. Postao sam svećenik radi duša. To je sigurno. Njihovo mi je spasenje na srcu. No da li bih uistinu prevalio 100 milja, da jednu od tih duša spasim? Zar nije bilo slučajeva, kad sam odvlačio s polaskom bolesniku na samrti? Zar nije bilo i drugih nemarnosti, kad se radilo o ovoj ili onoj duši? ... Nemam dosta revnosti, nemam dosta ljubavi ...

»Nije dosta da mi ljubimo Boga, ako ga naš bližnji ne ljubi«, običavao je govoriti sv. Vinko Paulski. Želim li da i moji bližnji žarko ljube Boga, posebno oni, koji su mi u prvom redu bližnji: moji

župljani? Možda sam odviše brzo zadovoljan? Da ne govorim: »Pa dobro je. — Napokon čovjek nije dužan da se toliko muči! ...«?

Dužan si da se mučiš! Dužan si, jer si svećenik! ... Stoga prevali i 100 milja, da spasiš samo jednu dušu! ...

Pročitaj: Mt. 18, 12—15.

★

Petak
SEGREGATUS IN EVANGELIUM

Ja sam odlučen za Evanđelje (Rim. 1, 1). Širiti Evanđelje, nastojati, da njegovo svijetlo što jače zasja u svijetu: to je eto svrha moga života, to je značenje moga zvanja. Ako sam postao svećenik radi drugog čega, počinio sam svetogrđe ili sam pogriješio.

Već za jednog kršćanina vrijedi, da njegova conversatio mora biti in caelis, da njegovo mišljenje, njegov život mora biti u vezi s nebom. Koliko više vrijedi to za moje mišljenje, za moj život! Pred očima mi mora uvijek lebdjeti Evanđelje, širenje Kraljevstva Božjega, interesi Crkve.

Možda sam u takvim prilikama, da se moram brinuti i za prirodne interese, moram voditi brigu i za materijalni život. Ali ne smijem se tomu previše predavati. Svaka pretjeranost u tom pogledu značila bi otkidanje vremena, koje pripada Evanđelju.

Što da reknem o sebi, komu moraju na srcu biti samo interesi Božji, interesi duša, kad u razgovoru sa svojom braćom tako često govorim o svom materijalnom životu, kad u svom razgovoru toliko uspoređujem župe pazeći samo na njihove materijalne prednosti? Zar nemam prečih pitanja, nego što su svećenički dohoci? Zar me nije stid, što se spuštam do tako niskog računanja? Zar ne iz-

gledam više kao najamnik, koji hoće da iskoristi svoj položaj, a ne kao apostol, koji zna i na vlastiti trošak, kad to treba, osvajati duše za Evanđelje?

Opus fac Evangelistae! (2. Tim. 4, 3-5)

Jao, kad se postaje svećenikom radi unosna mjesta, radi časna položaja! Duše propadaju, Isusa ne ljube! Zar ću to mirno gledati? Teško meni, ako sam u tome ravnodušan!...

Pročitaj: 2. Tim. 2, 1—8.

★

Subota ŽALOST SVIJETA

Jednom od svojih prijatelja, koji je bio misionar kao i on u Tonkinu, pisao je bl. Teofan Vénard 22. siječnja 1854.:

»Velite mi, da na ovom svijetu ima žalosnih stvari. Blago onome, koji se zna udaljiti, da živi u svom vlastitom srcu, da posve umre samom sebi.«

Drugi put ističe ovaj mučenik:

»Živo osjećam Vaše patnje. Shvaćam ih. I ja bih Vas sažaljevao, da mi nije poznato Vaše duševno raspoloženje.« Zatim pozivlje svoga subrata u apostolatu, da se okoristi zaprekama te se po njima popne više:

»Bog hoće da budete njegov... Tko želi biti Božji čovjek, taj mora biti savršen... Ne budimo samo napola apostoli, napola ljudi... Čini mi se, da me više primiče dobru ono, što je zlo i što mi se ne mili. Osjećam, kako moja duša postaje sve jačom u patnjama.«

Patnje Vénardove doseći će do mučeništva. Kako je lijepo ono, što iz željezne krletke piše svojoj obitelji i svojim prijateljima. Ovo nekoliko riječi sadržaje sve:

»Mač mi visi nad glavom, ali me srsi ne prolaze... Veselim se.«

Mač će triput pasti, da ubije toga sveca na Sviječnicu 1861. Prije nego što je stigao u svoju misiju, pisao je u veljači 1854.:

»Reci prijatelju Paziotu, da idem u Tonkin. Neka pripravi škrinju za moje relikvije... Kolike li sreće za Teofana, ako se Gospodin udostoji...«

Gospodin se udostojao...

Da li sam i ja zrno, koje rađa mučenike? Pa ako i ne pođem tako daleko, da li sam potpun apostol ili samo napola? Da li sam potpun čovjek ili samo napola? Ne radi se o krvničkoj kladi niti o vješalima, već da li imam dosta vjere i srčanosti u malim životnim bijedama te smijem reći: »Ne prolaze me srsi, veselim se«?

Pročitaj: Mt. 5, 1—12.

2. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja DEFICIENTE VINO

Na molbu Gospinu Isus je učinio svoje prvo čudo.

Razgledat ću prizor... osobe... potankosti. Gospa... Isus... rodbina... članovi obitelji... sluge...

Poslušat ću riječi:

Blažena Gospa govori Isusu: »Nemaju vina.«

Dobra Majko! Pogledaj i na me! Koliko mi toga manjka! Reci Isusu: »Ljubezni Sine moj, eno onoga moga svećenika. Kako je bijedan! Za vrijeme njegova ređenja mnogo se od njega očekivalo. Tko bi pomislio, da će se njegove zalihe tako brzo utrošiti! Već je dugo, kako se do dna osušio!«

Molitva 5

Ponizno, istinito, potanko razgledati sve, što bih morao imati, a nemam.

Blažena Gospa govori slugama: »Sve, što vam rekne, učinite.«

Naputak, koji se mene tiče, posve je kratak. Poznato mi je, što Isus od mene očekuje, ali toga ne činim. Moram se latiti posla, valja ispuniti dužnost...

Isus nalaže slugama: »Napunite posude vodom.«

Za se pridržaje Isus da promijeni vodu u vino. S moje se strane traži, da donesem dobru volju. Moj udio u poslu jest »ništa«, ali je ta ništica potrebna. Ovu će ništicu Isus pretvoriti u »nešto«. — »Stavite se pred Boga kao nategnuto slikarsko platno,« preporučila je sv. Margareti Alacoque njezina učiteljica u novicijatu. Imala je pravo. Gospodin je za se pridržao pravo, da na tom platnu naslika svoju sliku. Učinit ću, što mogu sa svoje strane. Računat ću s milošću.

Pročitaj: Iv. 2, 1—13.

★

Ponedjeljak
MEHANIZIRANA POBOŽNOST

Događa se za vrijeme duhovnih vježba, za kakva potresna štiva, za pažljivijeg razmatranja, da osjetiš, kako si došao do žalosne navike, da se usuđuješ ići rubom strašnog bezdana, a da se ne bojiš vrtoglavice. Da možeš biti sav u svijetlu, a da toga svijetla ni ne primjetiš. Da se možeš nalaziti u neprestanoj vezi s najvećim tajnama, a da ono čudesno, što te tajne u sebi kriju, na te ništa ne djeluje. I tada ti je žao samoga sebe, pripravan si da i udariš na se, spočitavaš samom sebi tu apatiju, radi koje ne osjećaš više nikakvih poticaja, već su u tebi zamrle sve sile, koje daju život najvišim stvarnostima ili im podržavaju život.

Nastojiš da se ispričaš: »Učini, što možeš. To ti je posljedica navike. Navika posipa pepelom i najžarči oganj. Ne će tako uvijek ostati. Ja više ne mogu.«

Možda se ipak varaš.

Ako velike vjerske istine: neizmjerni Bog, tvoja ličnost, koja je pobožanstvenjena, utjelovljena Riječ Božja, Hostija, Kalvarija, Gospa nisu za te drugo već sitne, blijede stvarnosti, zar to ne dolazi odatle, što se ne trudiš dosta, da budeš u neprestanoj vezi s dubokim stvarnostima, što ih svaka od ovih tajna krije u sebi? Ako ne otkrivaš ono, što ove tajne u sebi kriju, nije uzrok to, što si ih često vidio, već to dolazi odatle, što ih nisi dosta dugo gledao. Naša božanska vjera obiluje divnim tajnama. Pa tko će te tajne bolje shvatiti: površan kršćanin, koji nikada ne razmatra, ili kontemplativac, koji se njima svaki dan hrani?

Zaključak: Bolje se udubiti za molitve.

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 2.

★

Utorak
CILJ MOGA ŽIVOTA

U dobi od 22 godine ostavio je Savonarola očinski dom i pošao dominikancima u Bolognu. Toj svojoj odluci dao je ovo razjašnjenje:

»Počeo sam razmišljati u sebi o maru, s kojim se bez prestanka borimo radi beskorisnih ciljeva, a puni smo nemarnosti prema jedino nužnim ciljevima, za kojima bismo morali čeznuti. Gledao sam, kako se neprestano približujemo smrti. Stoga sam odlučio da sve ostavim i da nikada ne gubim

s vida čovječjega cilja, već da se na nj što bolje pripravim... Milošću Božjom došao sam dotle, te sam počeo prezirati stvari ovoga svijeta. Srce mi izgara neugasivom željom za mojom nebeskom domovinom. Odlučio sam da ću služiti jedino Gospodinu našem.«

I ja, kad sam odlučio da postanem svećenik, nisam tražio drugo, osim »da s l u ž i m jedino Gospodinu svome I s u s u K r i s t u.« Nisam htio da se borim u svijetu i za svijet, već sam odlučio da stupim u službu božanskog Gospodara, da se posvetim dušama.

Prošlo je sjemenište, prošlo ređenje, prošli počeci pastirskog rada. Kako sam onda žeđao, koliko sam onda želio! Nema sumnje, da je svijet kušao, da me osvoji za se, ne velikim stvarima, već stotinama neznatnih mamila. Češće sam padao u mrežu, ali uz pomoć Božju iz nje sam i izlazio. Uza sve slaboće velikodušno sam se predao Gospodinu...

A sada? Gdje sam? Da li se bojim svijeta? Kako se brinem za ono, što je glavno? Da li ispravno gledam na ono, što ništa ne vrijedi?

»Odlučio sam da ću služiti jedino Gospodinu svome Isusu Kristu.«

Nastoj da osjetiš snagu sličnih izreka. Jer više nego ikada prije, one moraju biti sav tvoj život.

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 25.

★

Srijeda
BOG ME JE LJUBIO

Bog mi nije dao samo milost da budem kršten, nego i da postanem svećenik. Što to znači?

Bog me je učinio: 1. najvećim iza Isusa, 2. učinio me je najkorisnijim na zemlji.

Ja sam n a j v e ć i n a z e m l j i. Nema sumnje, da je svaki vjernik po milosti posvetnoj, koju je primio na krštenju, »pomazanik« Kristov, živi životom, što ga prima od Krista. Ali ja sam mnogo veći. Osim one veze, koja spaja s Isusom svakog krštenika, veze, po kojoj svaki kršćanin postaje dionikom svećeništva Kristova, dioništvo vrlo lijepo, ali posve nutarnje i duhovno, ja kao svećenik pripadam Kristu tako, te imam pravo, da ga dozovem na oltar za svake pretvorbe...

N a j k o r i s n i j i n a z e m l j i. Ponajprije z a B o g a. Meni je povjerena javna molitva, oficij, pjevanje vječnog Sanctusa, koji ovdje na zemlji nije drugo nego odjek anđeoske pjesme na nebu.

Od najveće sam koristi z a l j u d e. Ja sam postavljen, da im budem liječnik. Da li mi je na srcu zdravlje duša? — Ja moram biti tješitelj. Pa da li sam uistinu kod svojih vjernika zamjenik Duha Svetoga? Consolator optime. — Posvetitelj. Ja sam sô zemlje, božanski kvasac. Da li moja prisutnost znači nešto za duše u njihovu uzlasku k Bogu?

Moja je dužnost da dijelim kruh riječi Kristove, da dijelim oproštenje Kristovo, da dijelim Tijelo Kristovo. Kolike dužnosti!

Zaključak: Q u i d r e t r i b u a m D o m i n o?

Izmoli: Ps. 73: Quam bonus Israel Deus.

★

Četvrtak
INVISIBILEM TAMQUAM VIDENS

Tako se izrazuje Sv. Pismo o Mojsiju nakon njegova razgovora s Bogom na Sinaju. »G l e d a o j e N e v i d l j i v o g a.«

Kako je sa mnom? Da li i ja vidim ono, što je nevidljivo? K a d g o v o r i m o nevidljivom, jer mi to nalaže moja apostolska dužnost, da li oni, koji me slušaju, osjećaju, da za me »nevidljivo« znači

nešto? Ili dobivaju utisak, da samo izgovaram riječi, da iznosim lijepe stvari, ali koje me ne zanimaju i u koje jedva vjerujem?

K a d s e m o l i m u sobi, kad sam na oltaru u crkvi, da li je moja vjera živa, da li je tako jaka, te može prenijeti gore, osvijetliti obzorje?

Ali šta to govorim? Da li nastojim, kako bih vidio ono, što se ne vidi? Da li mi je stalo do toga, da li to štujem, da li za tim žeđam?

Kad izjutra stignu novine, ah kako sam željan da saznam novosti! I često kakve novosti! Jer toliko novina čudno piše. Kako čeznem za božanskim stvarima, za jedino pravim stvarima? Da li sam uistinu radoznao prema svemu onomu, što se odnosi na Boga, na Isusa, na dragu Gospu, na anđele, na duše? Ili je možda sve to z a d n j a m o j a b r i g a, jer je nevidljivo?

Ah, onda bih uistinu bio bijedan svećenik! ...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 26.

★

Petak
STVARI, KOJE SE NE VIDE

»Podignite dušu svoju razmatrajući o stvarima, koje se ne vide.« To je savjet, što ga svjetovnjak daje svjetovnjaku. Ovaj je savjet za me svećenika od neprispodobivo veće važnosti.

Ne smijem biti žrtva ukrasa. Svijet, u kojem živim, nije drugo već nešto prividno. Ja sam od drugud, ja sam za drugo određen. Određen sam, da poučim duše, da se liše prividnosti. Otkuda ću uzeti riječi, koje su mi potrebne, da srušim idole kod drugih, kad kod mene ovi idoli gospodare?

Jedino sredstvo, da se dade stvarima, koje se ne vide, njihovo pravo mjesto, sadržano je u razmatranju.

Kako je s mojim razmatranjem? Kako uspijevam u molitvi? Možda već pola godine ne razmatram? ...

Nisam ozbiljan. Dužan sam da dijelim dušama blago Božje, a sam toga blaga ne poznajem. Nisam drugo nego hladna gramofonska ploča. Jer je igla stavljena u određenu brazdu i jer sam »navijen«, reći ću nekoliko riječi, koje pristaju. Ali te riječi ne će nikada ući u duše, ne će ih osvjedočiti, ne će ih obratiti. Stoga, liječniče, izliječi najprije samoga sebe! Šuti, kad nisi najprije sam dobro razmislio o onome, što govoriš drugima, ili brzo na koljena!

Moli se, počni opet sa svojim svagdanjim molitvama. Sinaj čezne za tobom, ako ti ne čezneš za Sinajem.

Bog te zove! Pođi Bogu svome!

★

Subota
SEDEBITIS JUDICANTES

Jest, ja ću suditi... s u d i t ć u cijelom svijetu. Sedebitis judicantes. Sva će plemena Izraelova proći ispred mene, jedno pleme za drugim. Ja ću suditi, procijenjivati, mjeriti, dosuđivati.

Dvanaest plemena... S plemenima nevjernika već bi nekako išlo!... Tu se kao sudac ne bih možda morao previše stidjeti. Pa ipak tko zna?...

Da su svi oni, koji pripadaju plemenima nevjernika, primili i deseti dio milosti, što sam ih ja primio, zar se uloge ne bi preokrenule, zar oni ne bi bili među judicantes, a ja među onima, kojima se sudi?..., koji su osuđeni?

Ali ne će biti samo nevjernička plemena. Tu će biti i drugih. A ja ću suditi hladno, službeno...

Ja ću odlučivati: »Ti si krivac, tebi je oprošteno, ti si krivac.« Moja će se služba sastojati u tome, da između mnoštva onih, koji su doznali za Isusa, izlučim one, koji su ga slušali, između onih, koji su se bunili ili se nisu udostojali da mu služe. Prema mojoj zapovijedi jedni će biti svrstani na desnoj strani, drugi na lijevoj. Prema mojoj zapovijedi, jer je napisano: »Sedebitis judicantes.« Radit će se prema mojoj odluci.

Hoću li imati toliko srčanosti, da se uspnem na sudačku stolicu? Što mislim o toj časti, o toj dužnosti sada, kad sam sâm pred Bogom svojim?

Sudac cijeloga svijeta!... Tko? Ja! Cijeli svijet pred mojom sudačkom stolicom... duodecim... Zar sam uistinu određen za tu strašnu službu?

Ja sam sudac. Sudac stada, ali sudac i pastira. Duodecim... Pred moje sudište ne će doći samo vjernici, već i svećenici... Zlatousti, Vinko Paulski, arski župnik i drugi... Zar to ne znači neozbiljno govoriti?...

Svaki dan za sv. Mise, možda bez razmišljanja, za sv. Mise, koju nisam možda rastavio nikakvim razmakom od najobičnijih djela, opetujem: »Judica me... Gospodine, sudi mi!...«

Svako jutro! Kako sam smion!... Judica me, Deus... Daj, Gospodine, sudi mi, ne ustručavaj se... Kao da bih mu htio reći: Ja sam bez grijeha, ja sam svetac, ja sam sudac sviju... Nemam ništa, što bih morao predbaciti samome sebi..., ili ako imam šta, to je vrlo malo... Pogledaj ti sam, Gospodine!...

Gospodine, sudi mi!

Izmoli: Ps. 42: Judica me!

★

3. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja NON SUM DIGNUS

Kad mi sudiš, Gospodine, nemoj na sve gledati. Jer uistinu non sum dignus. Pređi preko polovine, preko triju četvrtinu mojih dugova. Gledaj samo na moju službu, ne gledaj na osobu, ne gledaj na način, kako sam ti služio. Ne respicias peccata... Ah ne gledaj ih!... Sed fidem Ecclesiae. Samo to!

Ja sam tako strog prema svijetu, koga gledam u bezdanu samoljublja, apatije, ravnodušnosti. Šta je sa mnom? Kakva je moja vjera? Kad bi bila velika kao zrno gorušično, bila bi dosta jaka, da premješta gore. Ako je svijet ovakav, kakav uistinu jest, zar nije bar djelomično i na meni krivnja?

Parvuli petierunt panem. Oni posve maleni tražili su od mene kruha, a ja sam im davao nešto, što nema u sebi hranjive sile, nešto, što ima boju kruha, možda i tek kruha, ali je unutra bilo svega više nego brašna...

Gdje su oni vjerski osjećaji prijašnjih velikih vremena? Umanjene su istine — diminutae sunt veritates — provađanje vjere u praktičnom životu smalaksalo je. Sve je obljutavilo. Na kome je krivnja? Zar nije na meni, koji bih morao biti sô zemlji? »Quod si sal evanuerit, in quo salietur?«

Na mnogim mjestima usjevi su dozreli za žetvu. Gdje su žeteoci, pravi poslenici? Da li sam ja žetelac, kakav bih morao biti prema svome zvanju, prema primljenim milostima, prema svojim obećanjima?

Ako još nije došlo Kraljevstvo Božje, — a da nije Kraljevstvo Božje još došlo, znamo, jer se mo-

limo, da dođe — zar nisam i ja krivac ovoga zastoja, ovoga vječnog neuspijevanja?

Mnogo sam toga primio. Ima li izjednačenja između onoga, što sam d o b i o i što sam d a o?

Jednoga dana došao je Gospodin do smokve, da potraži na njoj ploda. Uzalud je tražio. Kad bi došao do mene, što bi našao?

Našao bi sve, što sam učinio, a nisam smio učiniti... Našao bi sve, što nisam učinio, a morao sam učiniti...

Pročitaj: Iv. 4, 46...

★

Ponedjeljak SUTRA Upljesnivio sam, životarim, s p a v a m... Zar je ovo moje svagdanje, slabo nastojanje, ova tromost, koja me je svladala, zar je ovo sve točan odraz moga života u bogosloviji? Zar je to odjek odluka, što sam ih stvorio na dan svoga ređenja, provađanje u djelo osnova, što sam ih zamislio za vrijeme zadnjih duhovnih vježba?... Nipošto!

Pa onda? Zar ću nastaviti ovakav život? Zar ću se posve naviknuti na ovu nemarnost u razmatranju, kod sv. Mise, kod moljenja brevijara? Zar će se kod mene posve udomaćiti ovoliki manjak velikodušnosti, potpuni nedostatak poleta, ova lijenost u mojim dužnostima kao što su: poučavanje u školi, pripravljanje propovijedi, pohađanje bolesnika?

K a m o ć u s t i ć i s ovakvim duševnim raspoloženjem?

Kad bi Gospodin danas zaustavio tijek moga života, ovaj čas, ove noći?...

Pripovijeda se o francuskom slikaru Corotu, kako je jednog od svojih učenika upozorio na nekoliko pogrješaka na slici, što ju je izveo. »Hvala vam,« odgovorio je učenik, »odmah ću sutra sve to popraviti.« — »Istom sutra? A što će biti, a k o o v e n o ć i u m r e t e?«

K a d b i h j a o v e n o ć i u m r o?...

Pročitaj: Nasljeduj Krista, I. 23.

★

Utorak SAŠAO S PUTA »Usred putovanja svoga života našao sam se u tamnoj šumi, jer sam zašao s pravoga puta«. Tako govori Dante u prvom pjevanju svoga Pakla. Zatim nastavlja:

»Ah, teško je reći, kako je ta šuma bila divlja, opora, gusta. . . Ne bih znao, kako sam ušao u nju, tako sam bio pospan, kad sam ostavio pravu stazu. Ali kad sam došao do na kraj doline, pogledao sam gore i vidio sam, da je vrhunac već obučen u zrake sunčane.«

Kako točno slika Dante!

Ako mi se dogodilo kadkada, te sam se udaljio od prave staze, zar nije istina, da ne bih mogao točno reći, odakle sam pošao? Dogodilo se to neprimjetljivo, tako podmuklo. . . Jednog sam se lijepog dana probudio i tek tada opazio put, što sam ga prevalio. Bio je već dug. Više sedmica je prošlo, kako ne obavljam svojih pobožnih vježba, da nisam više razmatrao, posvećivao pažnje samome sebi. Trebalo je samo da dođe još prigoda. Pao sam. . . To je ulazak u tamnu šumu. . . Čini mi se, kao da je netko drugi sve to proživio. Uistinu sam bio silno pospan, kad sam ostavio pravu stazu. . .

Bogu hvala, izašao sam iz guste šume, došao sam opet na stazu svijetla, koja vodi pravo do Boga. . .

Ako slučajno moram i sada reći, da sam čovjek šume, putnik što luta guštarama, ah, niti jedan čas neću da dulje tako lutam... Brzo prema izlazu! Tamo na kraju doline sunce već dira vrhunce; Bog me čeka...

N a p u t ! I z i đ i m o i z š u m e ! ...

Izmoli: Ps. 7.

★

Srijeda
U SLUŽBI SVIJU

»Vidite,« rekao je jednom zgodom sv. Franjo Saleski, »mi biskupi ne smijemo ni od koga bježati, ako želimo ispunjati svoje dužnosti. Mi moramo biti slični onim velikim j a v n i m z d e n c i m a, iz kojih svatko po pravu smije crpsti, i na kojima gase žeđu ne samo ljudi, već i životinje.«

Krasno pravilo za biskupa, ali i za svakog svećenika.

U r e d i m o svaki svoj d a n, koliko to ovisi o nama. Ne prepuštajmo ništa slučaju. Odredimo vrijeme za molitvu, za posjet, za posao. Mnogo je toga, što se ne može predvidjeti. Ali ne smijemo dopustiti, da sve bude nepredviđeno. Tko ne zna srediti svoga vremena, ne će ništa učiniti. Samo sređene sile nose plodove.

No bio svećenički život ne znam kako sređen, uvijek će dolaziti dosta toga, što se nije očekivalo. Sad treba primiti nenadan posjet, treba poći k bolesniku, urediti kakav drugi važan posao. U svim tim slučajevima moramo prelaziti preko svoga ukusa, preko mudrosti svoga dnevnog reda.

Napomenimo opet usporedbu sa zdencem. Svećenik na župi, iako mora biti svet kao samostanac, nije samostanac. On je prije svega p a s t i r

s v o j i h v j e r n i k a. Svaka od njegovih ovaca ima pravo da ga »gnjavi«, i on to mora strpljivo snašati.

»Ja sam za sve,« rekla je jedna duša, koja se morala odreći svojih kontemplacija, da za svoju braću prevađa s latinskog jezika ili da krpa njihove čarape. — »Izjedoše me«, običavao je govoriti jedan sveti svećenik. Težak je to k r i ž, ali velika d u ž n o s t.

Pročitaj: Rim. 14, 1—7; 1. Kor. 9, 19—24.

★

Četvrtak
LJUBAV PREMA GRJEŠNICIMA

»Doskora ćemo biti samo dragi B o g i j a, koji ljube grješnike«, rekao je sv. Franjo Saleski.

Moram i ja na to pripaziti. Nema sumnje, da su dobri župljani, vjerne ovce draže od izgubljenih. I proti svojoj volji bit ću skloniji, da im posvetim više vremena, dok ću druge možda zanemariti.

Moram radije obratno raditi. Oni, koji su dobri, upravo stoga što su dobri, ne trebaju tolike brige s moje strane. Nema sumnje, i oni moraju znati, da im je posvećen svaki čas moga života. Ipak se moram posebno dati na to, da nađem izgubljene ovce.

Moram se čuvati načela: »Upotrebiti svu svoju revnost, da sačuvam ono, što imam, bez velike brige da nešto osvojim.« Župa nije otok, na kojem sve miruje, već tvrđava, koja se mora osvajati. Strogo ću morati suditi o onom danu, u kojem nije bilo poboljšanja u župi ni gledom na broj ni gledom na kakvoću, kad se nije ništa dobra učinilo ni za pojedinca ni za obitelj ni za zajednicu.

Možda se tu ne radi o pogrješci s moje strane, ne radi se o svojevoljnom nemaru, ali je tu svakako manjak spretnosti, naravne smjelosti, vjere.

Pročitaj: Lk. 15, 8...

★

Petak
RELATIVNA SAVRŠENOST

Bio sam u zabludi, kad sam želio, da postanem a p s o l u t n o s a v r š e n. Iako sam stanovnik ove zemlje, slabo stvorenje, činilo mi se jedan časak, da ću moći dospjeti do nebeske savršenosti, pokazati velikodušnost bez ikakva nedostatka. Pa kako sam se pouzdao u nestvarni svijet, izgubio sam srčanost u času, kad sam opazio, da sam nisko dolje, da sam slab.

Moram znati, da ovdje na zemlji možemo izvesti v r l o m a l o. Pa i to vrlo malo, kad ne bi bilo sile milosti Božje, ne bismo ostvarili.

Ne mislim reći, da moramo odrubiti glavu svome idealu, da postanemo vrlo brzo zadovoljni, da težimo samo za svetošću niže vrste. Nipošto! Ali moramo znati, da kao ljudi možemo doći samo do ljudske svetosti, a ne do arkanđeoske. Od serafa traži Bog serafsku svetost, od čovjeka ljudsku. Od svakoga svoju. I nije malena svetost, koju Bog traži od ljudi u pojedinim slučajevima.

Jedna prispodoba. Kad je graditelj tornja u Pisi s užasom opazio, kako se tlo miče, pomislio je najprije, da sve obori, pa počne iznova. Ali nije toga učinio, već je nastavio gradnju uza sav onaj nagib.

I ja sam mislio na zgradu, koja se diže visoko, posve ravno. Došlo je do krivudanja. Zaboravio sam, na kakvom tlu gradim. Međutim tlo se počelo

slijegati, pokazale se pukotine. Ne kloni! Valja dovršiti remek-djelo uza sve nedostatke. Valja mi d o v r š i t i s v o j ž i v o t, koji se nageo...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 25 (početak).

★

Subota
IGRA

Jedan svećenik obavljao je duhovne vježbe pod vodstvom sv. arskog župnika Ivana Vianneya. Za vrijeme ispovijedi, sjećajući se, koliko je vremena protratio kartajući se sa subraćom, pomisli: Bi li mu i to spomenuo? I odluči, da kaže sve.

— Bolje je, da se ne kartate, odgovorio je župnik.

— Ali igra može biti manje zlo. Znate kad se sastanemo...

— Nije nužno, da se sastajete.

— Kadkada pozove subrat, da mu se pomogne, a onda...

— Kad se ispuni ono, radi čega se došlo, onda se ode. — Tako sveti župnik.

Naravno ni ovdje se ne smije pretjeravati. Svećenik kao i ostali ljudi ima pravo, da se malo odmori. Tko će mu zamjeriti, ako se kadkada u svojoj samoći veselo pozabavi sa svojom subraćom? Osim toga ne dolikuje uvijek, kao da bi čovjek htio dijeliti pouke svojim kolegama, koji nisu toliko zabrinuti za savršenost.

Ali ne bi valjalo, kad bi se d r a g o c j e n o v r i j e m e trošilo neprestanim igranjem karata itd. Pomisli, brate, da se ovih časova, što ih tako uludo trošiš, duše gube, da bolesnici čekaju, Gospodin je sam u crkvi, znanstvene, poučne, duhovne knjige pljesnive u ormaru...

Mudro valja sve razdijeliti. C i j e n i male žrtve i s v a k i č a s svoga vremena.

Pročitaj: 1. Kor. 1, 26—31.

4. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja PLENITUDO LEGIS

Bl. Grignion de Montfort ovako se molio Bogu, da se udostoji dati zemlji svećenika, koji će biti dostojni tako uzvišene službe:

»Što molim od tebe, Gospodine?

Molim, da nam dadeš svećenika, koji će biti slobodni tvojom slobodom, otrgnuti od svega: bez oca, bez majke, bez braće, bez sestara, bez roda po krvi, bez prijateljstva ovoga svijeta, bez imanja, bez smetnja, bez briga, pače bez vlastite volje.

Treba nam robova tvoje ljubavi i tvoje volje; ljudi po srcu tvome, koji nemaju svoje volje, koja ih kalja i zaustavlja; ljudi, koji će u svemu vršiti, što ti želiš, koji će uništiti sve tvoje neprijatelje... S križem i s krunicom u rukama... Treba nam ljudi, koji će biti uvijek pripravni, da te poslušaju, da poslušaju svoje poglavare govoreći sa Samuelom: »Praesto sum!« Koji će biti uvijek pripravni, da svakamo pođu i da sve pretrpe s tobom i za te, govoreći s apostolima: »Eamus et nos et moriamur cum eo.«

Daj nam pravih sluga Blažene Gospe...«

Krasna slika, koja pokazuje, kakvi bi morali biti svećenici. Da li sam ja svećenik prema tome uzoru?

Milost moga svećeništva traži to od mene. Ne smijem na to nikad zaboraviti. Vagnut ću dobro

gornje riječi, nastojat ću, da shvatim svu onu stvarnost, što ih one u sebi kriju. Kad bih htio manje, značilo bi, da sam kukavica.

Plenitudo legis. L j u b a v j e p u n i n a : punina vjernosti.

Pročitaj: 1. Kor. 4, 1...

★

Ponedjeljak POTPUNO PREDANJE

Jednoj svetoj duši govorio je Gospodin ovako:

»Kad bi svi moji svećenici zaista bili sveti, već samo time, što bi se pokazali pred drugima bilo u crkvi bilo na ulici ili drugdje, svraćali bi pozornost svijeta na me. Privlačili bi duše meni. Za susretaja s njima ljudi bi pomislili: Ovaj, što je prošao, drugi je Krist. Sotona se mnogo više boji duše, u kojoj ja mogu slobodno raditi, nego čitave vojske mlakih, ravnodušnih, u kojima je moje djelovanje sapeto. Jer u prvoj duši radi moja svemoć, dok sam prisiljen da ove druge duše prepustim njihovoj slaboći.«

Jednog jutra razmatrala je ova sveta duša o Isusovoj smrtnoj borbi. Tada je Spasitelj mislio i na posvećene duše.

»Pokazao mi je tisuće posvećenih duša, koje su se nalazile u njegovoj nazočnosti. Vrlo ih je mnogo bilo rastreseno. Nisu mislile na svog božanskog Učitelja. Samo ih je nekoliko, mogle su se lako izbrojiti, bilo sjedinjeno sa Spasiteljem.«

»Gospodin mi je rekao: Pogledaj sve te duše. Vidiš, k a k o i h j e m a l o, koje su mi se posve predale. U času posvete predaju mi se bez ograničenja, ali poslije uzimaju natrag komad po komad samih sebe. U velikim stvarima ispunja se moja vo-

lja (Bože daj, da bi to uvijek i svagdje bilo!). Ali u malim stvarima malo ih se brine za moje želje.«

Drugog dana čula je ta osoba:

»Mnogo duša propada stoga, što me moji svećenici ne ljube dosta.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 27 (početak).

★

Utorak
VALJA DA POČNEM OD SEBE

»Prije nego što počnem raditi oko obnove drugih, moram početi sa s v o j o m o b n o v o m, jer od ove ovisi druga.« Tako je bodrio samoga sebe mladi đakon, o komu je kasnije kao o uzornom svećeniku izašao životopis pod naslovom: »Dvadeset i dvije godine mučeništva« (Josip M. Girard).

Mladi đakon istakao je samo jednu misao, koja je poznata svim duhovnim piscima, misao, do koje dovodi jednostavni zdrav osjećaj, a potvrđuje svagdanje iskustvo. Sami svjetovnjaci govore tako svjetovnjacima. Evo kako jedan mladi sveučilištarac potiče mlade katolike, da budu uistinu ono, što govore o sebi, da jesu, ako žele da djeluju na svoje suvremenike. Prvo je pravilo: »Moramo biti duhovni ljudi. Oni, koji ne shvaćaju, da njihovo vanjsko djelovanje mora dolaziti iz njihova nutarnjeg života, već su unaprijed potučeni... Nije dosta da se zovemo katolicima. Taj je naziv laž, ako mu ne odgovara stvarni katolički život.«

Tko ne počima obnovu drugoga osobnom obnovom, tko iznosi pred svijet formule, ali neće, da po tim formulama živi, taj ne dolazi drugome kao apostol, da tome drugome nešto dade, čega taj nema. Takva katolika osuđuje samo njegovo propovijedanje.

Kako je sa mnom? Faber postavlja negdje ovo pitanje: »Da li ima koga među vama, koji bi htio umrijeti, a da ne učini za Boga više, nego što je dosada činio?«

Da li sam došao do one svetosti, do koje bih morao doći?

Valja to pokazati prije činom nego riječju.

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 16.

★

Srijeda
SABLAZAN MALENIH

»Tko sablazni jednoga od ovih malenih..., bolje bi mu bilo da mu se objesi mlinski kamen...« (Mt. 18, 6).

I ja moram paziti na to. Svećenika gleda svijet, gledaju ga anđeli, gledaju ga ljudi (1. Kor. 4, 9). Svijet je strog u tom pogledu sa svećenikom. U očima vjernika, u očima samih nevjernika svećenik je utjelovljeno Evanđelje, utjelovljena vjera, jednom riječju: drugi Isus. Radi toga pazi se na njegove najmanje kretnje. Uspoređuju ga sa svecima. Kad svećenik ne odgovara onom idealu, što ga drugi ljudi imaju o Spasitelju, o svećeničkom poslanju, sablazan počinje.

Priznajmo, da ne pazimo dosta ne samo na to, kako bi Isus radi nas što bolje zasjao, već niti na to, da ne umanjimo Isusa, da ga ne izdamo, da ga ne prikažemo u bijednoj slici.

Kolike odgovornosti! Svijet me gleda, ljudi dolaze k meni. Nadaju se, da će u meni naći Isusa, koji je blaga i ponizna srca. Kako se moraju iznenaditi, kad se spotaknu o moju surovost, o moju srditost, o moj neumjesni auktoritativni nastup! Ljudi traže Isusa siromašna, puna pregaranja, sabrana, ozbiljna. Što će svijet reći, ako držim mnogo do časti, do odlikovanja, ako očevidno tražim svoje

udobnosti, ako sam sama rastresenost, koja se posve predala vanjskim poslovima, ako ne poznam čednosti, promišljenosti?

»Sve mi je dopušteno, ali nije sve drugima na dobar izgled« (1. Kor. 10, 23). Pa ako sablaznim koga od »malenih«? Ti maleni jesu moji vjernici, koji dolaze k svom pastiru i otvaraju duše, s pouzdanjem kao dragom Bogu. Što ako se prevare? Zlo je vrlo veliko! Mnogo ih je, koji govore, da su se udaljili od Crkve radi toga, što ovaj ili onaj svećenik nije odgovorio njihovu očekivanju. To je često farizejština, ali i činjenica, na koju se ne svraća dosta pozornosti.

Duše svojom biti pripadaju nebu, pa traže, da se za njih brinu, ako ne anđeli, a ono barem oni, koji su pobožanstvenjeni svojim nadnaravnim krepostima. Tu je možda greben u našem apostolskom radu. Brzo se zadovoljimo time, što smo pošteni ljudi, točni, razboriti, rezervirani, molimo brevijar, ali uvijek ostajemo u mnogo tom slični drugim ljudima. Svakako n i s m o d o s t a s v e ć e n i c i u pravom i potpunom značenju te riječi. To jest nismo svojevoljne, žive žrtve, nismo ljudi razapeti, ljudi ponizni, puni samoprijegora, nismo junaci vjere, kojima je Evanđelje sve njihovo na svijetu...

Pročitaj: Mt. 5, 13—16.

★

Četvrtak
»RAZMIŠLJAO SAM O PUTEVIMA SVOJIM«

I s p i t s a v j e s t i potreban je svećeniku kroz cijeli njegov život. Što je put teži, pogibeljniji, to se traži tim više razboritosti i više pažnje za vrijeme putovanja. Mi smo svećenici okruženi raznim zaprekama. To je neodjeljivo od našeg života. Sve se mora osvajati mačem u ruci. Nitko

ne može nijekati, da mnoge pogibelji, mnogi grebeni vrebaju na svećenika. I z n u t r a : priroda, koja neprestano nastoji da dođe do svojih prava, malodušje, iznenadni napadaji sa strane sjetila, navike, mlakost. I z v a n a : privlačivost svijeta, zamke sotone, neprijatelji, neprilike svake ruke.

Najbolje naše oružje jest ispitivanje savjesti. Ono spada u crkvenu predaju. Gospodin je Isus češće istaknuo važnost ispita savjesti, kad je opominjao: »Bdijte, budite pripravni!« To jest: Pazite na dušu svoju, držite u redu svoje duševne račune, ispitujte svoju savjest. — Ispit savjesti bio je domaći kod istočnih Otaca. Sv. Dorotej donosi u njegov prilog ovaj lijepi razlog: »Tko se navikne, da svaki dan dobro ispituje savjest, tko svaki dan spočitava samome sebi svoje pogrješke, taj sprječava, da zlo ne pusti korjena u srcu, i da zle navike ne ojačaju.« Čistoća srca: zar to nije divan plod ispita savjesti? — Ovaj ispit »Nasljeduj Krista« ovako hvali: »Bdij nad samim sobom, potakni se, opomeni sama sebe, i sama sebe ne zanemari, pa bilo s drugima kako mu drago. Toliko ćeš napredovati, koliko ćeš sama sebe nadvladati« (I. 25).

Kao da čujemo onoga, koga zovu ocem ispita savjesti: sv. Ignacija Lojolu. Iako sv. Ignacije nije sam izmislio ispita savjesti, ipak je učinio od njega jednu metodu duhovnog napretka, dao mu je dušu uzvišene molitve. Ispit savjesti doveo je on u vezu s najuzvišenijim činima duhovnog života. Tu je zahvala Bogu za primljena dobročinstva, molitva Duhu Svetom, pokajanje, čvrsta odluka. Sami ovi čini, ako se dobro obave, mogu uliti u dušu novu snagu, vratiti joj njezinu ljepotu, njezin sjaj, što je bio oslabio radi neizbježivih pogrješaka ljudske naravi. Kad se ovi čini sjedine s poniznim, iskrenim

ispitom, učinak je siguran. Dobar ispit mora dušu pomladiti, pročistiti, oboružati za nove pobjede.

Kakvo mjesto dajem ispitu savjesti u svom životu: općem ispitu, posebnom ispitu?

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 7.

★

Petak
TEŽINA ZEMLJE

U nekom skloništu umrla je jedna starica. Za njezina života posjećivala ju je ljubezna osoba i svaki joj put davala po jedan zlatnik. I tako je starica skupila dosta toga zlata. Pa jer se bojala, da joj ga tko ne pokrade, nosila je dan i noć o vratu kesicu s tim zlatnicima.

Život joj je visio samo još o slaboj niti. Ali ona nije dala svojih zlatnika od sebe. Čuvala ih kao kakvo božanstvo. Trebalo je čekati nesvijest, da joj se ta kesica skine s vrata.

Zar ne da je ova žena smiješna u svojoj kumirskoj ljubavi prema zlatu?

Da nemam i ja ovakvu kesicu o vratu? I da ta kesica možda previše ne tišti moja prsa? ...

Opera illorum sequuntur illos. Tako govorim nad svima, što ih pokapam. Djela će njihova s njima, ali ne će zlato.

Čemu biti tako odan onome, što će mi staviti uže oko vrata?

Moram biti slobodan! ... Zanimat ću se samo za nebesko blago...

Ispit... Odluka...

Pročitaj: Mt. 19, 13—24. — Mk. 6, 8—9; 10, 23—26.

★

Subota
VOS DIXI AMICOS

Gospodin je moj prijatelj... On... Ja... On Kralj svemira, ja bijednik, ništica, manji od svega, možda njegov izdajnik ili sam vrlo blizu toga... Pa i u samom času izdajničkog poljupca Isus bi u ime našega prijateljstva tražio od mene vjernost... »Prijatelju...«

Šta znači za me: Isus me naziva svojim prijateljem?

U svojoj oporuci Napoleon I. naziva svoga prvog slugu Marchanda prijateljem. Prvi su drugovi Napoleonovi ostavili Svetu Helenu. Sam general Bertrand pokazuje, da je već umoran. »Svi će me ostaviti«, progovorio je Napoleon. »Bar mi ti ostani vjeran, da mi zatvoriš oči.«

Došla je smrt. Napoleon govori u pero svoju oporuku. Odlikovat će posebno onoga, koji mu je uvijek bio vjeran. Svoga slugu Marchanda odredio je izvršiocem svoje oporuke zajedno s generalom grofom Bertrandom, nekadanjim guvernerom Ilirije, s velikim maršalom des Tuilleries. Od ovih sviju car najviše odlikuje Marchanda, jer ga u oporuci naziva svojim prijateljem.

Isus i ja. Usporedba. Izmjeri bezdane, što nas rastavljaju... Da Bog moj bude moj prijatelj!... Tako me zove Isus u svojoj oporuci: »dixi amicos«

Izmoli: Ps. 84.

5. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja HYMNIS ET CANTICIS

Lijepi su liturgični obredi. Lijepo je pjevanje.

Kad su misionari došli u Kanadu, poslužili su se glazbalima i pjesmom, da privuku Huronce i Irokeze. Pobjeda još nije izvojštena, ali to je njezin početak. I Franjo Ksaverski učio je svoje Parije i Paravare pjevati... Hymnis et canticis spiritualibus, in gratia cantantes.

Crkva je shvatila s i l u, što se krije u p j e s m i i o b r e d i m a.

Kako li je bijedno slušati u nekim crkvama svećenika i pjevače. Više se ondje, gdje bi trebalo pobožnosti, trka bez dostojanstva tamo, gdje bi trebalo svete laganosti.

Prema motu proprio Pape Pija X. od 23. XI. 1908., što su ga usvojili Benedikt XV. i Pijo XI., svrha je svete glazbe proslava Božja, podizanje i posvećivanje duša.

P r o s l a v a B o ž j a. Neka sviranje i pjevanje bude uistinu molitva, a ne natjecanje u vikanju ili žurbi. Ako je moguće, neka se vjernicima protumači značenje riječi.

P o d i z a n j e i p o s v e ć i v a n j e d u š a. To se razlikuje od rastresivanja, od ugodna zabavljanja. Radi se o tome, da se duše vjernika privedu bliže pobožnosti, kreposti. Crkva ne ide za tim, da se za bogoslužja svira ili pjeva, već da se sviranje i pjevanjem istakne značenje bogoslužja.

Neka se vjernici što bolje upute u obrede.

Izmoli: Ps. 47.

★

Ponedjeljak STALEŠKA SAVRŠENOST

Turističko društvo popelo se na vrh tornja katedrale u Kölnu, da pogleda radove, što se tada izvodili. Posve gore star radnik bio zabavljen oko jednog divnog ukrasa.

— Čemu se toliko mučite, kad odozdo ne može nitko vidjeti to, što radite, niti se tome diviti?

— Ja ovo radim za dragog Boga. Dosta mi je, da Bog vidi.

To je eto briga, da se savršeno ispuni staleška dužnost. Da se obave obična, svagdanja djela. Svjetovnjaci mi daju uzoran primjer. Ne smijem kao svećenik da budem čovjek vanjštine, da radim samo onda, kad me drugi vide ili kad mogu očekivati nagradu, čast ljudsku.

Bilo je to za vrijeme rata. Jedan most čuvala žena udovica i njezin otac, starac slaba zdravlja, u 84. godini života. Stvari, koje su se slale, da se most može uzdržati, nisu bile baš odlične. Često je trebalo mijenjati grede. Starac se za to brinuo.

Jedne večeri radio je ispod mosta na malim skelama. Pa kako uvečer oko 8 sati nije došao u kuću, njegova se kćerka zabrinula i počela ga zvati. Nema odgovora. Nadvila se iznad ograde na mostu. Opazila je oca, kako se privio na konopu, koji ga je držao. Pošla je dolje, da pomogne, ali nije mogla do oca. Pobrzala je na susjednu postaju i pozvala u pomoć. Čula je, kako starac opetuje: »Moram još dva šarafa stegnuti.«

Otac je opet u kući. Leži. Sve je užurbano oko njega, da mu se pomogne. Starac šapće: »Šarafi su stegnuti.« I umro je.

I j a m o r a m u m r i j e t i u p o s l u, ako treba. Umrijeti nakon života, za kojega je sve davano

Bogu, za kojega se radilo samo za Boga, za kojega sam kušao, da što bolje ispunim svoju dužnost...

Izmoli: Ps. 63.

★

Utorak MATER ADMIRABILIS

Ono, što sv. Ambrozije ističe u pohvalu Blažene Gospe, moglo bi se na prvi pogled činiti čudnim. Svetac veli: »Ona je uvijek slijedila svoj razum.«

Zar bi to bilo dosta za me, da budem dobar svećenik?

Ne bi. To nije dosta ni da budem dobar kršćanin. Ali to se traži kao preduvjet, da tko bude pravi kršćanin, dobar svećenik.

Može netko imati velikih odlika i naravnih i nadnaravnih, ali bez uravnoteženosti, bez prave razboritosti. Takva osoba može nastradati.

Doveli su sv. Tereziji jednu postulanticu, za koju se činilo, da je vrlo kreposna, ali nije pokazivala dosta razboritosti. Svetica je nije htjela primiti.

Što se zgrada više diže, to temelji moraju biti jači. Svetost, koja ne počiva na granitnim temeljima, a ti granitni temelji jesu razboritost, nije pouzdana svetost. Prije ili kasnije zgrada će se raspasti.

Uvijek treba ići za razumom. Poput Gospe. To je bez sumnje bio jedan od razloga, zbog kojih su je nazvali Mater admirabilis.

Treba uvijek i ć i z a r a z u m o m. Inače su otvorena vrata ilumuminizmu, skokovima osjećaja, sanjarenju.

Prije nego što postanemo sveci, moramo biti razumni. Razum ne može sve nadomjestiti, ali ni njega ne može ništa zamjeniti.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 4.

★

Srijeda NAMJEŠTAJ

Jedna od posljedica razvoja znanosti sastoji se u praktičnom iskorišćivanju iznašašća, da se što bolje osigura u d o b n o s t ž i v o t a.

Crkva se ne protivi napretku. Pače ona potiče na nj, ona ga pomaže. Crkva nastoji, da se što više ljudi okoristi ovim napretkom u svijetu. Poput majke zabrinuta je za onu svoju djecu, koja od ovog napretka nemaju nikakve polakšice. Želi da i ova njezina djeca dobiju sredstava za doličniji život te da dođu do što višeg stupnja opravdane radosti, opravdana zadovoljstva.

Ali Crkva bez prestanka naglasuje, da ovaj život nije svrha, da zemlja ne smije sakriti neba, vrijeme ne smije zamračiti vječnosti.

Gospodin naš Isus Krist zacijelo nije došao, da propovijeda lagodan život na ovom svijetu, život u perinama, u spavaćim kolima, život centralnog loženja. Došao je da govori o posve drugoj stvari.

Koliko kršćana gubi osjećaj za kršćansko odricanje radi ovog neprestanog nastojanja oko udobnosti života!

Kao svećenik moram svijetu propovijedati o pravoj ljepoti Evanđelja. Kako će mi to biti moguće, ako mene samoga izjeda ova želja za udobnošću, za životnom lagodnošću?

Ispitat ću se suočivši svoj život s načelima evanđeoskim. Ako treba nešto srediti, odmah ću to učiniti.

Pročitaj: Mk. 6, 8—9. — Mt. 8, 20. — Lk. 9, 3; 15, 33.

★

Četvrtak
POZELENJELI TALAR

Moje odijelo mora uvijek biti brižno čisto. Radi se tu o poštivanju samoga sebe, o dobrom izgledu.

Onaj, koji se nalazi u selu, može biti često u napasti, da nosi talar, koji je već pozelenio. Ne toliko radi siromaštva, koliko radi nemara. Ne toliko radi nadnaravnog odricanja, koliko radi okoline, u kojoj živi.

Uvijek ostati na visini. Drugo je jednostavnost, drugo razdrpanost. U svim prilikama moramo paziti na svoje dostojanstvo, nikad ne smijemo zaboraviti, da nas je Bog učinio svojim svećenicima.

Za one, koji su u gradu, napast dolazi u drugom obliku: ide se za pretjeranom otmjenošću. Svakako valja paziti na one, kojima propovijedamo Evanđelje. Uvijek ostati apostolima Gospodina svoga. Tko je imućniji, neka svoj imutak upotrebi, da pomogne bližnjemu. Toliko je danas bijednih...

Kad je don Bosko bio još mlad, došao je jednom zgodom blaženom Kotolengu, učitelju ljubavi prema bližnjemu. Starac je prihvatio komadić njegova talara, da vidi, od kakva je sukna. »Ovo je sukno prelagano. Nastojte, da nabavite jače, koje se ne razdire lako. Jer mnogi će se vješati o vaš talar.«

Je si li razumio?...

Izmoli: Ps. 86.

★

Petak
INTROIBO

Revolucija gospoduje. Na nišanu su posebno svećenici. Noel Pinot odbija 1788. da prema odredbi revolucijonarne vlade potpiše zakone, što su se odnosili na svećenike. Stoga je bio prisiljen da luta i da se krije. Tako je u svojoj župi obavljao svete poslove. Kad bi mogao, govorio bi svetu Misu u kojoj prijateljskoj kući. Izdao ga zao kršćanin. Uhvatili su ga i doveli pred sud. U angerskom arhivu zapisano je o Pinotu ovo:

— Zašto se nije pokorio zakonima, koji se tiču svećenika?

— Jer je htio da poučava župu, koju mu je Bog Isus Krist dao na brigu.

— Gdje su dokazi za njegovu bestidnu tvrdnju, da je on od Isusa Krista primio taj nalog?

— Dokaz je za tu njegovu tvrdnju jurisdikcija, koju mu je Crkva dala za župu Louroux. Tu jurisdikciju može mu jedino opet Crkva oduzeti.

— Kod koga se krio?

— Ne će da tereti nikoga od svojih župljana.

Noel Pinot osuđen je na smrt. Predloženo mu je, da pođe na stratište u misnom odijelu. Pristao je, i to je bio njegov zadnji Introibo ad altare Dei. Ovaj svećenik-mučenik proglašen je blaženim 1926.

O svećenicima našega vremena može se reći, da među njima ima mnogo svetosti.

Šta je s mojom svetošću? Bih li htio, kad bi trebalo postati i mučenik?...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 47.

★

Subota
KAD BI SVE KAMENJE...

»Kad bi sve ovo kamenje, što se otkida od Alpa, padalo na jedno mjesto, bila bi to lavina, koja ne bi prestala ni dan ni noć,« rekao je jedan geolog.

Kad bi svi ljudi, kojih nestaje s ovog svijeta, umrli istog dana, kolika bi to bila hekatomba!

Kad bi se sve pogrješke, koje se počinjaju na svijetu, skupile na jednom mjestu, kolika bi to bila gora, gora, koja je satrla Gospodina moga za njegove agonije.

Kad bi se u kakvoj Jozafatskoj dolini ujedinile sve milosti, što su prezrene, kolike napučenosti!

Kad bi svi pokreti, sve dobre želje, sve odluke, koje su učinjene, ali nisu ispunjene, kad bi se sve to diglo iz zemlje te se stalo tužiti na svoju agoniju, na svoju nemilosrdnu smrt, kolike žalosne povorke!

Da ne govorim o drugim već o sebi, kad bi svi moji nedostaci bili sada skupljeni pred mojim očima: sve izgubljeno vrijeme, sav moj kukavičluk, sve moje skraćivane ili ispuštane molitve, sve povrede ljubavi prema bližnjemu, sva moja nečednost, sva svojevoljna rastresenost u moljenju brevijara ili kod sv. Mise, sva opasna maštanja, sva bratska zavist, sva nepravda mojih sudova: kad bi sve ovo i drugo, što ne smijem ni spomenuti, bilo preda mnom u istom času skupljeno, kolike li gomile!...

Bože moj!... Bože moj!...

Izmoli: Ps. 130: De profundis.

6. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja SCIENTES ELECTIONEM VESTRAM

23. svibnja 1903. prigodom sablazni, što ju prouzročio u više crkava u Parizu jedan svrzimantija, mladi katolici sazvaše veliku skupštinu, da Crkvi dadu zadovoljštinu. Iznenada eto i apostate. Jaki se protesti oglasiše. Diže se jedan katolički govornik:

»Drugovi! Ovdje se događa nešto veliko i užasno. Ovaj čovjek nije protivnik, kao što su drugi. Njegovo je čelo bilo označeno i ostaje označeno svetim znakom... Boga, koga sada niječe, Krista, proti kome se sada bori, koga je zvao nekoć na oltar, držao ga u svojim posvećenim rukama... Tko bi mogao mirno gledati ovako odvratan užas?«

Kakve li pouke! Treba svratiti pozornost na riječi govornikove: »protivnik«, »njegovo je čelo bilo i ostalo označeno«, »u svojim posvećenim rukama«, »odvratan moralan užas«.

Ah, molit ću se, molit ću se, ne toliko za to, da se i meni ne dogodi ovolika nesreća, jer se usuđujem nadati, da uz milost Božju, uz pomoć drage Gospe — Kraljice svećenika ne ću biti crkvi n a s a b l a z a n. Ali ću se moliti, da sve više napredujem na putu razboritosti i vjernosti te budem na čast neisporedivom dostojanstvu, kojim sam odlikovan...

Onda ću se m o l i t i, moliti se s velikom poniznošću za bijedne svećenike, koji su pali. Ne samo za one, koji su na sablazan, već za sve one, koji u duši nisu u dobrim odnošajima s Bogom svojim, koji se vuku, koji pužu, koji su se posve

predali ovoj zemlji, umjesto da srčano kroče naprijed...

Junački i savjesno pogledat ću na samoga sebe...

Izmoli: Confiteor.

★

Ponedjeljak HOMO DEI

Koliko je toga u mome životu, u što se miješa t a š t i n a. Ili bolje, kako je malo toga, s čime ona nije pomiješana.

Nastali smo iz mješavine, pa nam je stoga vrlo teško da darujemo Bogu djela, koja su posve čista. Kako je rijetko jednostavno oko — oculus simplex — o kome govori »Nasljeduj Krista«!

Nema sumnje da tražim Boga i njegovu slavu. Nego da li tražim samo to? Da se možda više manje izopačene nakane ne ucjepljuju u ovu glavnu nakanu s pogibelju, da izvuku iz nje najbolji sok?

Ja sam čovjek Božji, ali i čovjek svojih malih interesa, svoje male taštine, čovjek koji želi, da što bolje opskrbi svojtu.

To ne smije biti. Homo Dei. Moram biti samo čovjek Božji. U pozadinu moraju pitanja moga samoljublja, pitanja trgovačkih, obiteljskih briga. Nisam postao svećenikom, da ostavim baštinicima bogato nasljedstvo, da postanem slavan govornik, da budem istaknut administrator. Homo Dei...

Netko se usudio upitati kardinala Rampollu, koja bi riječ davala najviše poticaja njegovim djelima, kad bi on postao papom. Kardinal je odgovorio: »Svećenik«.

Ne tražiti drugih lozinka. S v e ć e n i k — H o m o D e i...

Pročitaj: 1. Kor. 4, 4—5.

★

Utorak ANĐEO I SVEĆENIK

Kako su lijepe riječi sv. Franje Asiškog: »Kad bih susreo anđela i svećenika, ja bih pozdravio najprije svećenika.« Poput sv. Lovre i sv. Efrema ovaj se svetac nije usudio da primi sv. svećenički red.

Sv. Vinko Paulski: »Da sam znao, šta znači biti svećenik, nikad ne bih dopustio, da polože ruke na me.«

Sv. arski župnik: »Da sam znao, šta znači biti svećenik, ne bih pošao u sjemenište nego u trapistički samostan... Ah, kako je uzvišeno biti svećenik! Kad bi to svećenik shvatio, umro bi.«

Sv. Bernardica dobila je na dar sliku jednog svećenika s riječima: »Ja vas blagoslivljem.« Svetica je poljubila tu sliku. — »Imate pravo, rekao joj je netko, to je svet svećenik.« — »Ah, ja sam poljubila blagoslov, jer je to za me svećenik.«

Svećenik. Anđeo je savršeniji po svojoj n a r a v i, a ja sam savršeniji od anđela po svojoj s l u ž b i.

Biti svećenik značiti biti p o s v e ć e n. Biti posvećen znači biti o d i j e l j e n od svake svjetovne upotrebe, određen jedino za upotrebu Gospodinu...

Da li sam mjerio kada dubinu ovih riječi: Odijeljen od svake svjetovne upotrebe, određen jedino za upotrebu Gospodinu?...

»Kad bi kršćanin pravo vjerovao, umro bi od ljubavi,« rekao je sv. arski župnik. Kršćanin. A šta istom kad bi svećenik vjerovao, kad bi u svijetlu Božjem shvatio uzvišenost svećeništva, zar bi bilo moguće, da ostane na životu?...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 5.

★

Srijeda
UZOR

Bourdoise, koji je zajedno s Berulleom i sv. Vinkom Paulskim bio obnovitelj svećeničkog duha u 17. stoljeću, nije mogao da podnosi na svećeniku nikakva znaka popustljivosti.

»Ima tako loših slikara,« govorio bi, »koji će naslikati konja, ali tako loše, da bi se ispod slike moralo naznačiti, da je to konj, a ne što drugo. Isto tako ima i svećenika, kojima bismo morali napisati na šeširu, da su svećenici.«

Isti Bourdoise gledajući svećenika, kako se sprema, da odmah nakon svršene sv. Mise izađe iz crkve, upalio je svijeće pa će ga pratiti. — »Šta kanite?« upitao je celebrant, komu se žurilo. — »Želim pratiti Presveti Sakramenat, koji još nosite.«

Radi prisutnosti Isusove u Presvetom Sakramentu bio je velik neprijatelj paučine po crkvama. Svim marom pazio je na vanjštinu bogoslužja. Sam je sebe nazivao »sveopćim crkvenim ocem«. Znao je on, koliko vanjština doprinosi, da se uredi nutrina.

Nastojat ću, da se napunim sličnom revnošću. Istina je, da redovnika ne čini redovnikom revničko odijelo. Ali mu to odijelo pomaže, da posvuda pazi na svoje dostojanstvo, na redovnički duh. A kad čuva svoje dostojanstvo, svuda je vjernicima uzor, svuda potiče na poštivanje...

Pročitaj: Rim. 7, 14—20.

★

Četvrtak
ADHAERERE
DEO

Mihi autem adhaerere Deo bonum est (Ps. 72, 28). Moja se sreća sastoji u mome jedinstvu s Bogom.

Odrekli smo se raznovrsne sreće ljudske: ugodnosti, što ju nosi sa sobom obiteljski život, sreće časti zemaljskog uspjeha, bogatstva, da budemo

posve slobodni te možemo poći za najvećom, najsigurnijom, najslađom srećom: za sjedinjenjem s Bogom.

Sv. Pavao je rekao: »Pravednik živi od vjere.« Istina je i ovo: Pravednik živi od ljubavi Božje, od jedinstva svoga s Bogom. Pavlova i ova druga tvrdnja povezane su među sobom. Jedino vjera, duh žive vjere može dati toliko snage, da se raskine sve ono, što čovjeka sputava, što usporuje korake prema sjedinjenju s Bogom, prema prijateljstvu s Bogom ili barem prijeti, da nas od toga odvrati.

Treba moliti od Boga milost, da ne budemo nikada zadovoljni s drugim osim s onim, što je bitno u našem životu. Veze, vanjski poslovi našega staleža, sve to nije drugo nego neko odijelo, neka kora, nešto sporedno.Svemu tome treba dati dušu, preko svega toga treba prijeći, da se nađe Bog, koji čezne za mnom, koji me očekuje.

Onome, koji traži svoju sreću u sjedinjenju s Bogom, život se preobrazuje. U svim događajima, u svim križevima, svim milostima, svim činima, gleda on sredstva, da ponaraste u sjedinjenju s Bogom,da se još jače priveže blagoslovenim lancem, koji ga veže uz Isusa, uz Crkvu, uz duše, uz Presveto Trojstvo. Bujica životnih događaja i posala lomi se o zidovima njegove »unutarnje tvrđave«, kako veli sv. Terezija. U toj tvrđavi živi on sam s Bogom svojim.

Koji put vodi do ovog čudesnog stana? Čime se grade ovi zidovi?

Čistoća srca, koja iz dana u dan biva sve ljepša, do koje se dolazi posebno svagdanjim ispitivanjem savjesti, samozatajom, ispovijeđu, pobuđivanjem čina ljubavi, savršenim pokajanjem. Drži i površinu i dubinu svoje duše uvijek čistu nastojeći da ukloniš s nje i najmanju ljagu.

Vjernost u vježbama pobožnosti, kojima je vrijeme točno određeno. Opetovanje u vježbama bogoljubnosti ne smije dovesti do pukog običaja, već mora neprestano povećavati revnost. Kadgod odgovorimo milosti Božjoj na njezin poticaj, ta se milost umnaža i obnavlja.

Želja najužeg sjedinjenja s Bogom mora postati stožernom idejom moje duše. Treba da se često za to molim. »Neka me, Bože, ništa ne može zadovoljiti osim tebe... Dođi, Gospodine Isuse! Posve sretan bit ću samo onda, kad se pokaže slava tvoja.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 4.

★

Petak SAMO MALO... Prema nekim mjestima sv. Evanđelja čini se, da je za Boga isto malo i mnogo. Dar udovičin, zrno gorušično, malo kvasa, radnici u vinogradu... »Jer si bio u malom vjeran, nad mnogim ću te postaviti.«

S jedne strane Bog traži sve od tebe, s druge opet i ono malo, što dadeš, za Boga je mnogo... Bog vrlo mnogo traži, ali i vrlo mnogo pregledava... Kad bi duše, koje muči nepouzdanje, uvijek imale pred očima ovu Božju matematiku!...

Nema sumnje da Bog od mene traži mnogo toga, traži sve. I ja moram nastojati iz svih sila, da mu dadem, što obilniju mjeru svoje vjernosti.

Prije svega moram to iskreno željeti. Ali nakon što je djelo pripalo prošlosti, kad se ne može popraviti ono, što je učinjeno, čemu besplodne jadikovke, uznemirenost, mrtvilo, gorčina? Jednoj duši, koja je inače bila darežljiva prema Bogu, ali se uvijek nečim mučila, rekao je duhovni vođa: »Spalite sve svoje račune!«

Želio si mnogo dati, ali si dao vrlo malo. Uzrok je bila tvoja slaboća. I radi toga se žalostiš. Ne smiješ se žalostiti. Ono malo, što si dao Bogu, u Božjim je očima mnogo. Bog me ne ljubi prema tome, što za Boga činim, nego što namjeravam, što želim za Boga učiniti...

Pročitaj: Lk. 18, 10...

★

Subota PROVIDNOST Ima dana, kad gubim srčanost. Vremena su zla. Obzorje mračno. Što da učinim?

Promislit ću dobro:

Sadašnji život nije drugo već prolazna kušnja, kojom Bog nije rekao zadnju riječ. Zar ne bismo lako zaboravili na vječnost, kad bi nam ovdje uvijek sve dobro išlo? Patnjâ nam podiže oči prema nebu...

Djela se Božja moraju suditi u svom skupu, a ne pojedinačno. Čovjeku je nemoguće da shvati osnove Providnosti u njihovoj cjelovitosti. U onome, što se meni čini, da nije ništa, vidi Bog stvarnost, u neuspjehu vidi uspjeh. Bog se znade kriti, ali nije nikada odsutan. Drago mu je biti pod velom. Kad bi nam se odviše pokazivao, čemu onda vjera, čemu pouzdanje?

Sve nam govori, kao da Boga ovdje nema. Čini to Bog radi nas, da nas odviše ne zablješti svojom prisutnošću.

Ljudi, zemaljski pigmejci, isprsuju se, kao da bi oni bili gospodari svijeta. Međutim ništa se ne događa bez pripuštenja Onoga, koji svime upravlja i vlada...

Po papiru se može svašta šarati. To sve ostaje na površini... Kroz tkivo našeg života provlači se zlatna nit, koja nosi na sebi veliku oznaku Božju...

Pročitaj: Mt. 6, 25...

SEDAMDESETNICA

Nedjelja MOJE TIJELO Sv. Franjo Asiski bio je blizu smrti. Liječnici nisu mogli uspjeti, da mu povrate zdravlje. Htjeli su barem da se malo pomogne ovom oslabljenom tijelu.

—Zar vam tijelo, oče, nije bilo dobrim i požrtvovnim slugom?

Franjo je dao to priznanje svome »bratu magarcu«.

—Onda ste ga zaista čudno nagradili za njegove usluge!

Franjo je morao priznati da nije nježno postupao s »bratom magarcem«. Često ga je zlostavljao, nije mu davao počinka. Ali došao je čas, kad je trebalo poslušati liječnika te malo ublažiti svoj strogi život.

—Veseli se, brate tijelo moje! I onda mi oprosti! Evo sada sam pripravan da se povedem za tvojim željama.

Poslanica Sedamdesetnice donosi riječi sv. Pavla: »Oštro postupam s tijelom svojim i držim ga pokornim.« Tako sveci.

A ja? Da li čekam poput sv. Franje bolest, da malo olakšam život svome tijelu? Šta je s

mojim duhom pokore? Šta mislim o vanjskoj pokori? Možda držim, da je ona samo za samostane? Da li postim prema crkvenim propisima? Da li se izjutra dižem u pravo vrijeme?

Na koncu svoga života ne ću morati moliti svoje tijelo, da mi oprosti onu strogost, u kojoj sam ga držao. Možda će mi predbacivati, da sam mu odviše popuštao uzde, što mu ih nisam znao pritezati...

Pročitaj: Mt. 5, 29. 30.

★

Ponedjeljak LITURGIČKI PREGLED Približuje se korizma. Svrha je njezina bila prije da pripravi za krštenje, koje se dijelilo u noći između Velike subote i Uskrsa. U isto vrijeme slavilo se Uskrsnuće Isusovo, triumf Glave kao i buđenje na život onih, koji su po krštenju postali udovi Kristovi.

U prijašnja vremena oni, koji su već bili kršteni, činili su pokoru, posvećivali su se, da privuku blagoslov Božji na katekumene, dok su ovi dovršavali pripravu za sveto krštenje.

Na ovo moram paziti, na ovo moram upozoriti svoje vjernike. Kao što će biti dobro, da se kroz korizmu razmatra o onome, što spada na pojedine dane, tako ne će biti na odmet, da se u ove dane, koji nisu drugo već priprava ili predvorje korizme, razmatra o čudesima našeg pobožanstvenja, našega preporoda u Isusu Kristu po svetom krštenju.

Već smo o tom govorili u Adventu. Ali u ovu glavnu dogmu kršćanstva treba zaći što dublje.

Mi smo stvoreni, da budemo »božanstveni«, da budemo uzvišeniji od svoje prirode. Ali smo nadnaravne darove izgubili istočnim grijehom. Isus nam ih je opet vratio. Kako? Ne samo nekim vanjskim otkupljenjem, već time, da nas je ucijepio u se, da smo postali jedno s njime.

Ja poznajem obred, koji me ucjepljuje u Isusa. Nego da li mi je značenje ovoga obreda uvijek pred očima?

Ovo je srce kršćanstva. Ne zaboravi na to!

Pročitaj: Ps. 44, 14; Lk. 17, 21; Iv. 14, 23; Rim. 14, 17.

★

Utorak
NEPOZNATO BLAGO (I.)

Upravo je žalosno gledati, kako je kršćanski duh pao nisko. Čast iznimkama. Ima hvala Bogu i lijepog napretka.

Glavni uzrok pada kršćanskoga duha sastoji se u nepoznavanju nadnaravnog blaga. Za mnoge vjernike milost posvetna nema nikakva značenja. Ne znaju, što su to darovi, što ih Bog dijeli vjernoj duši. Ne znaju, što je to sveto i stvarno sudioništvo u božanskoj naravi Isusovoj. Ne znaju, što je to stanovanje Božje u nama po svetoj vjeri. Ne pozna svijet dobara i bogatstva, koje neisporedivo nadilazi u vrijednosti sva osjetna dobra. Ukratko: ljudi ne poznaju nadnaravnoga svijeta.

Kad govorimo o nebu, o najudaljenijem cilju kršćanskog ufanja, možemo si laskati, da nas svijet razumije. Ali kad govorimo o nebu na zemlji, koje se sastoji u božanskom životu, što se nalazi u nama, onda se ne možemo nadati, da će nas naši

slušatelji razumjeti... Oni ne znaju, što imaju, kad posjeduju milost posvetnu...

»Velika zabluda modernog vremena sastoji se u tome, što je naturalizam pokršćanjen ili što je kršćanstvo naturalizirano,« piše Montalembert. »Ima pisaca, koji to izrabljuju i iznose kao bogoslovlje. Otkada je poganska renesansa 16. stoljeća otrovala sve izvore nastave, promijenio se duboko smisao božanskih stvari... Ne poznavati ove stvari znači nepoznavati divne učinke, koji u dušama sačinjavaju nadnaravni red. Doći će dan, i on nije daleko, kad će se i učenici bogoslovije kao i obični vjernici snebivati od čuđenja i sažaljenja, što je vijek naturalizma i vijek svijetla spao na tako niske grane neznanja.«

Nema sumnje, lajicizam je mnogo zla učinio. Ali zar njegov početak ne moramo pripisati upravo tome, što je u dušama bio oslabio smisao za nadnaravni svijet? I ne ćemo se čuditi, što smisao za nadnaravni svijet sada sve više pada, kad lajicizam gospoduje.

Da se ustavi napredak lajicizma, treba ljudima tumačiti nadnaravni svijet. Prije nego što predobijemo one, koji ne vjeruju u ono, što je izvan ovoga svijeta, treba da poučimo vjernike te oni upoznaju pravo blago, što ga posjeduju.

★

Srijeda
NEPOZNATO BLAGO (II.)

I kardinal Mercier misli, da se ne propovijeda dosta o dogmi milosti. Ne treba govoriti samo o toj dogmi, ali treba sve dovoditi u vezu s njom. Moramo biti na čistu s ovim: da li smo pobožanstvenjeni ili nismo? Kakvi su naši odnošaji prema Bogu?

Naše uzdignuće na nadnaravni život nije samo dogma, koja dolazi kao nuzgredna u skupu mnogih drugih dogma, već je ona središte, oko kojega se sve mora kretati.

»Vi propovijedate o moralu« govori Mercier »pače i previše govorite o njemu, tako da radi toga strada dogma. Propovijedate o moralu i to ponajviše s negativne strane pozivajući u boj protiv poroka, protiv strasti. Malo se dotičete pozitivne strane... Ali vi biste morali ljudima davati Isusa, njegovo Evanđelje, bogatstvo milosti, morali biste govoriti o prisutnosti Isusovoj, o prisutnosti Duha Svetoga u dušama, o nutarnjoj molitvi, o miru, o svemoći, koju nosi sa sobom jedinstvo s Bogom. Ali vi o tome ne propovijedate... Možda upravo stoga, što je to dogma, a vi se po svoj prilici bojite dogme... Propovijedate o Bogu..., ali o filozofskom Bogu, a ne o onom, o kojem nam govori objavljena vjera... Propovijedajte o nutarnjoj božanskoj plodnosti, o poslanstvu, što ga je Isus primio od Oca, o nevidljivom poslanstvu Duha Svetoga u dušama sa strane Oca i Sina... Dajte govorite o sudjelovanju božanskih osoba u nadnaravnoj osnovi. O stanovanju Presvetog Trojstva u nama. O našem sjedinjenju s Presvetim Trojstvom po milosti posvetnoj.

Vi govorite o zemaljskoj Isusovoj povijesti, a šutite o Kraljevstvu Božjem, koje se na Duhove osniva u Crkvi i u svakoj krštenoj duši. Zaboravljate, ne govorite dosta o pozivu, što ga Isus upravlja na svakoga kršćanina, da se smatra mrtvim s obzirom na stvari ove zemlje, jer je pravi život svakoga kršćanina ucijepljen u Krista i sakriven u Bogu... Tko u svijetu poznaje Duha Svetoga? Tko ga zazivlje, tko živi u intimnosti s njime?«

Jedinstvo čovjeka s Bogom jest objectum proprium revelationis. Milost je središte vjerskog života. Oko milosti sve se kreće. Svi vjerski čini ili su razlog ili posljedica milosti...

★

Četvrtak
OBJAVA NADNARAVNOG ŽIVOTA

Najbolji način da se »o b j a v i«, da se dobro razjasni značenje nadnaravnog života, bit će taj, da se pođe na sam i z v o r toga života, na »zdenac Jakovljev«, da se pođe u krstionicu, da se uoči onaj čas, kad nas je krsna voda učinila kršćanima. Nadnaravni život, milost apstraktne su riječi, dok je krštenje konkretan prizor u životu svakoga kršćanina.

Treba dakle krenuti odavle. Tumačiti vjernicima njihovo krštenje. Ne poznaju ga. Ne shvaćaju njegova uzvišenog značenja, njegove duboke uloge.

Hvala Bogu, naše su obitelji još takove, pa i one, iz kojih je gotovo posve nestalo praktičnog kršćanstva, da njihova djeca prolaze kroz crkvu na početku svoga života. Ovoj djeci, kad odrastu, kao i njihovim roditeljima, trebalo bi, koliko nam je to samo moguće, predočiti, nekima upravo »objaviti« čudesa, što su izvedena u njihovim dušama, kad je krsna voda tekla niz njihovo čelo i Presveto Trojstvo svečano i nevidljivo ušlo u duše malih stvorova, koji su krštenjem postali svetim šatorima, stvorovima, koji žive životom Isusovim.

Najzgodnije vrijeme, da se vjernicima opširnije r a z j a s n i sakramenat svetoga k r š t e n j a, upravo je ovo četrdeset dana prije Uskrsa, za kojih su se u prvim vremenima kršćanskim pripravljali katekumeni za krštenje.

I za me je ovo vrijeme najzgodnije, da što dublje zađem razmatranjem u veliku tajnu krštenja te onda mognem tu tajnu dolično i s ljubavlju predočiti svojim vjernicima.

★

Petak NA KRSNOM ZDENCU

Fénélon svjetuje: »Pokaži djeci krsni zdenac. Neka djeca vide, kako se dijeli sveto krštenje. Na Veliki četvrtak neka prisustvuju posveti svetih ulja, i na Veliku subotu blagoslovu krsne vode.«

Prekrasan savjet. Samim krštenjem najbolje će se predočiti djeci kao i odraslima bogatstvo božanskog života, koji se krije u njima, dok su u stanju posvetne milosti. Valja im rastumačiti, pokazati sve, što je u vezi s obredom krštenja.

O drugim sakramentima govori se i piše koliko toliko. O krštenju svakako niti se govori niti se piše dosta. To je velika šteta. Ovaj uzvišeni sakramenat primilo je dijete u vrijeme, kad nije znalo, što prima. Pa zar da mu on kroz cijeli život ostane nepoznat?!

Onaj će s radošću govoriti drugima o njihovu krštenju, koji je oduševljen za svoje krštenje. O jednom starcu iz 17. stoljeća pripovijeda se: Kadgod bi došao u T., najprije bi pošao u crkvu, u kojoj je bio kršten. I tu bi, u blizini krsnog zdenca, dugo molio.

Odličan primjer za me...

★

Subota ČUDESA SVETOG KRŠTENJA (I.)

Svetim krštenjem postaje kršćanin živim svetohraništem. »Izađi iz djeteta, nečisti duše, i daj mjesta Duhu Svetome.« Ta je »slika« jednostavna. Svatko je može shvatiti, pa i dijete.

Ja sam relikvijar Presvetog Trojstva. Misli se, da u crkvi ima samo jedan sakramenat, s kojim je u vezi realna prisutnost. Nije tako, već su dva sakramenta realne prisutnosti: Euharistija i Krst.

Treba i ovo uočiti: bitna svrha Euharistije ne sastoji se toliko u tome, da se jednoj prisutnosti doda druga prisutnost, to jest da se prisutnost Boga-Čovjeka u nama za ono nekoliko časaka nakon sv. Pričesti doda prisutnosti Presvetog Trojstva, koja nakon krštenja traje bez prestanka, dok smo u stanju milosti. Svrha je Euharistije skrivena više u tome, da postanemo sudionici Kristovi, kad on pred nama i s nama obnavlja veliku Žrtvu, koja spasava svijet, koja ovjekovječuje Kalvariju. Glavna ideja sakramenta Euharistije jest Žrtva. Glavna ideja sakramenta sv. Krsta jest ideja prisutnosti Božje u nama. Pravi sakramenat prisutnosti jest sv. Krst.

Zašto ne vjerujemo toliko u krsnu prisutnost, kao što vjerujemo u euharističnu prisutnost? U Boga, koji živi u nama bez prekida, dok smo u stanju milosti, kao što vjerujemo u Gospodina svoga Isusa Krista, koji je kao Bog-Čovjek prisutan u nama nekoliko časaka nakon sv. Pričesti?...

Pročitaj: Iv. 3, 1—11.

★

ŠEZDESETNICA

Nedjelja SIJAČ

Kao sijač imam tri dužnosti:

Čuvati kršćanski puk od sadašnje pokvarenosti. Da to postignem, moram ponajprije budno paziti na samoga sebe. Izašao sam, iz svijeta, ali sam ponio sa sobom jaču ili slabiju njegovu oznaku. U vezi sam sa svijetom, pa ne mogu izbjeći njegovom nasilničkom utjecaju. Kao i svi ostali ljudi nosim u sebi trovrsnu požudu, prema tome nosim u sebi nagnuće na zlo.

Liječniče, izliječi sama sebe, ako želiš da pribaviš svome stadu zdravlje, svetost.

Dovesti vjernike do pravog evanđeoskog duha. Nego da li je moguće zaustaviti bujicu i dati joj drugi smjer, ako joj se ja sam predam? Možda je bilo vremena, kad je svećenik bez velike štete mogao biti osrednje svetosti. Danas je to nemoguće. Ako je svećenik osrednji, sve je propalo. Čitava kršćanska budućnost ovisi o sadašnjoj svećenikovoj svetosti. — Da li sam svet onoliko, koliko to zahtijeva moja služba?

Izmoliti od Boga preporod duša u duhu Evanđelja. I u tom pogledu nije mi dosta da uzdišem, već valja raditi! I dok u svom poslu idem sve do krajnjih granica svojih sila, moram se dati na molitvu i na žrtvu.

Molitvom i žrtvom valja mi siliti Gospodina, da blagoslovi svoj vinograd.

Sva su vremena trebala svetih svećenika, ali nijedno kao naše...

Pročitaj: Mt. 13, 3; Mk. 4, 3; Lk. 8, 4.

★

Ponedjeljak ČUDESA KRŠTENJA (II.)

Po krštenju postaje kršćanin živi ud Kristov.

Ovdje »slika« nije više tako jednostavna. Treba se povratiti na bitnu dogmu kršćanstva, na dogmu, koja jedina daje pravi ključ za pravo kršćanstvo.

Moram se sjetiti svoga utjelovljenja u Isusa Krista.

Isusa Krista.

Učinak i svrha krštenja jest ucjepljenje kršćanina u Isusa Krista.

Isus je deblo. Kršćanin je grana na tom deblu. Christus, christiani — to je istom potpuni Krist.

Da bi kršćani dobro razumjeli, kako krštenjem postaju jedno s Kristom, mlada je Crkva izabrala prikladno vrijeme, da ih u tom pouči.

Katekumeni su se dugo upućivali. U korizmi se ta pouka dovršavala. Oni, koji su bili već kršteni, posvećivali su se molitvom i postom za svoju buduću braću. Odatle običaj posta i nemrsa za vrijeme korizme.

Kada se konačno dovršavala priprava katekumena za kršćanstvo? U noći između Velike subote i Uskrsa.

Tim postupkom htjelo se naglasiti kršćaninu, da je on odsada jedno s Isusom.

Gdje je Isus-Glava od Velikog petka? Mrtav je. Mrtav je i onaj, koji ne pripada Isusu. Poganin, time što je postao kršćanin, oživio je. I tako imamo dva uskrsnuća, ali jedan jedini život, jednog jedinog Isusa.

Pročitaj: Gal. 4, 1—8.

★

Utorak
KRST — SAKRAMENAT SMRTI

Ne samo vrijeme, u koje se dijelio sakramenat sv. Krsta, već i sam način, kako se on dijelio, osvijetljuje pravi poziv kršćanina.

Barem obredi rimske Crkve ističu vrlo dobro simbolizam pokajanja.

U sredini krstionice nalazi se pravokutna udubina s krsnom vodom. To je »grob«, u kojem katekumen u jedan čas ostavlja ruho smrti, svoju grješnu prošlost.

Gdje je Isus — Glava? Ne zaboravimo: večer je Velike subote. Isus je još u grobu.

Dugo bogoslužje Velike subote izjutra jest nekadanje bogoslužje Velike subote navečer. Uskrsna svijeća označuje svijetlo u noći. Redaju se proročanstva do 11 sati u noći. Napokon se blagoslivlje krsna voda i katekumeni se krste.

Zorom na Uskrs izašao je živ iz groba Isus — Glava. Zorom na Uskrs izlaze živi iz groba i novi učenici Isusovi. Glava se ne diže od mrtvih sama. Pridružuju joj se novi udovi. I da se što bolje istakne, kako su Isus i njegovi novi učenici jedno, učenici se dižu na novi život ne samo u isto vrijeme, već skoro i na isti način, na koji se Spasitelj digao od mrtvih.

Dva su dakle groba: Grob Isusa — Glave i grob katekumena (krštavalo se uronjivanjem). Za prvih zraka uskrsnog svijetla, u isto vrijeme, kad se Isus diže iz groba, i poganin, koji je postao kršćanin, diže se iz groba, budi se na život onih, što su uskrsli.

Rastumači vjernicima ovaj lijepi simbolizam. Nastoj, da prema ovom simbolizmu živiš.

Pročitaj: Rim. 6, 1—15.

★

Srijeda
»VI STE MRTVI«

Prema onome, što sam jučer razmatrao, razumijem, da je po riječima sv. Pavla sv. Krst sakramenat smrti. Četrnaest puta opetuje to apostol Efežanima. I on ne veli: »Vi umirete«, već: »Vi ste mrtvi«.

Nažalost nisam još mrtav de facto, ali sam već mrtav de jure. To jest u meni ne bi smjelo više biti moga »ja«. Iz mene bi moralo nestati svega šikarja, svega, što je u meni nagomilano. Moralo bi nestati moga egoizma. U meni ne bi smjelo ništa drugo biti osim Isusa Krista.

Sv. Pavao veli:»Ja više ne živim«. U meni je samo Isus i ništa više. Jam non ego, Christus. Galaćanima izriče to još kraće: »Mihi vivere Christus.«

Tri riječi: ja, živjeti, Isus. Prva je riječ ništica. »Ja« mora iščeznuti, ne smijem više živjeti. Više ne smijem imati svoje volje, svojih mušica. Živjeti znači za me odsada samo: Isus.

Uzvišen ideal: Ja sam mrtav! Mrtav sam de jure. A kako je de facto?

Ah, kako sam daleko od te smrti! Prije čas dva gledao sam, kako je raspušteno moje samoljublje, kako su raspuštene moje strasti!

Pa ipak ja moram biti mrtav!

Lako bi bilo, kad bi se samo jedamput moglo umrijeti... Kad bih se samo jedamput mogao odreći... Ali ne! Toliko puta treba umrijeti... Svaki put, kad to prilike traže...

Shvaćam li, da mi tu dužnost nameće moje krštenje?...

Pročitaj: Ef. 2, 1—11.

★

Četvrtak
ŽIVOT SMRTI

Jest, ja moram umrijeti. Ne mislim tako, da moram ugušiti u sebi svoje dobre sile, već mi valja ubiti sve, što bi moglo smetati Isusu, prema tome sve ono, što umanjuje moj nadnaravni život.

Umrijeti? Bolje bi bilo reći: »Meni se valja roditi.« Krštenje je smrt, ali još više rođenje. Krštenje je smrt samo zato, da bude rođenje.

Krštenjem se rađamo za ono, što je božansko, rađamo se za život u Isusu, rađamo se za kršćanstvo, za kristifikaciju.

Ali kako mi još daleko valja ići, da stignem do »savršene dobi« — ad mensuram aetatis plenitudinis Christi. Mnogo je to za me, da postanem »Bog«, da postanem »Krist«. Ali dužan sam da rastem...

Šta sam učinio dosada? Da li sam što ponarastao u božanskom životu? Da li je Isus mogao rasti u meni?

Prema riječima sv. Petra »regale sacerdotium« sv. Jeronim naziva krštenje »svećeničkim redom za svjetovne osobe«.

Prema tome ja sam »Krist« i po krštenju i po redu. Pa kako bi morao iz mene odsijevati život Isusov!

Neka Isus raste, a ja ću se sve više smanjivati!

Ispitat ću se, za koliko sam morao narasti od zadnje ispovijedi, od zadnjih duhovnih vježba.

Ili bolje: koliko je morao narasti u meni Isus...

Pročitaj: Ef. 2, 19...

★

Petak
MIHI VIVERE CHRISTUS

Kako će živjeti u meni Krist? Što trebam odstraniti, da on u meni živi? Što mi valja činiti, da se preobrazim u »drugog Krista«?

To su blistave formule. Pogledaj, kakvu stvarnost one traže.

Kakav je bio život Isusov?

Isus je živio, da svaki čas ispuni volju Očevu u svoj njezinoj savršenosti. Došao je, da svojom poslušnošću popravi neposlušnost najprvih vremena. Za to je bio određen svaki čas njegova života.

U tome se sastojala dubina duše Isusove. Isus se žrtvovao, da svojom poslušnošću dade zadovoljštinu za ljudsku pobunu. Čovjek je sanjario o tome, kako bi postao Bog. Bog postaje čovjek. Grijeh je bio ljudski. I jer je Boga na neki način pogodio usred srca, taj je grijeh bio neizmjeran. Zadovoljština za grijeh mora doći s ljudske strane. Riječ će postati tijelom. Riječ je neizmjerna, i time što će postati tijelom, ne će ništa izgubiti od svoga božanstva. Ova Riječ nije mogla u nebu prikazati Ocu drukčije dar nego onako, kako ga prikazuje jednak jednakome. Ali kad Riječ postane tijelom, moći će prikazati Bogu dar onako, kako ga prikazuje niži višemu. I ovaj dar, što dolazi od nižega, bit će božanski dar.

Jedini cilj života Isusova bio je ispunjavanje volje Očeve...

Pročitaj: Hbr. 12, 1—13.

★

Subota
SENSUS CHRISTI

»Nos autem sensum Christi habemus« (1. Kor. 2, 16). Ja imam misli Kristove... Bil li se i ja usudio izreći nešto slično poput sv. Pavla?

Netko je napisao: »Često smo živjeli u blizini svećenika i redovničkih osoba, pa moramo priznati, da nam se njihov život nije uvijek prikazivao kao odsjev pravog kršćanstva.«

U čemu se sastoje misli Isusove, što ih moram imati?

To je ponajprije praktična spoznaja, da sam »drugi Krist«, i to radi svoga krštenja kao i svaki drugi kršćanin, a onda kao svećenik radi sv. reda. Moja čovječja narav dana mi je prema tome samo zato, da je Isusu posudim, da Isus u meni živi.

Svaki svećenik mora biti »Isus, koji živi na zemlji«. Svaki svećenik morao bi usvojiti savršenost Isusovih misli. U svećeniku se nastavlja Isusov život. Svećenik je jedno s Isusom. Svećenik je ljudska priroda, koja se dodaje Isusu.

Misli na veličinu i na odgovornost, koja je u vezi s ovim riječima. O svećeniku bi se moglo reći, da je on »živa, neprestana inkarnacija Isusa Krista«. To je svećenik po dostojanstvu, što ga je dobio. To svećenik mora biti i po svome životu...

Pročitaj: Ef. 1, 3—13.

OD PEDESETNICE DO DUHOVA

PEDESETNICA

Nedjelja UT VIDEAM

Treba nam nastojati, da što bolje shvatimo, kako osim ovoga svijeta, koji svojim pojavama djeluje na naša sjetila, postoji još jedan svijet, koji se ne vidi, iako nije manje stvaran od ovoga, što se vidi... Moram nastojati, da što bolje shvatim, da je taj drugi svijet prava domovina moje duše...

Ima dosta ljudi, za koje se čini, da od kolijevke pa do groba ni ne pomisle na postojanje druge domovine. Drugi opet onako maglovito nagađaju nešto o njoj: da ima nešto stvarno, nešto živo iza pojava ovog materijalnog i organičkog svijeta. Međutim njima je draže da o tom ne misle, draže im je to, bilo radi nekog potajnog straha, kojeg neće da priznaju, bilo što njihov razum hotimice neće da dira u problem, koji im se čini nerješiv.

No ima i takvih ljudi, — možda sam i ja spadao među njih, dok sam bio u bogosloviji, a možda sam i sada takav —, koji drage volje razmišljaju o nevidljivom svijetu, ali to njihovo razmišljanje nije drugo već čisti razum, jer osjećajna strana njihove duše nema tu nikakva udjela. Može netko biti metafizičar pa i teolog, a da nema onog profinjenog i plodnog smisla za nevidljivi svijet. Može

se dogma poznavati, a da ta spoznaja ne rodi ljubavlju. Može netko pristajati uz dogmu svojim razumom, a da ne pristaje uz nju srcem, praktički, posve.

Nek tvoje teološko znanje ne bude takvo, već nek r a s p l a m s a u tebi vatru ljubavi!...

Pročitaj: Rim. 4.

★

Ponedjeljak SVAGDANJI KRIŽEVI

Književnik Huysmans dobio je raka na jeziku. Liječnik je rekao, da ne može pomoći. Jedino, što mu može preporučiti, jest morfij.

Ovaj isti liječnik dobije sam raka na trbušnoj opni. I on se poslužio morfijem, ali u velikoj mjeri. Za to je doznao i Huysmans. Odsada nije htio više da upotrebljava toga sredstva, koje mu je ublaživalo boli. Rekao je:

»Budući da liječnik P... ne može da podnosi svojih boli, činit ću za nj ono, što mogu. Da spasim njegovu dušu, patit ću za njega. Ne ću više morfija.«

I čini se, da je održao riječ do konca života.

Lijep primjer, kako se primaju boli s otkupiteljskom namjerom.

»Da spasim njegovu dušu, trpjet ću za njega.«

Bog ne traži od mene izvanrednih patnja... Ništa osim s v a g d a n j i h ž i v o t n i h b i j e d a. Ne treba mi heroizma, dosta mi je samo strpljivost. Nastojat ću, da je što više razvijem u ovo korizmeno vrijeme...

Zašto ovim malim patnjama, koje ipak znadu kadkada duboko zarezati, zašto im ne bih dao

o t k u p i t e l j s k i s m j e r?... Poznata mi je izreka sv. Pavla: »Adimpleo ea quae desunt passionum Christi« (Kol. 1, 24). Pa da te riječi dovodim u vezu sa svojom glavoboljom, s dosadom, što ju osjećam među školskom djecom, s naklapanjem zlih jezika, koji ne puštaju u miru moju osobu?...

Adimpleo pomislit ću u kuhinji, kancelariji, sakristiji... Sjetit ću se svojih župljana, svih bijednika na svijetu pa ću reći s Huysmansom: »Da spasim njegovu dušu, trpjet ću mjesto njega.« Ili kao Apostol u svakovrsnim nevoljama: »A d i m p l e o ea, quae desunt passionum Christi.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 12 (prvi dio).

★

Utorak MOJA KORIZMA

Svijet se zabavlja. Svijet zaboravlja na Boga. Svijet se zlo zabavlja. Svijet pogrđuje Gospodara gospodara.

Treba se moliti. Treba zadovoljavati.

Možda će u tvojoj crkvi Isus biti izložen cijeli dan. Dođi često, da budeš u njegovu društvu. To će za nj biti znak ljubavi, a za župljane uzor i poticaj.

Ako nije Isus izložen, ostani kod njega za duljeg pohoda. Izmoli pred njim brevijar. Produlji svoju molitvu.

Uopće govoreći za ove korizme nastoj:

D a b o l j e m o l i š. Osiguraj svoje razmatranje ili ga bolje osiguraj. Neka bude u označeno vrijeme. Malo ga produlji. Svakako u tom pogledu budi revniji nego ikada prije.

Misa: priprava, polakše, dostojanstvenije, pobožnije. Zahvala. Brevijar, krunica, duhovno štivo...

Da bolje radiš. Bližnije. Tvoje propovijedi. Proučavanje Sv. Pisma. Trošenje vremena u besposlice... Tvoje vrijeme jest vrijeme jednog svećenika...

Da se više mrtviš. Na lijep način odbiti koji poziv na objed ili večeru. Za korizme dobro će biti, da se sjetiš riječi sv. Jeronima: »Lako se prezre svećenik, koga često pozivaju na objed, a on ne zna nikada odbiti.«

Pripazi na pušenje. Zar se ne bi mogao odreći do Uskrsa?... Zar to ne bi bila lijepa žrtva za duše tvojih vjernika?...

Piće! Budi trijezan!

Priviknuti se ili obnoviti koju pokoru... Tvoj je Učitelj raspet...

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 12 (drugi dio).

★

Pepelnica
MEMENTO HOMO

Pamćenje je moć zaboravljanja. Ništa ne drži.

Ništa više od prošlosti. Mislim na rat. Kako se sve zaboravilo!... Na javnim mjestima postavili su spomenike — da se sigurnije zaborave sve uspomene.

Ima ih, na koje hotimice zaboravljamo. No i bez našeg nastojanja po samoj prirodi nestaje ih iz pamćenja.

Crkva mi doziva u pamet moju prošlost. Memento! Bio si prah...

Pamćenje ne drži ništa od onoga, što je u sadašnjosti. Ne samo da ne mislimo na prošlost, već se općenito ne misli niti na sadašnjost. Naša je pamet često daleko od onoga, što se sada događa. Netko je rekao: »Mi nikada ne živimo, već

se uvijek samo nadamo životu.« Naše danas prolazi u misli na naše sutra. Sutra ćemo činiti kao i danas.

Crkva mi stavlja pred oči i moju sadašnjost. Pulvis es... Eto što si!

Pamćenje ne drži ništa od onoga, što je u budućnosti. Kad je naše pamćenje nesposobno da se brine za prošlost, za sadašnjost, kako bi se moglo zanimati za budućnost? Mislim za budućnost, koja nešto vrijedi...

Crkva me sjeća i moje budućnosti. In pulverem reverteris... Bio si prah, prah si sada, bit ćeš prah... A sada živi tako, da na to ne misliš, ako ti je moguće...

Memento...

Izmoli: Ps. 70.

★

Četvrtak
MORIERIS TU

Dva člana iz obitelji Barberini imaju u Rimu posmrtne spomenike, koji posjeduju rijetku rječitost.

Prvi spomenik podignut je na uspomenu Pape Urbana VIII. Njegov se grob nalazi u apsidi crkve sv. Petra. Uredio ga je Bernini. Tu se diže brončani lik pokojnikov. U mramoru prikazane su pravednost i ljubav. Iz knjige živih koščata ruka smrti briše ime Urbana VIII. Barberinija.

Brat Urbana VIII., kardinal Antun Barberini, kapucin, dao je nedaleko palače svoje obitelji podići samostan svega reda, uz samostan crkvu, koja je posvećena na čast Bezgrješnog Začeća. Tu se u kriptama mogu vidjeti kosti, skeleti, lubanje pokojnih kapucina. U crkvi pokraj oltara nalazi se grob kardinala, koji je podigao

crkvu i samostan. Na jednostavnom kamenu napisano je: »Hic jacet pulvis, cinis et nihil — Ovdje leži prah, pepeo i ništa.«

Eto istine! Istinit grobni natpis, koji pristaje i Papi i biskupu i svećeniku i običnom smrtniku.

Razmišljaj o ovim riječima.

Možda je u blizini tvoje crkve groblje. Prolaziš ispred grobova svojih predšasnika. Nekima između njih nestalo je već i grobnog natpisa. Još prije zaboravile su na njih pameti ljudske.

Radi čega se onda brineš toliko za svoju čast?...

Prodri u pravo značenje riječi: pulvis, cinis, nihil... Ja mislim, da sam nešto, a uistinu brinem se za prah, pepeo i ništa...

Pogledaj dobro! N i h i l. Ništa ne znači mnogo. To si ti...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 23 (drugi dio).

★

Petak
FILIUS PATRIS

D i j e t e O c a n e b e s k o g a. — Krštenjem postao sam jedno s Isusom, ljubljenim Sinom, koji je Ocu po volji. To jedinstvo s Isusom još se jače učvrstilo mojim svećeničkim redom. Isus je čokot, glava. Ja sam loza, ja sam ud.

I jer sam jedno s Isusom, smijem reći Bogu: Oče moj! Bog je naš Otac: Isusov i moj. Zajednički Otac nas dvojice.

Da li vidim pravu sreću u tom, što sam dijete ovakva Oca?...

Jedna karmelićanka unišla je u sobu sv. Terezije Maloga Isusa. Svetica je bila sva obasjana svetim veseljem. — »Na što mislite, sestro?« —

»Razmišljam o Očenašu. Kolike li sreće za nas, što smijemo Boga nazvati svojim Ocem!« I svetica počne plakati...

Kako sam ja daleko od ovakva razumijevanja Očenaša!... Bez ganuća sam, što je Bog moj Otac... Pa ipak...

Ako je Bog moj Otac, zašto postupa sa mnom tako nemilo? Dođu kadkada časovi, kad mi je teško otkriti milosrđe u onome, što mi se dogodi...

Razlog je, što s l a b o v i d i š. Što ne misliš. Iako mi dobrota Očeva ne pokazuje uvijek svoga lica, Otac uvijek ostaje Otac. Pa kad mi se pričini, da je ruka, koja me udara, pretvrda, pogledat ću iznad ruke, pogledat ću srce. Sv. Augustin veli: »Noli attendere quam poenam habeas in flagello, sed quem locum in testamento«. — Ne gledaj toliko na kušnju, koja te je snašla, koliko na mjesto, koje čuva za te nebeski Otac u svojoj oporuci.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 9.

★

Subota
PHANTASMA EST

Što je Isus za me? — Samo r i j e č ili s t v a r n o s t? Samo riječ ili osoba? Nekoliko složenih slova ili tijelo, duša, srce, netko?

Šta je bio Isus apostolima, kad su ga gledali iz daleka u poluosvitu? — Prikaza, sjena, koja se gubila u magli i miješala s njom.

Gospodin je tako daleko od mene... Ili ispravnije, ja sam tako daleko od njega. Vrlo slabo nastojim da se približim njegovoj osobi. O kad bih dugo promatrao njegovo božansko lice, ruke, koje su za me probodene, grudi, što mi ih je otvorio. Toliko toga, što nije važno, kupi se na

mome obzorju, a božanske su vrijednosti kao potopljene u oceanu stvari bez prave vrijednosti...

Još gore! Isus je za me možda manje nego prikaza. On je za me možda stranac. Osoba, za koju znam, da opstoji, za koju sam siguran, da je autentična, ali je za me strana, jer nisam nikada došao s njom u doticaj.

Isus stranac! — Svi su moji odnošaji s Isusom samo službeni... Djelim sakramente samo službeno... A biti intiman sa svojim starješinom, sasvim je nešto drugo... Kako je sa mnom?...

U tom ću se pogledu okoristiti ovom korizmom.

Izmoli: Ps. 62.

ČISTA NEDJELJA

Nedjelja TAMQUAM NIL HABENTES

Govoreći majka sv. Ivana Boska sinu o njegovom zvanju lijepo mu je rekla: »Gospodin bi župnik želio, da te odvratim od duhovnog staleža radi mojih starih dana. Ali ne razbijaj si glave radi moje budućnosti. Zapamti dobro ovo: Rođena sam siromašna, živjela sam siromašna, pa hoću, da i umrem siromašna.«

Ponizna seljanka velikodušno je nadodala:

»Ako bi se odlučio da postaneš svjetovni svećenik, (Ivan joj je prije govorio, da misli postati Franjevac), ma kako postao bogat, ne ću nikada prekoračiti tvoga praga. Ne zaboravi na to.«

Evo jedne majke, koja je dobro shvaćala, kako je svećeniku potrebno, da se ne veže uz zemaljska dobra.

Nastoj, da od ove pouke sačuvaš barem duh, ako ne ćeš sačuvati slovo. Nužno je da u vijeku, koji ne misli na drugo nego na bogatstvo, pokažemo činom, kako preziremo bogatstvo. Treba pokazati svima, koji misle samo na zemlju, da je svećenik čovjek nebeski.

Kad bi se i o tebi moglo reći ono, što se reklo o nekom svećeniku Petru! On je g. 425. sagradio crkvu na čast sv. Sabine na mjestu, gdje je ona pretrpjela mučeništvo. I o tom se svećeniku napisalo: »Pauperibus locuples, sibi pauper, qui bona vitae praesentis fugiens, meruit sperare futuram. — Bio je bogat za siromahe, siromašan za samoga sebe, prezirao je dobra ovoga života, da zasluži dobra budućeg života.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 22.

★

Ponedjeljak VISITAT PASTOR GREGEM

Velika dužnost. Osobito u naše vrijeme, kad mnogi neće k svećeniku. Leon XIII. kaže: »Kad ljudi bježe od pastira, pastiri moraju trčati za ljudima.«

Revnost. Poći u svaku kuću barem jedamput godišnje. Urediti posjet tako, da i muški budu kod kuće. Neka ti je u redu Liber status animarum.

Nadnaravni duh. Neka bude Bog, koji me zove na ovaj posao. Pred očima uvijek slava Božja, a ne moja razonoda. Ne čini to stoga, da izbjegneš radu, ozbiljnoj pripravi za propovijed ili čemu drugom.

Razboritost. Tu i tamo trebat će više pažnje. Možda nema opasnosti, ali vrag ne spava. U

svemu biti ispravan. Neka se uvijek zna, gdje sam, koliko vremena ostajem itd.

Ljubav. Ne ću dopustiti, da se preda mnom govori proti ovom ili onom župljaninu, subratu. Poštivat ću svačiji dobar glas. Uvijek miriti, ispričavati, ne znati.

Žeđa za Bogom. Dobar svećenik ne će, nikad uzalud tratiti vremena. Prema riječima bl. de la Colombière-a on će, kamogod dođe, davati Boga.

Pročitaj: Iv. 10. 1...

★

Utorak DOMUS ORATIONIS

Ja moram biti ne samo svećenik, koji moli, već svećenik molitve. Što to znači? — Da postanem svećenik molitve nije dosta, da svaki dan razmatram, iako je razmatranje za tu svrhu glavno sredstvo. Potrebno je, da budem neprestano zaokupljen vjerskim istinama. Moram biti uvijek sabran.

Ista je razlika između svećenika, koji moli, i svećenika molitve, kao između čovjeka, koji vjeruje, i čovjeka, koji ima duh vjere. Drugo je pristajati uza sve ono, što prema nauci sv. Crkve moramo vjerovati, a drugo je opet živjeti prema toj vjeri u svagdanjem životu.

Nastoj dakle ne samo oko toga, da ti dnevno razmatranje bude što bolje, već da ti cijeli dan bude pod utjecajem božanskih istina, koje si ujutro dublje upoznao. Kod svećenika ne bi zapravo smjelo biti velike razlike između vremena, što ga je proveo u razmatranju, i preostalog dana. Vanjski će posao, dakako, biti različit. To je neizbježivo. Ali duh mora uvijek ostati isti. To jest: čim nisam više vezan vanjskim poslom, moja se duša diže k Bogu, traži Boga, hvali ga, sjedinjuje se snjim.

Danas i kroz cijelu ovu sedmicu nastoj, da budeš što sabraniji.

★

Srijeda SINAJ

Skoro svi sveci voljeli su duge molitve. To je put za uzvišenu molitvu. Ne mislim time reći, da naša molitva mora uistinu biti duga. Poslušnost nam može naložiti dužnosti, koje nužno skraćuju vrijeme molitve. Svest će je na ono najnužnije ili će nam je potpuno onemogućiti. U tom slučaju ostavljamo molitvu radi Boga. Bog nam radi toga ne će uskratiti svoga blagoslova.

No drugo je dugo moliti, a drugo opet željeti da se dugo ostane u molitvi. Dugo ne možemo uvijek moliti. Ali uvijek možemo željeti, da dugo molimo. Ako je ta želja iskrena, znat ćemo naći slobodna vremena. Čuvat ćemo se, da sami od sebe ne letimo u vrtlog poslova, kojih nam poslušnost ne samo ne nalaže, već ih možda i nerado gleda.

Želim li dugo biti s Bogom? Možda sam brz za sve ostalo, samo sam spor, kad se radi o molitvi. Možda mi je vrijeme molitve uvijek predugo? Ne služim li se svakakvim izlikama, da molitvu skratim, da je posve izostavim?

Nisam svećenik duge molitve. A da li sam barem svećenik kratke molitve?

Bez molitve nema apostola Isusovih...

Izmoli: Ps. 65.

★

Četvrtak MAGNA FIDES

Evanđelje govori o Kananejci. Dvostruku pouku daje nam ta žena. Najprije ustrajnost u molitvi. »Moja kćerka pati,

smiluj mi se!« Apostoli hoće, da je otjeraju. No Isus je ne odbija. On je došao upravo radi nevoljnih, koji trebaju njegove pomoći. Ne vraća odmah zdravlja kćerki, da iskuša vjeru majčinu. A majka se dobro drži. Neda se smesti.

Kananejka ne prestaje moliti, jer se uzda. Isus može pomoći. On će to i učiniti, misli jadna majka.

Kad se moliš, možda se tako moliš, kao da ne želiš dobiti ono, za što usta govore, ali nema nutarnjeg uvjerenja...

Takve se molitve ne uslišavaju.

Fromislit ću, za koje mi milosti valja moliti. U prvom redu dolaze nadnaravna dobra. I kad sam odlučio, da ću za nešto moliti, onda moram čvrsto vjerovati, da ću to i dobiti. Čvrstoj vjeri Bog se ne može oprijeti. Isus je učinio čudo, za koje ga je Kananejka molila. Učinio ga je, jer je ona vjerovala i jer se uzdala.

Magna fides... Fiat sicut vis... Velika je vjera tvoja. Neka ti bude, što želiš.

Pročitaj: Mt. 7, 7—12.

★

Petak HOMINEM NON HABEO

Moji bolesnici.

Da li ih revno posjećujem?... »Sedula cura et effusa caritate... aegrotos adjuvare.« Can. 468.

Posjećuješ li ih u duhu vjere? To jest, gledaš li u njima patničke udove Isusove? Ili možda ideš k njima samo da umiriš svoju savjest, iz posve ljudskih obzira, obavljaš to kao jednu nemilu dužnost?

Da li ih posjećuješ u duhu samoprijegora? To jest: premda se moraš brinuti, da ne

naškodiš svome zdravlju, da li si ipak tako čvrst pa se ne daš zastrašiti ovom bolešću, ovakvim bolesnikom, ovakvim prilikama, u kojima se bolesnik nalazi?

Da ne postaneš u ovoj stvari odviše bojažljiv, sjeti se kojeg velikog apostola kršćanske ljubavi, na pr. o. Damjana, koji je zamolio svoje poglavare, neka mu dopuste da pođe na Havajske otoke i tu se posveti njezi gubavaca. U tom je poslu izdržao 30 godina. Deset godina prije blažene smrti i njega je zahvatila strašna zaraza, pa bi govorio: »Mi gubavci...«

I drugi se jedan misionar dao svim žarom na njegu bolesnika s priljepčivom bolešću. I on se toga posla tako prihvatio, kao da je svojim primjerom htio pokazati ovim bijednicima, kako njihova bolest nije odviše opasna i odbojna.

Pročitaj: Mt. 9, 2; Mk. 2, 3; Lk. 5, 18

★

Subota SINE INTERMISSIONE

Vezan sam na neke bogoštovne čine. Tu je privatno bogoslužje: molitva, brevijar itd. Javno bogoslužje: sv. Misa, Sakramenti.

Osim toga ne smijem zaboraviti, da moram živjeti u stanju molitve, t. j. svojim životom i velikom nakanom moram sva svoja djela upraviti na Boga. Cijeli moj dan mora biti išaran strjelovitim molitvicama, sjećanjem na prisutnost Božju...

Svi naši čini mogu biti čini bogoslužja. Kad se budimo ili kad idemo na počinak, slavit ćemo Boga, ako izjutra govorimo s Isusom »Ecce venio« — »Evo me, Gospodine, da ispunim volju tvoju,« ili navečer poput Isusa, prije nego što je započeo svoj

veliki san: »U ruke tvoje, Gospodine, predajem dušu svoju.«

Sjećajući se često prisutnosti Božje sastajemo se s Bogom svojim, častimo ga svojim sinovskim poklonima.

S Bogom bih morao više biti nego sa svojim stvarima, Boga više slaviti nego se njime koristiti. Jer prava korist za sve stvari kao i za samoga sebe stoji u tome, da Boga častimo.

Češće bih morao biti kod Boga nego kod svojih prijatelja ili kod svojih ukućana. Jer njihova ljubav nije drugo nego odsjev, a moja ljubav samo sredstvo i simbol ljubavi, kojom grlim Boga svoga.

Sve ovo — conversatio in caelis — vrijedi za svakog kršćanina. Kudikamo više za me svećenika!

Neki pobožni svećenik češće je slušao šapat Duha Svetoga: »Hoću da živiš u neprekidnoj kontemplaciji.«

Shvaćam li, što to znači za me?...

PAČISTA NEDJELJA

Nedjelja ODSJEV ISUSOV

Ima duša, kojima Gospodin iskazuje tu milost, da one na neki način vide promjenu, vide preobraženje svoje nutrine. Nema sumnje, da su to darovi, koji spadaju u red mistike.

»Gospodin mi je dao te sam uvidjela,« piše jedna pobožna duša, »kako traži od mene potpuno preobraženje u njega samoga. To preobraženje mora se tako visoko dignuti, da od mene ne preostane drugo osim vanjske pojave. Da ova moja vanjska pojava bude za Isusa slična onome, što su za njega prilike kruha i vina u Presvetom Sakramentu, to jest, priprosti veo, pod kojim je Isus skriven, ali koji ipak na tisuću načina očituje svoju božansku prisutnost.«

Sv. Margareta, najbolja učenica Presvetoga Srca, priznaje o sebi:

»Sila Božja, koja radi u meni i koja pokreće mojom osobom neovisno o meni, tako je osvojila cijelo moje duhovno biće, da ne mogu više pokrenuti u svom srcu nikakva ganuća, radosti ili žalosti osim onako, kako se sviđa toj božanskoj sili. Moja duša može se baviti samo onim, što joj dopušta ta božanska sila.«

»Osjećam Boga u sebi,« piše jedan pobožni svećenik. »I ovaj Bog vlada u mojoj duši apsolutnom silom, ali ipak silom punom miline. Često sam osjetio, kako mu je drago, što ravna svim pokretima moje duše i moga tijela. Činio je to tako, kao da bi bio duh moje duše ili moga tijela.« (Surin)

»Osjećam, da sam sasma preobražen u svoga Gospodina Isusa Krista. Čini mi se, kao da nisam ono, što jesam, već nešto, što nisam po samome sebi. Već je osam godina kako je to počelo...« (Olier).

Što se mene tiče, ne će se raditi o ovako izvanrednim milostima. Ali ću bar nastojati, da uz pomoć Božju odstranim iz sebe sve, što nije Isusovo. Da budem živa slika Isusova...

Na početku žosističkog pokreta dobacio je jedan radnik nekom žosisti, koji je nosio znak: »Vikem, ti si pravi Krist!« — Kako je bio

ponosan taj žocista, što se to o njemu reklo! Ljepše pohvale nije mogao dobiti...

★

Ponedjeljak VIDE DESOLATIONEM

»Kamo sreće, kad bih mogao čitav svijet predobiti za ljubav Isusa Krista!« Tako je vapio jedan gorljivi apostol Isusov. Tako su vapili svi apostoli Isusovi. Jer za svakcga, tko svim srcem ljubi, mora biti teško, kad vidi, da se ono, što on ljubi, prezire, zaboravlja, ne poznaje. Znamo, kako je sv. Franjo Asiški trpio, kad je gledao, kako ljudi ne služe njegovom božanskom Učitelju onako, kako bi mu morali služiti. Svetac je uzdisao: »Isus se ne ljubi! Isus se ne ljubi!« Slično su govorili i drugi sveci i svetice.

Da li uistinu i ja trpim, kad vidim, kako malo duša ljubi Gospodina Isusa? Kad vidim toliko grješnika, toliko pogana, toliko neprijatelja Božjih? Toliko nemarnih duša, koje spadaju među ovce moga ovčinjaka?

Šta činim, da p o t a k n e m druge, koji su blizu i koji su daleko, da ljube Isusa? Da li se molim, da li se žrtvujem, da li se služim sredstvima, koja su na raspolaganju pravoj revnosti? Ili možda govorim: »Svijet je pokvaren, ja tu ne mogu ništa pomoći? Čemu da se mučim? ...«

Zar je zbilja istina, da ne možeš ništa pomoći? Da si s v e t i j i, zar ne bi bilo više svetosti u svijetu? Zar ne ovisi i o tebi, da se zlo u svijetu barem nešto smanji? Zar ona žalost, koju bi osjećao, što se ne ljubi Gospodin Isus, ne bi bilo jedno od najuspješnijih sredstava, da se svijet spasi? ...

Pročitaj: Mt. 14, 16...

★

Utorak DICUNT NON FACIUNT

Za svojih duhovnih vježba 1869. napisao je biskup d'Hulst u svom duhovnom dnevniku: »Kolike žalosti! ... Kako je malen broj cnih, što ih dovodimo do Boga... Osobito su me dirnule riječi: »Quos praescivit et praedestinavit conformes fieri imagini Filii sui.« — »One, što ih je predvidio i odredio, da budu slični Sinu njegovu.« Ovdje je sva tajna uspjeha, o kojem sanjam. Ovdje je također tajna pouzdanja, koje mi manjka. Da li sam sličan Isusu Kristu? Da li pokazujem dušama Isusa? Da li to čine i drugi svećenici svojom osobom? Ako je to istina, onda moramo uspjeti. Ako ne uspijevamo, znak je, da smo još daleko od toga... Kad svrnem oči oko sebe, osjećam, da sam strog... A ja? Ah, radi sebe sam i pošao u duhovne vježbe. Kakva je moja sličnost s Isusom Kristom raspetim?«

U duhovnim vježbama, što ih je davao svećenicima 1872., napisao je isti biskup:

»Naš sveti nadbiskup pita se, da li je moguće obratiti Pariz. I skloniji je mišljenju da je to moguće. Ja bih bio još skloniji tome mnijenju, ali pod jednom pogodbom, koja mi se čini neostvariva, a ta je: da svi pariski svećenici budu kreposni a više njih sveti... Molio sam Blaženu Gospu, da nam dade nekoliko pravih svetaca. I tada sam osjetio, kako se u meni oglasilo pitanje, koje me je uvijek zbunjivalo, kad god bi se pojavilo: »A zašto ti to isto ne moliš za se?« Bojao sam se te molitve, jer me je bilo strah, da me Bog ne usliša.«

Jedan je svjetovnjak molio: »Bože, udalji od mene n a p a s t s v e t o s t i.«

Ne treba nam poniznosti, koja nije na svom mjestu. Ako nisam svet ja, svećenik, premda sam toliko toga od Boga primio, tko će onda biti svet?

Ako nisam svet ja, svećenik, koji mora druge posvećivati, tko će onda posvetiti duše? . . .

Pročitaj: Mt. 5, 6—48.

★

Srijeda DIC UT SEDEANT

Sv. Grgur Papa počeo se prvi služiti formulom: »Servus servorum Dei, — Sluga slugu Božjih«. S najvećom čašću veže taj svetac najveće odricanje. Kad je jednoga dana vidio intrige carigradskog patrijarhe, nije se mogao suzdržati, a da ne izrazi svoga negodovanja:

»Evropa ovisi o milosti barbara... Štovatelji kumira bjesne proti vjernicima. A svećenici, koji bi morali pasti na zemlju te u prahu liti suze, nastoje, da dođu do znakova tašte slave.«

Svijet se ruga, kad vidi, kako s v e ć e n i k t r a ž i č a s t i...

Znamo, kako se u svijetu otimaju za častima. Ne činimo ono, što na drugima osuđujemo. Težimo više za tim, da nas ljudi mogu častiti, nego da nas časte.

Što imamo od naslova, od odijela? . . . Šta bi najviše sa strane ovoga svijeta moglo dodati časti sv. župnika arskoga? . . . I bi li taj svetac i malim prstom maknuo, da dođe do koje časti? . . .

Izmoli: Ps. 52.

★

Četvrtak SCRUTANS COR

»Et erit sicut populus, sic et sacerdos.« (Iz. 24. 2). Kakav narod, takav i svećenik. Moglo bi se i obratno reći: K a k a v s v e ć e n i k, t a k a v i n a r o d. I ovo je istinitije.

Moramo uvjeriti same sebe, da mi svećenici nosimo na sebi mnogo odgovornosti radi slabog

kršćanskog duha u narodu. Sveci su radi toga optuživali same sebe: sv. Vinko Paulski, sv. Franjo Ksaver. Mislili su, da su oni skrivili javne nesreće, nerede, da se radi njih obraća tako malo duša.

Stotinu se puta isticalo: premda ima malo svećeničkih zvanja, ipak mi svećenici sačinjavamo čitavu vojsku. Pa da smo se svim silama opirali zlu, bezboštvo ne bi tako visoko dizalo glave.

Koliko nedostataka s naše strane, koliko nerazumijevanja, uzalud potrošena vremena, koliki manjak svetosti, kojom bismo morali biti urešeni, propuštanje molitve, zadovoljštine. Sve su to sredstva pravog apostolata. Ne optužuj nikoga. Mogao bi biti nepravedan. Lako je druge osuđivati. Sudi samome sebi! Kad bi svatko meo pred svojim vratima, ulica bi bila čista... O tebi se radi!... J e s i l i t i s v e t?...

Pročitaj: Mt. 5, 13—17.

★

Petak JOSIP I BRAĆA ZAVIDNICI

Z a v i s t. Čovjek bi lako pomislio, da to nije svećenička pogrješka. Pa ipak! Ah kako je to daleko od duha evanđeoskog, kršćanskog, svećeničkog!

Tvoj je drug bolje uspio, dobio je mjesto, koje je ljudski govoreći bolje, dali su mu čast, koju si ti tražio, ali su tebe odbili, premda si, tako misliš, imao na nju više prava nego drugi. Kako si strog s ovim drugom! Iako udaraš na duh intriga, ipak iznosiš pred drugima čitavu povijest, kako je tvoj drug došao do časti, kojom je okićen. Izvana se pričinjaš kao da si indiferentan, a u srcu zavidiš. Prijeti ti žutica ili će te kap udariti radi ono malo crvenila pod vratom, na glavi ili na talaru.

Svećeniče Božji, zar si na tako niske grane pao!!!

Zavidan si ovom ili onom drugu radi njegove svetosti. Radi toga ćeš u danim zgodama udariti na njegovu pretjeranu revnost, na njegovu nerazboritost u pitanju zdravlja, na njegovu preveliku strogost sa samim sobom. Kako si bijedan! Umjesto da se veseliš svetosti svega druga, ti si radi nje potišten... Zar njegovi nadnaravni darovi nisu i tvoji darovi? Zar ne koristi i tebi njegova svetost? Ili si možda zaboravio na nauku o »zajednici svetih«?

»V e s e l i s e, veli sv. Augustin, kad Gospodin udijeli tvome bratu koju milost. Ta je milost i tvoja. Congaude, cui Deus aliquam gratiam donavit, tua est.«

Zar svojim svećeničkim životom ne odaješ često, da ti manjka pravi kršćanski duh?...

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 10.

★

Subota DISSIPAVIT SUBSTANTIAM

Rasipni sin... Rasipni kršćanin... A što da se rekne o rasipnom svećeniku? S u b s t a n t i a m. Lijepu sam baštinu primio! Dobra kršćanska obitelj, možda sveta... otac, majka. Zar meni nije često majka govorila slično, kao što je govorila majka malom Ivanu, budućem svetom arskom župniku: »Teško bi mi bilo, kad bi tvoja braća ili tvoje sestre uvrijedili grijehom dobrog Boga. Ali bi mi bilo mnogo teže, kad bi to ti učinio.«

Substantiam. Tolike milosti u bogosloviji... Onda svećeničko pomazanje... neizreciva sreća prve sv. Mise... prvi susretaj s dušama, koji je bio tako nesebičan, pun žara, tako čist...

D i s s i p a v i t. Sve je to možda rasuto... Mjesto toga došle su svinje, nagomilani žir! Zlo sve više napreduje, grijeh sve jače privlači, stečena je već grješna navika. Možda se vanjština drži još kako tako, ali je srce trulo... Obijeljeni grob!... »Onaj, koji stavlja ruku sa mnom u zdjelu, taj će me izdati« (Mt. 26, 23). Čovjek, koji svaki dan govori sv. Misu, izdaje svoga Učitelja poljupcem. Dissipavit substantiam.

Pa iako nisam s pomoću Božjom pao u grijeh, još nije sve svršeno. »Gledajući Judu u apostolskom društvu,« piše sv. Terezija Avilska, »gledajući ga u neposrednoj blizini samoga Boga, kako sluša riječi njegove, postaje mi jasno, da niti to nije jamstvo sigurnosti.«

Ne mislim, da se moramo podati ludom strahu. Naše p o u z d a n j e mora biti beskrajno. Puštam sada grijeh po strani pa svraćam pozornost na svoju mlakost, kojoj se podajem u stalne dane. Mislim na onaj manjak velikodušnosti.

»Ah kako se dragi Bog malo ljubi na zemlji! Kako ga slabo ljube i svećenici i redovničke osobe!« uzdisala je sv. Mala Terezija prije smrti. Čini se, da je mislila i na bijednoga o. Hijacinta...

Izmoli: Ps. 14.

BEZIMENA NEDJELJA

Nedjelja EJICIENS DAEMONIUM

Poslanica današnje nedjelje govori opširnije o sotoni. Već prve korizmene nedjelje poučio nas je Gospodin, kako nam se valja držati prema đavlu. Na Glušnu nedjelju čut ćemo i podulje mjesto sv. Ivana, koji nas upozoruje na ulogu i na rad đavolski u svijetu. Danas doznajemo, što Gospodin misli i govori o sotoni. Čitavo pitanje našega spasenja dade se svesti na

ovo: treba stupati ili pod zastavom Spasiteljevom ili pod barjakom sotoninim. Qui non est mecum, contra me est.

Svoju nauku o sotoni iznosi Isus, kad je ozdravio mladića, koji je onijemio utjecajem sotone. Gospodin želi posebno naglasiti, kako je svijet postao žrtvom sotone. Ali došao je onaj, koji će svijet osloboditi.

Ne podcjenjivati sile, koju ima sotona u svijetu.

Ne smijemo ni pretjerivati u tom pogledu. Naš je neprijatelj sam po sebi strašan. Uza sve to mi ga se ne trebamo strašiti, jer ne može ništa bez pripuštenja Božjega. Može škoditi našem tijelu, može mnogo djelovati na živčani sustav, na sjetila, na maštu. Ali nema izravnog utjecaja na razum i na volju. Ako tu nešta dobije, dogodilo se to stoga, što smo mi pristali, a ne što bi se on silom nametnuo.

Sotona ne čita u našim dušama. Duša je svetište, koje samo Bog može otvoriti bez njezine volje.

U nadnaravni svijet naše duše ne može sotona radi Božje zabrane. I ne samo da on ne može u taj svijet, već on ne razumije ništa, što Bog namjerava s našom dušom.

Treba da sotonu mnogo više prezireš, nego da ga se bojiš.

Pročitaj: Mt. 12, 43. — Lk. 11, 24.

★

Ponedjeljak
CURA TE IPSUM

»Ne sudite i ne će vam se suditi. Ne smijemo ni s kim biti prestrogi, pa makar bilo i očitih izgreda. Možda je naš bližnji izašao kao pobjednik iz stotine prilika, dok je samo jedamput pao,« veli sv. Franjo Saleski.

Još blaže moram suditi o pogrješkama, što ih možda opazim na subraći. Ponajprije stoga, što sam i ja sam slab, pa mi se može dogoditi isto, što se dogodilo subratu, ako to Bog ne spriječi svojom svemoćnom milošću.

Onda: da sam ja bio uzorniji, možda bih time zaslužio posebnih milosti za svoga nesretnoga subrata. Možda bi moj primjer zaustavio pri padanju onoga, koji se je propustio padu. »Možda Bog očekuje od nas, da najprije mi postanemo onakvi, kakvi bismo morali biti, da on onda učini našu okolinu onakvom, kakvu bismo željeli,« veli sv. Vinko Paulski.

Ne osuđujmo drugih. Sudi samome sebi. Kad bih ja bio ono, što Bog od mene očekuje, možda taj subrat ne bi pao u toliku mlakost, možda ne bi još i dalje pošao. Mnogo se griješi popuštanjem. Možda su grijesi, što su ih počinila moja subraća, povezani s mojim grješnim propuštanjem...

Pročitaj: Mt. 5, 13, 16. — Lk. 8, 16, 17.

★

Utorak
QUAECUMQUE ALLIGAVERITIS

Svećenik Huvelin, koji je mnogo utjecao na obraćenje o. de Foucaulda, nije mogao nikoga pogledati, a da odmah ne pomisli: »Da li je u stanju milosti ili u smrtnom grijehu?« Nije to činio, da druge sudi, već da se moli za njih, da se ponizi, da dade zadovoljštinu, ako bi trebalo...

Sv. Terezija Avilska preporučivala bi:

»Od srca vas molim, da se radi ljubavi Božje sjećate onih, koji su u smrtnom grijehu. Veliku milostinju dajete, kad se molite za one, koji nose u duši težak grijeh. Činite mnogo više, nego što biste uči-

nili, kad biste vidjeli kršćanina, kako je svezan jakim lancem za stup te umire od gladi, premda se u njegovoj neposrednoj blizini nalaze najljepša jela. Kolika bi to bila okrutnost sa strane onoga, koji bi mogao ova jela prinijeti ustima bijednikovim, ali ne bi toga htio učiniti!«

Sveci su govorili: »U svakom čovjeku moramo gledati b r a t a, koji je kao kakvim plaštem prekriven krvlju Isusovom« . . .

Pročitaj: Mt. 18, 18.

★

Srijeda LABIIS ME HONORANT

Izvržen sam pogibelji, da m o l j e n j u b r e v i j a r a ne dam potpuni duh vjere, da ne upotrijebim sve sile, koje bih morao upotrijebiti, kad molim.

Da mi pažljivost bude lakša, a pobožnost veća, nastojat ću da mijenjam način moljenja, da se poslužim za to prikladnim sredstvima.

Često se preporučuje, da pojedine časove brevijara sjedinimo s određenim tajnama muke Isusove. Posebno s onim prizorima, koji su se događali u satove, u koje nas Crkva poziva na molitvu. Sastavljeno je i nekoliko heksametara, koji nam mogu biti od pomoći.

Haec sunt septenis propter quae psallimus horis:
Matutina ligat Christum qui crimina solvit;
Prima replet sputis, causam dat Tertia mortis;
Sexta cruci nectit, latus ejus Nona bipertit;
Vespera deponit, tumulo Completa reponit.

Prema tome moleći M a t u t i n sjetit ću se, kako su Isusa, koga je Juda izdao, svezali, učenici ga ostavili, neprijatelji povukli u Jeruzalem, gdje će mu se suditi. Za P r i m e gledat ću Isusa u jednoj od niskih prostorija u Antoniji, gdje mu se rugaju,

gdje na nj pljuju, trnjem ga krune. Za T e r c i j e: odriču se Isusa u korist Barabe, Pilat izriče osudu, Isus prihvaća križ. S e k s t a: Isus na križu, razapet među dvojicom razbojnika, daju mu žuč i ocat, Židovi mu se rugaju. N o n a: poslušaj zadnje uzdisaje Spasiteljeve na križu, skupi zadnje kaplje njegove krvi, koja je potekla, kad je satnik zabo svoje koplje. V e s p e r e: Isusa skidaju s križa, mrtvo tijelo stavljaju Gospi na krilo. K o m p l e t o r i j: priprema za pokop, pokop.

Za svakog G l o r i a P a t r i iznova se saberi. Govoreći općenito: Gledaj da tvoja usmena molitva bude što više združena s mislenom. Moli »u duhu i istini«.

Pročitaj: Mt. 15, 8.

★

Četvrtak EVANGELIZARE

»T e š k o m e n i, ako ne budem propovijedao Evanđelja« (1. Kor. 9, 16). Nisam postao svećenik da živim od svojih dohodaka, da provodim lagodan život, da idem prema nebu bez poteškoća okružen štovanjem.

Program je moga života posve drugi: Postao sam svećenik, zaredili su me, da propovijedam svijetu Evanđelje. To nije zvanje za onoga, koji hoće da provodi bezbrižan život. To mi je poznato. Na me je stavljena s t r a š n a o d g o v o r n o s t. O mojoj osobi, o mojim riječima ovisi spasenje duša. Ovisi o mojoj svetosti, o mojoj službi. Ovisi o Evanđelju, koje sam dužan propovijedati. Ako im ne pružim Evanđelja, ako im ga ne pružim u onoj mjeri, koja im je potrebna, teško meni!

Ja sam za duše s r e d s t v o s p a s e n j a. Ako se iznevjerim svojoj dužnosti mlakošću, lijenošću, zlom voljom, odgovoran sam za zlo, što će nastati

odatle za duše. Na sudnji dan ustat će duše proti meni pa će upitati: »Što si učinio za nas? Zalutale smo, istina je, ali jedna tvoja riječ, jedan tvoj povik u noć, jedan tvoj ulet u šikarje, u kojem smo se razdirale — i mi bismo bile spasene.« — »A što si učinio za nas?« pitat će dječica, jer su i njihove duše trebale tvoje revnosti.

Bijednih li duša, koje su nastradale radi tebe! T e š k o t e b i !

Pročitaj: 1. Kor. 9, 16—24.

★

Petak DATE NOBIS AQUAM

Moji su župljani slični izraelskom narodu na putu u obećanu zemlju. Obraćaju se na me, na svoga vođu i duhovnog pastira, pa mole, da im dadem duhovne vode. A onima, koji izrično ne mole za tu vodu, ona je potrebnija nego drugima, koji mole.

Šta da im dadem? Ja sam odgovoran za njihove duše, za njihovo spasenje. Imam li sve, što je potrebno, da im mogu žeđu utažiti?

Mojsije i Aron vodili su ljude Bogu. S njima je sila Gospodinova, pa sve mogu. Kroz 40 godina mnoštvo će ići za njima.

Zar je moja svećenička sila manja od Mojsijeve i Aronove sile? Imam vlast da dijelim s a k r a m e n t e, poznajem nauku, koju moram propovijedati. Šta mi manjka? Možda svetost? ...

Bog traži savršenu č i s t o ć u od onih, koji po dužnosti svojoj vode braću. Mojsije je mogao jednostavno progovoriti pećini i iz pećine bi protekao izvor. Ali on udara po njoj svojim zapovjedničkim štapom. Čini se, da je to bila samo mala neposlušnost. Ipak radi nje Mojsije ne će ući u obećanu zemlju. Brat njegov Aron završit će ovo dugo putovanje.

Ne zaboraviti na ovu strogost Božju.

Što češće mogu, dolazit ću na zdenac Jakovljev po nadnaravnu vodu. Na to me pozivlje današnje Evanđelje.

Pročitaj: 2. Tim. 2, 9—12.

★

Subota AMPLIUS NOLI PECCARE

Sv. Alfonzo Liguori piše: »Objavljeno je sv. Brigiti, da su s v e ć e n i c i - g r j e š n i c i u paklu u većim dubinama nego sami đavli. Ah kolike radosti za sotone, kad među njih pane proklet svećenik! Dočekaju ga s riječima: Ej svećeniče, bila su nekad vremena, kada si nam zapovijedao. Na tvoju riječ sašla je toliko puta na oltar utjelovljena Riječ. Otimao si duše paklu. A sada si eto sličan nama, mučit ćeš se, kao što se i mi mučimo. Budući da si kralj, dolikuje ti postelja kraljevska, grimiz kraljevski. Pa evo ti stoga oganj i crvi, koji će ti vječno izjedati dušu i tijelo. — I kako će se tada đavli rugati sv. Misama, sakramentima i svim drugim svetim činima prokletog svećenika!«

Svetac se obraća na svoju subraću po sv. svećeničkom redu te veli:

»Svećenici, braćo, pazite na se! Đavli mnogo više drže do jednog s v e ć e n i k a nego do s t o t i n e s v j e t o v n j a k a, jer svećenik prokletnik vuče za sobom mnoštvo drugih u bezdan. Komu pođe za rukom, da ubije pastira, veli sv. Ivan Zlatousti, doskora će rastjerati cijelo stado. Drugi pisac veli s isto toliko prava: u bojevima nastoje neprijatelji prije svega da ubiju vođe.«

Danas nemamo dosta svećenika. U misijama na 100.000 vjernika i na milijun nevjernika otpada jedan svećenik. U Parizu na 1o.ooo, 15.000, 20.000 duša jedan svećenik. Pa ako su svećenici ondje, gdje ih ima, zli, kud ćeš veće nevolje! Ovdje nema svećenika, tamo su loši svećenici! Kako da onda u takvim prilikama poraste Kraljevstvo Božje?

Zamisli se što jače možeš u strahotu pada svećenikova! . . .

Pročitaj: 2. Kor. 4, 11.

SREDOPOSNA NEDJELJA

Nedjelja UMNOŽENJE KRUHA

Prigodom međunarodnog Euharistijskog kongresa u Dublinu 1932. čuvar Sv. Zemlje poslao je dvije vreće žita požeta na mjestu, gdje je prema predaji Spasitelj u blizini Kafarnauma čudom množio kruh, — slika čuda presvete Euharistije. Iz ovog žita pripravile su se Hostije za Pričest djece na kongresu.

Da li mi je na srcu »množenje kruha«, to jest: želim li da svaki dan podijelim što više sv. Pričesti svojim župljanima? Govorim li često o tom? Pozivam li na sv. Pričest onako, kako to dolikuje? Da li su moji župljani u tom dovoljno poučeni? Kad bi poznali dar Božji, zar moji vjernici ne bi u tom pogledu bili revniji? Da li sam svijetu uvijek pri ruci, kad valja ispovijedati? Dosta rano izjutra u ispovijedaonici? . . .

Vodim li posebnu brigu oko »množenja kruha« za djecu? Da li pomno pripravljam ove male stvorove za ispovijed? Pazim li, da se redovito ispovijedaju?

Razumljivo je, da česta Pričest župljana traži od župnika dulji boravak u ispovijedaonici, traži veću revnost, traži istaknutiju žeđu za Euharistijom.

Pogledaj Communiones uskrsnog vremena, koje jače potiču na sv. Pričest. Nastoj da rasplamsaš u svome srcu žar ljubavi prema Kruhu života. . .

Pročitaj: Iv. 6, 11; Mt. 14, 15; Mk. 6, 35; Lk. 9, 2.

★

Ponedjeljak EJECIT DE TEMPLO

Jednog zimskog dana časni apostol bretonski Mihovil Le Nobletz bio je duboko rastužen, kad je opazio, kako je zaprašen oltar, na kojem je htio služiti sv. Misu. Na tlu je ležao suhi ljiljan. Svećenik podiže taj ljiljan, da njim opraši oltar. I ljiljan u njegovoj ruci nanovo procvate. Svetost je ulila nov sok u njegovu stabljiku.

Svom pomnjom pazi na svetost svoje crkve. Posebno se brini za čistoću na oltaru.

O Gospodinu čitamo, da se samo dvaput rasrdio: kad se suočio s licemjerstvom i kad je vidio, kako se ne poštiva kuća Božja.

Neka ti je sveto sve, što se odnosi na kuću Božju. Traži, da se u crkvi šuti. Ni ti ne govori, osim onda, kad je prijeka potreba, a i onda istiha. U crkvi traži lijepo vladanje. Stoga i ti, kad si unutra, tako se drži, kao da se Isusu klanjaš. Nauči svoje župljane, posebno djecu, kako valja pokleknuti.

Briga za metenje crkve. Rat paučini. Crkveno ruho uredno. Alba čista. Posebna čistoća na oltaru. Zar bi Gospa položila Isusa na zamazano platno? Oltarnici, korporali, purifikatoriji. . . Vječno svijetlo.

Tko drži kuću Božju u časti, samoga Boga časti. Čista crkva bit će za te privlačivija pa ćeš

još češće u nju zalaziti. Čistoća crkve bit će tvojim župljanima na pobudu. Govorit će: »Naš gospodin župnik vjeruje, da je Isus prisutan u Presvetom Sakramentu, kad toliko brige posvećuje crkvi.« I ta će tvoja briga bodriti župljane, da jače vjeruju i da se smjernije klanjaju...

Pročitaj: Iv. 2, 15.

★

Utorak MULTIPLICABO SEMEN

Što se traži od mene?

Da sijem.

A da sjeme proklije i da donese rod, ovisi o Gospodinu. Treba mi dobro shvatiti, što spada na me, a što ovisi o Bogu.

Moja je dužnost: pripraviti tlo, snažno i ustrajno parati plugom, punim rukama neumorno bacati izabrano sjeme, braniti nježne biljke od korova i od kljuna ptičijega, marljivo zalijevati usjev gledajući, da voda bude dobro razdijeljena.

Očekivati od Boga: da hranivim sokovima dade snagu, koja oplođuje, suncu milosti silu, koja proizvađa i umnaža... Incrementum dat Deus. Rast pripada Bogu.

Prema tome:

Vjerujem u silu Onoga, u čijim sam rukama samo oruđe;

Uzdat ću se, kad mi se pričini da nemam uspjeha, premda sam uložio sav mar.

Zaboravit ću na se, kad mi se nastojanje ovjenča uspjehom. A uvijek:

neumorna ustrajnost uza sve to, što se ne ide naprijed;

nesebična radost, kada drugima ide bolje;

nadnaravno shvaćanje, kad se Bogu svidi da nagradi moju dobru volju i proslavi svoje ime time, što je umnožio sjeme. Uza sve uspjehe znam, da sam bijedan čovjek. Samo je Bog velik...

Pročitaj: Mk. 4, 26.

★

Srijeda COR NOVUM

Jedan auktor ovako opisuje svježinu i žar pri ulasku u život:

»Kako su lijepi bili ti počeci! Bilo mi je 20 godina. Trublje su ječale na svim pragovima. Svijet je dobivao nešto novo, nešto posve nečuveno, čemu će se ljudi bez sumnje pokloniti... Što zato, što sam siromašan! U tom je jedna veličina više! Torba mi je bila puna plodova, koji su sličili zvijezdama, plodova, što su objema rukama kupljeni u svijetlim šumama...«

Zar to nije odjek pjesme, koju mi je pjevalo mojih dvadeset godina?

Zar ova rajska glazba nije i moja glazba?

Ah kako sam nekad u bogosloviji sav izgarao od vatre! Ništa mi se nije pričinjalo teškim. Prikazivao sam se Bogu za sve poslove. Posve mi se prirodno činilo ono, što je osjećala jedna duša:

»Predajem ti se, Isuse, da činiš sa mnom, što hoćeš, samo da se duše ostave lažnih ideala, samo da se ljudima dobro čini... Ah, u meni su želje za neizmjernošću.«

Posve mi se prirodno činilo i ono, što je rekla druga plemenita duša:

»Htio bih da imam ruke kao div i da imam toliko vremena, koliko samo hoću, da sve to upotrijebim za duše, koje već izdaleka grlim, duše, kojima želim dati sve ono najbolje, najnježnije, najjače, samo da ih predobijem.

Kako je sada sa žarom tvoje revnosti? Možda nazivaš naivnošću ono, što nije bilo drugo već božanski žar, što su ga raspirivali ideali? Tko od moja dva »ja« ima pravo: moj »ja« od nekada ili moj »ja« od sada?

Crkva mi stavlja svaki dan u usta riječi, kojima molim Boga, da o b n o v i m l a d o s t moju. Možda mi je potrebno, da obnovim i vjeru, da pobudim oduševljenje?

»Ah, u meni su želje za neizmjernošću... Htio bih da imam ruke kao div...«

Češće ću opetovati ove plamene riječi.

Pročitaj: Iv. 10, 16. — Mk. 16, 15.

★

Četvrtak NAIM

Uskrisavati mladež. Bolje: č u v a t i m l a d e ž, da ne umire. Pomagati mladeži, da živi, da se prema svojoj prirodi razvija.

Skupocjeni su savjeti, što ih u tom pogledu daje jedan veliki prijatelj mladosti:

»Vae canibus mutis! Teško psima, koji se boje lajati. Ne ću prestajati s vikom, doklegod bude ovdje jednog mladića, koji nije još obraćen.

Uvijek ću se baviti mladeži... Svima pokazivati isto srce, nastojati, da predobijem pouzdanje sviju.

Ne valja misliti, da prava revnost traži, te se uvijek govori mladeži o Božjim stvarima. Često su potrebni veseli razgovori i o indiferentnim predmetima.

Pazi dobro na srdžbu s djecom.

Prvi pozdravljati svu mladež, pa i one najmanje.

Budući da rad, koji se odnosi na mladež, postaje iz dana u dan sve teži, treba podvostručiti m o l i t v e,

da se mladež posveti. Treba molitvi dodati d u h s a m o z a t a j e, žrtve.«

Neka ovaj program bude moj program. Nastojat ću da prema njemu uredim svoj život.

Pročitaj: Lk. 7, 11...

★

Petak VIVIT FILIUS

Poslanica, koja je uzeta iz knjige Kraljeva, vrlo je poučna. Jučer sam razmatrao o mladeži. Ovdje se govori o mrtvom mladiću. Njegova majka zove Iliju, čovjeka Božjega. On će sigurno znati, kako da vrati život mrtvacu.

»Što je? Gdje je dječak?«

Šta će Ilija započeti? Ponajprije će moliti. A onda? Samo toplina života može ugrijati ovoga mrtvaca. Riječi ne će biti dosta. Prorok će morati da združi svoju toplu dušu s ovim mladim mrtvim tijelom. I prorok se nadvio nad pokojnikom. Prostro se uza nj. Prvi put — ništa. Drugi put — ništa. Trećiput — dječak se budi na život...

I čovjek Božji predaje sina majci.

Kakav simbol!

Za ovoga sam posebno zabrinut... Ovaj me ostavlja... Onaj ne dolazi više k sv. Pričesti... Onoga drugovi zavode... Šta da započnem, da ih probudim, da ih uskrisim?...

P o n a j p r i j e v a l j a m o l i t i. Govori s Ilijom: »Gospodine, Bože moj, molim te, da mi dadeš dušu ovoga dječaka. Neka život božanski opet uđe u nj.«

Onda blago, razborito dovesti u vezu ž a r s v o j e d u š e s dušom, koja je mrtva ili umire. Biti dobar, sućutan, pokazati svu muževnu toplinu,

svu nesebičnost, svu nadnaravnu, pravu revnost.

Pokušati jedamput, dvaput, triput... desetput...

»Vir Dei es tu!« kliknula je dječakova majka u zanosu... Vir Dei! Razumijem...

Pročitaj: Iv. 11, 1—45.

★

Subota SECUNDUM CARNEM JUDICATIS

»Ne smijete misliti, da je to malenkost biti u doticaju sa svijetom, živjeti u svijetu, obavljati svjetske poslove, biti prijatelj svijeta, pa ipak tako živjeti, kao da smo isključeni iz svijeta, kao da nismo ljudi već anđeli,« veli sv. Terezija Avilska.

Općenito govoreći vjernici, koji su iskreno pobožni, misle, da njihovi svećenici žive odviše na ljudsku, odviše zemaljski, da previše toga žrtvuju ukusu svijeta. Ti vjernici imaju vrlo visok pojam o svećeništvu, pa im je teško, kad vide razliku između onoga, što bi svećenik prema njihovu shvaćanju morao biti i što uistinu jest.

Moja je dužnost da druge otkinem od svijeta. To moram učiniti prije svega sa samim sobom. »Habe primo zelum super teipsum, et tunc juste zelare poteris etiam proximum tuum,« veli »Nasljeduj Krista«.

Najprije se valja pobrinuti za svoju svetost. I kad bi me možda briga za bližnjega smetala te bih zanemarivao bitne potrebe svoje duše, ja bih bio obvezan, da se lišim te brige za svoga bližnjega. U tom smislu govorio je o. Judde mladim Isusovcima svećenicima:

»Naše je posvećenje u tolikoj mjeri naša prva dužnost, da bismo apsolutno morali napustiti brigu oko spasenja bližnjega, kad ne bismo uz brigu za bližnjega mogli posvetiti same sebe.«

Ali ipak ja ne mogu živjeti kao arski župnik! Možeš i moraš!

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 1.

GLUHA NEDJELJA

Nedjelja KRIŽ S VELOM

Prema propisima i ja sam dao, da se prekrije velom križ na mom oltaru. Pa je li to trebalo? Zar moja ravnodušnost nije već odavna stavila gusti veo na rane Isusove? Ja poznajem Isusa raspetoga. Ali već dulje vremena raspelo ne znači za me mnogo...

Prijeka je potreba, da što prije strgnem veo, da pogledam svom okrvavljenom Spasitelju u božansko lice te s njegovih blijedih usana poslušam riječi, što ih je upravio Angeli da Foligno: »Moja ljubav prema tebi nije bila za šalu.«

Njegovo čelo okrunjeno trnjem... A moje čelo, moje misli?... Jučer, danas...

Njegove oči natekle, zapaljene... A moje? Prije kratkog vremena moji pogledi dovedoše me do na rub grijeha, do samoga grijeha...

Njegove ruke probodene, razderane... Kakve su moje ruke, ruke pomazane svetim uljem, ruke, koje svaki dan drže Isusa?...

Njegove probodene noge... Išle su za izgubljenom ovcom, prekrivane su prašinom, umarane putovanjem. Uspele su se krvavim putem...

Ah, svećeniče Kristov, pogledaj raspetoga Isusa bez vela!... Ostavi naviku, ravnodušnost, apatiju...

Mysterium fidei... Mysterium amoris.

★

Ponedjeljak KRŠĆANSTVO »DO PRSA«

Tako se izrazio slikovito jedan ujedljivi humorista.

Cvakvom kršćanstvu pripada mnogo svijeta. To je kršćanstvo, koje ne će nikome učiniti ništa na žao, kršćanstvo, koje nema u sebi zlobe, kršćanstvo posve negativno, koje dobro pazi, da se ne satare.

Ima i mnogo svećenika s ovakvim kršćanstvom. Da nije i moje takvo?

Da dođemo do ispravnije mjere, nazovimo svoje kršćanstvo »kršćanstvom do tjemena«. Nema tu uzvišene visine nauke Učiteljeve u njezinoj potpunoj radikalnosti, u njezinu veličanstvu. Nema tu kršćanstva u visini križa, već nešto osrednje, posljedica učena izbiranja, gdje nema više ni »Blaženstava« a ni onih »Jao«, gdje nema utjelovljenja u Isusu Kristu, »ego vitis vos palmites.« Stojičko poštenje oličeno Evanđeljem, koje za suvremenike ne izgleda odviše namrgođeno, a ne smeta previše ni onome, koji ga propovijeda...

Ah bijednog li Isusa! Gdje je bič tvoj, koji je tjerao prodavače i sve one, koji su obeščašćivali hram Božji time, što su trgovinu miješali s poklonom, a još češće poklon žrtvovali trgovini?... Gdje je tvoja strogost za mlake: »Počet ću te izbacivati iz usta svojih«?

Da li praktično razumijem križ?... Da li ga praktično primam?...

U svijetlu križa pogledat ću svoje kršćanstvo. Često ću suočiti svoj život s Evanđeljem. Ono, što činim, s onim, što govorim i što bih morao vjerovati.

Kršćanstvo do tjemena! Pače naša je uzvišena vjera nauka u visini Boga!... Filios Dei fieri... Non jam servos sed filios et coheredes... Palmites Christi.

Ako ove riječi nisu samo riječi, onda je i moj život ispravan. Ako ove riječi i znače ono, što govore, kako je onda moguće, da i jedan čas nastavim svoj život, koji sada vodim?...

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 12 (prvi dio).

★

Utorak EXPECTA DOMINUM

Treba mi čekati Gospodina. Krivo bih imao, kad bih mislio, da će Bog ispuniti moju dušu, čim se dadem na molitvu. Ne. Sitit sitiri Deus, primjećuje sv. Augustin. Bog želi, da čeznemo za njim, da žeđamo za njim.

Malo je ljudi u svijetu, koji će znati ustrajati u molitvi. Ako ne dobiju odmah, što mole, napuštaju molitvu uz ispriku: »Bog me ne čuje.« Da to nije i moja pogrješka?...

»Stavite se pred Boga poput platna za slikanje,« rekla je poglavarica sv. Margareti Alacoque. A jednoj od njezinih sestara rekao je Isus: »Ja ću biti potok, samo ako ti budeš takva, da taj potok možeš primiti u se.«

Upotrijebimo prije svega sve svoje sile. Tako dugo, kako dugo Bog hoće. Nije Gospodinovo da nas sluša, već mi moramo slušati Gospodina.

Ovo čekanje naše na Gospodina ne smije biti samo pasivno čekanje.

»Nema kršćanina,« piše sv. Terezija, »koji pomoću milosti ne bi mogao doći do pravog sjedinjenja, samo ako uloži u to sve svoje sile, ako se odreče svoje volje, da se preda samo volji Gospodinovom... Mi bismo htjeli da postignemo od šale ono, što je za nas dobio Isus uz cijenu svoje krvi.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 31.

★

Srijeda DOMINUS DEUS VESTER

»Ja sam Bog Vaš«.

Da li shvaćam, što znači za me, da imam svoga Boga?...

Mogu misliti na Boga, kao da je daleko od mene. Bolje ću učiniti, ako mislim na Boga, koji mi je sasma blizu.

Poznato mi je, da je moja duša po milosti posvetnoj živo svetohranište. Ako želim moliti, nije mi potrebno, da idem u crkvu. Budući da sam ja sam svetište, mogu svuda naći Boga, svuda živjeti s Bogom, svuda s njime razgovarati. Lijepo u tom pogledu govori sv. Ivan Zlatousti:

»Non requiritur locus — ne treba mjesta. Jeremias in coeno erat et Deum attraxit; Daniel in lacu leonum et Deum sibi propitium reddidit; tres pueri in camino erant et Deum celebrantes flexerunt... Možda si na kakvom javnom mjestu. I tu možeš moliti. Si in balneo sis, precare. Na putu si, kod kuće počivaš na postelji: i tako se možeš moliti. Si in via, si in lecto, similiter. Svuda, svuda možeš moliti. Zar nisi hram Božji? Pa čemu onda da tražiš posebno mjesto? Templum es Dei, ne quaeras locum.«

Ovo ne znači kao da crkva ne bi bila posebno mjesto za molitvu. Već svetac želi istaći, da crkva nije jedino mjesto. Za onoga, koji živi u Bogu, svako je mjesto prikladno za molitvu.

Još nešto savjetuje svetac: da budemo pažljivi za usmene molitve. »Multi intrant in ecclesiam et mille versus orando profundunt et egrediuntur; nec sciunt quid dixerint; labia moventur, nec ipsi audiunt. Izgovaraju riječi, ali sami ne čuju, što govore. Tu ipse non audis orationem tuam, et Deum vis exaudire? Ti sam ne čuješ svoje molitve, a htio bi, da je Bog čuje!«

Daj mi, Gospodine milost, da odsada više živim u misli na tvoj neprestani boravak u meni. I kad usmeno molim, da molim svom pomnjom.

Ego Dominus... Dakle štovanje s moje strane.

Dominus Deus vester... Dakle više srdačnosti prema Bogu...

★

Četvrtak DILEXIT MULTUM

Slijedeći tekst pripisuje se sv. Patriciju. Sastavio ga je za Kelte u Irskoj:

»Krist sa mnom, Krist preda mnom,
Krist iza mene, Krist u meni,
Krist iznad mene, Krist ispod mene,
Krist na mojoj desnoj, Krist na mojoj lijevoj,
Krist u tvrđavi,
Krist na sjedalu u kolima,
Krist na krmi broda,
Krist u svakom oku, što me gleda,
Krist u svakom uhu, što me sluša,
Krist u srcu svakog čovjeka, koji misli na me,
Krist u ustima svakog čovjeka, koji govori o meni.«

Grješnica, o kojoj govori Evanđelje, trebala je mnogo vremena, dok nije našla Isusa. Ali čim ga je našla, kolike pobožnosti, kolikog žara, kolike ljubavi!

Kakva je moja ljubav od onog vremena, kad sam počeo ljubiti Isusa? Već je mnogo godina, otkako sam našao Gospodina, ili bolje otkako je Isus mene našao — ego elegi vos. Pa da li od onoga sretnog časa moja ljubav prema Isusu zavrijeđuje ime ljubavi? Dok bi me svaka sv. Misa morala jače združiti s Isusom, jače me k njemu privući, što dalje živim, postajem sve to tvrđi, podajem se sve više pukom običaju, sve više nestaje svježine pobožnosti.

Svaki dan obnavljam mladost svoju na oltaru Gospodinovu. Na oltaru držim Isusa u svojim ruka-

ma, pokazuješ ga svijetu, da mu se pokloni i da ga ljubi... I ti da bi mogao sve to činiti, a da Isusa ne ljubiš?

Produbi ove dvije riječi: Dilexit — Multum.

Pročitaj: Lk. 7, 36—50.

★

Petak GOSPA NA KALVARIJI

Njezina nemoć! Velik dio njezina mučeništva dolazi upravo odatle. Svaka druga majka, kad bi vidjela, kako njezino dijete trpi, jurnula bi među krvnike, da im ga otme.

Gospa toga ne čini, već sili sama sebe, da sve vidi, da sve čuje, da sve prepati. Ona osjeća u svom srcu dvije ljubavi: Jednu prema svome prvorođencu, prema Isusu, drugu prema nama svojoj djeci. Znala je, da nas može spasiti mučeništvo njezina prvorođenca. Stoga p r i s t a j e, da vidi ono, što je valjalo vidjeti, da čuje ono, što je morala čuti, da podnese ono, što je morala podnijeti. I sve to radi mene. Koliko je dragu Gospu stajala ljubav prema meni!

Ah kako bi rado nalila balzama u rane, što urezaše strašni bičevi, da ublaži bol tih dragih rana!... Ali ona se toj misli opirala radi ljubavi prema meni...

Kako bi rado istrgnula one čavle, koji su prodrli u ruke i noge Isusove, kako bi ih rado izvadila i zavila sve te rane!... Ali i toj se misli opire iz ljubavi prema meni.

Oštro trnje okrutno se zabolo u božansko čelo njezina prvorođenca. I ovo bi trnje Gospa rado izvadila... Ali i ovdje misli na me.

Pa zašto ja više ne mislim na strašne muke majčine, zašto ih bolje ne mjerim?... Ona je svojevoljno nemoćna, r a d i m e n e nemoćna gledajući strahote svoga sina!

Izmoli: Himan prvih Vespera: Jam toto subitus vesper...

★

Subota SI EXALTATUS

»Kad budem dignut sa zemlje, sve ću privući k sebi.« Iv. 12, 32.

»Tek pomoću poluge križa, kojemu moramo dati kao uporanj svoj vlastiti život, moći ćemo u z d r m a t i s v i j e t o m i spasiti ga« rekao je biskup Pie.

Ova se činjenica ne može nijekati. Svećenik, koji svaki dan intimno sudjeluje s otkupiteljskom žrtvom te je utisnuo u se sliku raspetoga Spasitelja; svećenik, koji samoga sebe označuje pobjedničkim znakom, mora sigurno biti velik apostol. Možda će se to izvana samo malo primjećivati. Crkva će još uvijek biti prazna, za stolom Gospodnjim ne će biti gostiju, u ispovijedaonicu će još uvijek malo tko zalaziti. Ništa zato. U ovom ili onom kraju svijeta ovakav svećenik svojim križem privlači duše, s p a s a v a s v i j e t. Međutim će ponajčešće i on sam vidjeti utješne plodove svojih žrtava.

Ovdje ima dosta gradiva za razmatranje... Potrebno je, da ispunim onaj prvi uvjet i da češće opetujem samome sebi: Kako se mogu tužiti na neuspjeh u svome radu? Da li sam podignut od zemlje kao Isus? Da li sam umrtven, rastavljen od svijeta, mrtav svijetu? Nisam. Onda na stranu s beskorisnim jadikovkama! Moj grijeh! Kad budem podignut od zemlje privući ću k sebi srca, duše, volje, djecu, odrasle svake dobi i svakog staleža. U križu Isusovu nalazi se magnet. Isto tako i u mojem. Pa kad bih se ovako žrtvom pripravljao deset, dvadeset godina, dobro bih računao...

U jednom danu učinit će jedan svetac više nego u cijeloj godini čovjek napola duhovan.

»Poput Isusa i mi moramo poučavati s križa« (O. Didon).

Pročitaj: Flp. 2, 5—11.

CVJETNA NEDJELJA

Nedjelja VENIT TIBI MANSUETUS... Kako je čedan ovaj ulazak Sina Božjega! Mjesto kočije magarica i magare.

Poznati su mi još čedniji ulasci Gospodinovi. To su ulasci u Jeruzalem moje duše.

Kao Riječ dolazi Isus u moju dušu zajedno s Ocem i s Duhom Svetim u času moga krštenja. Kolike li tišine! Bez ikakva sjaja! Nešto izlivene vode i nekoliko izgovorenih riječi. Sve ne traje više od pola sata...

Kao Bog-čovjek dolazi Gospodin u moje srce za svake sv. Pričesti, od prve Pričesti prije toliko i toliko godina, pa do svake svete Mise...

Da li i ja za svakog dolaska Isusova kličem: Hosana? Mimoilazim vrijeme, kad nisam poznavao dara Gospodinova. Ali kako je sada, kad ga poznajem?...

Hodie si vocem... »Ako danas čujete glas Gospodinov, ne dajte da vam srca otvrdnu.«

Ah poslušaj glas Učiteljev! Kad bi samo poznavao dar Gospodinov, kad bi poznavao cijenu Gospodinova posjeta!

Ne samo da ne ću da mi otvrdne, već ću ga otvoriti, što više mogu...

Moj Isus dolazi. Kako bi krasno bilo, kad bih i ja izašao Isusu u susret! Iz toga susretaja uskrsla bi svetost...

Izmoli: Gloria, laus.

★

ponedjeljak CORPUS DEDI PERCUTIENTIBUS. Isus i njegove tjelesne patnje za vrijeme muke.

Šibanje. Jedan je misionar bio osuđen na kaznu, da mu se dade dvadeset udaraca španjolskom trskom. Iza desetog udarca osjetio je toliku bol, da se više nije dalo snositi. Već je osjećao pripravnost da moli za milost, pa makar se ta dobila i uz cijenu apostazije. Ali u ovoj klonulosti svojih ljudskih sila sjetio se misionar Boga svoga pa ga je zamolio za pomoć. Bog ga je uslišao i ulio mu toliko slasti u dušu, da gotovo nije ni osjetio onih ostalih deset udaraca. Izmjeri prema ovom izvješću, koliko je morao tvoj Spasitelj da prepati.

Krunjenje trnjem. Kolika je muka samo jaka glavobolja! Promatrajući u molitvi trn, što se zabadao u glavu Isusovu, sv. Angela da Foligno pala je u nesvijest od boli.

Razapinjanje. Vele, da je razapinjanje na križ pronašla asirska kraljica Semiramida. Crudelissimum teterrimumque supplicium (Cicero). Razapeti nisu umirali toliko radi gubitka krvi, već više radi strašne žeđe, koja ih je mučila. Sitio! Još češće su umirali od kapi, koja je nastupila radi vješanja rastegnutih ruku.

Ah bijedni Spasitelju!...

»Ovu sam kap krvi za te prolio«... (Pascal). Za me...

Izmoli: Prve strofe »Stabat Mater«.

★

Utorak IMMOLATUS EST CHRISTUS...

Najnovija proučavanja svetog Platna turinskog samo potvrđuju objave svetačke, koje dušu ispunjaju užasom. Isus nije bio drugo već jedna rana.

Za vrijeme Agnus Dei sjetit ću se izranjenog Isusa. Ovdje je ono isto tijelo, koje je nekoć bilo tako izranjeno. Iza jednog časa ja ću ovo presveto tijelo primiti u sv. Pričesti. Pa zar Pričest ne poziva i mene da uznastojim, te budem Isusu svome sličan!

Što je s mojim svojevoljnim mrtvenjem? Duh Sveti često je daleko poveo duše ovim putem. U sva vremena bilo je velikih pokornika, bilo je duša, koje su zadovoljavale. Ovakvih duša mora biti i u svećeničkim redovima. Svojim pozivom svećenik je, da tako reknem, dio Isusa-Žrtve. Po svećeniku se ova žrtva nastavlja.

Ali ova veza između svećenika i Isusa nije samo izvanja veza, samo nešto obredno, već je ona nutarnja te ide sve do nasljedovanja i do sličnosti.

Okoristi se velikodušno barem svim onim neugodnostima, što ti ih donosi tvoj posao, tvoje zdravlje, tvoje nutarnje kušnje, manjak materijalnih sredstava... Revno skupljaj ovo blago. Mjesto da uzdišeš, veseli se. Sve su ovo za me rane Gospodina moga. Život svećenički redovito je život patnički. »Sinko, ako se odlučiš da služiš Gospodinu, pripravi dušu svoju za kušnju.« (Ecc. 2,1). Ništa nas ne pripravlja tako lijepo za križ, što nam ga šalje Providnost, kao svojevoljna pokora.

Lijepo piše jedan svećenik: »Tijelo, koje se priviklo na tvrd postupak, koje zna snositi iz ljubavi prema Isusu, koje poznaje pokornički bič, manje se čudi, kad ga pograbe zločinačke ruke, kad ga ološ istjera na ulicu. Takvo tijelo ne će lako klonuti, ne će za svaku sitnicu uznemiriti dušu«.

Svaka je kršćanska bol plodonosna. Onaj, koji trpi, rađa.

Iz lanca patnja, što se strpljivo snose, pripravlja Isus za dušu vjenčani prsten.

Ljubav se umiruje samo onda, kad je sve žrtvovala.

Onaj, koji ne zna malo jače trpjeti u duši svojoj, ne zna, što je prisutnost Božja.

Onaj, koji ništa ne žrtvuje, ne ljubi. Tko malo žrtvuje, malo i ljubi. Savršeno ljubi samo onaj, koji sve žrtvuje.

Izmoli: Drugu trećinu »Stabat Mater«.

★

Srijeda GOSPA ZA MUKE

»U patnjama Gospinim bilo je nešto posebno strašno. To je iščekivanje u vremenu, što je proteklo između optužbe i osude Sina njezina. Ovo iščekivanje trajalo je 11 sati. U petak između ponoći i dva sata izjutra, vukli su ga od Ane do Kaife. Oko šest sati poveli su ga Pilatu, oko sedam Herodu, između osam i deset rugali su mu se, bičevali ga, trnjem ga okrunili, osudili na smrt.

»Blažena je Gospa znala, da Isus mora umrijeti. I ona je sama pristala na njegovu smrt. Sv. Antonin veli, da bi ga ona pače samim svojim rukama žrtvovala, kad bi to tražilo spasenje svijeta. Uza sve to i Gospa je bila žena, koja je posjedovala sve vrline u herojskoj visini. Njoj je Duh

Sveti udijelio svoje najsavršenije darove. Gospa je bila najsvetija djevica, djevica kakvoj nije bilo niti će biti slične, ali nije bila boginja, nije bila Bog. Ni Blažena Gospa nije mogla izbjeći svojstvu stvora ljudskoga te prema tome nije mogla biti bez muka, što ih nosi sa sobom tjeskobno iščekivanje.

»Mi ne shvaćamo pravo, kakve su bile boli Gospine za ovih satova iščekivanja. To je iščekivanje ucjepljivalo jednu njezinu bol u drugu. Međutim ona je posebno plakala radi zloće onoga strašnoga naroda, iz kojega je potjecala, i koji će tražiti, da krv njezina Sina pane na glavu njegovu, da bude kršten krštenjem prokletstva.

»Jer je Blažena Gospa htjela da podnese sve, što je mogla prepatiti, mogla se nadati proti svakoj nadi, mogla je pitati samu sebe u svojoj prevelikoj tjeskobi, da li će ipak možda u zadnji čas ovi zlikovci poštediti njezina Sina, ili će možda Bog neočekivanim čudom spasiti svijet, da njegova Riječ ne podnese užasnih muka na križu. Ona se bez sumnje sjećala, kako je Abraham nakon svoga pristanka bio oslobođen strašne dužnosti, da zakolje svoga sina, pa se možda i ona nadala, da će Isus, koga je Izak u slici predstavljao, biti u zadnji čas oslobođen veza i žrtve.

»Šta se događalo u ovim časovima, o kojima Evanđelja šute? Kad je doznala, da je Spasitelj uhvaćen, primjećuje Ludolf Kartuzijanac, pohitjela je s Magdalenom z a n j i m, i kad ga je našla, v i š e n i j e o s t a v l j a l a njegovih stopa.« (Huysmans, *L' Oblat*).

★

Četvrtak SVEĆENIČKI BLAGDAN

To je dan, kad je nastalo svećeništvo. Sjetit ću se svega u tančine: Isus šalje apostole, koji će upozoriti domaćina, da pripravi dvoranu — Coenaculum grande, stratum — poređaj stolova i triju divana, na kojima su prisutni ležali poduprvši glavu lijevom rukom, dok će desnom uzimati hranu, onda duševno raspoloženje Učiteljevo — in finem dilexit eos — duševno raspoloženje učenika, početak večere, voda i posuda, koju će Isus upotrijebiti za pranje nogu učenikâ, Isus kod nogu Petrovih, Ivanovih, Jakovljevih . . . , Judinih, pojedine riječi, neke napose: »Jedan će me između Vas izdati,« — »Što si naumio učiniti, učini brzo,« — napokon najuzvišenije riječi: »Ovo je tijelo moje . . . krv moja . . . Hoc facite . . . «

Ah, Isuse! ja svećenik! a toliko je bilo drugih, koje si mogao odabrati! Ali nisi, već mene ! . . .

Nekadanji austrijski kancelar Engelbert Dolfuss mislio je za vrijeme svoga školovanja na svećenički stalež. Na početku g. 1912. pričinilo mu se, kao da to nije njegov put. Ne radi kukavičluka, ne što bi se bojao žrtve, već jer se strašio veličanstva, što se krije u svećeništvu. Rekao je svome biskupu:

»Ne bih imao toliko snage, da postanem svećenik, jer je to nešto preveliko, odviše sveto za me. Ja bih umro za svete Mise, kad bi mi valjalo da pretvorim kruh i vino u tijelo i krv Isusovu. Već za sv. Mise, kad zazvonim na podizanje, srce mi stane.«

A ja? Ja sam primio svete redove. I pravo sam učinio! Ali k a k a v s a m s v e ć e n i k ?

★

Petak KRIŽ

Jučerašnjim antifonama nadodaju se riječi: Mortem autem crucis. — Križ! Ne zna se točno, da li je Isus bio razapet, dok

je križ bio položen na zemlji ili kad je već bio uzdignut. I jedno i drugo bilo je u običaju. Muke su bile tako strašne, da su razapeti umirali ne toliko radi gubitka krvi, koliko radi možđane groznice.

Sjetit ću se svih tih pojedinosti. Nastojat ću da uistinu vidim svoga dobrog Učitelja, kako je podignut od zemlje, kako pred svijetom visi tri duga sata, da zadovolji za nas. Reći ću mu, da ga ljubim i da želim predobiti i druge za ljubav prema njemu. Reći ću mu također, možda bojažljivo ali ipak velikodušno, da s milošću njegovom primam sve križeve, koje će mi poslati u bilo kojem obliku. Reći ću mu, da odsada želim biti u svom životu više razapet, da ne ću više tražiti toliko svoju udobnost.

Jedan kandidat svećeničkog staleža, koji je učio u Rimu, htio je, da sa svojim svećeničkim životom spoji i ukus svijeta. Njegov učitelj, da ga »obrati«, u njegovoj otsutnosti stavi mu u sobu sliku sv. Benedikta Labrea, a onda mu reče: »Jest, gospodine, sve dotle treba poći!« To je djelovalo. Mladi kandidat Kosta de Beauregard postao je jedan od najvelikodušnijih svećenika, čovjek pun samoprijegora.

Slika moga razapetoga Isusa, koja mi mora uvijek biti pred očima, neka i u meni izvede sličan učinak. »Jest, sve dotle treba poći!«

Izmoli: Vexilla Regis.

★

Subota CONSEPULTI CUM CHRISTO

Radi današnjih obreda ne ćeš po svoj prilici imati mnogo vremena za razmatranje. Ali svakako nastoj, da što bolje shvatiš smisao ovoga dana. Misli na riječi sv. Pavla: »S Kristom smo ukopani po krštenju u smrt, da kao što je Krist uskrsnuo od mrtvih, tako i mi u novom životu da hodimo.« (Rim. 6, 4).

Ovamo pristaje lijepo razmatranje sv. Ivana Eudesa:

»Isuse, Gospodine moj i Bože moj, klanjam ti se kao svome vođi, kojega moram slijediti i nasljedovati u svim stvarima. To sam javno i svečano obećao na krštenju. Tada sam izjavio, da pristajem uza te svoga vođu, da ti se posve posvećujem i predajem, da ostajem zauvijek u tebi. Ovo je obećanje veliko, vrlo veliko. Ono me kao kršćanina obvezuje na veliku savršenost svetosti. Jer time što sam obećao, da ću biti u tebi, da ću pristajati uza te kao uza svega vođu, time sam izjavio, da želim biti jedno s tobom, kao što su udovi jedno sa svojom glavom. To znači obećati, da ću imati jedan duh, jedno srce, jednu volju, jednu misao s tobom... To znači pristajati uz tvoju poniznost, uz tvoju ljubav, uz tvoju čistoću, uz tvoje siromaštvo, uz tvoju poslušnost, uza sve tvoje kreposti. Ukratko: Ja sam izjavio isto, što si ti izjavio Ocu svojemu u času svoga Utjelovljenja i što si tako savršeno ispunjao čitav svoj život, to jest, da ne ćeš nikada činiti svoje volje, već u svemu da ćeš tražiti zadovoljstvo volje Očeve, da ćeš cijelega života biti žrtva, koja se neprestano prikazuje na čast Božju.«

Sve se ovo od mene traži već time, što sam kršten. U koliko većem stupnju traži se ovo isto od mene, jer sam svećenik!...

»Žrtva, koja se neprestano prikazuje Bogu na čast.«

Izmoli: Exultet.

★

USKRS

Nedjelja
GOSPODAR SMRTI

U Jopi je sv. Petar vratio život dobrotvornoj udovici Tabiti. Ali je najprije apostol na koljenima zamolio Boga, da mu udijeli moć.

Sv. Pavao vratio je u Troadi život mladiću, koji je za njegova govora pao s prozora. Ali apostol je to čudo učinio u ime Isusovo.

Ilija je u Starom Zavjetu ozdravio sina udovice iz Sarepte. Prorok se najprije pomolio: »Zaklinjem te, Gospodine, da se duša povrati u ovo dijete.«.

U Sunamu blizu Naima vratio je prorok Elizej život malom mrtvacu. Ali je najprije zazvao u pomoć Gospodara života.

Svi su ovi priznavali, da sami po sebi nemaju vlasti nad smrću.

Isus čini još više. Ne samo da zapovijeda smrti, što se drugih tiče, već on zapovijeda smrti i kad se radi o njemu samome. On je izveo ono, što je nepojmljivo: uskrisio je samoga sebe...

Kolike sile u onoga, koji je na Veliki petak bio poražen! — »Učitelju, želimo vidjeti jedan znak od tebe.« »E v o v a m z n a k a«. Vječit znak!

»Oče, došao je čas, kada treba proslaviti Sina čovječjega.«

»Zar nije trebalo da Krist trpi, prije nego što uđe u slavu svoju?«

Uzdam se u Gospodara smrti... Primam ovaj život, ali oči svoje upirem u slavni svršetak ovoga života... Tamo gdje je Glava bit će doskora i udovi... »Danas ćeš biti sa mnom u raju.«

Pročitaj: Mt. 7, 57; 28, 1—11.

★

Ponedjeljak
ČOVJEK ŽRTVE

Što je svećenik?

M u ž r e v n o s t i? To je on bez sumnje, jer je sav za dobro vjernika. Svećenik treba tako živjeti, da se iza sastanka s njime može reći: »Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loquebatur in via?« Kolikog žara u svakoj duši, dok on govori s propovijedaonice, za pouke u katekizmu, za posjeta, na putu...

Ali svećenik je prije svega m u ž ž r t v e. Njegova je prva i najsvetija dužnost, da prikazuje presvetu Žrtvu. I drugi mogu poticati na dobro, oduševiti, ugrijati. Jedini svećenik može dozvati Isusa na oltar. To mu pravo daje sveti red, kojim je zauvijek obilježen. On je po svojem svećeništvu tako utjelovljen u Isusa, da Isus govori na njegova usta: Hoc est corpus meum. Pa niti sama izopačenost ne može mu oduzeti ove veze sa Žrtvom.

Imam li dosta osjećaja, da nisam samo p o s v e ć e n, već da i p o s v e ć u j e m? Da svaki dan za sv. Mise ponavljam čudo, što ga je Isus učinio one večeri u Emausu?...

Odluka: molit ću, da što veći broj vjernika pristupi k stolu Gospodnjem u ovo uskrsno vrijeme. Uložit ću sve sile, da što više duša nahranim Kruhom iz Emausa...

Pročitaj: Lk. 24, 13—36.

★

Utorak
ČUVAR MIRA

U svom govoru prigodom Zadnje večere rekao je Gospodin: »Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis.« Ostavljam sam svoj mir, ali ne onakav, kakav svijet daje, već mir srca, mir Božji.

I kad se Gospodin ukazivao poslije svoga uskrsnuća, želio je obdariti svoje apostole istim darom: »Mir vama«.

Posebno u uskrsnom vremenu moram nastojati, da se učvrstim u miru, pa makar mi se ne znam šta dogodilo u životu.

Kolikog li mira kod pravih učenika Isusovih!

»Kad bi vam javili, da će Papa ukinuti Družbu Isusovu, šta biste učinili?« upitao je netko sv. Ignacija. — »Zatražio bih samo četvrt sata, da se u molitvi potpuno sjedinim s voljom Božjom« odvratio je svetac.

Sv. Franjo Saleski upravo htjede da se uspne na propovjedaonicu, kad mu javiše nalog senata, da mu se oduzimaju sva njegova dobra. »To je znak, da Bog želi, te budem posve duhovan«, odvrati mirno sveti biskup.

Drugi put pripravljao se isti svetac, da za jedne korizme propovijeda o uskrsnuću Lazarevu, kad mu javiše, da mu je otac umro. Bez uzrujanosti popne se on na propovjedaonicu te istom na koncu propovijedi doda: »Prije nego što sam uzašao na ovo mjesto, doznao sam, da mi je otac umro... Molim vas da preporučite njegovu dušu Bogu, a meni dozvolite, da vas za dva tri dana ostavim, te izvršim svoje zadnje sinovske dužnosti«. I sad je istom počeo plakati.

Svjetovnaci su nam često u tom pogledu na poludu. Za vrijeme rata general Castelnau izrađuje sa svojim časnicima osnovu za napadaj, kad mu javiše, da mu je i treći sin poginuo. Iza časka šutnje reče general: »Gospodo, nastavimo posao.« Nakon vijesti o smrti svoga brata avijatičara, napisala je M. G. pismo karmelićankama. Pismo počinje s plačem, ali svršava s Alelujom.

Mir Božji!...

Pročitaj: Lk. 24, 36—50.

★

Srijeda
SURADNJA

Gospodin se udostojao da traži tuđu pomoć.

Petar polazi da lovi ribu, ali zove i braću, da mu pomognu. »Vado piscari.« — »I mi ćemo s tobom.«

»Treba ljubezno i drugima prepustiti posla i ne htjeti pobrati sam sve krune. Našem će bližnjem biti vrlo drago, ako i on dobije koju.« (Sv. Franjo Saleski).

Velika se umjetnost zahtijeva za to, da netko zna naći pomoćnika. Da ne radi sve sam. Da se za inicijative, za pomoć pozovu i drugi.

Istina je i ovo: oni, koji zapovijedaju, znadu često natrpati odviše posla na svoje podložnike. Podložnici moraju činiti sve. To ne valja. Ako nam je povjeren kakav posao, župa, nastojmo da snosimo i odgovornost, odlučujmo. Ako je potrebno, nametnimo svoje mišljenje.

Svakako je potrebno, da se znamo poslužiti onima, koji su pod našom vlašću. Valja im dati dosta slobodne ruke: župnik kapelanu, kapelan onima, koji su na čelu društva... Dogodit će se kadkada, da će posao ispasti malo drukčije, nego što sam ga ja zamišljao. Pa šta zato? Zadaća je vojničkog zapovjednika, da vojnici rade, da podložnici razviju svoju revnost. Mnoga su djela, koja su inače lijepo cvala, propala, jer je jedan čovjek iščeznuo. Razlog je bio u tome, što taj čovjek nije ni na što drugo zaboravio osim na jedno: da pripravi nasljednika...

Ne budimo naivni ili nesvijesni oholice, koji misle, da sami mogu sve organizirati, da sami mogu sve voditi. Kad je polje rada maleno, dobro. Ali čim nam se posao počne proširivati, budimo tako mudri, da nađemo ljude, koji će nas moći zamijeniti. Da izabranim suradnicima dademo mnogo slobode, ali pod svojim dobrohotnim nadzorom, koji ne njuška,

ne zavidi, koji bježi od sitničavosti. Ostanimo pokretači svim svojim djelima. Dajmo im smjer, da u njima diše jedan duh. Međutim poslužimo se svim dobrim voljama, koje nas okružuju...

Pročitaj: Iv. 21.

★

Četvrtak
NE DIRAJ ME

Meni naprotiv govori Gospodin: »Samo me diraj, diraj me, koliko hoćeš i možeš. Ali kada to činiš, neka bude s počitanjem, s ljubavlju, s pravom pobožnošću.«

»Kad si na oltaru, da li uistinu vjeruješ u me?... Koliko izražaja nepoštovanja, koliko nemara (čistoća crkvenog ruha, zanemarivanje rubrika, kretnje, žar ljubavi?). Diraj me, ali neka to uvijek bude dolično...

Da li vjeruješ, kada dijeliš sv. Pričest? Osjećaš li živo, da u rukama držiš živoga Boga. Da nisi možda žrtva samo onoga, što se vidi, ili u tebi slavlje slavi sveta vjera?

Izlažeš Presveti Sakramenat. Činiš li to samo onako mehanički ili si prožet pravom ljubavlju? Da li je to za te samo običaj bez života ili uvjerenje, da u rukama držiš Život?«

U nedjelju čitat će se Evanđelje o sv. Tomi. Čut ću, kako Gospodin govori svome apostolu: »Metni ovamo prst svoj!« Čudnovato. Magdaleni: »Ne diraj me!« Tomi: »Diraj me!« Zapamtit ću te riječi.

Dužnost je moja, da dadem dušama ne samo pouke o Isusu već i samoga Isusa. Kako ću im ga dati u oduševljenoj propovijedi, ako ga ne gledam, ako ga se ne dotičem u čestim molitvama, u poklonima punim vjere, bogatim ljubavlju?

Gospodine moj i Bože moj! Daj, da te najprije ja posjedujem, da te onda mogu drugima davati...

Pročitaj: Iv. 20, 1—19.

★

Petak
IDITE I NAUČAVAJTE!

U ovo uskrsno vrijeme možda će mi doći misao, da je moja revnost bez ploda, pa da ni u čem ne uspijevam.

Iz ove misli može se roditi velika napast: Umjesto da udarim na se kao službenika Božjega, udarit ću na samu svetu službu, koju obavljam. Umjesto da reknem: Nisam čovjek molitve, ne propovijedam riječ Božju onako, kako bi trebalo, svete tajne ne dijelim sveto, možda ću pomisliti prikriveno ili otvoreno, da su sama sredstva, što mi ih Crkva daje, nemoćna. Odatle zaključak: određen sam za posao, koji se nikako ne može izvesti, i to ne samo radi moje bijede, već radi samoga Gospodina Isusa. U tom slučaju eto malodušnosti, u apostolskom radu nema vjere, revnost postaje pukim mehanizmom, o svetom žaru ni govora. Vanjština je možda još spašena, ali duša je iščezla.

Mani se klonulosti! Junački naprijed!

Tko ti veli, da je tvoj posao besplodan?

Možda na ovom mjestu ništa ne postizavaš. Ali tko ti kaže, da tvoja patnja ne će donijeti ploda drugdje, u tvojoj blizini ili možda gdjegod daleko?

Ne postoje samo oni uspjesi, koji se vide, već ima i takovih, koji se ne vide.

I onda mjesto da sumnjaš o Gospodinu, o svojoj službi, pogledaj u svoju dušu, svoj apostolski postupak. Motriš li se dosta? Da li je tvoja revnost razborita, ustrajna, ponizna? Tu je zlo, a ne drugdje.

Osvijesti se i zavij ranu na onome mjestu, gdje se ona uistinu nalazi...

Pročitaj: Mk. 16, 15—19.

★

Subota MAGDALENA

I onaj, koji je bio ili je još sada velik grješnik, može doći do velike svetosti.

Ova osoba otkriva nam jasno Srce dobrog Učitelja. Sjetit ću se Magdalene prije njezina obraćenja: Erat in civitate peccatrix. Javna grješnica.

Obraćenje za objeda kod farizeja Simona. »Mnogo će joj se oprostiti, jer je mnogo ljubila.«

I kako će Gospodin od sada biti naklon ovoj obraćenoj grješnici! — Tri je osobe izabrao, da budu na podnožju njegova križa. Tri osobe od milijarde i po ljudi, što su živjeli na zemlji.

Među ovim trima osobama jedna je Bezgrješna, druga je čista — Ivan. Razumijem ovaj izbor. Boljega ne mogu zamisliti. A Magdalena? Ja je nikada ne bih izabrao. Ne bi mi nikad došla misao u glavu, da iz cijelog roda ljudskoga izaberem tri osobe, od kojih će dvije posjedovati sačuvanu nevinost, a treća iznova dobivenu. Gospodin je znao, čega treba nama bijednim grješnicima, da se dignemo u pouzdanju. Kako lijep primjer! Komu se Isus nakon uskrsnuća najprije ukazuje? To je nekadanja javna grješnica Marija Magdalena. Koliko dobrote Srca Isusova!

Pao ne znam kako duboko, nikad ne smijem izgubiti pouzdanja...

Pročitaj: Iv. 20, 11—19.

BIJELA NEDJELJA

Nedjelja BJELINA DUŠE

Nedjelja, na koju se skidala bjelina. Nakon krštenja u noći između Velike subote i Uskrsa kršteni katekumeni obućeni su u bijelo ruho. Bio je to vidljiv znak čistoće, u kojoj su odsada po dužnosti morali živjeti. »Primi bijelu haljinu i nosi je neokaljanu pred sud velikog Gospodina našega Isusa Krista.«

Kroz uskrsnu osminu sve do današnjeg dana novi su kršćani za vrijeme bogoslužja nosili krsnu bijelu haljinu. Tako će se bolje utisnuti u njihovu dušu misao, da moraju živjeti bez grijeha. Od bijele nedjelje imali su kod bogoslužja obično odijelo.

Kao svećenik dužan sam da nosim bijelu haljinu ne samo osam dana, već svaki dan. Razumijem li značenje bijele haljine?

»Svi vi, koji ste kršteni, obucite se u Isusa Krista,« opominje sv. Pavao. Kako se istom ja moram obući u Isusa Krista, ja, koji nisam samo kršten već i zaređen!

Obući se u Isusa Krista! Nosim svećeničku haljinu. A da li nosim i svećeničku dušu? Svatko vidi da sam sluga Isusov. A jesam li to uistinu?...

Pažljivo izmoli današnju molitvu: »Praesta, quaesumus, omnipotens Deus, ut qui paschalia festa peregimus, haec, te largiente, moribus et vita teneamus.« — »Daj Gospodine, da mi, koji smo završili uskrsne blagdane, u svojim običajima i u svojem životu sačuvamo duh ovih blagdana.«

Pročitaj: Rim. 6, 1—12.

★

Ponedjeljak
KAO ISUS

Da što bolje usvojim program novog života, što ga moram voditi nakon uskrsnuća, moglo bi mi u velike pomoći ovo pravilo: Sve raditi onako, kao što bi to Isus radio, kad bi bio na mojemu mjestu.

Objektivno, ontološki ja sam dio Isusa — portio Christi. — Ne dio Isusa u fizičkom već u mističkom pogledu.

Kakav moram biti za svoga rada? Prema zahtjevima onoga, što uistinu jesam. Budući da sam živi dio Isusov, moram i raditi kao živi dio Isusov. I nije moja dužnost da nasljedujem Isusa svoga samo izvana; da se povađam za slikarom, koji izvađa sliku na platnu. Isus traži, da živi preko mene. U sebi ne smijem više opstojati ja već Isus. U meni mora biti Isus, i to ono bitno Isusovo: ona vatrena volja, koja ispunja samo volju Očevu.

Valja mi moliti... Kako bi Isus molio? Ah bez sumnje ovako... Nastoj da i ti tako moliš. Ako tako ne činiš, onda nisi »Isus« u onolikoj mjeri, u kolikoj bi to morao biti.

Moram raditi kao apostol... Kako bi to Isus činio? Bez sumnje ovako... Odsada nema oklijevanja. Ne smiješ se zadovoljiti s malim...

Pročitaj: Gal. 2, 20.

★

Utorak
DRUGI KRIST (I)

U mojim odnošajima prema Bogu. Biti drugi Krist u svojim odnošajima prema Bogu ne znači drugo već vladati se onako, kao što se Isus vladao, kad se molio Ocu svome. Dakle:

1. Izvanje počitanje. Isporedit ću u tom pogledu sebe s Isusom. Pogledaj ga u Nazaretu. Večernja molitva u obitelji. Isus malo naprijed kleči na rogožini. Iza njega Gospa, sv. Josip. Oni gledaju Isusa pa nastoje da mole s istim počitanjem. — Pogledaj Isusa, kako moli u pustinji ili za onih noći, što ih je provodio u razgovoru s Ocem. Ili kako moli za Zadnje večere, u Maslinskom vrtu. — Kakva je moja pažnja za moljenja brevijara, kad klečim pred oltarom, u sakristiji ili kad molim u sobi?

2. Nutarnje počitanje. Posebno to sv. Ignacije svjetuje, da se na početku molitve poljubi tlo, ako je čovjek sam. To bi bio vanjski znak moje ovisnosti, moga ništavila, moga beskrajnog počitanja. »Ja sam onaj, koji jesam, a ti si onaj, koji nisi,« rekao je Gospodin sv. Katarini Sienskoj.

3. Pouzdana ljubav. Kao drugi Krist imam pravo da se obraćam na Oca s istim sinovskim pouzdanjem kao Isus. U mojim odnošajima s Bogom ne smije biti ništa ukočeno, umjetno, službeno, samo administrativno. Mene i Boga mora vezati najljepša srdačnost. To vrijedi već za svakoga kršćanina, koji je po krštenju drugi Krist. Kud i kamo više vrijedi to za me, koji sam drugi Krist po krštenju i po svećeništvu.

Pročitaj: 1. Kor. 12, 12—27.

★

Srijeda
DRUGI KRIST (II)

U mojim odnošajima prema bližnjemu.

Vladati se prema bližnjemu onako, kako bi se vladao Isus, kad bi bio na mom mjestu.

Koliko mi treba ljubavi, strpljivosti, samozataje, opraštanja, susretljivosti!

Sjetit ću se bližnjih, s kojima je Isus bio u vezama. Blažena Gospa, sv. Josip, mušterije nje-

gova hranitelja, susjedi, protivnici, apostoli, izdajnik Juda: »Prijatelju...«, Petar: »Petre, ljubiš li me?«... Ovdje ću isporediti postupak Isusov sa svojim postupkom prema bližnjima.

Bili Isus postupao s ministrantima, poučavao djecu u katekizmu onako, kako sam ih ja jučer poučavao? Onako govorio s djecom kao ja jučer? Bi li postupao s Martom i Magdalenom onako, kao što sam ja postupao sa služavkom? Bi li se Isus ponio prema ovome ili onoj, koji su bili kod mene, kao što sam se ja prema njima ponio? Bi li Isus iznio ona klevetnička naklapanja? Da li bi on svraćao govor na ono loše vladanje?

Koliko još toga treba, da budem drugi Krist! Zar nisam prava karikatura?...

Pročitaj: Mt. 25, 40.

★

Četvrtak
DRUGI KRIST (III)

U odnošaju prema samome sebi. Vladati se prema svom tijelu s onim počitanjem i s onim odricanjem, kao što se vladao Isus prema svojoj svetoj čovječjoj naravi.

Počitanje. Smatrati samoga sebe istinitim dijelom Isusovim. Govori se: anđeoska čistoća. Nije dosta, treba više reći. Anđeo nije dovoljan uzor. Treba se dignuti sve do Kralja anđela, do samoga Isusa.

O svećeništvu je rečeno: »Attingit fines divinitatis.« Jest, svećeništvo dolazi svojim dostojanstvom do granica samoga Božanstva. Ali ne zaboravi, da dostojanstvu mora odgovarati krjepost...

Poštivanje. Kao što štujem Isusa svoga u crkvi, tako moram štovati i sebe kao dio samoga Isusa. U crkvi je fizičko tijelo Gospodinovo, ovdje je dio mističnog tijela Isusova. I tamo i ovdje Isus.

Odricanje. Moram štovati svoje tijelo. Ali ga moram i prezirati. Po svetom krštenju ono je postalo božanski relikvijar, ono je jedan nadodatak Kristu. Ali svojim podrijetlom ono je prašina i blato. Ne smijem od relikvijara praviti relikvije, od omota sadržinu, od kutije dragulj. I kod stola, i u krevetu, i za posla, i za počinka, posvuda i uvijek vladati se onako, kao što to dolikuje drugom Isusu...

Pročitaj 1. Kor. 6, 15—18.

★

Petak
ŽIVI BOG

Pripovijeda netko, da je poznavao bijednu ciganku, koja je jednoga dana čula, kako se govori o živome Bogu. Nije poznavala drugoga jezika osim onoga, kojim se govorilo u njezinom plemenu, ali ipak je iz razgovora mogla razabrati, o kome se govori. I ciganka je odmah uzela svoje dijete pošla svijetom, da traži živoga Boga.

Ovo čudnovato stvorenje može poslužiti kao simbol duši, koja dugo nije shvaćala vrijednosti božanskih stvarnosti. Jednoga je dana ona odgonetnula tu vrijednost, shvatila je, zašla u njezinu nutrinu, uvidjela uzvišenost vjere. Do sada je sve ovo za nju značilo nekoliko riječi, šum zraka, ništa. Od sada se sve mijenja. Prije nije vidjela, sada vidi. Prije nije razumjela, sada razumije. Sada u Bogu gleda ono, što je jedino potrebno. Za nju sada sve prolazi, samo Bog ostaje. Sve umire, samo Bog živi. Sve je ništa, samo Bog jest.

Sjetit ću se Samarjanke. Vidjela je Isusa i pohitjela u Sihem. Sva izgara od želje, da i drugi upoznaju Isusa. Ništa ne može odoljeti njezinoj va-

trenoj riječi, njezinu zanosu. I ja ću marljivo tražiti Boga živoga. U molitvi pred Presvetim...

Pročitaj: Iv. 4, 28—31.

★

Subota
ZGRADA SAVRŠENOSTI

Ne diže se zgrada u jedan dan. Da je Ljudevit Filip imao u Parizu diva iz basna u ono vrijeme, kad se dizao obelisk, on bi mu jednostavno naložio, da prihvati rukom teški stup i da ga postavi na pripravljeno podnožje. Ali jer ovoga diva nije bilo, valjalo je pozvati u pomoć mjernika, koji će opet sa svoje strane razdijeliti posao među mnoštvo radnika, konja i strojeva. Sve će to dugo trajati, polako će napredovati, ali će se ipak doći do istoga cilja, do kojega bi došao onaj div samo jednim kretom svoje ruke.

Isto je s našom svetošću. Ispočetka mnogo iluzija. Čini se, kao da će ići sve samo od sebe. Ali ne ide. Treba se razuvjeriti. Put je dug, vrlo dug. Treba osvajati krjepost po krjepost. Treba pomnožiti čine, da se dođe do lijepe navike. I ako se na ovu naviku dobro ne pazi, na jedamput je nestaje.

Treba posao razdijeliti, ali i vječno iznova počimati. Kako bi ugodno bilo, kad bi se napokon moglo reći: »Gotovo je!« Ali ta se riječ na zemlji ne može izgovoriti. Stoga mani se iluzija, nemoj se podavati malodušnosti. Ne zaboravi, da treba dugo ići i da se ne može doći prije, nego što se pošlo. Neprestano treba iznova započimati. Nikada skrstiti ruke.

Povedi se za graditeljima starinskih katedrala. Godine su ulagali, da dignu ove svoje spomenike. Svaki je nastojao, da svoj kamen što bolje dotjera.

Ako bi požar uništio, što se sagradilo, iznova se počimalo. Bili su neumorni...

Reims, Amiens, Soisson, Rouen, Köln... Moja duša — to je moja katedrala.

Pročitaj: Ps. 17.

2. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja
KAO ISUS... BONUS PASTOR

Bossuet veli, da dobar pastir mora troje učiniti, kad se radi o tome, da se obrati grješnik, ili da se nađe izgubljena ovca.

Pastir traži: »Vadit ad illam, quae perierat.«

Traži je dotle, dok je ne nađe: »Donec inveniat eam.«

I kad ju je našao, diže je na ramena: »Imponit in humeris gaudens.«

To znači da pastir tako voli svoje ovce, te bi za njih i život žrtvovao.

I tako se moje dužnosti pastirske mogu izreći s tri riječi: traži, nađi, ponesi.

Traži! Bježi od nerada, od lijenosti, od navike.

Nastoj da postaneš pronalazač. Stare stvari prikazuj u novom ruhu.

Traži, to jest, nemoj se zadovoljiti s onim, što dolazi samo od sebe. Mnogo je svećenika izgubilo duh osvajača. Oni su zadovoljni, ako ne gube običnih ovaca. Kao da oni, koji nikada ne prekoračuju praga crkvenog u njegovoj župi, kao i oni, koji su samo na oko katolici, ne pripadaju stadu njegovu...

Nađi! Traži tako, da ne prestaneš radi umora. Kad se tko od turista izgubi u gorama, povećat će

svoje sile oni, koji spasavaju. Jedne kobne večeri pao je belgijski kralj Albert I. i pri padu poginuo. Cijele su ga noći tražili, dok nisu našli njegovo mrtvo tijelo...

P o n e s i ! Dobri Pastir slika se uvijek s ovcom na ramenu. To je njegova autentična oznaka u katakombama. Čovjek bez ovce na ramenima može biti ovaj ili onaj, ali čim nosi ovaj dragi teret, siguran si, da je to dobri Pastir...

Izmoli: Ps. 23.

★

Ponedjeljak
OVES MEAS

Ima dana, kad mi se svijet pričinja upravo gadnim, kad su mi duše tako proste, i ruke mi klonu pa reknem: »Čemu trošim sile u ono, što ne vrijedi ništa?«

U tim časovima sjetit ću se:

Da sam i ja često vrlo prost. Zašto da predbacujem drugima ono, što tako lako ispričavam na samome sebi?

Kad bi duše bile savršene, ne bi trebalo moga posredovanja. Ja tražim duše ne zato, što su one privlačive, već upravo stoga, što nemaju na sebi ništa privlačiva. Tražim duše zato, da p o s t a n u z a B o g a p r i v l a č i v e. Što su duše prljavije, što su dublje pale, što su bjednije, to u sebi imaju više razloga, da pođem do njih i da im pomognem.

Sjetit ću se, kako R i j e č B o ž j a nije oklijevala, da dođe među nas. Pa šta smo bili, šta smo sada za ovu Riječ Božju? Kako ju je morala odvraćati, kako bi ju i sada morala odvraćati naša bijeda, naša mlohavost, naša neotesanost! Pa ipak Sin Božji nije se zgražao radi našeg bijutavog ništavila, radi naše neuglađenosti.

Svijet mi se gadi.

Sjeti se, da se taj isti svijet nije gadio t v o m e U č i t e l j u.

Već sam izgubio svaku nadu, da ću obratiti, da ću posvetiti ovce, koje su povjerene mojoj brizi.

Tvoj Učitelj nije nikada očajavao. Kakvog li primjera za te! Pođi k dušama s istim žarom ljubavi, s istim optimizmom, koji je ispunjao srce tvoga Spasitelja.

Ili možda duše nisu vrijedne tvoga truda, kad su bile vrijedne t r u d a s a m o g a S i n a B o ž j e g a ?...

Pročitaj: Rim. 9, 3.

★

Utorak
DOBROTA

O. Faber piše: »Dobrota je obratila više grješnika nego znanje, govornička vještina, pouka. Ali ni znanje, ni govorništvo, ni pouka nisu nikoga obratili bez dobrote.«

S l u g a sam d o b r o g a B o g a, pa stoga i ja moram biti dobar. Dobar s grješnicima, dobar s dobrima, dobar s dječicom, dobar prema onima, koji ne mare za me, koji me preziru. Dobar u svim prilikama: kad sam umoran, a netko dođe da me budi; kad imam mnogo posla, kad mi se žuri, a netko dođe pa me zaustavlja. Moram biti dobar osobito onda, kad mi valja pokazati strogost. Nastojat ću da ublažim strogost svoga savjeta, svoga ukora prijaznim pogledom i smiješkom. Dobar bez dosađivanja.

Sv. Franjo Saleski govorio bi, da čovjek mora biti vrlo dobar, ako želi da bude dobar u pravoj mjeri. — Nastoj da u tom pogledu oživotvoriš ono, što se veli o Spasitelju: »Nimia caritate qua dilexit nos.«

Jedan arski župljanin rekao je o svom župniku: »Kako mora dragi Bog istom biti dobar, kad je već

naš gospodin župnik tako dobar!«

Budi dobar, da tvoja dobrota bude slika dobrote Božje...

Pročitaj: Lk. 18, 2

★

Srijeda DOBROTA BOŽJA

Za vrijeme zahvale nakon sv. Pričesti pričinilo se jednoj pobožnoj duši, kao da je na svim stvarima, koje su je okruživale, pa i na klupi, na kojoj je klečala, napisana zlatnim slovima riječ dobrota.

Ne zaboravi, da su sve stvari, kojima se služimo, pa i one najneznatnije, dar dobrote Božje.

Kad bismo samo mislili na Providnost, koja se krije u svakom stvorenju, što je u našoj blizini ili kojim se služimo! Naša bi zahvalnost sigurno bila žarča!

Gledaj u svemu dobrotu Božju!

Na koncu duhovnih vježba daje sv. Ignacije jednu kontemplaciju, koja diže dušu do savršene ljubavi prema Bogu. I svetac savjetuje, da se u tu svrhu poslužimo stvorenjima kao kakvim stepenicama, po kojima ćemo se uspeti do željene visine. Pogledaj, veli Ignacije, kako je Bog prisutan u svim darovima, koje primam; kako Bog radi u onome, čime se služim; kako Bog radi u darovima naravi, milosti i slave.

Nastoj, da se vježbaš u trajnom činu vjere i u ovom duhu ljubavi. Ne budi kao onaj čovjek, što je podjetinjio, pa bi svaki put, kad bi mu došla žena, prihvatio njenu ruku, ne da je srdačno stisne, već da se kao dijete, ne znajući što čini, poigra s vjenčanim prstenom, što ga žena nosila na ruci.

Shvati! Zahvaljuj! Osjeti! Od dara uspni se do darovatelja. Neka u tebi ne bude ništa

od onoga čovjeka, koji je poludio, koji ne zna za se...

Bog! Dobrota Božja!...

Pročitaj: Iv. 3, 16—19.

★

Četvrtak HIERARHIJA U REVNOSTI

Tri su velike dužnosti službe svećeničke: Molitva, propovijedanje, dijeljenje sv. Sakramenata. Između ove tri dužnosti apostoli izrično ističu prve dvije: »Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus« (Dj. 6, 4). Ističu to apostoli vjerojatno stoga, što ove dužnosti svoje smatraju najglavnijima.

Tu je ponajprije molitva. Valja moliti do nogu Božjih, da Bog oplodi rad među dušama. Onda propovijedanje. Po njemu se rađa vjera: »Fides ex auditu.« To je priprava za primanje Sakramenata.

Dijeljenje svetih Sakramenata apostoli su drage volje prepuštali đakonima. Ne stoga, što ova služba ne bi u njihovim očima bila sveta, presveta. Već jer su mislili, da je važnija molitva, da je važnije propovijedanje. Molitva stoga, jer ona daje život riječi službenikovoj. Propovijedanje stoga, što ono daje život vjerovanju vjerničkom, oživljuje rad vjernički u duhu vjere. I ja ću dobro paziti na ovu hierarhiju u svećeničkom radu. Ne ću misliti, da svećenik biti znači u prvom redu obavljati bogoslužje, krštavati, ispovijedati, dijeliti sv. Pomast. I to. Ali prije toga treba, da budem čovjek molitve i riječi Božje.

Dakle: Ne propuštaj jutarnje molitve. Obavi je, ako je moguće, prije nego što pođeš u ispovijedaonicu. Ako ispovijedam za vrijeme razmatranja, ne mogu reći, da molim. Pa ako se to događa svaki dan, gdje mi je onda molitva? Ako

sa snagom čina ex opere operato djeluje i molitva operantis, zar ne prijeti pogibelj, da ću svojim penitentima davati u ime pouke samo prazne riječi?

Nastoj da što bolje pripraviš propovijedi. Ne mislim ovdje na akademsku dotjeranost, već da dobro razmisliš, da dadeš u propovijedi ono, što pripada tebi osobno, ono, što dolazi od žarke molitve. Svaki put stavi svoju dušu u one riječi, što ćeš ih izreći. Do toga se ne dolazi, kad se propovijed sprema na brzu ruku, ili se samo uzme iz mrtve knjige.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 51.

★

Petak TI I VRIJEME, U KOJEM ŽIVIŠ (I)

Nitko ne može promijeniti duše prema svojim željama, ako ih ne počne ljubiti onakve, kakve jesu.

Svijet je pun ljudi mrzovoljastih, namrgođenih, pesimista. Nitko ne veli, da sve ide dobro na svijetu. Ali čemu uvijek vikati, da sve ide naopako.

Ljubimo ponajprije sve ono, što je vrijedno ljubavi kod naših suvremenika. Onda istom pokušajmo da popravimo ono, što nam se ne mili na njima.

Prilagodi se potrebama svoga vremena, ne tako da se podaš njegovim pogrješkama, već da podigneš duše.

Ima takvih ljudi, koji ne znaju drugo već kritizirati, uvijek kritizirati i samo kritizirati: »Prije su bila zlatna vremena, sada se sve okrenulo naglavce.«

Uzdisanje ništa ne pomaže. Prošlost je mrtva. Iskoristi sadašnjost, jer samo nam ona pripada. Okoristi se sadašnjošću tako, da joj dadeš novi oblik.

Široko se polje otvara revnosti vjerskoj... Na posao!... Zaostali smo... Na sve strane žeđaju i gladuju za vjerskim radom, koji se zna uistinu prilagoditi...

Ima nas dosta apostola, ali je premalo onih, koji znadu organizirati apostolski rad. Ne preziri apostolski rad starijih. Vrijednost toga rada ne dolazi od starine, već od njegove nutarnje plodnosti. Pogledaj, što valja sačuvati, što promijeniti, što ostaviti, što nadomjestiti.

U ratu se valja boriti oružjem svoga vremena...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 12.

★

Subota TI I VRIJEME, U KOJEM ŽIVIŠ (II)

»Ne gledajte poput onih, koji su pobijeđeni, kako pokraj vas prolaze preinake vašega vijeka, već smjelo stupite u povorku te nastojte da vi upravljate strojem!«

Tako je laicima govorio de Mun. I mi svećenici možemo u tim riječima naći nešto korisno za se.

Sigurno je, da uvijek moramo imati u vidu vječni život. Ali nauku vječnosti moramo sijati u vremenu, što nam je dano na raspolaganje. Nije naša svrha, da obratimo ili da sačuvamo u vjeri ljude 18. ili srednjeg vijeka, već ljude 20. vijeka, koje muče problemi 20. vijeka.

Kolike štete, kad bi se došlo k ovim ljudima bez sposobnosti da ih čovjek može shvatiti; bez poznavanja onih pitanja, koja ih muče, kad se ne zna točno reći ljudima ono, što Crkva misli o njihovim pitanjima: o pitanju obitelji, zvanja, narodnosti...

Ima i takvih svećenika, koji su odviše zaneseni za tradiciju, pa ne mogu nikako da shvate sadašnjeg vremena ili sadašnje vrijeme gledaju previše u ogledalu prošlosti. Mnogo ih je, koji zlo

provađaju u djelo ono, što krije u sebi budućnost, pa stoga uvijek zaostaju za događajima.

Treba nam mudre oštrovidnosti, shvaćanja sadašnjosti. Ono, što je vječno nije staro već uvijek mlado. Onaj je uspješan apostol, koji zna dobro primijeniti na svaki čas, što prolazi, nauku, koju traži njegova vremenska mladost.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 14.

3. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja BEZ LJAGE

Sve ono, što dolazi u blizinu Božju mora biti čisto. Koliko se u Zakonu Mojsijevu naglašuje čistoća predmeta, koji su određeni za bogoslužje, čistoća mjesta, na kojim se obavlja bogoslužje. Svetinja nad Svetinjama ne može podnijeti niti najmanje ljage. »Ovo je mjesto sam Bog načinio, nedokučiva tajna. Stoga ono mora biti bez ikakve ljage« (Grad. Mis. Dedic.).

Kada kao svećenik služim svetu Misu, ne približujem se Bogu samo izvana u tolikoj mjeri, u kolikoj mu se ni jedno stvorenje nije približilo niti mu se usuđuje približiti, već dolazim do tajanstvenog i istinitog druženja s Bogom: da zajedno s njim izvedem najveću tajnu, da obnovim Žrtvu na križu, da obnovim smrt Gospodinovu, Gospodinovo rođenje i utjelovljenje.

Kolika se dakle čistoća traži za takvu tajnu!... Moram biti sasma čist... Čista moraju biti moja sjetila. Moje će oči promatrati Onoga, čije lice zanaša anđele; Onoga, koji je samo svijetlo. I što moje oči budu čišće, to će one više prodrijeti u krasotu i veličinu, što ih jedva kriju svete

prilike bistrim očima srca. — Moje ruke doticat će se onoga Isusa, koga su se doticale Gospine ruke s najvećim počitanjem. Moja usta izgovorit će najuzvišenije riječi, što ih mogu izgovoriti usta čovječja. Moj će duh poći za Mudrošću Božanskom u njezinom najsmjelijem, najuzvišenijem djelu. — Moja pamet napunit će se uspomenama neizmjerne ljubavi, beskrajnih patnja Gospodinovih. — A moje srce? Ne govorimo o tome. Ono bi moralo biti takvo, da poput srca Marijina privuče Spasitelja željama, najžarčom ljubavlju, prije nego ga pretvorbenim riječima rodi na oltaru.

To je eto ideal. A kakva je stvarnost?

Moje oči. Da li ih čuvam od svega, što nije dosta čisto, što je svjetovno?

Moje ruke. Da li su marne, rado se sklapaju u žarkoj molitvi, ne poznaju nikakva doticaja, koji bi nosio na sebi oznaku pogibelji ili lakoumnosti?

Moja usta. Da li izlaze iz njih samo riječi ljubavi, dobrote, umjerenosti, razboritosti?

Moj duh. Da li se zabavlja samo Bogom, Božjim stvarima, patnjama Srca Isusova, ljubavlju Isusovom prema mojoj duši?

Moje srce. Da li je puno Boga, puno želje da prikaže Isusa, a s Isusom i samoga mene za spasenje svijeta?

Stani pred Gospodina poput ubrusa Veroničina, da utisne u nj svoj krvavi lik...

Pročitaj: 2. Kor. 7, 1 — Nasljeduj Krista I. 6.

★

Ponedjeljak APOSTOLAT MEĐU DJECOM

Može ti biti od velike koristi, ako se malko zamisliš u jedan razgovor don Boska s njegovom majkom, dok je bio još u najmlađim godinama. Potužio se majci na hladnoću, koju pokazuje najveći dio sve-

ćenika prema djeci, što ih susreću na ulici.

»Kad bih ja bio svećenik, sigurno ne bih tako radio, već bih se približavao djeci, skupljao bih ih, učinio bih sve, da me djeca zavole, i ja bih prema njima pokazivao ljubav, i riječima i savjetima radio bih za spasenje njihovih duša. Tako je činio don Calosso (divan starac, koji više nije bio u pastvi, a don Boska je učio latinskom jeziku)... Šta bi ih stajala jedna lijepa riječ, jedan časak, što bi ga poklonili djetetu na putu?

— Pa šta bi želio, da ti reknu?

— Nešto, što mi godi srcu.

— Ali svećenici imaju toliko posla u ispovijedaonici, na propovijedaonici, s bolesnicima.

— To je sve istina, ali zar i mi ne pripadamo njihovu stadu, mi janjad?

— Ti bi dakle htio da svećenici gube vrijeme s tobom?

— Zar je Isus gubio vrijeme s djecom, kad ih je kupio oko sebe, iako su apostoli htjeli da to spriječe? Ako postanem svećenik, ne ću nikada biti takav. Nikad me djeca ne će vidjeti, gdje ozbiljno prolazim kraj njih držeći se po strani. Ja ću im uvijek prvi progovoriti.«

Nastoj da posebno paziš na p o u k u u k a t e k i z m u...

Pročitaj: Mt. 19, 13—16. — Lk. 18, 15—18.

★

Utorak
POUKA MALENIH

Ako poput Gospodina svoga moram biti dobar prema djeci, s kojom se slučajno susretnem, koliko to više vrijedi za onu dječicu, koju sam dužan poučavati u vjeri? Naravski da sva ta briga, sva ta dobrota mora biti nadnaravna, samo nadnaravna...

Biskup amienski de la Motte rekao je, da ne bi dao apsolucije svećeniku, koji se ne bi redovito pripravljao za vjeronaučnu pouku barem jedan sat.

Biskup Dupanloup volio je pripovijedati ovu crticu:

»Susreo sam vrlo pobožna svećenika. Došao mi je u ruke i njegov brevijar, u kojem sam našao do 100 sitno ispisanih imena na jednom papiriću.

— Šta znači ovaj popis, dragi prijatelju? upitao sam.

— To su dječica koju sam spremio na prvu sv. Pričest. Njihova imena nosim uvijek u brevijaru te svaki dan, prije nego pođem na oltar, pročitam sva ta imena pred dragim Bogom.«

Ne mislim ovdje preporučivati ovakav postupak, već želim samo istaknuti njegov duh. Da li se molim za svu onu dječicu, koja su nekad bila izručena mojoj brizi? Nastojim li oko toga, da djeca vrše svoje vjerske dužnosti? Možda koga nema dulje vremena na vjeronauku ni kod sv. Mise? Vodim li brigu o tome? Trudim li se, da ih niti kasnije u njihovom životu ne izgubim s vida, da im pomognem?...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 3.

★

Srijeda
VODSTVO (I)

Često se čuje, kako se vjernici tuže slično, kao što se tužio onaj uzeti s izvora Siloe: »H o m i n e m n o n h a b e o,« — »Nema nikoga, da mi pomogne.«

Ne radi se ovdje o grješnicima, već više o plemenitim dušama, kojima bi trebalo razborita vodstva, da se uspnu do Boga. Ovakve duše ne dobivaju često od svećenika drugo osim svetog odrješenja. A njima bi trebao svećenik, koji je upućen

u duhovna pitanja. Ne mora on biti odmah učitelj asceze i mistike, ali bi svakako bilo potrebno, da je dovoljno upućen u vodstvo na putevima Božjim onih svojih ovaca, kojima je Gospodin odredio uspon prema sebi izvan običnih staza.

Možda ćeš reći: »U ovom kutiću, u ovom seocu, gdje se nalazim, nije za me potrebno da na dugo i široko poznajem duhovna pitanja.«

Tko to može reći? Duša ostaje posvuda duša. I Duh se Sveti nije obvezao, da će davati svoje izabrane milosti samo u velikim gradovima ili u blizini kuća, u kojima stanuju glasoviti duhovni vođe. Duh Sveti može djelovati u najzabitnijim mjestima. Svuda ima duša, koje su u očima svijeta vrlo malene, dok su pred Bogom velike. Pa jer često nemaju vodstva, koje upravo njima odgovara, ove se duše muče grizodušjem, troše sile u tricama, uzdišu pod težinom skučenih metoda, jer ne čuju riječi, koja bi ih mogla spasiti, ne čuju savjeta, koji bi upravo njima pristajao. Ili možda duhovni vođa ne shvaća, s kolikom spremnošću treba upravljati dušama i koliko slobode valja ostaviti djelovanju Duha Svetoga, pa postupa s dušama auktoritativno, odlučuje bez kolebanja, baca duše u robstvo. Gdje je istina?

Ne reci: »Duh će Sveti već znati voditi dušu do njezina cilja, neću da se miješam«. T r e b a p o m o ć i d u š i, da vidi, što želi od nje Duh Sveti, pa da slijedi želje Duha Svetoga.

Ne stavljaj sebe na mjesto Duha Svetoga. Pazi da ne nastupaš uvijek zapovjednički...

R a z b o r i t o s t, p o n i z n o s t. A da se dođe do tih krjeposti treba se usposobiti...

Pročitaj: Iv. 5, 7.

★

Četvrtak VODSTVO (II)

Svećenik — duhovni vođa. I ovo je jedna od dužnosti svećeničkih, i to ne malih dužnosti. Moramo biti uvjereni, da u Crkvi više vrijedi kakvoća nego količina vjernika. Zar arski župnik nije uradio više nego dvjesto svećenika, koji nisu bili sveti, nisu bili revni? Elizabeta Leseur vrijedila je u očima Božjim više nego tisuću katolikinja samo po imenu. Međutim u svojim osnovama Bog se služi obično stvorovima kao posrednicima, da dođe do svoga cilja. I tako duše ne dolaze do potpunog svoga razvitka, do savršenog svog oblika, do svoga stupnja svetosti bez vodstva. A vodstva nema bez vođe. To je eto značenje duhovnog vođe u Crkvi. On je oruđe Duha Svetoga; po njemu Duh Sveti objavljuje svoju volju, želje, nadahnuća. To znači, da je zadaća duhovnog vođe vrlo uzvišena, božanstvena, ali i takva zadaća, u kojoj on mora zapravo iščezavati.

Ova je zadaća vrlo u z v i š e n a. Ona se sastoji u tome, da se objave duši tajanstvene osnove mudrosti, istine i ljubavi Božje. Vođa mora duši priteći u pomoć, da ona ove osnove ostvari. Ova je zadaća vrlo uzvišena, jer svi svjetski događaji nemaju u očima Božjim toliko vrijednosti, koliko je ima napredak u krjeposti, posvećenje samo jedne duše. U jednom od svojih pogrebnih govora rekao je Bossuet, da Bog pripušta, da i cijelo kraljevstvo propadne, samo da se jedna duša posveti. Nema dakle ništa većeg, ništa ozbiljnijeg od djelovanja Božjega u dušama. A duhovni vođa određen je, da sve to nadzire, da na sve to pazi.

Ali ova je dužnost vođina takva, da on u ovom uzvišenom poslu mora i š č e z n u t i, uzmaknuti pred Onim, koga zamjenjuje. Vođa mora opasti, da se tim više istakne veličina Duha Svetoga. Vođa

ne smije stavljati svojih želja na mjesto Božjih. A to znači, da i vođina duša mora biti podvrgnuta Duhu Svetome, duša, koja zna otkriti božanska nadahnuća, duša, koja se vjerno pokorava ovim nadahnućima. Prva je dužnost vođina, da poštuje djelovanje božansko, da poštuje slobodu duša.

Strah mora biti duhovnog vođu, da ne bi zlorabio povjerenje duša, njihovu bojažljivost, njihovo oklijevanje, te ih doveo n a s v o j p u t. Nažalost to se često događa...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 17.

★

Petak DUHOVNI VOĐA (III)

Druga svojstva vodstva jesu: klasičnost, jasnoća, čvrstoća združena s dobrotom. K l a s i č n o s t. Dušu valja voditi na posve čiste i sigurne izvore. U dušu valja postaviti veliku čistoću srca, uliti u nju velik strah od griješka, dovesti je do spoznaje njezinih slabosti, do želje da se popravi. Onda treba duši dati Isusa. Pravoga Učitelja Evanđelja, koji je propovijedao blaženstva, koji je učio Očenaš, koji je sjedio kod zdenca Jakovljeva, koji je izrekao onaj govor poslije zadnje večere, Učitelja s Kalvarije... Isusa, koji traži za se cijelo srce, ali i samoga sebe obećaje u zamjenu. Isusa, koji mnogo traži, ali koji se i vrlo lako zadovolji. Isusa odlučna, ali i nježna. Isusa, koji je pun božanskog sjaja, ali se i snizio do nas ljudi.

Dušama treba d a v a t i d o g m e. Neka im nada sve bude drag jednostavni život vjere, uzdanja i ljubavi, život dužnosti, život koji ide sakrivenim, običnim stazama. To znači, da vođa ne će sam od sebe voditi dušu na mistični put. Ali će se čuvati, da ne uguši klice sličnih milosti. Kad opazi te klice, mora podvostručiti nadnaravnu razboritost, da pomogne toj duši, te ona odgovori nakanama Božjim. Čuvat će se, da ne odbije dušu time, što bi je htio obvezati na molitvu, kojoj nije dorasla. Ne pokazujući kao da bi mnogo držao do ove uzvišene molitve, nastojat će tim brižnije, da vježba dušu u temeljitim krjepostima, osobito u poniznosti i poslušnosti.

Duhovno vodstvo mora biti jasno. Bez maglovitosti. Odgovori na pitanja moraju biti bistri. Pomoli se najprije, onda govori otvoreno. Za to se traži poznavanje nadnaravnoga svijeta, treba psihologije, spretnosti, svijetla odozgo.

Duhovno vodstvo mora biti o d l u č n o, ali i b l a g o. Drži se spoznaje, što si je dobio o silama jedne duše. Pazi na brižljivost, s kojom duša upotrebljava svoje sile. Čim otkriješ slabu točku, koja bi mogla dovesti do težih pogrješaka ili samo pomutiti mir, zaustavi polet, navijesti toj pogrješci rat bez milosrđa. Često svraćati pozornost dotične osobe na ovo: »Šta je s onom odvratnošću..., s onom prigodom..., s onom uobičajenom pogrješkom? Ima li kakva uspjeha? Što se u tom pogledu već poduzelo?« Ako se otkrije, da koja duša krivuda, da joj je više do besposlice, ozbiljno joj reci, da svećenik ne može s njome tratiti svoga dragocjenog vremena.

U v i j e k budi d o b a r. Ne lomi, ne smetaj, čuvaj se silovitosti. Ima duša, koje će ostati dugo vremena zatvorene radi jedne riječi, koja je bila nepromišljena, opora.

Što si dosada učinio kao duhovni vođa?

Krivo čini, tko ne daje dosta važnosti ovom poslu.

Ali krivo čini i onaj, koji u tom poslu gubi vrijeme...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 11.

★

Subota DUHOVNI VOĐA (IV)

Jedno od svojstava, što ih mora imati duhovni vođa, jest i pamćenje. Od velike je to važnosti. Ništa ne dira dušu toliko, koliko osobno vodstvo. Treba duši govoriti o njezinim stvarima, treba joj pokazati, da se zanimaš za njezine stvari. Govori razborito o njezinoj rodbini, o njezinim poslovima.

Duhovni vođa mora imati smisla za napredak. Pravo veli kardinal Mercier:

»Žalosno je, kad se čuje, kako mladi sveučilištarci ili mlade djevojke, koje su pune blistavih nada ostavile zavode, pitaju kadkada: Da li vam je poznat kakav dobar duhovni vođa? Htio bih, da moj život ne bude uzaludan. Uzdao sam se u toga ili toga. Ali za svake ispovijedi njegov je postupak isti: nekoliko riječi o sutrašnjoj svetkovini, pokora, odrješenje, i to je sve.«

Isti kardinal veli i ovo:

»Pročitajte Pjesmu nad pjesmama, himan, koji veliča sjedinjenje s Bogom. Tu jezik nadahnutog pisca govori o vezama Boga našega sa svetom naravi ljudskom Gospodina Isusa, s Blaženom Gospom, sa svakom dušom, koja dopušta Bogu, da je ljubi. Jer ova srdačnost s Bogom nije privilegij samo jednog broja izabranih. Pa ako je malen broj onih, koji potpuno osjećaju tu božansku ljubav, nije krivnja na Bogu, već na nama... Brojne su duše, koje teže za Bogom, jer ih na to milost potiče. Ali čim izdaleka opaze ona odricanja, koja se traže za ovo sjedinjenje s Bogom, odricanja, koja ne podnašaju sebičnosti; čim duše vide, da je kidanje veza s udobnostima, sa samoljubljem, s taštinom jedan od glavnih uvjeta za to sjedinjenje, te duše odmah klonu i njihov život nije tada drugo nego vječno kolebanje između Boga, koji ih privlači, i njihove volje, koja ih ne pušta. Zašto broji Crkva tako malo odlučnih

duša, koje bi pošle do na kraj pravim putem, što vodi do punine sjedinjenja s Bogom? Zašto?

U prvom redu zato, što mi pastiri, mi vođe i hranitelji duša ne vodimo te duše na bujne pašnjake niti idemo pred njima odlučnim korakom.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 45.

4. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja TARDUS AD LOQUENDUM

Pripazi dobro, kad se komu povjeravaš...

Ali bježi i od pretjeranog sumnjičenja. Ne sudi krivo o pojedinim osobama.

Budi razborit u tom pogledu. Zapamti ovo nekoliko općenitih načela:

Prvo načelo glasi: svaka tajna, koja se drugom povjeri, odmah se odaje.

Drugo načelo: ova osoba, s kojom danas vrlo dobro stojim, može se sutra promijeniti na moju štetu. Sv. Terezija Avilska veli: »Dobro pogledajte, kako se ljudi mijenjaju i koliko im se onda smijemo povjeriti. Držite se Boga, koji se ne mijenja.«

Kako su ljudi promjenljivi! Osobito ženske. Pa i muški. Biti oprezan u tom pogledu ne znači griješiti proti ljubavi.

Pripazi dakle, s kim govoriš.

Ne reci sada ništa, što bi poslije, kad bi se to opetovalo, moglo biti neugodno za te ili za koga drugoga.

Stoga znaj često šutjeti...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 10.

★

Ponedjeljak
DUHOVNO VODSTVO ŽENSKIH

Netko je bio jako zavidan, što je sv. Franjo Saleski imao mnogo penitentkinja. I jednog dana reče svecu: »Ne mogu da shvatim, radi čega se one kupe oko vas. Jer koliko znam, ne govorite im ništa osobito.«

Svetac odvrati duhovito: »Zar je u vašim očima malo to, što im dopuštam, da mi mogu sve reći?«

Trebalo bi mnogo toga točno odrediti, što spada na duhovno vodstvo uopće i na duhovno vodstvo ženskih napose.

I žene imaju dušu i duševnih potreba pa i one ne mogu biti bez duhovne pomoći, bez duhovnog svijetla. K tome su ženske kao rođene za apostolat. Upravo stoga, što vole govoriti, one su, kad se oduševe, velika sila za apostolski rad. Eno Samarjanke nakon razgovora s Isusom...

Ali se ne smije zaboraviti, da uz potrebu, koju ćute, da se povjere, zaborave na v r i j e d n o s t v r e m e n a, dok svećenik ima važnijeg posla, nego što je slušanje uvijek istih pripovijesti, nakon kojih dolazi često isti zastoj.

Osim toga ovo oduševljenje žensko nije uvijek zdravo, iako se u početku pričinja kao posve nadnaravno. Franjo Saleski bio je svetac, čuvala ga je njegova velika krjepost.

Mi nismo sveci.

Dakle: o p r e z n o s t, r a z b o r i t o s t, t r i j e z n o s t...

Pročitaj: Mt. 25, 1—14.

★

Utorak
KUĆA OD STAKLA

Živim u po bijela dana. Sve se vidi, sve je poznato, sve se bilježi, sve se procjenjuje, sve se kritizira. Zidovi moga župnog dvora, moje sakristije napravljeni su

od stakla. Nema koraka, što ga učinim, nema posjeta, što ga primim, nema osobe, koju pozdravim, a da se sve to ne vidi. I to je dobro. To me štiti.

Živim u kući od stakla...

S ovim je spojena i o d g o v o r n o s t. Bježi dakle ne samo od onoga, što je zlo po sebi, već i od onoga, što bi mogli zlo tumačiti oni, koji me vide ili bi me mogli vidjeti.

Posebno pazi na sve, što se odnosi na svećeničku č i s t o ć u. Svijet ne vjeruje, da bi svećenik mogao biti potpuno čist. Čuvaj se, da ni u čemu ne dadeš povoda za govorkanje.

Onda budi što ispravniji u p i t a n j u n o v c a, tvojih interesa. Svijet misli, da mi tjeramo zanat. Ne čini ništa, što bi moglo potvrditi to mišljenje.

Uostalom neka na tebi ne bude ništa grozničavo, prestrašeno. Budi uvijek naravan. Ova razboritost i opreznost ne smije biti ništa umjetno. Možda će me i onda sumnjičiti, klevetati. Barem će mi savjest biti mirna.

Zar nisam strogo osudio onoga kolegu, koji svojim nerazboritim ponašanjem dovodi svijet do brbljarija?... Istina je, zli će jezici uvijek mlatiti...

Ne sudi drugima. A što se tebe tiče, budi vanredno razborit. Budi to ponajprije zato, da se očuvaš, a onda da i drugima dadeš d o b a r p r i m j e r...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 4.

★

Srijeda
PAZI NA SVOJ DOBAR GLAS

O svetom župniku Petru Fourieru ističe se, kako je uvelike pazio, da očuva svoj dobar svećenički glas. Neka djevojka, koja je bila na zlu glasu, osjetila se uvriježenom radi strogosti ovoga svetog sve-

ćenika. I ona ga jednoga dana opazi, kako se vraća od bolesnika noseći Presveti Sakramenat. Išao je uskom ulicom. Djevojka se postavila u ovoj uličici na mjestu, gdje je prolaz radi blata bio vrlo uzak. Htjela je, da svećenik prođe tik kraj nje. Ali on toga nije učinio, nego je zagazio u blato.

Posljedica: Bijedna djevojka se obratila. Kad se radilo o beatifikaciji ovoga svećenika, prigovorilo mu se, da se ovom prilikom ogriješio o dužno štovanje prema Presvetom Sakramentu. Papa je riješio prigovor riječima: »Između dva blata izabrao je čistije.«

U sličnoj prilici sjeti se toga primjera i tih riječi Papinih.

N e i z l a ž i p o g i b e l j i nikada ono, bez čega ti je nemoguć rad.

To jest nastoj, da sačuvaš neokaljan svoj s v e ć e n i č k i g l a s...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 8.

★

Četvrtak
SVE ZA BOGA

»Kakva korist od svega onoga, čim se ne utvrđuje Kraljevstvo Božje?« pitao se u pismu neki mladi bogoslov. I nastavlja:

»Ništa mi nije tako žao, kao kad vidim, kako se za nešto drugo, a ne za slavu Božju rasipaju darovi uma, žara, velikodušnosti ili čega drugoga. Ako nam Bog dade stotinu darova, i mi upotrijebimo njih devedeset i pet za Boga, a pet za svoje male ugodnosti, manjka nam pet posto da budemo ono, što bismo morali biti.«

Tim se ne misli reći, kao da se svećenik ne bi smio rastresti, odmoriti. Bez toga se često ne može biti. Lûk ne može uvijek biti nategnut. I radi same svećeničke službe treba odmora, da se izbjegne grozničavosti.

Ali i u o d m o r u treba tražiti s l a v u B o ž j u. Ne smijemo se odmarati da se odmorimo; ne smijemo počivati stoga, što to narav traži, već jedino stoga, jer tako zahtijeva krjepost razboritosti, da se može bolje raditi za duše. Sav svoj život moramo dati Bogu i dušama. Sve se mora na to odnositi, pa i ono, što na prvi pogled nije s tim u vezi.

»I l i j e l i i l i p i l i...«

I tvoj odmor neka bude na slavu Božju!

Izmoli: Ps. 27.

★

Petak
SKRIVENA PATNJA

»Priviknite se, da nešto pretrpite iz ljubavi prema Bogu, a da toga ne metnete na veliko zvono« — preporučivala je sv. Terezija Avilska svojim susestrama. Pa je nadodala: »Čini mi se, da odaje veliku nesavršenost osoba, koja se tuži radi trica. Trpite, ako vam je moguće tako, da to drugi ne znaju. Kad je ono, radi čega patite nešto veliko, izaći će samo od sebe na vidjelo.«

Naravski da je razboritost uvijek potrebna. Ali jer smo skloniji pretjerivanju, da dođemo do olakšica, nego da dođemo do žrtava, dobro je, da se čuje spomenuti savjet, koji je u nekom pogledu tumačenje onih riječi Spasiteljevih: »Kad postite, ne budite tužni kao licemjeri, jer nagrđuju lica svoja, da ih ljudi vide, gdje poste« (Mt. 6, 16). Od svete Margarete Alacoque tražio je Isus, da znade tako patiti, da to drugi ne opaze. Izuzima se poglavarica, koja i za to mora znati.

O t k r i v a t i svoje p a t n j e znači nastojati, da se one smanje.

Ako otvoriš kutiju, u kojoj se nalazi mirodija, ishlapit će ono, što je najbolje.

Ah, kako je lijepo, kako uzvišeno, kad čovjek nema drugoga svjedoka osim Boga!...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 3.

★

Subota APOSTOLAT ŽRTVE

»Ja bih drage volje ostao ovako još 22 godine, samo da nam Bog dade svetih svećenika«. Tako je govorio mladi đakon, koga je strašna sušica u kostima priječila, da se ikada uspne na oltar. Kroz 22 godine ne će se riješiti gnoja ni sadre, iako je 14 puta hodočastio u Lurd.

Ovaj je dobri đakon shvatio veličinu prisilnog mirovanja, apostolsku silu ležanja u naslonjaču, bolnih previjanja, upoznao je otkupiteljsku snagu onih, koji su prikovani na bolesničku postelju.

Ako ti je starost umanjila snagu; ako si možda obolio, čuvaj se dobro od pomisli, da je time uništena i uloga tvoga apostolskog djelovanja.

Možda ne mogu više raditi u svojoj župi kao apostol. Pa ako uistinu moje sile nisu ovdje više dostatne za potrebe mojih ovaca, ponudit ću se sam od sebe, da ostavim mjesto; ne ću se više grčevito držati posla, za koji nisam dorastao i komu ne mogu dati života. Nažalost nisu svi tako srčani, da na vrijeme odu, pa stoga župe stradavaju.

Nego kad već moram pustiti drugome mjesto, jer za nj nemam dosta snage, pomislit ću, kako se još veliko polje apostolskog rada pruža mojoj revnosti. To je apostolat žrtve. Ne mogu više raditi ili ne mogu raditi kao prije. Ali mogu patiti i ove patnje svoje prikazivati za dobro duša. Posebno ću prikazivati Bogu žrtvu, što ne mogu više raditi. I ovo će donijeti obilnijeg ploda nego sva moja bacanja mreže.

Vanjska revnost nužno je ograničena vremenom i prostorom.

Apostolat žrtve nije ničim ograničen.

Izmoli: Ps. 9.

5. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja FACTORES VERBI

Nije dosta da govorim već moram i činiti. Moram nastojati da dođem do savršenosti.

Što je savršenost? Sv. Bernardo odgovara:

»Conatus ad perfectionem perfectio, et studere perfectioni est esse perfectum. Onaj je savršen, koji teži za savršenošću...«

Kako je to utješno! Ne traži se od mene, da dođem, već da pođem. Ne traži se od mene, da budem na cilju, jer se do njega na ovoj zemlji ne može nikada dospjeti, već da ozbiljno kročim stazom. Nastojati u tom, to je sve. Nastojati ozbiljno, iskreno. Može tu i tamo doći do časova, gdje se ne pokazuješ osobito velikodušnim. Glavno je da ne izgubiš poleta, želje za napretkom, da iskreno upreš sve sile, do savršenosti. Time je sve spaseno, možeš biti miran. Bog je zadovoljan.

Sve dotle, dok je tvoj svećenički ideal netaknut, dok je u tebi živa želja da ostvariš taj ideal, na pravom si putu. Drugo je sve sporedno, iako se ne smije ni to zanemariti.

Ako si se naprotiv odlučio da se posvetiš samo u stalnoj mjeri; ako se tvoj ideal smanjio; ako je na tvoj smjer prema dobru pala magla; ako u dnevnim pojedinostima pripuštaš odviše lako ono, što je manjkavo, onda imaš razloga da se uznemiriš.

Ima pogrješaka, na koje pristaje volja. U tom slučaju prestaješ da svom dušom težiš. I prema tome nisi na pravom putu, koji vodi do savršenosti.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 4.

★

Ponedjeljak REFRENANS LINGUAM

Već sam razmatrao o ovom velikom predmetu. Crkva se vraća na to u jučerašnjoj poslanici. Stvar je vrlo važna.

Riječi sv. Petra: »Si quis loquitur, quasi sermones Dei,« (Petr. I. 4. 11) vrijede za svakog kršćanina. Kud i kamo više moraju se one ostvariti na svećenicima...

Izbjegavaj isprazne riječi, beskorisne razgovore, u kojima se koješta naklapa sa subraćom, s mladeži ili s drugim vjernicima. Svaki kršćanin, pogotovo svaki svećenik polagat će račun za svaku suvišnu riječ. Biti svećenik pa uzalud trošiti riječi, dok duše posvuda čekaju na riječi spasenja! Zar to ne znači velik zaborav stvarnosti?...

Izbjegavaj neumjesne šale, dvolične riječi, ne budi odviše slobodan u govoru. Sv. Bernardo veli: »In ore saecularium nugae, nugae sunt, in ore sacerdotum, blasphemiae.« — »Ovakvi razgovori mogli bi se u ustima svjetovnjaka smatrati tricama, ali u ustima svećenika oni su svetogrđa.«

Izbjegavaj sve ono, što ne bi zvučilo pristojno, kad se izgovori, što bi odavalo manjak razboritosti i ljubavi. Ne raznašaj kojekakve brbljarije, ne vrebaj na njih. Posebno: ne govori nikada zlo o onima, koji surađuju s tobom u župnom dvoru ili u zavodu.

Izmoli: Ps. 26.

★

Utorak PETITE...!

Već prošle nedjelje poziva Evanđelje na molitvu:

»Molite! Ako uzmolite nešto Oca u ime moje, dat će vam. Dosada niste ništa molili. Molite i dobit ćete.«

I današnja poslanica naglasuje:

»Molite se jedni za druge. Velika je cijena ustrajne molitve pravednikove. Pogledajte Iliju. Bio je kao jedan između nas pa ipak: Ilija moli, da prestane kiša, i voda s neba ne pada više. Moli Gospodina za plodonosnu vodu i oblaci se prazne.«

Imam li dosta pouzdanja u moć, u svemoć molitve?

»Vi molite, kao što mole oni, koji ne žele, da dobiju, što mole,« prekoravao je jedan sveti župnik vjernike.

Izgovori s vjerom graduale: »Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in saeculum misericordia ejus.«

Poslušajmo Evanđelje: »Netko moli oca, da mu dade kruha. Zar će mu otac dati mjesto kruha kamen? Drugi moli ribu. Zar će mu otac dati zmiju? Treći moli jaje. Zar će mu otac dati škorpiona?«

A šta istom da reknem o Ocu nebeskom! Zar njegova dobrota ne nadilazi neizmjerno dobrotu svih otaca zemaljskih?

Dakle?

Moli s pouzdanjem. Ulij u srca svojih vjernika nepokolebivu vjeru u moć Božju. Kad bi ti vjerovao, i vjernici bi vjerovali...

Medice, cura te ipsum...

Pročitaj: Mt. 7, 7—12; 21, 22.

★

Srijeda
PATI...
GLORIAM

Sutrašnji dan sjeća me uzašašća Spasitèljeva na nebo. Koliko je tcga morao Gospodin prepatiti, prije nego je došao do ovoga cilja! »Zar nije potrebno bilo, da Krist trpi, prije nego što uđe u slavu?«

Kad se Filip II., kralj španjolski, primakao smrti, pozvao je k sebi glavnog crtača palače Eskuriala te mu rekao:

»Sigurno ćete se sjećati, gdje ste prije 14 godina stavili onaj veliki komad drveta, što je preostao od križa, koji smo napravili za glavni oltar. Ja sam vam rekao, da taj komad drveta sačuvate.

— Učinjeno je, kako ste željeli, veličanstvo.

— Dobro. Onda ćete mi od toga drveta napraviti lijes.«

Lijepa ideja, rječit simbol. Dolazi mi korisna misao: lijepo je, kad se od drveta, od kojeg se načinio križ, naprave i daske za lijes. Još je ljepše, kad se tko znade okoristiti križem za vrijeme života...

Kao svećenik imat ću svakako da nešto ispravim u ovom pogledu. Radilo se ondje o križu za veliki oltar. Ako kao svećenik shvaćam Isusa raspetoga, koga prikazujem svake sv. Mise, ako sam uvjeren, da s raspetim Isusom moram biti jedno, ne samo radi duhovnog svećeništva, u koje sam uvršten svetim krštenjem, već još više radi sakramentalnog svećeništva, kojem pripadam po sv. redu, zar mogu opravdano tražiti drugi život osim raspetog života? Scire Jesum et hunc crucifixum...

Ne smijem ovoj riječi davati drugo značenje, nego što ga ona ima. Stavi u tu riječ sve njezino

značenje, i to bez sanjarenja, bez romantizma, ali i bez kukavičluka... Budi svećenik!

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 18.

★

Četvrtak
UZAŠAŠĆE

Sjetit ću se prizora... Gledat ću... Slušat ću...

Čas dva prije Isus je bio kod njih. Govorio im je. A sada... Digli su oči i traže ga. Raširili su ruke puni živih želja.

U La Saletti nalazi se poznata umjetnina: umjetnik je isklesao malu Melaniju i maloga Maksima, pastire, kako kleče te šire ruke u želji, da zadrže divnu »Gospođu«, koja se udaljuje od njih i diže se.

Je li moguće shvatiti, što su osjećale duše za Uzašašća?...

Da sam bio tada tamo, što bih bio osjećao? Da li gladujem i žeđam za Isusom?

Jesam li potišten radi pomisli, da bi se Isus mogao udaljiti od mene? — Ili me je možda zemlja tako zadovoljila, pa bih mogao lako i nebo pregorjeti?...

Isus je blizu mene: u mojoj crkvi, u kapeli. Idem li rado k njemu u posjete, ostajem li rado u za nj? To je isti onaj Isus, koji je nekad uzašao na nebo. A ja kao da ne vjerujem u to... Oživjet ću vjeru povećat ću želju...

Pročitaj: Dj. Ap. 1, 1—15.

★

Petak
NEBO

Zaneseni čudom apostoli su još dugo gledali za dragim Učiteljem, promatrali su nepristupačne predjele, u kojima je Gospodin konačno iščeznuo.

Digni i ti oči svoje prema onome smjeru, kamo su apostoli gledali.

Što je nebo, u koje je Isus pošao? Sv. Ivan i sv. Pavao odgovaraju: nijedna naša riječ zemaljska ne može to označiti... Oculus non vidit, nec auris audivit...

Što veli dogma? Veli, da u nebu postoji dvostruka sreća: bitna i sporedna. Bitna sreća: gledati Boga licem u lice... To je čudo nad čudesima. A ja tako teško shvaćam ovaj nevidljivi sjaj, pa me ovi izrazi ostavljaju potpuno hladna. Kako sam bijedan, kako nesposoban, kako malešan!... Kad bih se mogao barem malko približiti ovoj stvarnosti!... Pomislit ću na svece, koji su upravo izgarali od želje da vide Boga, pa su na samrti vapili: »Ah, Gospodine, napokon je došao čas, da se vidimo« (sv. Mala Terezija). — Pomislit ću i na duše, kojima je napokon dopušteno da ostave čistilište — carstvo tame — i da uđu u svijetlo... Čistilište sastoji se posebno u tome, što duša znade, da je stvorena za Boga, ali se još ne može baciti Bogu u naručaj. I svršetak ove muke nije drugo nego nebo u negativnom smislu.

Sporedna sreća. U ovom svijetlu božanskom vidjet ću sve drugo.

Vidjet ću u prvom redu sveto čovječanstvo Isusa svoga.

Blaženu Gospu...

Anđele, svece, sve one, koji su prije mene došli u slavu...

Kolikog slavlja...! I to sve bez kraja!...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 48.

★

Subota U VRIJEME DIVOVA

Komu je Gospodin uoči svoga Uzašašća povjerio brigu za Evanđelje? Dvanaestorici ljudi.

Tko su bili ti ljudi? — Divovi. Ne stasom, već dušom.

Ovi siromašni ribari nisu bili divovi po svojoj naravi. Pogledaj njihovo neznanje, njihovu naravnu nesposobnost. Ne poznaju drugo osim obale, mreže i ribarenja. Njihove sposobnosti, da osvoje svijet iščezavaju... Čini se, kao da ih niti muževni utjecaj Učiteljev nije mnogo preobrazio. Istina je, odavna su pošli za njim, vjerovali su u nj. Ljubili su ga. Ali zar nisu pokazali veliko nepoznavanje puteva Božjih, namjera Spasiteljevih, zar nisu dali dokaze svojih sićušnih težnja, svoje plašljivosti? Dosta je pomisliti na Maslinski vrt, na muku, na Petra u prvom redu...

Pa ipak! S ovom dvanaestoricom započet će Evanđelje osvajati svijet. Njihov nadnaravni odgoj, što ga Isus nije doveo potpuno do kraja, ili u kojem gotovo da nije uspio, u nekoliko dana nadopunit će i usavršiti Duh Sveti.

A onda?

Onda će ti ljudi zapaliti svijet! Ništa ih ne će moći spriječiti: ni protivljenja, ni progoni, ni prijetnje smrću. Non possumus non loqui! Nemoguće je, da šutimo, jer moramo raznijeti vijest Evanđelja sve do na kraj svijeta... Pravi divovi! A ja? Div ili patuljak? Možda patuljak i to jedan od onih najmanjih, ako se gleda na moje podrijetlo, na moje naravne i moralne sposobnosti.

Ali ja sam postao svećenik. Svećeništvom posvećen sam za diva! Istu zadaću, koju su primili apostoli, primio sam i ja. I danas mora me duhovska milost obnoviti u žaru moga poziva. Nemam prava da budem patuljak, nemam prava da

budem ni osrednji svećenik... Ne, ne, već moram pripadati rodu divova!...

Pročitaj: 2. Tim. 1, 6—18 — Gen. 6, 4.

NEDJELJA PO UZAŠAŠĆU

Nedjelja TI I TVOJI PROGONITELJI

Čudne su riječi Isusove: »Dolazi vrijeme, kad će ljudi misliti da iskazuju Bogu čast time, što vas progone.«

Vrlo lako pomišljam, da su oni, koji progone mene ili Crkvu, sigurno zlobni ljudi.

Ne moraju biti. Moguće je, da oni misle dobro, kad to čine. Mi prosuđujemo djela, a njihova su djela bez sumnje zla. No trebalo bi poznavati njihove namjere. A te namjere mogu biti dobre. »Gonit će vas iz sinagoga, nastojat će, da vam naškode, da ometu vaš rad.« Moguće je, da će to činiti radi mržnje, radi fanatizma. Ali ne zaboravite, veli Isus, da će to činiti kadkada s namjerom, da iskažu Bogu počast. Obsequium se praestare Deo...

Šta ćeš činiti za progonstva, bilo ono službeno ili prikriveno, javno ili tajno?

Ponajprije n e o c r n j u j n a m j e r a. Žali te čine, nastoj što više možeš, da ih ometeš. Ali ne smiješ uvijek sumnjičiti samih namjera. Inače ne bi radio u duhu Evanđelja.

N e o d g o v a r a j s i l i s i l o m, kleveti klevetom, nožu nožem.

O p r o s t i!

A onda m o l i, da im Otac oprosti, jer često zbilja »ne znaju, što čine«. — »Postupat će s vama ovako, jer ne poznaju ni Oca ni Mene.« Zlo je u

njihovom neznanju. Stvar im nije dovoljno razjašnjena. Stoga nastoj, da bez gorčine uneseš svijetla. Strpi se! L j u b i tim više, što oni misle, da čine dobro djelo, kad na te udaraju.

Pročitaj: Dj. Ap. 26, 9—20.

★

Ponedjeljak NEBO NA ZEMLJI

Kad čitamo ili govorimo o nebu, mislimo na nebo, koje se nalazi u visinama. Zašto u očekivanju neba slave ne bismo mislili i na drugo nebo, koje nam je mnogo bliže — na n e b o m i l o s t i?...

Vrlo je lijepo rekla jedna pobožna karmeličanka: »Ja sam već na zemlji našla nebo, jer nebo nije drugo nego Bog, a Boga imam u svojoj duši.«

I zbilja, stanuje li Bog u našoj duši, kad je u milosti, ili ne stanuje? Stanuje. Ne veli nam to samo ponizna karmeličanka, već najozbiljniji teolozi, koji tom svojom tvrdnjom ističu samo posve jasnu nauku Crkve.

— Što je to život jednog kršćanina? —

— To je Božji život, što ga je Bog dao ljudima prilagodivši ga njihovim sposobnostima.

...Facie ad faciem, to znači život blaženika.

...I n s p e c u l o, izdaleka, kao u ogledalu, to je život kršćanina. Ali u glavnom to je isti život... Kršćanski život nije drugo nego početak vječnog života. Jest božanski život na zemlji...

To moramo sebi često dozivati u pamet. Odviše gledamo kršćanski život kao život zemaljski odlažući za budućnost ono, što je božansko. Otuda u mnogim kršćanskim dušama mišljenje o dvjema vrstama života: jedan život, na koji se praktično svraća najviše pozornost, a koji ne ide za drugim već za ciljevima i uživanjima na ovom svijetu. Drugi je život onaj, koji se također ne smije gubiti s vida, ali je

u budućnosti, tako je daleko, te se čini, da čovjek još uvijek ima dosta vremena, da na nj kasnije misli.

Skrajnje je vrijeme, da se vratimo na mnogo stvarnije misli... Istina je u ovome: kršćanine, ti moraš živjeti na ovom svijetu životom, koji je sličan božanskom životu. Tvoj sadanji život jest božanski život.

Carissimi, nunc sumus filii Dei (1. Iv. 1, 1—2).

Pročitaj: 1. Iv. 2, 1—7.

★

Utorak INCHOATIO GLORIAE GRATIA

Nikad ne ćemo dosta svraćati pozornost na misao: milost posvetna jest početak naše slave u nebu. Sv. Toma veli: »Gratia nihil aliud est, quam inchoatio gloriae in nobis« (2. 2. q. 24. a. 3. ad 2).

Previše govorimo, kako ćemo na koncu života ući u nebo. Ali u stvarnosti ne će biti potrebno promijeniti mjesto, da nađemo Boga. Duša, koja je u milosti, već posjeduje Boga svoga, dakako u tajnosti.

Što je nebo? — U stvarnosti ono je više stanje nego mjesto. Stanje duše, koja živi u milosti i dolazi do kraja svoga bivovanja na zemlji. Jer ovu dušu ne smeta više osjetni veo, ona će u svijetlu ugledati Boga, koga već nosi. Ne će joj trebati da ide prema Bogu niti da Bog dođe k njoj.

Duša posjeduje već Boga u sebi, pa će joj sada samo biti dopušteno, da ga gleda, da ga potpuno otkrije i da ga time uživa. Nebo se ne sastoji u tome, da se Bog dade nekome, tko ga ne bi imao odlazeći sa zemlje, već da onaj, koji ostavlja zemlju i posjeduje Boga, počne uživati Boga, koga već posjeduje. Ili drugim riječima: Nebo se ne će sastojati u tome, da se Bog dade, već da se dade svijetlo, i ovo će svijetlo usposobiti dušu, da uživa Boga, koga je prije posjedovala.

Mi imamo samo jedan cilj. Prema svojoj budućnosti možemo suditi o svojoj sadašnjosti.

Nama nije dana samo vlast da uživamo glavnicu, već da samu glavnicu posjedujemo. Cilj puta tumači sam put.

Hrast govori o žiru, iz kojega je izišao. Da hrast bude hrast, mora žir biti žir. To jest ne mali hrast nego hrast in potentia. Isto je tako, ako čovjek mora da jednom postane Bog, to jest dionik života božanskoga. U tom smislu mora čovjek već ovdje biti Bog. Sretni ćemo biti u onoj mjeri, u kojoj smo to već sada.

★

Srijeda DVA NEBA

Nebo na zemlji. Nebo gore. — Milost. Slava.

Mogao bi tko pomisliti, da tu ne može biti usporedbe...

Pa ipak se ta dva neba uspoređuju. I ako se pravo misli, ove usporedbe nisu uvijek u prilog samo nebu, koje se nalazi gore.

Lijepo govori sv. župnik arski Vianney:

»Zar nismo mi u nekom pogledu sretniji od stanovnika nebeskih, koji mogu samo uživati ono, što su zaslužili, dok mi možemo svaki čas povećati svoju glavnicu?«

Ovu istu misao razvija jedan pisac 17. stoljeća ovako:

»Ne mislite, blaženi stanovnici nebeski, da jedino vi živite životom Božjim. Jer iako je ovo bijedno robstvo, u kojem uzdišemo, nazvano krajem mračne smrti, ipak i mi ovdje živimo istim životom

božanskim kao i vi. Vi Boga gledate jasno, ali mi vjerujemo u njega čvrsto. Vaše je jasno gledanje posve sigurno, ali je i naše tamno vjerovanje sigurno. Ne varate se ni vi, ne varamo se ni mi. Vama je draga jasnoća vašega gledanja, u kojem uživate, ali je i nama mila tama naše vjere, jer nam je korisna. Vi ste, svete duše, koje stanujete u nebeskom Jeruzalemu u takvom stanju, da posjedujete Boga, a mi smo u stanju, u kojem se nadamo, da ćemo ga posjedovati. Vaša vas radost potpunoma zadovoljava i puni vječnim mirom, dok nas naša nada sokoli, da neumorno i sa radošću radimo, da dođemo do vaše sreće. Istina je, da nada, koja se odgađa, tišti dušu. Ali ova bol, koju osjeća duša, u isto vrijeme i tješi dušu. Blago onoj duši, koja ne bi na ovoj zemlji poznavala druge boli osim te, što još nije došla do savršena posjedovanja Božjega... Napokon, blaženici nebeski, vi ljubite Boga savršenom ljubavlju. No i mi zemnici tako smo sretni, da ga možemo ljubiti istom ljubavlju. Ljubav na nebu i ljubav na zemlji ne razlikuje se po svojoj naravi. Vaša ljubav na nebu, odgovara vašem blaženstvu, kao što je i naša ljubav mjera našega blaženstva na zemlji. Samo što vaša ljubav ne može rasti, dok mi u ljubavi možemo neprestano napredovati, možemo se sve više usavršavati.«

★

Četvrtak
PERSEVERANTES IN ORATIONE

Isus je rekao apostolima: »Idite, propovijedajte Evanđelje.«

Šta čine apostoli? Možda ne će ni časka oklijevati, već će se odmah spremiti na put... I jedan čas, što se otkine od apostolata, može donijeti nenadomjestiv gubitak... Brzo dakle na put!

Ali pogledaj ih! Eno ih u dvorani Zadnje večere. Miruju. Mole...

Ali svijet propada! Duše čekaju! Čemu to zavlačenje? Požurite se!

In oratione. Apostoli se ne žure, već kleče.

Perseverantes. Ne mole na brzu ruku, s torbama već uprćenim na leđima. Ne, ne. Njihova se molitva dulji dan za danom.

Meni su ona tri dana godišnjih duhovnih vježba uvijek preduga... Preduga... Bez koristi! Jer šta da zapravo radim onih dana?...

Predugo mi je vrijeme svagdanje molitve... Pa da li uopće imam bar malo vremena za svagdanju molitvu?... I još namjeravam da osvojim svijet?... Da osvojim barem svoju župu?... Kojim sredstvima? Drugim nego što su apostolska? Ne stavljajući kao temelj svome apostolatu molitvu, ustrajnu molitvu?

»Idite... Propovijedajte Evanđelje.« — »Perseverantes in oratione.«

Molitva osigurava uspjeh u apostolatu...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 1.

★

Petak
NUTARNJI ŽIVOT

Što je za kršćanina nutarnji život?

Gospodin nam je to rekao u dvorani Zadnje večere, prije nego što je ustanovio tajnu presvete Euharistije: »Manete in me et ego in vobis — ostanite u meni i ja u vama« (Iv. 15, 4).

To je nutarnji život kršćanina. A sastoji se u uskom sjedinjenju kršćanske duše s Bogom u Isusu Kristu. I već tim samim jasno se vidi razlika, koja postoji između nutarnjeg života jednog kršća-

nina i života sabranosti, razmišljanja, moralne mudrosti, što su preporučivali neki filozofi, posebno stoici. Ovi filozofi svjetuju: Zađi u se, ne budi neprestano izvan sebe, izvan svoje svijesti, ne podaji se varavim pojavama, ne budi plijenom komešanja vidljivog svijeta. Saberi se, pregledaj blago svoje duše.

Ovi su savjeti zajednički svjetskoj i božanskoj filozofiji. Ali evo u čem se te filozofije razilaze: Mudrac, koji ulazi u se, ne nalazi u sebi drugo osim samoga sebe. Naprotiv ako je kršćanin svijestan božanskog blaga, što se krije u njemu, ne ulazi u se, da u sebi nađe samo sebe, već on traži u sebi Boga i nalazi ga. Kad uđemo u se, nalazimo u sebi božanskog Gosta, koga je grijeh bio istjerao, ali ga je Otkupljenje opet u nas dovelo.

Bog je prvi osvojio ljudsku dušu. U danima njezine nevinosti posjetio ju je svojom prvom ljubavlju, sjedinio se s njom, visoko podigao čovjeka. Međutim nezahvalnost i pobuna prekidoše te veze. I da se ove veze opet obnove, trebalo je, da Bog sađe s neba, da Riječ postane tijelom...

Isus je pošao u nebo i poslao nam Duha Svetoga. Život božanski nanovo je zadovoljen. Za nj je dana sva krv Isusova. I ovaj će se život opet moći razliti po zemlji.

Otvori što više možeš svoju dušu milosti Duha Svetoga!...

★

Subota
PARACLITUM DABIT

Duhovi su svetkovina cijele Crkve, ali i svetkovina duše svakog kršćanina: dulcis hospes...

Nescitis quia templum Dei estis et Spiritus Dei habitat in vobis.

Prvim kršćanima bila je vrlo draga misao, da je njihova duša hram Božji. Evo što se veli u Poslanici, koja se pripisuje sv. Barnabi: »Hram je (u Jeruzalemu) srušen, nema ga više... No tješite se, jer postoji jedan drugi hram Božji. Prije nego što smo prihvatili vjeru, srce naše sličilo je zgradi, koju podigoše ljudske ruke. Ali evo Gospodina, koji hoće da podigne hram dostojan svoje veličine. Time, što su nam grijesi oprošteni, postali smo novi ljudi posve druga stvorenja. Jer uistinu Bog stanuje u nama i u hramu srca našega... To je eto duhovna zgrada, koju Gospodin podiže za se.«

U razmatranju o Uzašašću rečeno je: »Naša je duša nebo. Jest ona je nebo, pravo svetište, jer u njoj stanuje Gospodar neba: Otac, Sin i Duh Sveti.« Svratiti pozornost mogu na sve tri Osobe ili samo na jednu. Pa budući da se Duhu Svetom posebno pripisuje posvećenje duša, svraćam svoju pažnju u ovo vrijeme posebno na Njega.

DUHOVI

Nedjelja
TESTIMONIUM REDDIT

»Ipse enim Spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filii Dei« (Rim. 7. 16). Duh Sveti svjedoči u hramu duše moje, da sam dijete Božje. Moja je duša mjesto, gdje se neprestano obavlja bogoslužje... Samo veliki svećenik smio je stupiti u Svetinju nad svetinjama i tu prikazati žrtvu... U meni se nalaze dubine, što ih je za se pridržao Duh Sveti i u koje jedino On može unići. U ovom skrovištu stanuje skriveni Bog. Tamo gdje nema buke, gdje nema tijela, gdje nema svijeta, stanuje Netko...

Znadem li za to? Vjerujem li u to? Mislim li na to?

Jedna sveta duša, koja je živjela za francuske revolucije rekla je: »Udijeli mi Bože milost, da te ni za jedan čas ne izgubim s vida na ovom svijetu, sve dotle, dok ne pođem, da se nastanim u kući tvojoj. Dođi u moju kuću. Ja ću ti dati stan u svojoj kući u vremenu, da mi ti dadeš stan u svojoj kući u vječnosti.«

Bez posebne milosti nije ti moguće da ne zaboraviš na Gosta tvoje duše. Stoga moli, da ovoga Gosta ne izgubiš grijehom. Moli, da živiš u tolikoj sabranosti, te ti misao na Boga bude iz dana u dan sve milija navika.

Pročitaj: Dj. Ap. 19, 1—8.

★

Ponedjeljak JUSSIT EOS BAPTIZARI...

Kada dijelim sveto krštenje, da li mislim na čudo, što ga proizvađam?... Čuvat ću se pukog običaja. Sve ću obavljati s uvijek novom vjerom. Osobito ovdje.

Krštenje za svakoga krščanina jesu njegovi osobni Duhovi. Onaj isti Duh Sveti, koji je nekoć sašao na Crkvu u dvorani Zadnje večere silazi također, nad svakoga krštenika osobito u času krsnog pobožanstvenja.

Da možda i ja, premda svećenik, ne zaslužujem posve moderni prijekor, koji glasi: »Presveto Trojstvo došlo je u nas već za našeg krštenja. I ono je dugo čekalo, dok se nije probudila naša svijest. Nakon stalnog broja godina prešli smo iz djetinjstva u dob, kad su se naš duh i naše srce mogli svijesno privinuti k Bogu svome. Ali nažalost toliko su vanjske stvari osvajale, stvari, koje ne bi nikako smjele svraćati naše pažnje na se... Koliko smo vremena potrošili, koliko vremena i sada trošimo, a da ne mislimo na Presv. Trojstvo. Odviše smo rastreseni. Odviše smo izvan svoga duhovnog stana. Nikada ne živimo u duši svojoj, a još manje s Bogom svojim.«

Za svakoga krštenja misli na svoje krštenje. Sjeti se Duhova prvih dana svoga života!

Kako sam se vladao prema Duhu Svetom, koga sam tada u tišini primio?...

★

Utorak ACCIPIEBANT SPIRITUM

Evo dar nad darovima: »Caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datus est nobis« (Rim. 5, 5).

Kardinal Mercier govorio je svojim svećenicima:

»Ljubav nije najveći dar ljubavi Božje. Ona je jedan od učinaka, komu je uzrok sam Duh Sveti. Presv. Trojstvo ne izlijeva u našu dušu ljubavi, a da nam u isto vrijeme ne dade i živu osobu, u kojoj se Otac i Sin vječno ljube, u kojoj i nas ljube.«

Mi više ne pripadamo samima sebi. Ja nisam više gospodar svoje duše. Duh Sveti, koji se nalazi u meni, predaje me Bogu, i time, što se meni daje, daruje mi Boga. Ovo je darivanje uzajamno. Uže od onoga između dva prijatelja, dublje nego između muža i žene. Duh Sveti je nadahnuo »Pjesmu nad pjesmama«, da proslavi ovo sjedinjenje. »Dilectus meus mihi et ego illi.« O toj ljubavi pjeva i Ps. 44. »Eructavit cor meum.«

»Među Božjim djelima«, veli sv. Toma, »tri su remek-djela, koja se ne daju nadvisiti: hipostatičko sjedinjenje, Majčinstvo Majke Božje i savršeno sjedinjenje duše s Bogom«.

»Možete li razmatrati o ovoj tajni, a da ne ostanete bez riječi od čuda?«

Nažalost o ovoj tajni može razmatrati i svećenik, a da ne bude strven od čuda... Duhovski oganj ne zablješčuje...

Duhovi ove godine moraju biti drukčiji.

★

Srijeda DUH SVETI U TIŠINI

Isusovac Nieremberg piše: »Kad bi Sin Božji došao u tvoju kuću, da u njoj živi s tobom onako, kao što je kroz mnoge godine živio s blaženom Gospom i sa sv. Josipom, i kad ga ti za uzvrat za ovu milost ne bi cijeli dan niti jedanput pogledao, kolika bi to bila nezahvalnost! A Duh Sveti nije samo u tvojoj kući, već u samom tebi, i ti provodiš cijeli dan, a da ga ne pogledaš!«

Zašto ne svraćaš više pozornosti na tihi rad Duha Svetoga u dubini duše svoje?...

Jedan drugi pisac piše:

»Zar se ne događa često, da se u kršćanskoj duši čuje tihi nutarnji glas Duha Svetoga za sve male bijede ljudske, koje također rade i nastoje da prave buku? Kad bismo kadkada zaboravili na težinu i tromost svoga tijela te grubost svojih materijalnih sjetila i stavili uho svoje na prsa dobroga kršćanina za vrijeme, dok spava i dok dušu njegovu ne smeta ovaj svijet, zar ne bismo u dubini njegovih grudi čuli nebeski šapat Duha Svetoga, koji tamo radi, koji ne prekida svoga posla, osim kad ga na to prisili grijeh?... Ali naše su uši odviše materijalne, pa ne bi mog'e čuti ovaj nutarnji šapat. Nastojmo barem, da što jače oživimo vjeru svoju te ne zaboravimo, da je Duh Sveti posve blizu nas, da je u nama i da tu nastavlja svoj nadnaravni posao. Posebno gledajmo da očistimo dušu i time uklonimo zapreke, koje smetaju Duha Svetoga u njegovu božanskom poslu...«

★

Četvrtak SCIENTIAM HABET VOCIS

Kad se prema svjedočanstvu Evanđelja Duh Sveti očituje, na pr. za Navještenja, za krštenja Isusova, na Duhove, čini on to u tišini.

Bog Sin ljudskim je ustima poučavao. Bilo je prilike, kad je i Otac progovarao. Duh Sveti nikada. Čovjek bi rekao, kao da on voli doći bez ikakva znaka riječi.

Nego ovaj učitelj, koji voli tišinu, u isto je vrijeme Učitelj plodne riječi. Jer on je poučavao proroke, one velike propovjednike Starega Zavjeta. Oni su govorili o Spasitelju, koji će doći, da očuva

Izraela na pravom putu. Mi ispovijedamo u svom Vjerovanju, da je Duh Sveti govorio na usta proročka: locutus est per Prophetas. On ne govori, nego dijeli dar govora. Duh Sveti djeluje u dubini naše duše i potiče nas na svaku pravu molitvu, nadahnjuje nas da vapimo: Abba, Pater. — Oče!

Duh Sveti pokreće svaku revnost apostolsku, daje propovjednicima Evanđelja srčanosti, da govore pred ravnodušnim mnoštvom kao i pred samim neprijateljima i sucima: »Non possumus, non loqui.« — »Suggeret vobis omnia.«

Zaključak: Na ovog tihog Učitelja mora se oslanjati i moja riječ. I ja moram biti najprije tih, da onda mogu govoriti s uvjerenjem, pa kad bude potrebno i rječito. Bez veze s Duhom Svetim, koji se nalazi u dubini moje duše, ne ću smoći riječi, da ganem, ne ću naći naglaska, koji osvaja. Nema sumnje, da ću predobiti srca, samo ako budem pun ljubavi. »Eructavit cor meum verbum bonum.«

Jedino Duh Sveti, veliki odgojitelj u tišini, posjeduje znanje pobjedničke riječi: scientiam habet vocis...

★

Petak SPIRITUS FORTITUDINIS

Nema svetosti bez kreposti jakosti. Živjeti znači boriti se. Ustrajati znači boriti se. Napredovati znači boriti se.

Iako sam svećenik, nisam oslobođen od napasti. Požuda je u meni kao i u drugima. Samo što ja imam više milosti nego obični vjernik. Kad je na dan moga đakonata biskup polagao na moju glavu ruke, govorio je: »Accipe Spiritum Sanctum ad robur, ad resistendum diabolo et tentationibus ejus.«

Budući da sam svećenik, moram biti pripravan više nego drugi ne samo na napadaje na svoju dušu, već i na duše koje su mi povjerene. I tu se moram opirati sotoni i egoizmu. Pa tko će mi dati srčanosti, da ustraješ uza svu zlobu i ustajalost, uza svu osamljenost, uza sav neuspjeh, uza sve teškoće, koje ne prestaju, već rastu?

Koliko moralne snage treba jednom svećeniku i onda, kad mu okolnosti idu na ruku, da srčano ustraje na svom mjestu! A šta istom da se rekne o onome, komu prilike smetaju, komu se izmiče tlo ispod nogu ili on barem misli, da mu se izmiče?

Tada treba misliti na Duha Svetoga, na duha jakosti, koji duše ondje, gdje hoće. U onaj dan, kada dođe, sve će mu se pokloniti. Spiritus fortitudinis et sanctitatis. Budi svet, pa će snaga Božja sama od sebe doći.

Razmislit ću o ovim riječima jednoga pisca: »Kolike li veličine biti sam, posve sam u gradu pokojničkih duša, ali koje se još mogu otkupiti! Ima li većeg ideala, plemenitijeg posla nego biti svećenik zato, da se spriječi kraljevstvo sotonino na crnim otocima? To više vrijedi, nego sva ljubav, nego svi životi, nego sav znoj, nego sve suze, nego sva krv!«

Pročitaj: 1. Iv. 3, 7—11.

★

Subota BOŽJE VELIČANSTVO

Janzenisti su barem u praksi bili skloni pretjeranosti, dok ja radi svoje lijenosti, radi običaja, radi nemarnosti pokazujem možda p r e m a l o š t o v a n j a, koje se duguje Bogu.

Kadgod sv. Ignacije de Loyola u svojim »Duhovnim vježbama« govori o Bogu, naziva ga Deus

ac Dominus noster. Za nj je to Bog, neizmjerno dobri Bog, ali i Gospodar, koji je sama svetost. Riječ Bog mora nas uvijek sjetiti neizmjernog Veličanstva Božjega.

S pravom korim djecu, ako u crkvi govore, smiju se, guraju se, ako zaborave da se poklone. A da li ja sâm uvijek u l a z i m u c r k v u s dovoljnim počitanjem, kao onaj, koji zna, tko je u crkvi i čija je to kuća? Kad prolazim i s p r e d s v e t o h r a n i š t a, da li p o k l e k n e m uvijek pobožno, pun vjere, u duhu adoracije? Ili je to kod mene k r e t n j a b e z z n a č e n j a, koju pravim tako, da sam za tri četvrtine okrenut prema sakristiji, mnogo više zabrinut radi paučine, koja mi smeta, nego radi Gospodina i Učitelja, koji očekuje od mene štovanje, koji računa na to štovanje puno ljubavi i vjere?

Možda lako dopuštaš da se u c r k v i g o v o r i? Možda to i sam češće činiš sad s ovim sad s onim, premda bi mnogo bolje bilo da pođeš u sakristiju? Da li dopuštaš da se glasno govori?

Kad počinjem moliti b r e v i j a r, počimam li tako, da naprije pobudim čin vjere u prisutnog Boga? Mislim li za moljenja na ono, što molim?

Nastojat ću sve više i više, da oživim u sebi osjećaj štovanja prema Veličanstvu Svevišnjega...

Izmoli: Ps. 104.

PRESVETO TROJSTVO

Nedjelja PRESVETO TROJSTVO

Sv. Ignacije Loyola volio bi često pozdraviti presv. Trojstvo kratkim uzdahom:»O beata Trinitas!«

Neka i tvoja pobožnost prema Presvetom Trojstvu bude što srdačnija. Crkva ne brani pobožnosti

prema raznim svecima i sveticama, pače potiče na nju. Ali ona također želi, da naša pobožnost bude na svome mjestu. Prije svega pobožnost prema Bogu, prema Presv. Trojstvu...

Na tu pobožnost neka me podsjeća znak svetoga križa. Prvi su kršćani govorili: »Moramo se oboružati znakom križa.« Kad se križaš, misli na Boga, i to ne na Boga, koji bi bio daleko od tebe, već koji je prisutan u tvojoj duši. »U ime Oca, koji je u meni, u najvećoj dubini moga bića... I Sina, koji je također u meni...« I tako će znak svetoga križa biti za te lagano sredstvo, da se sjećaš Božje prisutnosti u tebi.

Moleći brevijar toliko puta moliš Gloria Patri... Gloria Patri stavio je sv. Jeronim na početak jednoga pisma na Papu sv. Damasa. Ova se molitva tako svidjela Papi, te je odredio, da se opetuje na svršetku svakog psalma u brevijaru. Ne možeš misliti na sve riječi svetoga oficija, pa nastoj da se barem za svakoga Gloria Patri što bolje sabereš. Neka te Gloria Patri sjeća onoga, čega te sjeća i In nomine Patris...

Ne zaboravi, da se u normalnim prilikama brevijar tako dijeli, da svaki dio obuhvaća po tri psalma. Crkva nastoji, da nas bez prestanka sjeća poklona, što ga dugujemo Presvetom Trojstvu...

Pobožno se križaj, pobožno izgovaraj Gloria Patri. Uzdahni često: »O beata Trinitas!«

★

Ponedjeljak
JA SAM JEHOVA, BOG TVOJ...

Među ostalim svećeničkim krjepostima mora se napose isticati krjepost vjere. Svećenik potpuno pripada vjeri. On je određen da u stvarima vjere bude posrednik između Boga i ljudi, da bude veza

bude posrednik između Boga i ljudi, da bude veza između Boga i čovječanstva. Ako od koga, to sigurno od svećenika očekuje Bog savršeno bogoštovlje, što mu ga drugi toliko put uskraćuju.

I ljudi žele da vide u svećeniku savršen uzor, koji pokazuje, u kakvim odnošajima mora biti stvor prema Bogu. Sve na svećeniku mora poticati na poklon neizmjernom Veličanstvu Božjem. Svećenik mora svuda potsjećati na prisutnost Božju. Ali osobito onda, kad je na oltaru.

Nažalost posebno na ovome mjestu, na oltaru, pokazuje svećenik često puta da nema dosta vjere. Ona se barem ne ističe na njegovim kretnjama, ne očituje se na njegovoj vanjštini.

Kako da se tu pomogne? — Jedino sredstvo jest, da se razmatranjem dođe do pravog duha vjere.

Slike djeluju na nas. Osobito bi nam jedna slika morala biti uvijek živa pred očima: to je susret Mojsija s Bogom na gori Sinaju.

Protestanti i janzenisti previše ističu sliku strašnog Veličanstva Svevišnjega. Mi možda idemo u drugu skrajnost. Jer Bog nije samo dobar već je i pravedan i strahovit i svet.

I ja sam se susreo s Bogom svojim na svome Sinaju. Ili zar je moje ređenje bilo nešto drugo nego susretaj s Bogom mojim?

Kako mi se tada pričinjala strašnom služba, koju preuzimam! Prostrt pred oltarom osjećao sam svu težinu Veličanstva Božjega na svojim slabim leđima. Bog mi je govorio na usta moga biskupa. Dao mi je zakon, sklopio je sa mnom savez. Bilo je tu i ognja: Oganj Duha Svetoga. I taj je oganj utisnuo u moju dušu neizbrisiv biljeg, biljeg mojih obećanja, moje zakletve. I ova moja obećanja,

ova moja zakletva podigoše se poput žrtve paljenice prema Gospodinu.

Pomisli na ovo, kad se penješ na oltar...

★

Utorak IN COELIS

Uzašašće — Duhovi — Presv. Trojstvo: kolikog li sjaja!...

Više nismo na zemlji...

Od Adventa slavili smo »descendit de coelis«. Sa »ascendit in coelum« evo nas kod one tajne, koju sv. Pavao naziva trećim nebom.

Betlehem, Nazaret, obale jezera Tiberijadskoga, hram jeruzalemski s prizorima iz javnog života, Golgota, iako je to sve daleko od mene i vremenom i prostorom, ipak mi je nekako bliže, ako se usporedi s čudesima nebeskih visina, o kojima mi govori liturgija ovih dana pozivajući me, da zađem u njezinu nutrinju.

Nec oculus vidit, nec auris audivit...

Neque longitudo, neque latitudo, neque profundum...

Ovdje nema ništa za moju maštu, ništa osjetno, sve je u nevidljivom svijetu...

Pa kako da se približim tajni? — Za proučavanje Svete zemlje mogu se poslužiti zemljopisom, putopisima, poviješću. A što će mi ovdje pomoći? Možda ću naći koju lijepu raspravu, koju lijepu knjigu. Međutim posve mi je blizu liturgija sa svojim ljepotama. Da li sam ikada razmatrao o Gloria in excelsis Deo, o prefacijama, o molitvi »Sacrosanctae«, kojom završujem brevijar...

Nastoj da se što bolje poslužiš ovim pomagalima, kojima se možeš podići do božanskih visina...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 31.

★

Srijeda KRŠĆANSKA RADOST

U jednom razmatranju uoči Tijelova veliki katolički učenjak Contardo Ferrini nastojao je da pobudi u svojoj duši radost radi pomisli, što je dijete Božje, što je dionik svih dobara djece Očeve, posebno dionik presvete Euharistije.

»I opet tvoje riječi Gospodine: Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu. Ah kako su mile te riječi duši mojoj! Koliko mi daju one snage, koliko veselja ulijevaju! Da, meni je potrebno sjedinjenje s nježnim, svetim, moćnim prijateljem... I evo ono, čemu se ne bih niti usudio nadati, ti mi to nudiš: nudiš mi sjedinjenje s tobom, sjedinjenje posve nebesko... Isus — izvor života! Isus — radost i snaga naših duša! Ah ljubavi Isusova, dođi, probudi nas, promijeni nas, posveti nas!«

I mi smo dionici prisutnosti Presv. Trojstva u svojim dušama. To je povlastica djece Božje, koju su ona primila na krštenju. Dionici smo i prisutnosti Riječi Božje za sv. Pričesti. Pa šta možemo još više željeti? I ako nismo uza sve to veseli, što smijemo još očekivati?

Spomenuti katolički učenjak rekao je: »Bog ima pravo na veselje našega srca.«

Šta misliš o tome?...

★

Četvrtak TIJELOVO

Poznata mi je uloga, koju je imala sv. Julijana du Mont-Cornillon pri uvođanju Tijelovske svetkovine.

Već od 16. godine života pa kroz daljnih 20 godina nije ju ostavljalo simbolično viđenje: dolazilo joj pred oči nešto slično suncu ili mjesecu, samo što se na ovom suncu vidio i nekakav izrezak.

Šta znači ovo viđenje? Ova djevica, koja je uvelike štovala Presveti Sakramenat nastoji, da se što bolje posveti. Ne može da prisustvuje svetoj Misi, niti da prima sv. Pričesti, kako bi to željela. Nije htjela, da se i u čemu ističe iznad ostalih, pa je radije trpjela u potaji ne tražeći iznimaka.

Kad joj je bilo oko 36 godina, stalo joj se pričinjati, kao da razumije ono čudno viđenje: nebeska pojava označuje svetkovine svete Crkve, dok onaj izrezak upozorava na manjak jedne važne svetkovine u čast Presv. Oltarskog Sakramenta.

Rekla je to kanoniku u Liègeu Ivanu Lausenu.

Neki se protive govoreći, da imamo već Veliki četvrtak. Pa onda zar ima ljepše i bolje uspomene na Presveti Sakramenat, nego što je sv. Misa?... Čemu onda uvađati novu svetkovinu?

Ipak je Bog odredio novi t r i u m f z a s v e t o t a j s t v e n o g I s u s a. Svetkovina je ipak bila uvedena. Ustanovio ju je Papa Urban IV. dekretom iz godine 1264.

Julijana nije doživjela konačne pobjede, jer je preminula 1258.

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 1.

★

Petak
»... QUOD TRACTATIS«

Slijepi ali i sveti prelat de Ségur napisao je u svojoj oporuci: »Na olovnoj kutiji, u koju će biti pohranjeno moje srce, neka se urežu ove riječi: Isuse, Bože moj, ja te ljubim i ja ti se klanjam svom dušom svojom u Presvetom Sakramentu.«

Moje ponašanje na oltaru.

I. V a n j š t i n a.

Da nisam prebrz? Jedan se svećenik hvalio, da ne treba za sv. Misu niti 20 časaka...

Držim li se savjesno rubrika?

Jesu li moje kretnje dostojne: osobito križanje, pokloni, klecanje?. Da li su mi ruke uvijek brižno sklopljene, umjereno raširene?...

Stojim li s poštovanjem, muževno?

Gledam li s oltara po crkvi ?...

II. N u t r i n a.

Kao i kad molim brevijar.

D i g n e: riječi izgovarati razgovjetno. Neka se i u riječima osjeća vjera i ljubav, a ne puki običaj.

A t t e n t e: više nego na izgovor treba paziti na sabranost. Koliko ih je, koji bi nakon sv. Mise znali reći, o čemu je govorila Poslanica, o čemu Evanđelje, koja se milost molila u molitvama?...

D e v o t e: vjernici dobro razlikuju svećenika, koji pobožno govori sv. Misu, od onoga, koji je služi samo da bude gotov. Pa i kad se ne bi tu radilo o dobrom primjeru, što ga moraš dati vjernicima, pomisli na Veličanstvo Božje. U sv. Misi Bogu govoriš: »Suscipe sancte Pater,« — »Suscipe, sancta Trinitas,« — »Placeat tibi, sancta Trinitas.«

Netko je nakon više godina ponovno prisustvovao sv. Misi jednog biskupa pa je rekao: »Ovaj biskup još uvijek govori svoju mladu Misu.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 2.

★

Subota
OVO ČINITE MENI NA USPOMENU...

I. Š t o j e m o j a M i s a?

Obnova Zadnje večere.

Vrhunac otkupiteljskog djela sačinjava žrtva Isusova na križu, prikazanje Isusovo bez pridržaja, žrtvovanje samoga života za slavu Božju i za spasenje svijeta.

Onaj isti Isus, koji je htio da na Zadnjoj večeri bude prisutan pod prilikama, prikazao je sutradan samoga sebe kao savršenu žrtvu. Onaj Isus, koga se za svake Mise dotiču ruke svećenikove, jest isti Isus, što se na Veliki petak o podne prikazao kao savršena žrtva, onaj isti Isus sa Zadnje večere.

II. S k a k v i m sam se d u h o m sjedinjivao dosada s ovim činom vanredne žrtve?

Kasno se dižem, pa kasno dolazim i u crkvu. Netko traži za ispovijed. Žurim se. A da li sam pozdravio svoga Gospodina? Možda. Tko zna...

Nisam sinoć spremio ni oltara ni sakristiju. Možda sam već od jučer izjutra ostavio sve u neredu?... I to biva iz dana u dan... Sada treba brzo sve to nekako srediti. A vjernici čekaju, ministranti se svađaju, druga su djeca u klupama nemirna, razgovor, smijeh...

Onda počima Misa. Za koga? Bog zna...

Samo naprijed! Na dnu oltara leti jedan redak psalma za drugim. Misnik ih guta kao i ministranti. Pa zašto da ih oni pobožnije izgovaraju nego svećenik?... I za čas gotov je pristup, svršen Kyrie...

Svećeniče Božji, l a g a n i j e! Tvoji će nasljednici reći, da za tvoga boravka u župi vjera nije ništa dobila uza sva tvoja društva, uza sve tvoje sjednice, uza svu tvoju nasmijanost, uza sve tvoje srdačno rukovanje...

N e g r a d i š, v e ć r u š i š...

Ja sam svećenik. I svećenik moram biti ponajprije u crkvi, na oltaru.

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 18.

★

2. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja MOJA MISA

Ima redovničkih zajednica, u kojima prema pravilu svaki svećenik treba da upotrijebi za sv. Misu pola sata.

Ja možda p r e v i š e b r z a m?

Pa kakav bi to bio važan posao, koji me goni? Ili mi je možda sveta Misa tako dosadna, da želim, da je što prije svršim?

Pa kad bi me i čekao ozbiljan posao, zar taj posao može biti veći od dužnosti moje, da Bogu svome iskažem dužno počitanje? Ima li posla nad ovim poslom? Ima li važnijeg posla od dužnosti da žrtvujem, da posvećujem?

»Kad bi se radilo o nečemu, što je za jednog svećenika teško i neugodno, ne bi smjelo drugo biti već to, što mora pustiti Isusa iz svojih ruku...« (Izabela Rivière)

Ah, a ja? Ja ga puštam bez ikakve muke... Pa kad ne bih barem sablažnjavao vjernike svojom brzinom...

»Šta je to bilo s vama, kad ste držali svetu Hostiju u rukama?« upitao je netko jedoga dana sv. župnika arskog: »Lice vam je bilo silno uzbuđeno.«

»Došla mi je na pamet čudna misao,« odgovorio je sveti župnik. »Govorio sam Gospodinu: kad bih znao, da ću biti tako nesretan pa te ne ću vidjeti kroz svu vječnost, ne bih te više pustio iz ruku, kad te već držim u njima.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 15.

★

Ponedjeljak
SACERDOS SUAE VICTIMAE

Principi. Jedini svećenik u svetoj Misi jest Gospodin naš Isus Krist, svećenik s vječnim svećeništvom, po prirodnom pravu svećenik, koji može da prikaže Ocu Žrtvu neizmjerne vrijednosti.

Isusu pridružuje se svećenik, urešen sakramentalnim svećeništvom, vidljivi zastupnik Isusa-Svećenika.

Isusu-Svećeniku pridružuju se vjernici sa svojim duhovnim svećeništvom, koje im je dano na krštenju, s kraljevskim svećeništvom, ali koje je istom u svome početku, pa će istom red, što ga prima svećenik, učiniti od ovoga privatnog svećeništva javno svećeništvo, od osobnoga svećeništva zajedničko svećeništvo.

Na čelu dakle vjernika, odmah iza Isusa Vječnog Svećenika stojim ja kao svećenik...

Zaključak. Ako je obični vjernik drugi Isus, što je onda istom svećenik? Ako već obični vjernik ima pravo da prikazuje žrtvu, što onda istom da se rekne o svećeniku, koji je po svetom redu postao javni, autentični predstavnik Isusov?

Ja sam jedno s Isusom posvuda, ali posebno na oltaru. Pa šta držim do ove istine? Šta znači sve ovo za me? Da to ne držim možda tek pukom formulom? Kako onda smijem izgovoriti riječi: »Ovo je tijelo moje«?

Jedno sam s Isusom po svojoj službi, kad prinosim svetu žrtvu. Nastojat ću, da budem jedno s njim i u praktičnom životu time, što ću se vježbati u krepostima Isusovim. Neću se zadovoljiti samo time, da igram ulogu Gospodina svoga, već ću svojski ići za tim da u svagdanjem životu postanem drugi Isus.

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 13.

Utorak
SVEĆENIK ŽRTVA SVOJE MISE

Principi. Za Pretvorbe Gospodin se naš potpuno žrtvuje, kao što se žrtvovao na Kalvariji. Svećenik, koji je jedno s Isusom (kao što je uostalom i svaki vjernik na svoj način jedno s Isusom) mora biti istih osjećaja, što ih ima Isus, kad se žrtvuje na oltaru.

Simbolizam oltarnog kamena: Isusa predstavlja oltarni kamen s ono pet križeva, a nas relikvija u tom kamenu.

Simbolizam one kapljice vode, što je ulivena u vino i koja za Pretvorbe postaje krv Isusova...

Praksa. Kakvi su moji osjećaji, kad idem na oltar? Želim li se i ja potpuno žrtvovati s Isusom, s onim Isusom, koji se u mojim rukama potpuno žrtvuje?...

Kao svećenik ja sam jedno s tim Isusom, koji žrtvuje, ali također jedno s Isusom, koji se žrtvuje. Zapamti napose ovo zadnje. Što osjećam sada u svojoj duši? Da li su moji osjećaji slični osjećajima Isusovim za Pretvorbe? Ako nisu slični, zar mogu onda biti pravi svećenik, onakav svećenik, kakav bih morao biti prema Isusovim željama, prava žrtva, koja sačinjava jedno s mojom Žrtvom?...

Neka pobožna duša, koja je dobro shvatila značenje svećenika i svete Mise piše:

»Slava je za Oca, što mu se neprestano prikazuje Sin njegov kao žrtva, a sa Sinom svi ljudi, koji su sjedinjeni sa žrtvom Isusovom. Svećenici su ruke Crkve, koje su uvijek podignute, da prinose i da žrtvuju. Cijela Crkva morala bi u jedinstvu s njima prikazivati i žrtvovati preko njihovih posvećenih ruku. Svojim dostojanstvom uzdiže se svećenik iznad svih ljudi. I tim više mora se on poniziti

pred Bogom, jer je ovdje samo njegova sjena. Čitavo biće svećenikovo mora se uništiti, da ustupi mjesto Isusu. Mora se uništiti poput hostije, koja je sačuvala od svoga bića samo prilike, dok je u biti iščezla da ustupi mjesto Isusu.«

Ista osoba piše nekom redovniku:

»Dopustite jednom bijednom stvorenju, da vam zaželi, da vaše srce bude iz dana u dan sve više srce žrtve, koju drže u rukama oni, što žrtvuju.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 4.

★

Srijeda PRIPRAVA ZA SVETU MISU

Kadkada se mora i ovo čuti: Čemu razmatranje za početak moga dana, kad imam svetu Misu, koja svojom vrijednošću neizrecivo nadmašuje razmatranje?

Nema sumnje, da je sv. Misa uzvišenija od razmatranja. Ali ovaj neisporedivi izvor božanskog života, umnažanje milosti i sjedinjenja s Bogom, izvrgavamo pogibelji, da ne urodi željenim plodovima svetosti upravo radi pomanjkanja našeg unutarnjeg života.

Presveta Žrtva sadržaje u sebi neizmjerno blago, ali treba ovo blago usvojiti. Kad bi nas sv. Misa preobražavala bez našeg sudjelovanja, kako bi se onda mogla rastumačiti činjenica, prema kojoj je tijekom stoljeća toliko svećenika vodilo više manje grješan život, život mlakosti, život, koji je bio sve prije nego svećenički, a ipak su i oni svaki dan služili sv. Misu?... Stoga je molitva kao priprava za sv. Misu prijeka potreba misnikova. »Tko će se usuditi da uzađe na goru Gospodinovu?«

Za svakoga, koji želi, da dođe do veze s Bogom, vrijede riječi: »Ante orationem prepara animam tuam.« Pa ako nam je nužna priprava za samu

molitvu, kud i kamo će biti nužnija, kad se radi o najsavršenijem bogoštovnom činu, o djelu, za kojega poklon Bogu i žrtva dolaze do svog vrhunca?

Bog se zaprijetio smrću velikom svećeniku, koji bi se usudio da stupi u Svetište nad svetinjama bez bogoštovnog svećeničkog ruha držeći se obrednih propisa.

Pomisli na Mojsija u času, kad se spremao, da se popne na goru Sinaj... Solve calceamentum, locus in quo stas, terra sancta est...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 6.

★

Četvrtak MOJA MISA

Sveta Misa sadržaje u sebi tri uzvišene tajne: tajnu Utjelovljenja, tajnu Otkupljenja, tajnu našeg sjedinjenja s Isusom.

Sveta Misa i Utjelovljenje. Za sv. Mise rađa se Sin Božji. Dolazi onamo, gdje ga časak prije nije bilo. Razumije se, da se ovdje ne radi o rođenju, kakvo je bilo u Betlehemu. Ali ako stavimo na stranu sve razlike, kolike sličnosti između jednog i drugog rađanja! I bih li mogao željeti ljepših osjećaja u duši za sv. Mise od onih, koje bih želio, da sam bio uz jaslice Isusove?

Misa i Otkupljenje. Isus nije samo prisutan na našem oltaru, već poprima ista čuvstva, što ih je kao žrtva imao na Kalvariji. Isus, koga držim u rukama, jest Isus s Golgote, Isus, koji na Veliki četvrtak uvečer počima svoju muku, Isus-Žrtva. Lijepo veli Bossuet: »Radi svete Mise imamo svaki dan Veliki petak.«

Šta bih mislio i kako bi mi drago bilo, da sam mogao biti na podnožju križa blizu Isusa, kad je umirao i kad se prikazivao Ocu za svijet!...

Misa i naše sjedinjenje s Isusom. Za sv. Mise ne žrtvuje se Isus sam. Po krštenju udostojao se da nas sjedini sa sobom, da za njegove žrtve budemo s njime, da budemo jedno s njime kao svećenici i kao žrtve u jedinstvu sa svom našom braćom.

Mislim li na to za sv. Mise...?

Zar ne moram reći, da još slabo shvaćam ovu tajnu?...

Lijepo je rekao P. Eudes:

»Sveta je Misa tako uzvišena tajna, te bi nam trebale tri vječnosti da je dostojno prikažemo: Jedna da se pripravimo, druga da je služimo, treća da se zahvalimo.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 11 (prvi dio).

★

Petak
PRESVETO SRCE ISUSOVO

Pobožnost prema presv. Srcu Isusovu primila je u 17. stoljeću samo svoj sadanji oblik. Međutim sama pobožnost seže do Utjelovljenja, do Zadnje večere, do sv. Ivana, do Križa i razvija se, kao što se razvija spoznaja dogme.

U 13. stoljeću prima sv. Gertruda izravnu objavu ove pobožnosti s njezinim glavnim potezima. Svetica je umrla 1292.

Godine 1645. sv. Ivan Eudes počinje sa svečanim štovanjem Srca Isusova na sastancima svoje Kongregacije. 1671. biskupi odobravaju ovu pobožnost i dopuštaju sv. Misu, koju Eudisti i danas služe.

U vrijeme objava, što ih je imala sv. Margareta Marija Alacoque, Klement X. potvrđuje (1674.) sa šest apostolskih brevea ovo štovanje Srca Isusova. Plod je to molba Kongregacije sv. Ivana Eudesa.

Godine 1671. sv. Margareta Alacoque stupa u samostan u Paray le Monialu, 1673. prima prvu veliku objavu, 1690. svetica završuje svoj život.

Poznajem li dobro objave, što nam ih je dalo Presveto Srce preko ove svetice?...

Razumijem li pravi smisao pobožnosti prema presv. Srcu Isusovu?

Riječ je postala tijelom, da povrati svijetu božanski život, što ga je Adam izgubio. Riječ je primila potpunu narav čovječju: uz ljudski razum i ljudsko srce. I ovo ljudsko srce nosit će u sebi istu ljubav, koju nosi u sebi Riječ. Ova dvostruka ljubav jest predmet (objekt) pobožnosti Srca Isusova.

Prvi predmet (objekt) ove pobožnosti jest čovječja ljubav, koja je simbolički naznačena Srcem.

Onda ljubav Riječi, ona vječna volja, koja traži naše spasenje. Prema tome predmet su ove pobožnosti obje ljubavi, koje se sjedinjuju u jednoj Osobi.

Pročitaj: Flp. 1, 12—13; 20—27.

★

Subota
SVETA MISA

Da se ovjekovječi žrtva, što ju je u bitci kod Verduna učinio Driant sa svojim lovcima, podignut je spomenik.

Gradu je prijetila pogibelj da bude zauzet; da dođu rezerve trebalo je 48 sati. Od Drianta se tražilo, da pod svaku cijenu izdrži dva dana. I on se junački držao. Nažalost na uzmaku bi ubijen. I kipar je podigao veliki križ od granita. Na dnu križa okupilo se mnoštvo malih križeva. To su križevi lovaca, koji su pali sa svojim vođom.

Zamislimo na mjesto ovoga spomenika od granita živu uzvišenu žrtvu, koja se neprestano opetuje. Predstavimo si Drianta i njegove vojnike, kako svaki dan prikazuju svoje živote kao žrtvu, da je svaki dan njihova života sličan onim dvama danima u šumi Caures: Zar ovaj spomenik ne bi nadvisivao sve spomenike iz mramora i granita?

Ono, što ne mogu da izvedu ljudi, koji su jednom umrli — ne mogu ponovno prikazati svoje žrtve — to može Isus. Žrtvu, koju je jednom prikazao može Isus ponavljati. On nije bio zadovoljan time, što je jednog dana u svjetskoj povijesti prikazao samoga sebe Ocu kao žrtvu za svijet, već je odlučio, da se žrtvuje u s v e d a n e, koji će slijediti iza onoga Velikog petka. I svaki će dan toliko put obnoviti tu žrtvu, kolikogod će se toga dana služiti sv. Misa. I svaki put Isus se žrtvuje s onim istim osjećajima, što ih je imao, kad se žrtvovao na Kalvariji. I svaki put Isus me poziva, da mali križ svoje žrtve sjedinim s velikim križem njegove žrtve. Dužnost mi je to, jer sam kršćanin. Još veća dužnost, jer sam svećenik.

Da li shvaćam ovako svoju Misu?...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 14.

3. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja NONAGINTA NOVEM

N o n a g i n t a n o v e m

Izgubljena drahma. Žena pušta sve, da nađe izgubljeni novac, koji se izgubio negdje u kući.

P a s t i r ostavlja vjerno stado, da pohiti za ovcom, koja se izgubila.

Uistinu je čudna aritmetika ovih parabola... Kakva je to drahma, koja vrijedi devet drugih? Kakva je to ovca, koja vrijedi devedeset i devet ovaca? Kakav je to razmetni sin, koji je ocu draži od vjernoga sina? Kakva se to vrlina krije u pokori, da samo jedan raskajani grješnik unosi toliko veselja u nebo, koliko ga donosi 99 pravednika, koji su ostali postojani?...

Pouzdanje je uistinu najveće čudo milosti Božje...

Sursum corda!

Pođimo za pouzdanjem. Pogledajmo, kako ono ide. Kako poskakuje od veselja. I ono je sigurno, da se ne će nikada umoriti.

Ne pita se, kamo nas ovo pouzdanje vodi. Sto puta povest će nas ono na isto mjesto na ovoj zemlji, gdje smo se prevarili... Nije glavno kod pouzdanja, da se dođe ovamo ili onamo, jer se tu obično krije varka, kakva taština zemaljska, već je glavno kod pouzdanja, da ono uvijek ide, da ide skromno u maloj procesiji običnih dana. U maloj procesiji, ako se gleda na ovaj svijet, ali u velikoj, ako se misli na vječno spasenje. Čudo pouzdanja sastoji se u tome, što ono u stare duše ulijeva mladenačku svježinu, u duše uzburkane unosi svijetlo... Ovo je najljepša tajna, koju posjeduje bašća ovoga svijeta. Ovo je tajna same milosti Božje...

Pročitaj: Mt. 18, 12; Lk. 15. 8.

★

Ponedjeljak POSLIJE SVETE MISE

Vrati se lagano u sakristiju i ne svlači grozničavo sa sebe svetog ruha. Nastoj, da budeš što sabraniji ono nekoliko časaka, što slijedi iza sv. Mise.

Šta bi rekao svojim vjernicima, koji bi se odmah nakon sv. Pričesti podali rastresenosti, prihvatili se svojih običnih poslova, počeli razgovore, pa makar oni bili dobri, korisni? Ja bih u tom vidio okrutan manjak uljudnosti.

A ja? Kakav primjer dajem vjernicima, ako se odmah nakon povratka u sakristiju bacim na svoje poslove, pa makar mi se oni činili i korisni?

Neka vjernici znadu, da to nije vrijeme, kad se može sa mnom govoriti, kad me se može pitati... Lijep primjer što ću ga dati vjernicima pobožnom zahvalom nakon svete Mise, mnogo će više koristiti, nego propovijedati o molitvi i doličnom ponašanju u crkvi. Nametat će mi se stotina razloga, da drukčije radim, ali moram biti uvjeren, da ti razlozi ništa ne vrijede. To su samo izlike. Kad bi kod mene bilo samo nešto dobre volje...

Poslušaj savjet sv. Terezije: »Ostanimo rado s Gospodinom, ne gubimo ovako dragocjena vremena nakon sv. Pričesti.«

Sv. Alfonso Liguori traži od svećenika pola sata zahvale. To ne će uvijek biti moguće. Ali kroz ono vrijeme, koje ću moći upotrijebiti za zahvalu, sjetit ću se djela, što sam ga eto dovršio. U kolikoj sam tajni bio dionikom! Kolikog čuda!... Neka govori duša sama od sebe, neka slijedi svoja čuvstva. A kad te saleti rastresenost, suhoća, posluži se prokušanom metodom. Idi od jedne rane Isusove do druge, moli lagano: Dušo Kristova...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 10.

★

Utorak
POSJETI PRESVETOG SAKRAMENTA

Istom nakon sv. Mise i molitve dolazi posao. Istom onda!

Nažalost ima jadnih svećenika, koji izvrću ovaj red. Brzo su gotovi sa sv. Misom, brzo ostavljaju molitvu, da polete na posao. Na kakav posao? Da započnu, da dovrše propovijed. I oni će stupiti hladni pred ravnodušno slušateljstvo, koje je dostojno propovjednika, slušateljstvo, koje ide samo za tim, da vidi, da li će se moći šta prigovoriti propovjedniku s govorničke strane. A i propovjednik ne ide za drugim već za tim, da mu se kao govorniku ne mogne prigovoriti.

Jadno je to! Smrt svećeničkog života!...

Da li u istinu ne zaboravljam, da se prije posla pomolim pred nogama svoga Spasitelja?

Da li je Gospodin moj često sam samcat u mojoj crkvi?

Čim sam rekao sv. Misu, nestaje me iz crkve. I dok me moja služba ne prisili, bilo to krštenje ili blagoslov ili šta drugo, da li će mi uopće i pomisao doći, da pođem k svome Učitelju? Trebalo bi mi više dobre volje. Morao bih češće ići Gospodinu u crkvu, ne stoga jer me prilike sile, već jer je on moj Učitelj i Spasitelj, i napokon jer ga ljubim...

Istina je, ja mu mogu i drugdje reći, da ga ljubim, ne mora to biti baš u crkvi, ali da li to i činim? Svećeniku mora biti uvijek drago boraviti u blizini oltara.

Ah, Isuse ne ćeš me brzo vidjeti!... Ja sam samo činovnik bogoslužja... U mojoj službi nema tankoćutne ljubavi, nježnosti. Više treba sažaljevati svećenika, nego Isusa, koji ostaje sam...

Popravi se! Neka tvoja ljubav poraste u žaru...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 17.

★

Srijeda MOJE PONAŠANJE U CRKVI

Prije svega d o s t o j a n s t v o puno vjere. Ovdje je On — Gospodin... Ako sam sâm, nije to razlog, da budem manje pažljiv, manje sabran, da se vladam s manje poštovanja.

Ako ima svijeta, jedan razlog više — d o b a r p r i m j e r, što ga moram dati. Ne će mi koristiti propovijedanje o Euharistiji, ako moji vjernici ne vide, da proživljujem, što propovijedam. Inače ću mlatiti praznu slamu.

Pazi, kako poklekuješ. Sjeti se propisa. Neka ne bude ništa automatično. Ali ne smiješ izgledati ni kao čovjek, koji je potpuno iscrpljen i za koga svaki pokret znači heroizam. Svaka tvoja kretnja neka bude molitva. Neka bude uistinu ono, radi čega se čini... Nikada ne govori u crkvi. To ti mora biti pravilo. Kad je potrebna iznimka, reći će ti razbor i ljubav. Svakako neka to bude vrlo, vrlo rijetko. Propovijedaj svojom šutnjom. Na taj način čut će te vjernici isto onako, kao što te čuju, kad govoriš s propovjedaonice.

Ne dopuštaj, da te tko pita u crkvi. Neka dođe u sakristiju. I tu budi vrlo kratak. Blizu si oltara, dobar primjer to traži. U svakoj župi ima »dobrih« dušica, koje će brojiti minute, što ih je župnik ili kapelan proveo u razgovoru s tom i tom osobom.

Dakle: v j e r a, s a b r a n o s t, š u t n j a... Ispitaj se i odluči...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 16.

★

Četvrtak UZORNA VJERA

Neku protestantkinju, koju je počela uznemirivati katolička vjera, ovako je razuvjerio njezin pastor:

»Želite li znati najbolji dokaz, da nije istinita katolička vjera u stvarnu prisutnost Isusovu u Oltarskom Sakramentu? Evo ga: Kad bi katolici uistinu primali Isusa u Pričesti, kako bi bilo moguće, da ostanu uvijek isti? Kako je moguće, da oni ne postanu čudesna bića? Pa jesu li preobraženi? Zar smo mi gori od njih?«

Žalosno je, što se ovo može spočitnuti našim vjernicima.

A što da se rekne o nama svećenicima? Što da reknu oni, koji znadu, da mi vjerujemo u moć svoga ređenja?

I zbilja: biti dionik tolike moći i tolikog dobročinstva, to jest dozivati Isusa na oltar, držati ga u svojim rukama, dijeliti ga drugima, pa ipak nastaviti ovaj život, kakav je moj sada, kolika je to nesavršenost! Ili kolika kukavština!

Možda ti vjera nije dosta živa? Ili tvoja velikodušnost nije dosta snažna? U svakom slučaju ne može ti se oprostiti!...

Spasitelju moj, ne daj, da u tvojoj blizini budem bez svetosti. Ne dopusti, da pripadam ovome svijetu, premda te svaki dan dozivam na oltar. Daj, da te dajem svojim ovcama s onom istom ljubavlju, s kojom ti samoga sebe daješ meni. Daj Isuse, da m o j ž i v o t pun odricanja i vjernosti bude živi d o k a z istine, d a s i p r i s u t a n u Presv. Sakramentu. Daj, da ljudi, kad me vide kao svećenika, budu prisiljeni priznati, da si ti u svetoj hostiji, koju držim u rukama...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 34.

★

Petak TRISTIS EST ANIMA MEA

Mnogo pati Presv. Srce Isusovo, što je tako m a l o s v e ć e n i k a s j e d i n j e n i h s n j i m. A oni, koji su najbolji među njima, previše su zaokupljeni poslo-

vima, previše trče. Kako ih je malo, koji žive sjedinjeni s Isusom, pred Isusom, koji ne mogu da reknu dosta Isusu, kako ga ljube.

Toliko ih propušta molitvu ili kao da molitva uopće za njih ne opstoji. Sveta Misa brzo se svršava, o kakvoj pobožnosti kod Mise ni govora. Samo da se rekne. Samo kretnje bez duše. Svećenik se žuri...

Zahvala je poslije sv. Mise nepoznata. Iščezava u vihoru. Uvijek se nalazi izgovor...

I tako ima sva sila svećenika, koji žive uz svoga Učitelja, ali se nikada ne znaju nahraniti Učiteljevim životom, Učiteljevom ljubavlju. Gospodin ih moli, da se zaustave za jedan čas, te napune svoje srce. Ali oni nemaju vremena. Ili bolje: oni bi imali vremena, ali nemaju nešto drugo, a to je kobno: nemaju teka.

Nikada jednoga časa, da crpe na izvorima. Uvijek u groznici, uvijek suhi, uvijek umorni, ali svojom krivnjom.

Nastoj, da zavoliš stanke Gospodnje. Svećeniče, neka ti tvoje klecalo bude tvoje sve!...

Možda nisi nikada na njemu?...

Pa ipak bi htio da dadeš Boga svijetu? Ali kako ćeš, kad si tako daleko od Boga?...

Ah, približi se Isusu! Ne lutaj dulje ovako! Ne zadovolji se time, da živiš pokraj Isusa, već živi od Isusa, živi u Isusu!

Moli, moli, moli!

★

Subota
VJERE NESTAJE

Sa svih strana čuje se tužba: Svijet ne mari za vjeru, indiferentizam se strašno širi, vjera ohlađuje. Svijet ne će više u crkvu... I za ovu žalosnu činjenicu iznosi se mnogo raznovrsnih razloga: školska pouka, progoni, neprijateljski stav upravnih organa, prljava štampa...

Ovi se razlozi ne smiju omalovažavati. Ali ne smije se zaboraviti ni najvažniji razlog. To je manjak moje vjere.

Sigurno je, ja još uvijek vjerujem. Ali kakva je jakost te moje vjere? Da li je to vjera, koja može bregove prenositi? Imam li barem toliko vjere, koliko zrno gorušično? Da li ljudi osjećaju, kako u mom apostolskom radu izbija živa, nesavladiva vjera?

Ja vjerujem, ali kao da ne vjerujem. Na meni se barem ne vidi pravi život vjere. I ja spadam među one, koji vjeruju u one istine, što ih propovijedaju, ali te su im istine nekako daleko, ne diraju im srca. Ako ne dolazi masa u crkvu, dolaze barem neki. Da li je masa živjela prema vjeri u Arsu, kad je tamo došao župnik Vianney?... Ako se ne odazivaju odrasli, obrati se na djecu, ako ne mare zdravi, imaš bolesnike, imaš umiruće... Kad bi oni, koji dolaze u doticaj s tobom, vidjeli, da si čovjek Božji, nema sumnje, da bi te i drugi počeli tražiti...

Vjera propada. Razlog je, što ti nemaš vjere: nemaš žive, duboke, osvajalačke vjere...

Bože, umnoži vjeru moju!...

Izmoli: Ps. 33.

4. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
VOJUJUĆA CRKVA

»Per totam noctem laborantes,« veli sv. Evanđelje. Češće se znadeš potužiti, kako je život težak, kako ti je apostolat neplodan, kako se teško duše

osvajaju. Koliko se muke traži od tebe, da sačuvaš u dobru ono nekoliko dobrih vjernika! Koliko muke, često uzalud, da privedeš nekoga iz ravnodušne mase do praktične vjere!

A sanjaš uvijek o lijepoj lovini. No uvijek ti se čini, da u onoj vodi, u koju bacaš mrežu, ništa ne živi, jer mreža uvijek izlazi prazna... Mnogi žive u varavom uvjerenju, da će jednog dana ratnička Crkva osvanuti kao slavna Crkva. Da će doći vrijeme, kad će svaki put izvući u mreži 153 velike ribe. Svaki dan čudesan ribolov...

Toga ne smiješ očekivati. Crkva je ratnička danas a bit će takva i sutra i preksutra. Bog to dopušta. I Bog ne traži toliko naš uspjeh, koliko naše p o u z d a n j e, p o ž r t v o v n o s t, l j u b a v.

Kad bi čovječanstvo postiglo svoju sreću na ovoj zemlji; kad se čovječanstvo ne bi više trebalo boriti, već kad bi slavlje slavilo na zemlji; kad se ne bi trebalo više ničega strašiti; kad se ne bi moglo više ništa niti dobiti ni izgubiti: čovječanstvo bi umrlo od dosade. Jer bi ljubav presušila na svom izvoru...

Veseli se, kad ti je p o s a o t e ž a k. U tom slučaju lakše ćeš zasvjedočiti Bogu, da ga l j u b i š.

Pročitaj: 2 Kor. 11, 16—30.

★

Ponedjeljak TROMOST

Odviše krivnje bacamo na svoje neprijatelje radi zala, koja padaju na nas. Šta su učinili katolici prije rata, da zaštite svoja katolička prava? Nema sumnje, da se mnogo radilo, odvažno se radilo. Ali ako se pogleda općenito, zapaža se žalosna tromost.

P. Berthe, auktor životopisa Garcije Morena piše:

»Uza se imamo Boga.

Uza se imamo istinu.

Naših je četrnaest stoljeća kršćanstva.

Imamo 90 biskupa i 50.000 svećenika, 40.000 propovjedaonica, da govorimo, imamo ispovijedaonica, da upućujemo, imamo oko 160.000 redovnika i redovnica, 5 sveučilišta, stotine kolegija, imamo konferencije sv. Vinka Paulskoga, imamo mnoštvo udruženja.

Još imamo možda desetinu muževa, koji primaju o Uskrsu sv. Pričest. Petinu onih, koji prisustvuju sv. Misi, četiri petine krštenih, koji se pričeste barem jedamput u životu. Imamo tri četvrtine žena.«

Jest. Pa uza sve to katolici su dopustili, da ih drugi zarobe.

Neka nas iskustvo pouči!

A koja je moja dužnost? Kao svećenik moram biti o š t r o v i d a n, o d l u č a n, s m i o n...

Pročitaj: 2. Kor. 11, 1—16.

★

Utorak APOSTOLAT ŠTAMPE

Biskup Ketteler usudio se napisati: »Onaj, koji se ne zanima za katoličku štampu, nema prava da se smatra sinom katoličke Crkve.«

I mene se kao svećenika tiče problem štampe.

Da li činim sve, što mogu, da se u mojoj župi što više p r o š i r i katoličko štivo? Što čitaju moji župljani? Kakvu korist ili kakvu štetu nosi im onaj naštampani papir, što ga drže u rukama? Gledam li otvorenim očima na ovo veliko pitanje?

Šta sam do sada učinio, da se proširi ili umnoži katolička dnevna štampa? Posjećujem svoje vjernike. Pa da li tom zgodom nastojim, kako bih ih

potaknuo, da se pretplate na koji katolički list? Da li se tom zgodom borim proti zlom, sumnjivom štivu?

Da li sam kušao otvoriti župsku knjižnicu, u kojoj ne bi bilo ništa, što naliči na smeće, već samo odabrano štivo i u katoličkom i u književnom pogledu? Pitam li u tome za savjet one, koji mi ga mogu dati? Možda ću moći još više naučiti. Tu i tamo naći će se i kod mene nešto slobodna vremena. Pa umjesto da to vrijeme potrošim u besposlice, zar ne bih mogao raditi i perom kao apostol?

Kad je svećenik Bethléem zamolio svećenike, da mu pomognu ostvariti pothvat — nakanio je izdavati poseban časopis, u kojem bi podvrgavao kritici razna djela — nije našao gotovo nikakva odziva. Iako nisam možda rođen, da budem vrstan pisac, valjda bih ipak mogao i u tom pogledu nešto koristiti?

Netko je rekao: »Kad bi sv. Pavao opet došao na svijet, postao bi novinar.« Pa zar ne bi i u ovom mogao barem donekle nasljedovati sv. Pavla? ...

Širi dobru štampu! ... Surađuj u dobroj štampi...

Pročitaj: 1. Tim. 4, 1—4; 12—16.

★

Srijeda
JAKA REVNOST

Apostolat traži neprestanu žrtvu. Pravi su apostoli rijetki, jer se od njih traži potpuno odricanje samoga sebe. Što treba žrtvovati za duše onome, koji hoće, da dobro služi dušama? Treba žrtvovati sve, apsolutno sve.

Nutarnje odricanje. Treba žrtvovati svoj ukus, treba žrtvovati mir i utjehu, što nosi sa sobom život molitve. Mnogo je lakše isticati se ili

u posve kontemplativnom životu ili u životu, koji pozna samo rad. Svećenik mora živjeti i jednim i drugim životom. Stoga se nailazi na teškoće. Dugo će se morati boriti, mučiti, da pod svaku cijenu nađe vremena i za molitvu. Pa i kad ostane vjeran svojoj odluci glede molitve, trebat će mu junaštva, da ostane miran i jak za vrijeme suše i rastresenosti.

Intelektualno odricanje. Često je svećeniku nemoguće, da dalje izobrazuje svoj um u ovom ili onom smjeru. Bit će mu teško kadkada i da ostane na željenoj visini. Šta da čini? Ako se radi uistinu o dobru duša, o pastoralnim dužnostima, valja se koristiti. Ako Bog hoće, ako ljubav traži, treba primiti i intelektualno (relativno) siromaštvo.

Valja se odricati počinka. Gledati često na svoje oči, kako se ruši zdravlje. Poput Gospodina treba ljubiti in finem...

Valja se odreći radosti srca, obitelji. Obitelj? Obitelj ostaje obitelj. To je sigurno. Ali duše moraju stupiti na prvo mjesto. Svim zahtjevima srca odgovori: »Meni valja biti u onome, što je Oca moga« (Lk. 2, 49). ili: »Tko je moja majka? Tko su moja braća i moje sestre?« (Mt. 13, 47). Ja ne poznajem više nikoga osim duša, koje mi je Gospodin povjerio.

Treba se odreći zadovoljstva, što ga nosi sa sobom sebeljublje. Svijet se ruga svećeniku. Ako ga ne prezire, barem se pričinja, da ga ne poznaje. U poslovima se često doživljavaju neuspjesi, susrećem se teškoće svake ruke. I poglavari te možda ne shvaćaju. Cijeli život ostaješ u sjeni...

Treba se odreći i radosti, što ih donosi apostolat. S Učiteljem treba i tako daleko poći. Kakav je uspjeh vidio Učitelj uza svu divnu revnost, kakvoj ne može biti premca? Gotovo nikakav! ... U božanskim stvarima ima nešto više,

nego što je uspjeh, a to je: podložiti se volji Božjoj i onda, kad Bog pripušta neuspjeh ili dopušta samo osrednji uspjeh...

Ustrpljivost! Križ ima svoja iznenađenja. Jedva dva mjeseca dijele Duhove od Velikog petka...

Pročitaj: 1. Tim. 1, 1—8.

★

Četvrtak
RAZBORITA REVNOST

»Omnia in mensura et numero et pondere disposuisti« (Sap. 11. 21).

Nemoguće je, da se tko svidi Bogu pa ni u najboljim stvarima, ako se ne drži razboritosti. Stoga ovaj čin, iako po sebi dobar, može biti prijekoran, ako nije u skladu s Božjom voljom gledom na nas. U svojoj revnosti pogledaj prije svega, da li ideš pravcem, što ti ga je označila Providnost. Samo tako, a ne drukčije, možeš biti siguran, da će ti Gospodin dati milost, snagu, svijetlo, da ćeš samoga njega naći.

Razborita revnost gospodarica je same sebe ponajprije glede o s o b a. Isus zna ograničiti svoju revnost. Poslan je ovcama Izraelovim. I on će se njima sav posvetiti.

Pa i među ovim ovcama bira ponajprije svoje apostole, onda one najbolesnije, najpotrebnije, siromahe, djecu. U uzvišenoj duši Isusovoj sve ima svoje mjesto, svoj savršeni red. — Ugledaj se!

Kakva je moja djelotvorna ljubav prema mojoj braći svećenicima? Molim li se za njih? Pomažem li ih? Mislim kadkada, kako bi ih svojim primjerom još bliže približio Gospodinu? Kako velik može biti apostolat jednog svećenika prema drugom!...

Onda pripazi na one, koji su n a j p o t r e b n i j i. I moralno i fizički najpotrebniji. Pazi na one, koji su najzapušteniji, koji najviše pate...

Mudrost je potrebna i kad se radi o b i r a n j u s r e d s t a v a. Primjer Učiteljev posebno će me ovdje potaći, a možda i zasramiti. Kojim se sredstvima Gospodin služio? Riječju, djelom, primjerom.

R i j e č j u. Ako se uzme sve u svemu, Isus je malo govorio. Šutio je 30 godina, govorio 3 godine. Pa i u ove 3 godine, koliko je bilo stanki, za kojih se šutjelo, za kojih se molilo! Njegove su riječi bile uvijek nadnaravne.

Isus je tražio samo dobro duša. Pa i kad je tijelu pomagao, isticao je, da to čini radi duše: »Idi i ne griješi više!« — Isusova je riječ bila božanska. »Nikada nije nitko govorio kao ovaj čovjek.«

Kakav je moj apostolat riječju? Smjeram li uvijek uglavnom na dušu? Da ju dohvatim, dignem?

I s u s o v a d j e l a. Gospodin je uvijek podložan volji Očevoj. Ne ide za tim, da sve učini, da sve organizira, da sve preokrene.

Neka mi to bude uzor. Razboritost, mudrost i u samim apostolskim osnovama.

I s u s o v p r i m j e r. Spasitelj je posvuda propovijedao ono, što je on bio. Kad su ga ljudi vidjeli, kako ide, kad su ga gledali onako sabrana, spokojna, kad su čuli, kako govori, već su osjećali, da ih je osvojio za se. I to je upravo ono sredstvo apostolata, koje si mnogo zanemario. Nauči od Gospodina pa i ti: »sve dobro čini«. Kad god ti se netko približi, neka osjeti i neka može s pravom reći: »Bog je ovdje.« — Ali nažalost...

Pročitaj: 1. Tim. 1, 18 do konca; 2.

★

Petak
PROSVIJETLJENA REVNOST

Svećenik ne smije biti neznalica, već dobro upućen u znanost.

»Ne živimo više u vremenima, kad su sluge Isusove mogli zaspati na mramornom

oltaru bez straha, da bi mogao tkogod za njihova sna dći te svetogrdnom rukom oskvrnuti svetohranište ili utrnuti svjetiljku u svetištu. Prošli su dani bezbrige i mira.«

Tako je umovao šesnaestgodišnji mladić, koji je poslije postao svećenik. I onda nastavlja: Kad današnji svećenik ne bi bio čovjek znanja, što bi bilo od svijeta? Toliki probrani umovi predaju se studiju, nastoje usavršiti ljudsku misao. Pa da svećenik ostane neznalica na očigled ovog velikog pokreta duhova? Ne, ne, to nije moguće.

Ne traži se od tebe osim iznimnih slučajeva, da postaneš specijalista. Ali se traži, da posjeduješ širu naobrazbu, uzvišeniju mudrost, da si dobro upućen. Ne traži se od tebe, da sve znaš, ali se traži, da poznaješ sve ono, što će ti koristiti u tvojoj službi: vjerska psihologija, duhovni život, povijest tvoga vremena, katolička sociologija...

Kako ćeš druge voditi, ako sam ne poznaješ puta?

Pročitaj: 1. Tim. 3.

★

Subota
GIPKA REVNOST

Jedna velika poteškoća tvoje svete službe sastoji se u tome, što ti valja vječno poslanstvo iznositi pred ljude tvoga vremena. Moraš se dakle služiti sredstvima i jezikom vremena, u kojem živiš. Evanđelje je vječno, samo što način, kako se ono propovijeda, mora odgovarati sadašnjici.

Nastoj, da se prilagodiš...

Jedan je svećenik sastavio ovu lijepu molitvicu:

»Umnoži, Gospodine, svećenike, ali te osobito molim, da nam dadeš svetih svećenika. Daj nam svetih svećenika, poslanika katoličke i vječne istine, koji će znati ovu istnu prikazati ljudima svoga vremena i svoga naroda. Svetih svećenika, za današnja vremena, starodrevnih svećenika u novim ljudima. Oni su, Gospodine, tvoji poslanici. Pa neka tvoja krjepost odsijeva s njih. I to neka bude prvi znak, da su tvoji svjedoci. Pomozi im, da ostvare u svome životu tajnu tvoje smrti, koje se svaki dan spominju u sv. Misi punoj čudesa. Neka iz te tajne crpe čežnju, da spase svoju braću, da spase čitav svijet. Ali da i uza svu ovu čežnju znadu poštivati slobodu duša, onu slobodu, koju je svijet počeo osjećati radi njihove riječi. Da svećenici razumiju jezik svoga vremena i da njime govore. Međutim neka paze, da ne bi smiješali s mnijenjima, koja su prolazna, koja umiru, neumrlu novost tvoga Evanđelja. Da u dugoj zimi duša ne izgubi nepokolebive nade u proljeće, koje će doći. Pa i pred onima, koji te progone, Gospodine, neka se sjete puta u Damask, neka ne zaborave na tajnu sutrašnjice tvoje Providnosti.«

Pročitaj: 1. Tim. 5.

5. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
BONUS ODOR

Ti si sličan mnogima, koji misle i kod tih misli ostaju ne doduše u teoriji, nego u praksi: da ono pola sata, što si ga proveo izjutra a možda i uvečer u blizini Srca Boga svoga, da se to vrijeme može relativno bolje upotrijebiti u tvojoj pastoralnoj službi. I svaki put, kad

si kleknuo pred noge Boga svoga, da mu se prikažeš u molitvi, salijeće te misao, da je to krađa vremena, što ga duguješ svome apostolatu, da to vrijeme ne koristi ni dušama ni Crkvi, i da tvoja biskupija traži od tebe, da se digneš i da odeš.

Budi uvjeren, da je to samo isprazna isprika. I neka ti ne bude milo, što ti kakva bilo isprika tješi savjest...

Ništa ne nosi toliko koristi dušama, koliko je nosi jedan stupanj, za koji se ljubav u tebi popela. I ništa nije tako prikladno, da tvoju ljubav povisi za jedan stupanj, kao što je to molitva. Topla molitva, velikodušna molitva, nije drugo već onaj miomiris, što ga je Magdalena prikazala Isusu. Evanđelje veli, da je ovaj miris napunio cijelu kuću.

Cijeli dan mirisat će mi od ovog mirisa molitve. Tko izjutra nakupi snage u blizini Srca Učiteljeva, cijeli će dan biti bolji svećenik. Ono pola sata molitve ulijeva u dušu svećenikovu nevjerojatan polet.

Ne moliš dosta. Stoga i ne širiš oko sebe miomirisa svetosti. Christi bonus odor. Zaboravljaš na ono, što je bitno: da dušu svoju izliješ pred nogama Učiteljevim. Isus te čeka. Ali tebe nema. Tako rijetko dolaziš. Možda nikada...

Stoga ni tvoj život nema značenja, nema miomirisa, prazan ti je, bezbojan, bez ukusa. U tvom životu, u životu čovjeka Božjega nema Boga...

O. Chaignon D. I. dobro je poznavao svećenike, davao im je bezbroj puta duhovne vježbe. I on je rekao: »Ti si po sv. redu svećenik. Ali dobar svećenik postat ćeš samo po molitvi.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 26.

Ponedjeljak DEUS IN ADJUTORIUM... Prema svjedočanstvu Kasijanovu opat Izak, koji je živio u vrijeme Otaca pustinje, uvelike je cijenio kao sredstvo za napredak u duhovnom životu običaj, da se u svim prilikama opetuje zaziv: »Deus in adjutorium meum intende, Domine, ad adjuvandum me festina!« Ovako ćemo se sjećati prisutnosti Božje, na lagan način svraćat ćemo misli svoje na Boga.

Privikni se, da prije svake hore dadeš ovom zazivu, koji moraš po dužnosti izgovoriti, potpuni njegov smisao. Daj riječima njihovu stvarnost. Neka ovaj zaziv bude prava molitva. On tako lijepo ističe i veličinu milosrdnog Boga i našu posvemašnju ovisnost o njegovoj pomoći.

U svim težim časovima neka ti bude običaj, da ovim zazivom zamoliš Gospodina za pomoć. Ovaj vapaj psalmistov vrlo je ganutljiv. Crkva ga je posebno posvetila time, što ga osim u oficiju upotrebljava i u toliko drugih prilika.

Pođi dalje. Ne moli Gospodina samo onda, kad ti gori pod nogama, kad ne možeš biti bez njegove pomoći. Uzdigni se iznad prosne molitve do molitve poklona. Možeš se poslužiti istim riječima, samo im malo promijeni značenje:

»Ne vodi me, Gospodine, k tebi samo moja potreba, već me vodi tvoja veličina. Ti znaš, kako sam bijedan. Ja sam ti o svojoj bijedi često govorio. Udijeli ovoj mojoj bijedi samo još neizmjerno veselje, što može klicati u čast tvoje neizmjernosti. Daj, da moja sićušnost pjeva u čast tebi, koji si sve... Deus!... Domine!...«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 29.

Utorak
BESPOSLIČENJE

Po svoj prilici imaš dvaput pa i deset puta više posla, nego što ga možeš izvršiti. Ali je moguće i to da imaš slobodna vremena.

Tvoji poslovi ne uzimaju svih tvojih sila. U tom slučaju čuvaj se, ne velim lijenosti, jer bi riječ bila preoštra, već pazi, da ne gubiš vremena, da se ne podaješ beskorisnim poslovima. Ima toliko ljudi, koji su zaposleni, ali svi ne »rade«, ako se riječ rad uzme u pravom značenju.

Usvoji u ovoj stvari riječi sv. Vinka Paulskoga: »Svećenik mora imati više posla, nego što ga može svladati. Jer čim se poda besposlici, navalit će na nj sve mane sa svih strana: napasti nečistoće i mnogo drugih...«

U današnje vrijeme većini svećenika prijeti opasnost sa strane prevelike zaposlenosti. Osobito vrijedi to za gradove. Čovjek je prenatrpan preko glave. Poslovi se množe. I svećenik lako nalazi izliku, da ostavi Boga. Na selima obično ne će biti toliko posla.

Upitaj se, da li ponajprije u tom pogledu činiš sve, što možeš. Daješ li dušama, koje su ti povjerene, sve ono, što one od tebe očekuju i čega one trebaju? Ako im daješ, onda razdijeli svoje vrijeme na molitvu i na rad. Uredi to tako, da nemaš vremena za besposličenje. Nitko nema ništa proti odmoru u pravo vrijeme. Ali ne smije biti nikada besposlice, jer tvoj stalež traži rad.

Odazovi se želji Božjoj, odazovi se glasu duša, odazovi se potrebi, da popuniš svoju izobrazbu. Radi! Radi!

Kard. Manning u svojoj knjizi »Vječno svećenstvo« završuje poglavlje o vrijednosti vremena primjedbom, da je svećenik, koji je doživio 70 godina, potrošio za spavanje 23 godine, dok je po

prilici 7 godina upotrijebio za sv. Misu i oficij. Kako će upotrijebiti ostalih 40 godina?« Dobro će biti za nas, odgovara kardinal, ako na svakom mjestu pomislimo, kao da čujemo riječi, što ih je Gospodin upravio svome proroku: »Quid hic agis Elia?« (III. Kralj. 19, 13). Pa još i ove riječi svaki čas preko dana: »Zar ne znate, da se moram baviti poslovima Oca svoga?«

Pročitaj: Lk. 2, 40—52.

★

Srijeda
U SAMOĆI

»Bilo mu je vrlo ugodno u sobi. Sam je govorio, da je tu obzorje između njegove duše i Boga bilo prostranije od čitavog svijeta. Njegova soba bila je neka vrst svetišta, gdje je vladao mir, red... Tu je on bio sa svojim Bogom, daleko od svjetske buke. Sjedio je za stolom i radio. Njegova duša, koja je po svojoj prirodi bila odana vjeri, napajala se tišinom, ljubavlju, dižući se bez poteškoće do punine božanskih radosti.« Tako je govorio o. Lacordaire o o. Chocarneu.

Ima svećenika, kojima se ne da nikada živjeti u samoći, kod kuće, pa previše lete van, a ima ih opet i takovih, koji ne izlaze ni onoliko, koliko bi trebalo, bilo da po prirodi vole sjediti u zapećku, bilo da su se tako zanijeli za intelektualni rad, te za drugo nemaju vremena. O biskupu Huetu govorio je svijet: »Kad ćemo napokon dobiti biskupa, koji je svršio svoje nauke?« Ili koji svećenik misli ovako: »Čemu posjećivati župljane, kad se i onako ne da ništa promijeniti?«

Budi gospodar samoga sebe, pa ne zanemari apostolskih posjeta usprkos svojih osjećaja, svoga ukusa. Naravski da ta hodanja moraju biti ili nužna ili korisna za dobro duša.

A oni bez sumnje mnogobrojniji, koji ne mogu nikada mirovati, uvijek su na putu, ne daju dosta vremena sabranosti, radu u sobi, duhovnom štivu, pisanju, ovi neka dobro razmisle o primjeru, što ga je naveo Lacordaire. Crkva, kancelarija, ulice i kuće u župi to su tri postaje, koje traže svećenika. I na svakoj od ovih postaja svećenik će uložiti toliko vremena, koliko traži dobro shvaćena dužnost duhovnog pastira.

Ispitaj se, da li p r e v i š e i l i p r e m a l o radiš u sobi. Brineš li se za vrijeme, koje ti je potrebno i korisno za samoću? Odluči, obnovi se!

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 39.

★

Četvrtak
METODA U RADU

»Da se dignem do viših duševnih visina, imam sve ono, što se za to zahtijeva: zdrav značaj, odgoj, okolinu, volju. Manjka mi samo još određenost, manjka mi m e t o d a u mome radu, koja bi imala uskladiti moja razna gledišta. Ovaj nedostatak dolazi od moralne slabokrvnosti, od fizičke lagodnosti, od toga, što ne utječem na svoju okolinu. Ipak moram doći do nečega, što je logično. Potrebno je, da mogu obraniti svaku od svojih temeljnih ideja i da te ideje ne budu moje samo radi instinkta ili radi odgoja, već moje iz uvjerenja. Moram postati moralni oslonac. Kod raspravljanja idi do kraja... Ne dopuštaj, da drugi razmišljaju mjesto tebe.«

To je odluka jedne duše. Zar ne bih morao i ja tako govoriti? I s kakvim još posebnim a fortiori!

Nemam više tolikog uspjeha. Radi čega? Možda ne znam organizirati, ne znam s r e d i t i svog

posla. Sve je poremećeno, isprevrtano. Ono, što nije bitno, čini se, kao da je najnužnije, samo ako godi. Ovisi o mojoj sklonosti. Posljedice zlokobne i za volju i za um. Sve ono, što činim, neka bude moje. Nije dosta gutati, već valja i probavljati. Kako? Razmišljanjem. Stvori svoj vlastiti sud o idejama, o događajima, o osobama. Ne idi oborene glave za stadom. Moraš znati, zašto misliš i zašto govoriš ono, što misliš.

Onda neka bude sve dobro učinjeno. Rekla je sv. Sofija Barat: »Sve ono, što je vrijedno, da se uradi, neka se d o b r o u r a d i!«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 42

★

Petak
NEKOLIKO SAVJETA

Mladi svećenici moraju se bojati gubitka vremena, kao podnevnog đavola. Oni svećenici, kojima dužnosti ne ispunjavaju sve vrijeme, ili koji su barem u stalno vrijeme dosta slobodni, morali bi imati kakav posao, u koji bi ulagali vrijeme, što ga inače gube. Trebao bi im kakav s t u d i j, kakva k n j i g a, kakav t e o l o š k i t r a k t a t. Ili još bolje, n e k a p i š u. To će ih prisiliti na studij, dat će određenost misli, pribavit će im lakoću u govoru, bit će velik dobitak za njihovu budućnost.

Naravno da to ne će vrijediti za svakoga. Međutim evo nešto, čime će se svatko moći okoristiti. Sv. Toma Akvinac piše Ivanu Pipernu: »Pitao si me, predragi brate u Kristu Ivane, što ti valja učiti, da dođeš do blaga znanosti. Evo ti u tu svrhu nekoliko savjeta:

»Nastoj ući u more malim potocima. Ne na jedamput. To je najlakši način, da se dođe do onoga, što je najteže.

Želim, da budeš spor u govoru, da se ne žuriš onamo, gdje se govori.

Bez prestanka razmišljaj.

Neka ti bude mila tvoja soba.

Ne brini se za ono, što drugi čine.

Čuvaj se beskorisnih koraka.

Ne gledaj na onoga, koji govori, već sve ono dobro, što čuješ povjeri svome pamćenju.

Nastoj da sve ono, što čitaš ili čuješ, također i razumiješ.

Gledaj, da u svim sumnjama dođeš do jasnog riješenja.

Nastoj, da u biblioteci svoga duha sačuvaš sve, što možeš, onako kako se čuva napunjena posuda.«

Na podnožju križa crpao je sv. Toma svoja najbolja nadahnuća. Ugledaj se u njega. Poput njega nastoj i ti sva svoja djela činiti što čišćom nakanom. Sveca je pitao Gospodin: »Kakvu nagradu tražiš, Toma, za sve ono, što si uradio?« — »Ne tražim ništa drugo, osim tebe, Gospodine!«

Izmoli: Ps. 16.

★

Subota
OZBILJNO BOGOSLOVLJE

Tvoje bogoslovlje mora biti ozbiljno, to jest moraš bistro dijeliti d o g m e, koje su sadržane u Evanđelju, u Tradiciji, u nauci nepogrješivog Učiteljstva od raznih m n i j e n j a, što ih zastupaju škole ili teolozi. Moraš dijeliti autentične definicije od pokušaja, da se te definicije istumače pomoću filozofske nauke, o kojoj se može raspravljati ili o kojoj se raspravlja. Tvoje će bogoslovlje biti ozbiljno, ako ga ne poznaješ samo u odjelitim stavkama, već ako si otkrio moć i sjaj njegove sinteze. Da dođeš do uzvišenih ljepota svoga bogoslovlja, pomozi se najboljim auktorima.

Tvoje bogoslovlje mora biti ž i v o. Mnogo je onih, koji su ostavili bogosloviju i sačuvali svoja bogoslovna skripta, ali kao kakav herbarij, u kojem se nalazi stisnuto mrtvo cvijeće, koje je izgubilo boju i miris. Ti sačuvani spisi ne pomažu takvom svršenom bogoslovu ni u osobnoj pobožnosti ni u propovijedanju ni u vođenju duša.

Toliko je svećenika, koji ne shvaćaju svetih tajna, ne misle na njih, ne poznaju ih. Žive usred svetinja, u neprestanom su doticaju sa nadnaravnim silama, s oltarom, s ispovjedaonicom, s propovjedaonicom, a da na sve to dovoljno ne paze, ne koriste se gledom na svoju dušu. Ovamo spadaju i svećenici, koji su inače općenito i vjerni i pobožni, ali koji se zadovoljavaju s onim, što je prijeko potrebno: koji ne traže ništa, koji misle, da se ne može ništa ni tražiti, što ide izvan dužnosti. Nastoj, da budeš pravi svećenik, koji shvaća svoje zvanje, koji zna, što znači biti oruđe u djelovanju Božjem; koji razumije, što znači svaki dan biti u najtjesnijim vezama s najvećim tajnama...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 43.

6. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
DOBROTA BOŽJA

Kršćanski puk zna, da je dobrota posebna i b i t n a o z n a k a B o ž j a. Deus caritas est. Stoga puk ne zove Svevišnjega jednostavno Bogom već dobrim Bogom. Da li ti je dovoljno poznata neizmjerna dobrota Božja? Dakako, kad sve ide prema tvojim željicama. Ali kad udare kušnje? Zašto ih ne bismo držali dokazom milosrđa Božjega? Bog hoće, da te po njima digne više...

Da bolje shvatimo dobrotu Svevišnjega, utjelovila se je Riječ. Poslala ju je Očeva dobrota.

Današnje Evanđelje »Misereor super turbam« pokazuje nam Sina Božjega u ganutljivom činu sućutne dobrote. Svijet je išao za Isusom, slušao je njegovu nauku ne brinući se za jelo i pilo. Zanimao se samo za riječi dobrog Učitelja. Isus će nešto učiniti, što nadvisuje blage i milosrdne riječi. Pogled na ovaj dobri narod potakao ga je, da izvede jedno od najljepših svojih čudesa. S pet kruhova i s tri ribe nahranio je veliko mnoštvo, više od pet tisuća osoba. I još je toliko ostalo, da su se napunile čitave košare.

Evo našega Spasitelja, evo dobrog Učitelja, evo dobrote Božje. Oživi svoju vjeru, da oko sebe širiš zrake dobrote dobroga Boga.

★

Ponedjeljak
ISUS SREDIŠTE SVEGA

Kad je O. Leonce de Grandmaison D. I., koji je dugo vremena upravljao revijom »Les Etudes« i napisao prekrasno djelo o Gospodinu našem Isusu Kristu, polazio na filozofiju, čestitao mu je njegov dragi učitelj o. Longhaye, što je odlučio da posveti sve svoje sile, sav svoj rad samo osobi Gospodina Isusa.

»Ljubite Gospodina Isusa«, pisao mu je o. Longhaye, »ljubite ga do zadnjega daha nastojeći, da se svaki dan sve više oduševljavate za njegovu božansku osobu. Proučavajte, istražujte, pa ono neiscrpivo blago, što ćete ga otkriti u Isusu, uzimajte za se i dijelite drugima. Gledajte Isusa bez prestanka, gledajte ga tako dugo, dok ga do u dno duše ne upoznate. Ili još bolje: gledajte ga sve dotle, dok vas posve ne nestane u njemu. Neka Isus bude uvijek, svaki dan, sve više i više središte Vaših misli, glavna sadržina Vaše spoznaje, praktični cilj svega Vašeg učenja. Neka Isus bude jedini objekat, glavni sadržaj, pobjedonosno oružje u Vašem apostolatu... Bili Vaši poslovi skromni ili se isticali, nastojte svakako, da u svom radu budete poznat kao čovjek, koji je pun Gospodina našega Isusa Krista; kao čovjek, koji svakom prilikom, kad god se pruži zgoda, govori o Isusu, i to iz punine srca.«

Kako je lijep naputak: razmišljaj o Isusu, nastoj upoznati Isusa, ljubi Isusa i tvoja ljubav neka neprestano raste! I kad si svoju dušu napunio žarom ljubavi prema Isusu, zapali ovim žarom i druge duše!

Pročitaj: Gal. 1, 1—13.

★

Utorak
EVANĐELJE

Jedan je svjetovnjak napisao: »Evanđelje! Kako mi je ugodno pri duši, kad ga čitam. Kako me tješi u najvećim duševnim bolima. Toliko sam puta osjetio, da je za me najnajveća pokora, što ne mogu posvetiti čitanju Evanđelja sve svoje vrijeme.«

Da li bi ti kao svećenik mogao ovako što pisati?...

Nekada je bio običaj u nekim crkvama, da se na jednoj i drugoj strani oltara nalazio po jedan tabernakul. U jednom se čuvao ciborij, u drugom evanđelistar. Isto štovanje iskazivalo se riječi Isusovoj kao i tijelu Isusovu.

Da li je štovanje, što ga ti iskazuješ Evanđelju, slično ovom štovanju? Cijeniš li Učiteljeve riječi onako, kaošto štuješ tijelo Učiteljevo?

Nema sumnje, da štuješ presv. Hostiju, da joj se klanjaš. Kako je sa štovanjem, što ga duguješ božanskim riječima, koje ti govore o intimnim mislima, o bitnim djelima tvoga božanskog Učitelja?

Čitaš li svaki dan barem nešto iz Evanđelja? Da li barem onda, kad ti valja govoriti o kojoj evanđeoskoj zgodi, da li barem onda uzimaš stvar ozbiljno, ozbiljno je proučavaš?

Običaješ li služiti se Evanđeljem, kad razmatraš, kad propovijedaš?

U društvima se traži gdjegdje, da se na početku sastanka pročita nešto iz Evanđelja. Pripravi to mjesto dobro, živo ga rastumači, idi u dubinu, govori tako, da osvojiš.

Kad poučaješ djecu u kršćanskom nauku, navodi što više evanđeoskih zgoda.

Tko želi ljubiti, taj mora poznavati. Tko želi poznavati, taj mora ljubiti...

Pročitaj: Gal. 2, 2—11.

★

Srijeda SAVREMENOST EVANĐELJA (I)

Brani se od racionalizma, koji te okružuje i koji govori: »Evanđelje je zastarjelo! Ono je bilo dobro za svijet nekoć. Savršeno za prijašnja pokoljenja. Ali za nas ono je izgubilo svoje značenje.«

Strašno ludovanje. Protivno je istina: Formula života, koju je Isus donio svijetu, vječno je mlada. Uvijek će vrijediti riječi Isusove: »Budite čisti! Ljubite se među sobom! Bogu služite! Vi ste veliki. U vama se krije sjaj božanski. Nastojte upoznat svoju veličinu...«

Sve propada. Vrijeme sve izjeda, nikome ne prašta. Ostaje samo ono, što je vječno. Ono je označeno znakom nepropadljivosti, ono može na

svaku dob, koja dolazi, udariti svoj biljeg. I taj će biljeg koristiti, jer krije u sebi tajnu plodnosti. Što se više odmičemo od evanđeoskih vremena, to Evanđelje na nevidljiv način jače prožima svijet. Pa i ona nauka, koja niječe Evanđelje, koja udara na nj, krije često na svom dnu nešto od evanđeoske biti, krije više, nego što bi se to u prvi mah moglo misliti.

Dva primjera. Zar se na dnu internacionalnih nastojanja pa i onih protuvjerskih, ne otkriva potreba bratstva, koje je izraženo evanđeoskim riječima: »Ljubite se među sobom?« Ali je ovo bratstvo u tim internacionalama strašno iznakaženo, iskrivljeno. Zar se i na dnu komunizma ne kriju riječi: »Ono, što učinite jednom od najmanje moje braće...?«, samo što su i ove riječi iznakažene. Rijetko će se dogoditi, da će biti mišljenja, koja se na oko posve protive Evanđelju, a da i u njima ne bude kojeg evanđeoskog zrnca. Malo Isusa ima i u onima, koji najviše na Isusa napadaju. Otkako se Evanđelje pojavilo na svijetu, teško da šta ostane bez njegova biljega.

Ah, kad evanđeoski ljudi ne bi dopuštali drugima, da im kvare blago, već bi sami bili tako vješti, da i u najzabitnijim skrovištima otkriju i najsitnija zrnca toga zlata!...

Pročitaj: Jak. 1, 21...

★

Četvrtak SAVREMENOST EVANĐELJA (II)

Reklo se: »Čudno je, što kršćani nisu napredniji, i to u teoriji još više nego u praksi.«

Mi posjedujemo tajnu budućnosti. Krist jučer. Krist danas. Krist sutra.

Vjeruješ li u to?

»Nebo će i zemlja proći, a riječi moje ne će proći.« Pristaješ li uz te riječi? Vjeruješ li, svom dušom u evanđeosku plodnost? Vjeruješ li, da će Evanđelje baciti i u buduća vremena sjeme, koje im je potrebno.

Uvjeren sam, da je Evanđelje lijepo, kad se gleda unatrag. Ali kako gledam na nj, kad je pitanje o svemu onome, što će doći? Priznajem li, da Evanđelje može voditi i novi svijet? Kako je ono snažno djelovalo u svojim počecima! Ali ono je i za sva ostala vremena kvasac. Vjerujem li u to? Da li je ta vjera uhvatila duboko korijenje u meni?

Bori se proti razočaranju, koje je čovjeku prirođeno, kad poodmiče u dobi, posebno kad se bliži već koncu. Sperabamus. Nadali smo se. Ah, u svojim mlađim svećeničkim godinama čvrsto sam vjerovao u kvasac, koji mi je stavljen u ruke. Međutim sam mnogo toga vidio, pa kao da ne vjerujem kao prije. Već sam ostario ili se barem pričinjam starcem, pa zaključujem, da Evanđelje nije više mlado i da je izgubilo svoju vječnu snagu obnove.

Veni Sancte Spiritus... Et renovabis faciem terrae.

Danas, sutra, iza stotinu, iza dvije tisuće godina!...

Pročitaj: 2. Petr. 1, 16 do konca.

★

Petak
UVIJEK SVJEŽ

Čovjeka zna spopasti žalost, kad vidi, da popušta u revnosti tim jače, što se više udaljuje od dana svoga ređenja; kad opaža, da ne ostaje uvijek na onim visinama, o kojima je na početku sanjao; kad osjeća, da je svaki dan nekako tromiji. Svagdanji život

oduzima sjaj i svježinu cvijeću, što se bilo rascvalo u prvim danima svećeništva. I svećenik se počne čuditi, kako je na jedamput postao čovjek sa svojim slaboćama, sa svojim svagdanjim bijedama. A onda eto žalosti, što uzlazi na oltar s ovim starim bremenom, kojega se često ne može riješiti ni uz najbolje odluke.

Ova je žalost dobar znak. Dokaz je to, da se svećenik nije posve zapustio. Vidi svoje manjke, ali on nije s njima zadovoljan, već naprotiv želi, da dođe do one prve velikodušnosti.

Istina je, ne vraća se više ona svježina osjećaja, koja je karakterizirala početke; ne vraćaju se početna karizmata; ne vraća se radost proljetnog drveta, što pupa. Ali jedno može i mora da naraste, a to je: ozbiljna volja da posvetim samoga sebe; da po vjeri i molitvi dođem do jače spoznaje, veličine i odgovornosti moga svećeništva; da dođem do dublje ljubavi prema svojim dužnostima, iako ne ću možda osjećati žara te ljubavi. Vrijeme dozrijevanja plodova važnije je od vremena cvjetanja. Ne gubi se u tugaljivosti! Živi danas tako, da današnjem danu dadeš sve ono, što mu moraš dati.

Pročitaj: 1. Tim. 4, 6...

★

Subota
LJUBAV ZA LJUBAV

Pripovijeda se o Mozartu, da je u djetinjstvu često pitao one, koji su se za nj zanimali: »A da li me ljubite? Da li me iskreno volite?«

Naivno, ali ganutljivo pitanje malog Mozarta.

Zar možeš ostati hladan, kad čuješ slično pitanje, koje ti dolazi iz usta utjelovljene Riječi?

»Petre, ljubiš li me? Svećeniče moj, komu sam već toliko dobročinstava iskazao, i još sam ti ih pri-

pravio, da li me ljubiš, da li me uistinu ljubiš? Mogu li sa sigurnošću računati na tvoju ljubav? Da li me ljubiš svim srcem ?« . . .

»Onaj, koji je sama ljubav«, napisao je netko, »zaslužuje da bude ljubljen. Najveća žalost Ljubavi, žalost, koju je Isus osjećao na Kalvariji, bila je u tome, što ljudi neće da ga ljube. I to je bila najveća bol za našega Otkupitelja«.

Kad ćeš se već jedamput odlučiti, ne velim da uzvratiš Isusu onoliko ljubavi, kolika je bila njegova ljubav prema tebi, jer je to nemoguće, već da ovom božanskom Prosjaku, koji moli od tebe ljubavi, dadeš cijelo svoje srce? Taj tvoj dar ne vrijedi mnogo, ali Isus ga traži; Isus govori, da jedino za tim darom čezne. Želi da ga ljube bijedna ljudska bića; da ga ljubiš posebno ti kao njegov svećenik.

Nakon čudesnog ribolova Isus je izričito tražio od Petra izjavu, da ga ljubi. Ali ovo je pitanje sadržano u nekom smislu u svakom prizoru, u svakom retku Evanđelja. Kadgod se Gospodin udostojao, da se ukaže izabranim dušama, mal ne svaki put pitao ih je: »Da li me barem ti ljubiš ?« Tako je pitao sv. Tereziju, sv. Margaretu Alacoque, sv. Angelu da Foligno, sv. Franju Asiskog, sv. Ignacija de Loyola. . .

Isuse ljubim te!. . .

Pročitaj: Iv. 21, 15—18.

7. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja VESTIMENTIS OVIUM

»Čuvajte se lažnih proroka, koji dolaze k Vama u ovčijem ruhu, a iznutra su grabežljivi vuci.«

To je slika svećenika, koji postaje izdajicom svoga poslanja; koji se i ondje, gdje bi morao biti zamjenik Božji i vođa, služi onim, što je u povjerljivosti pri svetoj službi čuo, da dovede duše do propasti.

Poznato mi je prema cenzurama, u koje takav nesretnik upada, koliko Crkva zazire od ovoga grijeha. Jer ovaj grijeh pokazuje užasnu pokvarenost. Za duše je to jedna od najopasnijih zamka, jedna od najodurnijih laži.

Istina je, svećenik poznaje kanonsko pravo, pa će stvar tako urediti, da izmakne cenzuri, koja je za taj slučaj predviđena. Međutim time on svoj zločin ne umanjuje, već ga povećaje.

Bijednoga li pastira, koji zlorabi svoju punomoć, svoju službu. . .

Jednoga dana pokazao je Bog sv. Katarini Sienskoj nekoliko zločina ove vrste, koji su se počinili u Crkvi Božjoj. Evo mjesta iz svetičinih Dialoga: »Neke je tako opsjeo sotona, te oni ne samo što pogrđuju sakramente, što ne poštivaju časti, koju sam im udijelio, već se služe samim sakramentima, da zadovolje svoje nečiste misli, svoje grješne želje. Tako oni na ovaj i na druge odvratne načine muče bijedne ovce, kojima bi morali hraniti i dušu i tijelo. Ne ću da ti o tom više govorim, da te još jače ne ražalostim. Sama si vidjela bijedne ovce, kako hodaju kao lude i izvan sebe, jer osjećaju, da ove utjelovljene sotone čine nasilje njihovoj volji; da ih vuku, da čine ono, što ne bi htjele. . .

Nema koristi da ti dozivam u pamet sve te i slične nesreće. Sama znaš, gdje je tome uzrok: u nečistom i griješnom životu«.

Pročitaj: Današnje Evanđelje.

★

Ponedjeljak
ISUS - MOJ GOSPODAR

Nitko nema toliko prava, da bude gospodar, koliko ga ima Isus. I za me je vrlo korisno, da ga gledam s toga vidika, jer i svećenici su gospodari, kao što su i pastiri. Isus ističe svoje pravo gospodara: »Ne zovite se »Rabi«, jer ja sam vaš učitelj« (Mt. 23, 8). Kao gospodar Isus zapovijeda. Često govori učenicima: »Idite onamo, ali ne idite tamo... Propovijedajte, liječite, uskrisujte mrtve ..., izgonite đavle... Ne posjedujte ni zlata ni srebra«. To znači zapovijedati. Nikad se čovjek nije pokazao tako naravno i tako potpuno gospodarom kao Isus. Njegova dobrota, koja često zna poći do nježnosti, nenatkriljiva je. Ali oni, koji su u njegovoj blizini, osjećaju i neosporivo osvjedočenje o onome, što je on, što može. Pa stoga Isus nastupa kao gospodar u govorima i u radu. Smion je i jak do skrajnosti.

Isus zna i ukoriti: »Zar ne znate ni ovo?... Zar ni toga ne razumijete?« — »Zar ste i vi bez razuma?« — »Odlazi, sotono, jer ti si mi na sablazan«, ozbiljno je rekao Petru.

Društvo mora imati gospodara. Katoličko svećenstvo može mu ga dati. Ali je potrebno, da svećenik posjeduje svojstva gospodara, to jest da osvaja svojom krjepošću, svojim znanjem, svojom voljom, svojom divnom neovisnošću o nijednoj stranci, o nijednoj sklonosti. On mora pripadati samo svojoj dužnosti i Učitelju, kojemu služi. Lako je govoriti, lako koriti, ali je teško postići, da te slu-

šaju. Uspjet će samo onaj gospodar, koji zna, koji hoće, koji može, koji ljubi, koji prednjači primjerom. On smije sve reći, sve zahtijevati, na sve se odvažiti. »Mnoštvo se divilo njegovoj nauci, jer je učio kao onaj, koji ima vlast.«

Praktična primjena: neka se ne daju na laku ruku dispenze od rada nedjeljom, od posta i nemrsa, od nedjeljne sv. Mise. I onda, kada treba dati dispenzu, treba potsjetiti na zapovijed.

Pročitaj: Mt. 15, 17; Mt. 7, 28—29; Lk. 4, 32...

★

Utorak
ISUS TRAŽI PREVIŠE!

Možda zamišljaš Isusa kao stroga gospodara, komu je uvijek čelo namršteno, koji se ne može nasmiješiti, kad te vidi, jer zna, kakav si slabić, kako si lakomišljen, neuredan, bijedan...

Isus mnogo traži, zar ne? On se zadovoljava samo savršenošću. Pa zar će je naći kod mene?...

— Drugo je nauka Učiteljeva, drugo je osoba Učiteljeva.

Kad božanski Otkupitelj govori svijetu, kad govori svima bez razlike, uvijek traži srčanost, žar u dobru, vjernost. Pa zar bi mogao drukčije postupati, a da mu se ne predbaci, kako nije donio svijetu drugo već nekakav isprani moral; da je donio nauku, koju bi mogla bilo koja filozofija pronaći? Isus traži mnogo. Isus traži sve. Isus traži, da budemo savršeni, kao što je savršen Otac.

No evo Isusa pred konkretnim bijedama. Na njegovu licu ne vidi se ništa, što bi odavalo, da on mnogo traži, da je strog u svojim zahtjevima. Isus je pun sućuti, razumije bijedu, pun je neizrecivog praštanja.

»Idi, cariniče, oprošteni su ti grijesi...«

»...Dragi moji apostoli, ja sam zaboravio na onu večer, kad ste me ostavili sama... Zaboravio sam, Petre, da si me se odrekao...«

Treba biti čist... »Tebi je, Magdaleno, ljubav oprala grijehe...«

To je eto naš Isus...

Pročitaj: Iv. 18, 15—27.

★

Srijeda
DOBAR JE ISUS

Kad je Isus tako dobar, kad tako prašta, ja ću se tim okoristiti. On samo izdaleka izgleda da je strog, samo prema riječima, ali stvarno Isus sve oprašta...

Što da zaključim iz tog? Možda to, da Isus ne zna, što hoće i da ga u fantaziji valja sažaljivati?

Ne budi gori stoga, što je Isus dobar. Priznaj njegovu beskrajnu dobrotu, njegovo odgađanje, njegov smiješak, njegovo praštanje. Ali ne sili Isusa na strogost.

Ako ga ti kao svećenik njegov, što ga je on toliko ljubio, izdaš, ako se pokažeš prema njemu bez osjećaja, možda i opak, zar se smiješ nadati, da će ti se bez prestanka pokazivati milosrdnim. Ima jedan vrlo opasan grijeh, a zove se preuzetnost. Čuvaj se toga! Nema sumnje Isus će oprostiti 77 puta. Ali ako si zlorabio njegova praštanja, pa si došao dotle, da bi ti valjalo oprostiti 78. put, zar se ne bi moglo dogoditi, da ti se ne oprosti? Ne stoga, što ne bi imao dovoljno milosti, već stoga, što bi se mogao oglušiti toj milosti, koja bi za te bila zadnja. Osjećaš toliko sklonosti, da ne poslušaš nadahnuća Božja. Zar možeš ikada biti siguran? Samo još jedamput... A tko će znati, da taj još jedamput ne će biti zadnji put?...

— Očuvaj me, Gospodine, od zlorabe tvoje milosti...

Pročitaj: Mk. 11, 15—19.

★

Četvrtak
SVETO PISMO

Nada sve mora mi biti drag Novi Zavjet: Evanđelje i Poslanice. Ništa mi tu ne smije biti nepoznato. Nastojat ću, da imam po mogućnosti kakav priručnik, komentar za Evanđelja. Na pr. Verbum salutis. I za Poslanice.

Ali ne ću zanemariti ni Starog Zavjeta. Osobito Psalme i Proroke. Tijekom svoga života našao je kardinal Perraud toliko vremena, da je cijelo Sveto Pismo pročitao 72 puta. Olier, utemeljitelj sjemeništa sv. Sulpicia, dao je napraviti tabernakul s dva odjela u koji je pohranio i Sveto Pismo. Na dnu je napisao: »Par cultus et honor utrisque.« S jedne strane Ciborij, s druge sveta Knjiga. Za Ciborij i za Knjigu ista čast isto štovanje.

»Dvije su mi stvari veoma potrebne, bez kojih ne bih mogao izdržati u svom jadnom životu,« veli Nasljeduj Krista (IV., 11): »Dok sam u tamnici ovoga tijela priznajem, da mi treba jela i svijetla. Zato si mi i dao bijedniku svoje sveto Tijelo, da mi okrijepi tijelo i dušu, i postavio si svjetiljku nogama mojim, riječ svoju. Bez njih ne bih mogao dobro živjeti, jer je riječ Božja svjetlost mojoj duši, a tvoj Sakramenat hrana za život. Može se također reći, da su to dva stola, koja su postavljena s jedne i s druge strane u svetištu svete Crkve. Jedan je stol sveta oltarna ploča sa svetim Kruhom, to jest s dragocjenim Tijelom Kristovim. Drugi je stol ploča božanskoga Zakona, u kojoj je sveta nauka, koja uči pravu vjeru i si-

gurno vodi unutra iza zastora, gdje je Svetinja nad Svetinjama.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 5.

★

Petak PROUČAVANJE SVETOG PISMA

»Pazi na čitanje... Zato se brini, u ovome stoj, da tvoj napredak bude očit svima« (1. Tim. 4, 13—15).

Nije dosta, da cijeniš Sveto Pismo. Treba ga i proučavati.

Što bi ljudi rekli o pomorcu, koji bi cijenio svoje zvanje, ali se ne bi zanimao za stvari, koje spadaju na more? Što bi rekli o liječniku, koji ne bi proučavao liječništvo.

Treba dobro poznati riječ Božju, poslanstvo, koje nam je povjerio za svijet. To je naša najpreča dužnost, isto tako velika dužnost kao i vlastito posvećenje. Jedno i drugo je povezano. Ako uronimo u Sveto Pismo, naš je napredak osiguran, svima će biti očit. Obećanje Božje u tom pogledu glasi: »Riječ, koja izlazi iz usta mojih, ne će se meni vratiti bez ploda, nego će učiniti sve, što hoću; izvest će ono, radi čega sam je poslao« (Iz. 55, 11).

Sv. Franjo Saleski naziva svećenikovo znanje osmim sakramentom. I dodaje: »Najveća nesreća za Crkvu došla je odatle, što je drvo znanja bilo u drugim rukama, a ne u levitskim.«

Bl. Eymard: »Proučavanje Svetog Zakona mora svećeniku biti preče od ikakve druge nauke; mora isključiti svaku nauku, koja bi bila opasna ili beskorisna za svrhu njegova svećeničkog poziva.«

Još nešto:

Msgr. Seghers, apostol Alaske, vukao bi u saonicama i svoju teološku biblioteku. Običavao je

govoriti: »Biskup bez knjiga isto je, što i vojnik bez oružja.«

Još veći uzor jest sv. Pavao u rimskom sužanjstvu. Svi oni, koji bi trebali da budu kod njega, ostaviše ga. Kazuje u pero zadnju poslanicu svome dragom Timoteju te je svršava riječima: »Kada dođeš, donesi mi knjige, osobito od pergamene« (2. Tim. 4, 13).

Što želi apostol prije smrti i da se pripravi na smrt? Hoće, da čita i proučava svete Knjige...

Pročitaj: Nasljeduj Krista IV. 11 (drugi dio).

★

Subota KAKO VALJA PROUČAVATI SVETO PISMO!

Valja imati čistu nakanu, valja biti sabran, treba ustrajnosti i poniznosti.

Čista nakana. — Čemu ovo čitanje, ovo proučavanje? Da postanem mudrac prema nazorima svijeta? Da zadivim svijet tekstovima, duhovitim raspravama, koje će biti više manje kritične, egzotične itd.? ... Ne! Već da porastem u vjeri. Da se nahranim ovom riječju, ovim duhom, ovim životom. Da se okoristim milošću svoga svećeništva; da na izvorima vjere potražim nadahnuće za svoj život, za svoj apostolat. Kao što se svijeće na oltaru pale plamenom svjetiljke, što gori u svetištu, i ja želim da čitavo svijetlo svoga uma potražim u žarištu svega svijetla: u riječi života Svetoga Pisma.

Sabranost. — Svaka ozbiljna nauka traži šutnju, kudikamo više sveta nauka. »Nemoguće je«, veli sv. Anzelmo, »da duša makar i malo samo rastresena svjetskim stvarima ili željna, da uči radi tašte slave, dođe do dara prave znanosti. Jer drugo je postići lakoću izgovora i sjaj stila, a drugo

opet prodrijeti u nutrinu nebeskih riječi, čistim pogledom srca promatrati skrivene dubine.«

U s t r a j n o s t. — Rijetke stvari rastu u cijeni. Pa tako i ovdje istom nakon strpljivih napora daje Bog dar shvaćanja i ljubavi prema Svetom Pismu. Riječ je Božja sjeme, koje traži sa strane čovjekove suradnju one »dobre zemlje«, koja donosi stostruki plod.

P o n i z n o s t. — »Gledajte, kako slušate!« (Lk. 8, 18). Pazite, kako proučavate. »Gledajte, da svjetlost, koja je u Vama, ne bude tama« (Lk. 11, 35). Opasnost je, da postane tama, ako nema poniznosti. Ništa ne nadima kao znanost. Velik rad, veliko znanje mogu svršiti žalosnom katastrofom. Primjer: Lamennais, Loisy... »Ja stanujem na visokom i svetom mjestu, ali u isto vrijeme i s onima, koji su ponizna duha« (Iz. 58. 15). »Ulaz je nizak«, veli sv. Augustin, »svodovi su ogromni, svuda zavjese tajna. Tko želi da uđe, treba da prigne glavu« (Confes. 53, 5).

Izmoli: Ps. 19.

8. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja NEVJERNI UPRAVITELJ

Iako nisi krivi prorok, a niti izdajica svoga poslanja — Evanđelje prošle nedjelje pozivalo te je, da o tome razmišljaš — da nisi ipak možda upravitelj, koji l o š e u p r a v l j a stvarima svoga gospodara?

U našem društvu vlada veliko v j e r s k o n e z n a n j e... Ne mislimo ovdje na racionaliste, koji nemaju od kršćanstva drugo, do li svetog krštenja, na koje su zaboravili i koje su profanirali. Mislimo

na ono mnoštvo ravnodušnoga svijeta, koje se ne nalazi u neprijateljskom stavu prema vjeri; koje još dolazi u naše crkve; koje još okružuje katedru istine, barem u nekim zgodama. Ali ima nešto još žalosnije, nešto nerazumljivije: najbolji kršćani ni izdaleka ne poznaju naših dogma. Najveći dio kršćana nema vjerskoga znanja. Gotovo bismo rekli, da ga nema nitko. Pa ipak imamo u Francuskoj 36.000 crkava s 36.000 propovjedaonica. Svaki je svećenik propovjednik ili bi to barem morao biti... U ovoj skrajnoj pogibelji, u kojoj se danas nalazi Crkva katolička, valja se poslužiti svim sredstvima, koja su u skladu s duhom Gospodinovim, valja se njima poslužiti sa žarom, s nesavladivom izdržljivošću. Međutim najuzvišenije sredstvo u tom pogledu, ako se gleda na njegovo dostojanstvo ili na njegovu moć, jest riječ, ta uistinu božanska služba. Kad bi svaka crkva u Francuskoj imala svoga apostola, Francuska bi postala opet kršćanska...

Pročitaj zadnju rečenicu.... Zar ne da ona mnogo kaže?...

Kako je s tobom? K a k o p r o p o v i j e d a š? Kakav si apostol? Da li uistinu spadaš među one, po kojima vjera raste ili si samo a e s s o n a n s?...

Pročitaj: Mt. 18, 23—35.

★

Ponedjeljak ŠTOVANJE OCA

Po svom krštenju najprije, a onda po svom svećeništvu, postao si j e d n o s I s ú s o m.

Koja je najveća pobožnost Isusova? Isus je Sin. Njegovo bitno bogoštovlje sastoji se u p o b o ž n o s t i p r e m a O c u.

Isus je mnogo govorio o Ocu. »Otac me je poslao. Otac traži ovo. Otac će vas blagosloviti.

Kad se molite, molite se Ocu. Doskora ću se povratiti k Ocu...«

Filip se jednoga dana nije mogao više suzdržati, pa je upitao:

»Ti nam, Gospodine, neprestano govoriš o Ocu. To nam je vrlo drago. Ali Oca nismo nikada vidjeli. Najjednostavnije će biti, ako nam pokažeš Oca.«

Kako ti štuješ Prvu božansku Osobu? Štuješ Drugu i Treću. Da li misliš na Boga Oca? Da li nastojiš, da mu iskazuješ svoje štovanje?

Jedno si sa Sinom, pa kako bi bilo moguće, da nemaš ništa od bitne pobožnosti Njegove? To bi uistinu bila čudna pojava... Čudna, ali možda istinita?...

Tako ne će dulje trajati... N a s t o j a t ću, d a u p o z n a m O c a.

Pročitaj: Iv. 14, 1—17.

★

Utorak REPLETI SUNT SPIRITU SANCTO

Kad su se apostoli napunili Duhom Svetim, počeli su propovijedati. »Repleti sunt Spiritu Sancto et c o e p e r u n t l o q u i« (Dj. 2, 4). Budi takav, da nikad ne propovijedaš, osim kad si repletus Spiritu Sancto.

Nauka, koju iznosiš, nije tvoja, nije nauka ljudska, već nauka vjere, »verbum fidei« (Rim. 10, 8). Bog želi govoriti na tvoja usta. »Tamquam D e o e x h o r t a n t e p e r n o s« (2. Kor. 5, 20).

Nije dakle dosta, da govoriš o božanskim stvarima, već to valja govoriti iz božanske duše. Tvoja propovijed mora biti izlijev Duha Svetoga, koji stanuje u tebi i koji se po tebi javlja.

Prema tome budi p o n i z a n. Ne zaboravi, da ne smiješ sebe propovijedati. To znači, da se ne smiješ bojati. Propovijedaš Boga, pa koga onda da se strašiš? Bog će biti uza te. Ako uložiš sve svoje sile, njegova je dužnost, da dade tvojoj riječi onu plodnost, koju on želi. Ne smije dakle biti kod tebe straha ljudskoga. Ne smiješ se brinuti, da li ćeš uspjeti, ili se bojati, da ne ćeš uspjeti. Sursum! Digni se iznad svega toga.

K l o n i s e t a š t i n e. Bilo bi smiješno, kad bi propovijedao o raspetom Bogu kićenim riječima, uz probrane kretnje. Moraš biti brižan u izrazu i radi štovanja, što ga duguješ Bogu, o kome govoriš, i radi slušatelja, kojima govoriš, ali sve to mora biti jednostavno, bez ikakovih drugih namjera, osim da predobiješ duše za Isusa, da uzdigneš još više one, koji Isusu već pripadaju.

P o d a j s a m o g a s e b e. Repleti, coeperunt. Njihova je duša bila puna, pa se ta punina morala i očitovati. I moje riječi moraju dolaziti iz duše, koja je puna Boga. Duše ne žeđaju za lijepim riječima, koje dolaze iz ljudskog izvora, već za nadnaravnim riječima, koje dolaze iz nadnaravne duše. Ta duševna nadnaravnost odaje se držanjem, odaje se svakom riječi.

Pročitaj: Iv. 14, 16—21; 25—28.

★

Srijeda MOJA PROPOVIJED

Što traže vjernici od tebe? Da im govoriš o njihovoj duši, o njihovim svagdanjim dužnostima, o Evanđelju, o zaprekama, koje smetaju njihovu posvećenju, o sredstvima, da svladaju ove zapreke. Vjernici očekuju od tebe, da im pokažeš Isusa, da ih uvjeriš, kako njihov život mora biti n a s t a v a k ž i v o t a I s u s o v a... Da im govoriš o onom, što je n a j u z v i š e n i j e, ali na posve j e d n o s t a v a n n a č i n.

Na posve jednostavan način, ali što toplije i što življe...

Za to se traži, da prikažeš istinu na svoj način. Nauka evanđeoska, svaka riječ Isusova, svaka nauka crkvena mora proći kroz tvoju dušu, prije nego što dođe u duše tvojih vjernika.

Moli se, razmatraj. Ne traži odmah propovjednika. Budi ti sam izvor, iz kojeg ćeš crpsti. Ima mnogo svećenika, koji sami ne sastavljaju propovijedi ili ih loše sastavljaju.

Postoji propovjednička književnost, koja služi propovjedaonici već dva do tri stoljeća i koja ne odgovara više današnjemu duhu, današnjim potrebama. I mladi svećenik polazi do te književnosti, da u njoj potraži svoja prva nadahnuća. Ima ih, kojima je draže, da se nahrane modernim propovjednicima, koji nemaju sadržaja. U jednom i u drugom slučaju propovjednik samo kopira, plagira. Ne misli sam. Ne govori iz svoje duše. Pa stoga niti njegova riječ ne će moći proizvesti u duši sigurnosti i osvjedočenja, jer mu je riječ neodređena, hladna, deklamatorska, neplodna.

Manning veli: »Narod vrlo dobro opaža, da li onaj, koji im govori, osjeća ili ne osjeća ono, što im govori. Ako ne osjeća, narod se opire takvoj riječi, jer ona nije drugo nego mjed, što zveči. Propovjednik mora više pripraviti samoga sebe nego svoj govor.«

Pročitaj: Dj. Ap. 13, 16—42.

★

Četvrtak PROPOVIJED I MOLITVA

U molitvi moram nastojati oko toga, da postanem svet. Ne smijem direktno misliti na drugo, na tuđe dobro, kako ću obratiti ili poboljšati druge. Moram na se misliti, na potrebu svoga obraćenja, na svoj

popravak. Nema sumnje, da će to i dušama koristiti. Ali ne smijem tražiti u prvom redu korist duša. Ne smijem u molitvi tražiti novih tema za propovijedi. I moje će meditacije biti od velike koristi za moju propovijed. Ali moram znati, da je drugo meditacija, a drugo opet priprava za propovijed. Pazi na to.

Lako se događa, da želiš »izrabiti« priliku. Navikao si na crkvenu znanost, filozofiju, na egzegezu, na teologiju, pa se može lako dogoditi, da se razmatranje pretvori u studij, u traženje zanimivih vidika za propovjedaonicu, iako bi ona morala smjerati jedino na tvoj vlastiti popravak.

Odatle dolazi, da ti je draga opširna građa za razmatranje. No valja zapamtiti, da baš ovdje množina stvari ne obogaćuje. Na klecalu se stvara čovjek božji, a ne propovjednik. Uostalom ako je čovjek molitve na visini, bit će i propovjednik dobar. Ne zamjenjuj dakle. Daj Bogu, što je Božje...

Pročitaj: 1. Tim. 6, 11—17.

★

Petak KAKO SE GOVORI O ISUSU

Jedan naobraženi katolik, koji je imao prilike, da često sluša apostolske riječi, primjećuje nešto, o čemu će biti dobro da razmisliš. Ne govori o ovom ili onom svećeniku, već o apostolima uopće.

»Ima ih mnogo, Isuse, koji znadu govoriti. Mnogo ih je, koji se brinu, kako bi izobrazili apostole, da ovi opet druge predobiju za apostoiski rad. I tako se ide dalje bez kraja i konca. Ali kako ih je malo, koji te ljube, koji se brinu, da okupe klanjaoce, da okupe one, koji će te ljubiti!

Često su mi, Gospodine, bili dosadni oni, koji su htjeli da govore o tebi, jer im to nije nikako išlo od ruke. Vidio sam, da dobro poznaju moral, vidio sam, da su puni iskustva. I s korišću su govorili o tim stvarima. Osjećao sam, da su mnogo toga iskusili, osjećao sam, da su vrlo revni u radu za te. Ali nisam osjećao ljubavi u njihovu životu, nisam osjećao, da su oni duše ljubavi. Gospodine, oni te gube s vida.«

Često se ove riječi obistinjuju. Ima nas, koji se posve predajemo apostolatu, dušama, ali zaboravljamo na molitvu, zaboravljamo na vezu s Bogom.

I čemu onda veza s dušama, ako prije nje ne postoji veza s Bogom, ako nas ova veza ne oduševljava, ne oživljuje, ako pomoću nje ne pobjeđujemo?

Pročitaj: 2. Tim. 1, 6—15.

★

Subota
TREBA PRAVO LJUBITI, DA SE MOŽE PRAVO GOVORITI

To je bila tajna rječitosti, kojom se odlikovao sv. Franjo Saleski. Kada danas otvorimo koji svezak njegovih govora, na prvi pogled ne opažamo, čime je ženevski biskup privlačio mnoštvo k svojoj propovjedaonici. Ali se ne smije zaboraviti na život njegovih govora, na moć uvjerenja, s kojim je govorio, na blagost njegova glasa, na rječitost njegovih kretnja, na neglasak njegovih izraza; ne smije se zaboraviti na njegov nutarnji žar. To je eto privlačilo k njegovoj propovjedaonici.

Jednog mu je dana rekao neki slušatelj: »Vi posjedujete posebnu retoriku, koju bismo mogli nazvati annecyskom ili bolje nebeskom retorikom. Njezini su učinci divni. Osjeća se nešto vanredno

u vašim govorima, i to osvaja. Vaše su riječi obične, ali su pune žara ljubavi, pa stoga prodiru duboko u srca.«

Velika tajna dobre propovijedi sastoji se u žaru ljubavi. Nema sumnje, da se valja truditi i oko sastavka, oko tehničke dotjeranosti, ali još više valja nastojati oko vatre ljubavi.

To nam sv. Franjo Saleski preporučuje i riječju i primjerom. »Propovjednik mora biti sav prožet naukom, koju propovijeda, o kojoj želi druge uvjeriti,« govorio je. »Gospodin nije pitao sv. Petra, da li je mudar ili rječit, da mu rekne: Pasi ovce moje, već ga je pitao: Ljubiš li me? Da se dobro propovijeda, dosta je dobro ljubiti.«

Nakon otsutnosti od 16 godina došao je Svetac u Pariz, da propovijeda. Veliko mnoštvo čekalo je na njegovu riječ. Svetac se pobojao taštine. Da dođe do propovjedaonice, trebalo mu je proći kroz jedan prozor, do kojed se uspeo ljestvama. Hotimice je loše propovijedao, samo da se ponizi. Toga nije više nikada učinio. I dobro je, da se je okanio ove vrsti mrtvenja.

Što se tebe tiče, učini ono, što najbolje možeš. Netko je dosjetljivo rekao: »Makar i najbolje propovijedali, nikad ne ćemo dobro propovijedati.«

Pročitaj: 2. Tim. 2, 1—8.

9. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
LACRYMATUS EST

Današnje Evanđelje pruža nam tri predmeta za razmatranje: suze Isusove, strašno proročanstvo, koje prati ove suze, napokon gnjev, kojim je istjerao iz hrama prodavače.

Proročanstvo o propasti Jeruzalema dolazi i drugom zgodom, pa ćemo ga ovaj put ispustiti.

Ostaju druge teme: Isus p l a č e, Isus u d a r a b i č e m.

Već na početku svoga javnog nastupa pokazao je Isus sveto negodovanje, kad je vidio mnoge, kako slabo poštivaju kuću Oca njegova (Iv. 2, 13—17). Ovdje ponovna srdžba.

Ispitat ću se, da li i ja ne zaslužujem nešto od s r d ž b e G o s p o d i n o v e radi svoje nemarnosti, radi mehaničkog dijeljenja svetih sakramenata.

Isus plače. Kako se mogao Jerusalem okoristiti milostima, kojima ga je Gospodin obdario!... Si cognovisses et tu... Kad bih i ja bolje upoznao ono, što mi nosi mir, quae ad pacem tibi...

Već su se Titove čete zaputile, već su se u temeljima počeli tresti zidovi. Doskora ne će ništa ostati od grada. Ni kamen na kamenu... Ima stalnih milosti, koje čovjek ne može zlorabiti bez kazne.

Cave Jesum praetereuntem... et non redeunten.

Izmoli. Ps. 121.

*

Ponedjeljak ...ISUS ZAPLAKA

Isus plače m j e s t o n a s.
Isus plače n a d n a m a.
Isus plače r a d i n a s.
Isus plače s n a m a.
Isus plače u n a m a.

Mi smo se već navikli na suze Isusove. Više nas one ne mogu ganuti. Pa ipak bi nam radi njih moralo srce puknuti. Kad je Gospa vidjela suze u očima Vječnoga, sva je zadrhtala (Faber, Betlehem).

Isus plače m j e s t o n a s. Jest mjesto nas. Od pada u raju ne bi smjele da prestanu teći suze pokajničke iz naših očiju. Nažalost, čovjek plače radi gubitka dobara, rodbine, zdravlja, časti, mira, ali ne plače radi gubitka neba, milosti, Boga. Isus plače mjesto nas. Oplakuje naše duševno siromaštvo, našu zaslijepljenost, naše neznanje, naše ludosti.

Isus plače n a d n a m a. Nad nama, koji bježimo od njegova zagrljaja, od njegova Srca, koje nam je u svoj širini svojoj otvoreno. Bježimo od njegova praštanja, od njegove nježnosti, od njegova milosrđa. Plače nad nama, koji odbacujemo kruh, što nam ga nudi — svoje vlastito tijelo, svoje svijetlo, svoj život, ljubav, kojom nas želi napuniti. »Kad bi i ti upoznao barem u ovaj tvoj dan, što je za mir tvoj!« (Lk. 19, 42). I Svemogući je zaustavljen u poletu svoje želje pa nas oplakuje, nas bijedne atome, koji radi svoje slobode izigravamo sva iznašašća njegove ljubavi.

Isus plače r a d i n a s. Radi naših grijeha, mojih grijeha, grijeha svećenika Isusova. Radi naših grijeha potekle su najprije suze Isusove, a kasnije će poteći i krv. Ah, svete suze Isusove, kako ste morale za noći, što ih je Gospodin provodio u molitvi, teći kao iz nepresahljiva vrela! Kako ste obilno morale teći! Kad pomislimo na suze svetačke, a sveci su i ovdje kao drugdje samo slaba slika Učiteljeva, ne će nam biti teško odgonetnuti, da je Gospodin morao na ovoj zemlji plakati.

Isus p l a č e s n a m a. Kršćanin nije nikada sam u svojim jadima. Isus ga prati. Isus plače s udovicom iz Naima, s Martom, sa svakim od nas. Zar nismo kao udovi njegova mističnog tijela dijelovi samoga njega?

Isus plače u nama. On je sada u svojoj slavi. Ne poznaje više boli. Sada Isus plače po nama i u nama radi spasenja svijeta.

Pročitaj: Lk. 19, 41; Iv. 11, 25.

★

Utorak
VRIJEDNOST ŠUTNJE

Želiš mnogo raditi. Želiš tako raditi, da imaš uspjeha. Znaš li, koje je najbolje sredstvo za to? Da voliš šutnju, barem ondje i onda, kad je to potrebno.

Rénan je rekao o Clemenceau-u: »Vidi se dobro, da se ne moli.« Koliko se radne sile potroši uzalud ili naopako.

U Lyautey-evim bilješkama nalazi se često zapovjednička riječ: »Radi! Radi! Radi!« Ali iz njegovih bilježaka izbija i nešto drugo. Kad je bio u Saint-Cyru, zabilježio je: »Malo više mira, Gospodine, malo više vremena za samoga sebe, povratka u samoga sebe, mirnih misli. Malo više molitve na koljenima i s glavom u rukama.«

Ima svećenika, kod kojih se može naći samo jedan manjak, ali bolan manjak. I taj manjak sastoji se u tome, što su zaboravili na molitvu na koljenima i s glavom u rukama.

Samo im to manjka. Koliki manjak!

Wiliam Fealher, po rođenju siromašan, postao je novinar, a onda izdavač, koji je dobivao godišnje do 400.000 dolara, auktor knjige »100% Amerikanac«, daje naputak, kako se dolazi do uspjeha:

»Treba znati provesti u samoći jednu večer. Jeste li ikad pokušali da provedete jednu večer posve sami u svojoj sobi, bez knjiga, bez novina, bez glazbe, posve sami s vašim mislima, da se saberete i da se poučite. Pokušajte.

Iskustvo će vam pomoći, da bolje upoznate sami sebe. Jedna mirna večer, koju ste sami proveli, može vas dovesti, da otkrijete nekoliko novih grumena zlata ili pače dijamanata.«

Već je Pascal napisao: »Osvjedočio sam se, da sva nesreća među ljudima dolazi od jedne jedine stvari, a ta se sastoji u tome, što ljudi ne znaju mirovati u sobi.« A onda: »Treba šutjeti, koliko se samo može i s Bogom se zabavljati.«

★

Srijeda
REQUIESCITE !

»Nisam gubio mnogo vremena za svoga života. Činio sam previše toga: sićušne stvari na štetu velikih. Requiescite, veli Gospodin« (Msgr. Dupanloup).

Sredi svoje poslove. — Neka dođe najprije ono, što mora najprije doći. Uredi svoj život; neka on ne bude fantastična skupina raštrkanih poslova, već neka svaki dijelak tvoga rada ima svoje mjesto, naravski, ukoliko to zavisi o tebi.

Prije svega dužnosti prema Bogu. »Najprije Bogu služiti« (sv. Ivana d'Arc). — »Ponajprije kraljevstvo..., a ono, što dolazi poslije toga, neka dođe poslije toga,« opetovao je češće Dupanloup. Još je govorio: »Nipošto ne zanemarujmo nutarnjeg života... On mora uvijek imati prednost... Presveti Sakramenat i molitva.«

Nakon toga dolazi tvoj pastoralni rad... Nakon toga. Ako se taj rad pravo shvaća, on je samo uređen izlijev, što dolazi iz tvoje nutrine kao iz svoga izvora. Ne prijeti ti opasnost otale, što bi gubio mnogo vremena, već otale što posvećuješ previše vremena drugorazrednim stvarima. Male stvari ubijaju velike. Možda se i ti moraš potužiti, da u tom pogledu previše radiš. Pazi na to...

Pobrini se za nekoliko stanka u danu. Neka ti u tom pogledu pomogne ponajprije tvoj brevijar. Ne odgađaj sve za zadnji čas. Posjeti koji put Presveti Sakramenat. Ne zaboravi na ispit savjesti prije ili poslije objeda. Prije ili poslije večere. Ne dopusti životu, ne daj okolnostima, da te nose po svojoj volji. Budi svoj gospodar, ali ništa ne smije biti kod tebe nepomično, kao da si od željeza. Moraš dopustiti drugima u raznim zgodama, da te i smetaju, da ti dosađuju. No što se tebe tiče, učini sve, što možeš, da dođeš do velikog dobitka.

★

Četvrtak »NASLJEDUJ KRISTA«

Netko je rekao, da je to knjiga, koja se ne bi smjela nikada zatvarati. Pravo je rekao. Uvijek bi ona morala biti otvorena na tvojem stolu. Nema nikakve zgode u životu, za koju ova knjiga ne bi znala savjeta: nema ni jednog kršćanskog osjećaja, komu ona ne određuje ili ne iznosi vrijednosti, prikladnosti.

Za svećenika je pisac ove knjige — redovnik — jedan od najkorisnijih pouzdanika, jedan od najovlaštenijih učitelja. Možda si napastovan? Dat će ti zgodan savjet. Možda se previše uzdaš u zemaljštinu, u ono, što je raspadljivo? On će ti dobroćudno ali i dosta oštro reći istinu: pulvis es. Ako u istinu želiš u visine, ako želiš biti velikodušan, opisuje ti kao čovjek, koji govori iz iskustva, divne učinke ljubavi Božje. Ako želiš zaći u tajnu sv. Mise, u tajnu Euharistije, zar ima bolje teologije, nego što je četvrta knjiga »Nasljeduj Krista«?

To je pravo Evanđelje, ali drugim riječima rečeno. Nema tu toliko galilejskog neba,

nema sunca, nema vesele prirode. Evanđelje je moralo proći kroz dušu, kojoj se valjalo žestoko boriti, kroz dušu punu osjećaja, koja je dobro poznavala mekoću ljudsku, ali je težila, da se preda Isusu osjećajući pri tome sav napor, koji se traži, da se dođe do toga cilja. Tu je kodeks blaženstava, ali ta blaženstva propovijedana su na Taboru, koji nije drugo već radna ćelija čovjeka, što nastoji, da ova blaženstva proživi.

Veliki fizičar Ampère teško je obolio, dok se nalazio na jednom nadzorničkom putu u Marseille. Jedan od njegovih asistenata htio mu pročitati jedno poglavlje ove dragocjene knjige, da tako posveti zadnje časove ovoga učenjaka. »Nije nužno,« odvrati Ampère, »jer ga znam napamet.«

Bi li mogao ti kao svećenik reći ovo, što je rekao jedan svjetovnjak?

Izmoli: Ps. 112.

★

Petak STIJENJAK, ŠTO TINJA...

Engleski pisac P. Rickaby primjećuje gledom na časovitu nevjeru apostola Tome:

»Pomislite na zlo, što bi ga učinio kakav poglavar usijane glave nesretnom Tomi u sedmici njegove nevjere. Učinio bi od njega Judu, s ruba ponora strovalio bi ga na dno. Tako nije radio Gospodin.«

Treba kadkada strpljivo čekati. Ne mislim na lijenu pasivnost. Treba se ustrpiti, ako ima nade, da će se krivac obratiti. Treba se moliti, treba žrtve prikazivati, da se dobiju velike milosti, koje su potrebne za neraskajana razmetnika. Istina je, valja biti odlučan. Ako se izvrgava pogibelji općenito dobro; ako luda ovca, o kojoj se radi, prijeti, da zarazi cijelo stado; ako je član kojega

društva takav, da će i druge pokvariti, i svi su pokušaji bili uzaludni, u tom slučaju ne smije se oklijevati. Pa i tada, ako je moguće, ne napustiti posve ni ovce, koja se morala istjerati iz tora. Ne trgati svih veza. Neka znade, da će raskajana duša biti uvijek primljena raskriljenih ruku.

Gospodin n e g a s i, n e k r š i, on se brine za zadnji ugarak, za materiju, koja je u nama i može poslužiti za naše dobro. Mi često drukčije postupamo. Jer ne vidimo, da stijenjak ipak svijetli, ne mislimo, da još nije posve bez života, da još ima jedna točka, koja može poslužiti za uskrnuće. Trebali bismo da samo malo istresemo pepeo, da spriječimo propuh. Ali mi brzo pravimo put jakom vjetru i na stijenjak, što se trne, bacamo golem kamen.

Ne budi bez milosrđa, ne lomi posve trstike, koja je već napola slomljena. S p a s i, š t o s e d a d e s p a s i t i. Tko zna, možda će se iz ostataka ove stabljike razviti stablo. Možda će ovaj stijenjak, što se sada samo slabo puši, zasjati u zgodan čas veselim plamenom.

Pročitaj: Mt. 12, 14—22.

★

Subota RAZUMIJEVANJE DRUGIH

Jedna od najvećih pogibelji, koje prijete duhu, zove se o g r a n i č e n o s t. Svatko je više ili manje zatvoren u svoje misli, u svoj sistem. Ne radi se ovdje o dogmi, već o stvarima, o kojima može svatko imati svoje mišljenje. Taj naš sistem često je samovoljan, dolazi od našeg odgoja, od našeg značaja. Netko je rekao: »Nitko ne razumije nikcga.« Svakako je malo onih, koji razumiju druge.

Prije nego se stvar i počela ispitivati, već je sve riješeno. S divljom b e z o b z i r n o š ć u već

smo stavili drugoga u ovaj ili onaj razred, prije nego smo i pokušali, da ga razumijemo.

Energično se bori proti takvom postupku sa tvoje strane!

Na koncu jedne studije o Fénélonovoj Teodiceji sastavio je P. Gratry ovu molitvu, koja mora biti i tvoja, ako ne od riječi do riječi, a ono barem po smislu:

»Gospodine, daj nam l j u b a v s r c a, ali nam daj i l j u b a v d u h a. Daj nam, da i mi prema riječima sv. Ignacija budemo uvijek spremniji da prihvatimo riječ svoga brata, nego da je odbijemo. Daj nam, da se preko teškoća, što ih nosi sa sobom jezik i nesavršeni oblik misli ljudske, znamo popeti do čista izvora zrake, koja je proizvela tu riječ i tu misao. Daj nam, da se po ovoj ljubavi duha naučimo izaći iz samih sebe, da dopremo do svjetlosti drugih, da u umnim borbama shvatimo silu istine, koju nam predočuju, a koje nemamo.«

Ne smijemo sve prihvaćati, ali moramo nastojati, da sve shvatimo. Ne smijemo sve odobravati, ali moramo sve praštati. Ne smijemo sve prisvajati, ali moramo svagdje tražiti komadić istine, koja se krije.

»Događa se često, da oni, koji žele s p a s i t i v j e r u, g u b e l j u b a v« (Benedikt XIV).

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 15.

10. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja PHARISAEUS STANS

»Bože moj, udijeli mi milost, da učinim n e š t o za te«, tako se molio sv. Alfonzo Liguori u svojoj starosti, čovjek, koji se nije ni u čemu štedio. Mogli bismo

se upitati, da li je on uopće mogao još nešto više dati dragom Bogu...

A ja? Što sam dosada ostvario?... Da li uistinu nešto vrijedi ono, što sam dosada učinio?

Mogu gledati, koliko hoću, ali ništa ne vidim. Najprikladnija riječ, koju smijem upotrijebiti, jest: Ništa. Nisam ništa učinio. Kad bih samo mogao okusiti svu gorčinu ove suhe, ali ispravne riječi: ništa.

Što si učinio? — Ništa!

Ne pretjerujmo. Nema sumnje, bilo je djela i pothvata, revnosti, bilo je bogoštovnih čina... Ali kako je sve to bilo p o m i j e š a n o! Bilo je u toj mješavini dobra, ali vrlo malo. Taj dio dobra bio je toliko puta pomiješan s polovičnošću, sa stvarima bez značenja, s kukavičlukom, s taštinom.

Bilo je revnosti, nema sumnje. Ali je bilo bar djelomičnog nastojanja oko isticanja pred drugima, traženja, da nam se povladi, nastojanja, da svratimo na se pažnju onih, koji su malo viši od nas...

I pobožnosti je bilo, ali osobito onda, kad je bilo svjedoka. Kako je s mojom pobožnošću pri zatvorenim vratima? Šta je s mojom molitvom, s mojim sjedinjenjem s Bogom?

S l a b o ć a će uvijek biti. Nemoguće nam je, da uvijek damo ono, što je najbolje. Ne vičimo previše. Ne uvečavajmo zla, već pogledajmo jednostavno istini u lice pa recimo, da li ono dobro, što smo ga učinili, uistinu odgovara zahtjevima našeg svećeničkog poziva, željama duša, očekivanju Božjem?

Imam mnogo više razloga nego sv. Alfonzo, da

molim Boga, neka mi udijeli milost, da napokon učinim nešto za njega.

Izmoli: Ps. 90.

★

Ponedjeljak
LJUBAV BEZ LJUBAVI

»Ne smijemo ljubiti Boga tako, da tu svoju ljubav uperimo protiv bližnjega«, savjetovao je netko. I čini se, da ovaj savjet nije suvišan.

Ima toliko ljudi, koji su uvijek u polemičkom stavu. Oni služe Bogu ali ne samo zato, da time Boga časte, već da time i susjeda u k o r e. Njihova borba proti zlu ne ide samo za tim, da se Gospodinu pribavi veća slava, već i za tim, da se dobrim p o n i ž e n j e m p o r a z i p r o t i v n i k. Takav postupak može biti prirodan, ali n i j e e v a n đ e o s k i.

Ima protivnika, koji su uistinu zlobni. O tome nema sumnje. Ali nemojmo nikada misliti, da su takvi oni, koji stoje pred nama. Mislimo, da govorimo s onima, koji traže istinu. Onda ćemo biti blagi, i ta naša blagost pretvorit će se u najjaču silu. Kad bismo se priviknuli, da i u najnerazumnijem protivniku nađemo nešto razuma; kad bismo nepokolebivo postupali prema duhu Evanđelja, nema sumnje, da bismo proizveli čudesa.

Evo jednog primjera, kakvim plodovima rađa život pun dobrote i ljubavi. Radi se o dekanu Jakobsu iz Mühlheima. Poštivali su ga i katolici i protestanti, i socijalisti i centrumaši — svi. To štovanje istaklo se posebno prilikom njegove sahrane.

Sprovod se već zaputio prema groblju, kad eto skupine od pedesetak muškaraca. Nosili su komunističke znakove. Nekoliko njih držalo je u rukama dva vijenca. Bili su to izaslanici komunističke stran-

ke. I komunisti su htjeli da proslave uspomenu na dekana Jakobsa, pa su eto došli, da se pridruže povorci, koja ga je pratila do njegova zadnjeg stana na ovoj zemlji.

Nakon pokopa opet su se komunisti sastali na komemoraciju u čast pokojnog dekana. Jedan je govornik rekao: »Umro je dekan Jakobs. S dva časa šutnje počastimo uspomenu na njega.« Kad su prošla dva časa, govornik je nastavio: »Doskora će kucnuti naš sat, i tada ćemo obračunati također sa svećenicima. Ali dekan Jakobs ostat će kod nas uvijek u časti«.

Ljubav čini čudesa i kroti najopornije duše.

Kanonik Jakobs bio je tako dobar, da je davao drugima i svoju hranu. Čitav njegov imetak, što se našao iza njegove smrti, sastojao se od 46 pfeniga!

Pročitaj: Poslanicu Filomenu.

★

Utorak
KUKOLJ I PŠENICA

Moramo poštivati istinu radi nje same. Svuda je treba tražiti. Brižno je dijeliti od zablude, u kojoj je često skrivena.

I u protivničkim riječima zna se kriti istina, kao što se u našim zna kriti zabluda.

Poštuj istinu, pa bila ona gdje bila. Dijeli je od onoga, što bi joj se moglo primiješati.

Žalosno je, što ima ljudi, koji ne znaju lučiti ono, što je ispravno u krivim teorijama (lajička škola, boljševizam).

Svaka je istinita rečenica kršćanska, pa bila kakva bila usta, koja je izgovaraju: Svaki je stvarni napredak kršćanski, ne gledajući odkuda dolazi. Prema tome nikad ne smijemo prezirno preći preko protivničke riječi, već moramo uzeti iz nje ono, što se dade upotrijebiti, te od toga

poći kao od točke, koja nam dopušta, da stupimo u raspravu.

Drugo je, kada Crkva govori. Ona je majka. Uz nju je Bog, kad ona govori. O njezinim riječima nema prepirke. Ali kad govori netko drugi, onda valja dobro paziti, razlučivati, određivati, izbirati.

Čuvaj se, da ne držiš čistom istinom ono, što je pomiješano. Ali niti u mješavini ne smiješ svega osuditi, već priznaj, da i u njoj ima čestica istine.

Mnogo je katolika, pa i svećenika, koji u ovom pogledu griješe. Time često teško škode istini...

Pročitaj: Mt. 13, 24—31.

★

Srijeda
PROTIVNICI

Za vrijeme dok je francuski svećenik Pergey bio poslanik u parlamentu, događalo se prilikom razgovora s jednim kolegom o posve običnim stvarima, da mu je ovaj kolega otvarao svoju dušu: »A sada, velečasni, govorim vam kao svećeniku.« Govorio je o djeci, koja se nisu dobro ponašala, o ženi, koja je oboljela itd. Međutim je ovaj čovjek bio barem prema politici, koju je zastupao, često vrlo udaljen od principa, što ih je u parlamentu branio Bergey.

Ovo je znak, da pravi svećenik privlači duše sebi, pa bile one ovakve ili onakove. Osobito, ako je taj svećenik bogat vječnim tajnama, a uz to dobro pozna sadašnje prilike i zna, kako treba govoriti s današnjim ljudima.

Što moraš učiniti, da predobiješ one oko sebe, koji bi ti mogli biti neprijatelji? Da li se ističe na tebi sjaj svetosti ili si možda svećenik niže vrijednosti, čovjek, koji samo zgrće debele novce, koji se predao kakvoj političkoj stranci te ne zna drugo već dizati galamu?

Vidi li se očito na tebi, da si uistinu upućen, da si pošten, da je tvoja nauka sigurna, da ustrajno radiš, da si posve odijeljen od zemaljštine te živiš samo za Boga i za duše?

Ako hoćeš da ljudi imaju pouzdanja u te kao svećenika, onda moraš nastojati steći što više ljudske i nadnaravne savršenosti, da odsijeva od tebe svećeništvo Isusa Krista.

Pročitaj: Gal. 2, 11...

★

Četvrtak
OBIČAJ

Strašno je, kad se u svećenikov život uvuče običaj. Danas ići tako, jer se tako i jučer išlo. Treba služiti sv. Misu, treba opremiti bolesnika, treba pripraviti propovijed. Kakav te duh oživljuje? Da li je to revnost, koja je uvijek mlada, vjera uvijek nova, oduševljenje uvijek puno soka?

Nije. To je sveti običaj. Zanat? Ovaj je izraz ubitačan. Kad se svježina svećenikove revnosti pretvori u zanat, stvar je gotova, dobitak se posve približio ništici. Još je moguće, da čovjek ostane čestit službenik. Ali nestalo je apostola, nestalo je čovjeka žedna, nestalo je čovjeka s dragocjenom karizmom nezasitne revnosti.

Duše su očekivale, da će u svećeniku naći heroja, ali su našle birokratu. Da će naći osvajača, ali nisu našle drugo već pobožna funkcionera. Da će naći oganj, ali su našle samo slabu vatru, koja se već gasi, koja daje još uvijek toliko topline, da se posve ne ohlade kućne papuče, što se nalaze tamo u kutu.

Običaj, odurni običaj. Treba stresti prašinu. Ja ne tjeram zanata, već radim za spasenje svijeta. Bezbrojni se grijesi počinjaju, Isusu na križu još se uvijek rugaju, Isusa preziru, Isusa ne poznaju, duše čekaju; treba nam drugih ljudi, a ne ukočenih birokrata, treba nam savjesnih djelitelja tajna. Trebaju nam legije arskih župnika. Da li si i ti jedan od njih?

Pročitaj: Gal. 4, 12—21.

★

Petak
MOJE RIJEČI

Nekoliko mudrih savjeta sv. Terezije Avilske:

— »Ne tvrdimo ništa, ako nismo sigurni.«

— »Nikad ne smijemo pretjerivati, već s umjerenošću iznijeti stvar onako, kakva jest.«

— »Svaka osoba, koja teži za savršenošću, neka na kilometre bježi od izraza: »Pravo sam rekla«, — »krivo mi se učinilo« itd. Bog nas oslobodio od krivog suđenja! Zar misliš, da je naš dobri Isus zaslužio tolike nepravde?«

— »Nikada se ne prepirite, osobito kad se radi o malenkostima.«

— »Tko se raduje, kad se o njemu zlo govori, znak je, da je dobro napredovao u kreposti. Ali vi nikada ne govorite zla o kome niti slušajte, kad tko drugi govori«.

— »Bez valjana razloga nemojte se nikada ispričavati.«

— »Nikada ne korite, dok ste još u srdžbi, već istom kad je srdžba prošla. Takav će ukor koristiti.«

Pročitaj: Gal. 6, 1—7.

★

Subota QUARE TRISTIS ES! ... SPERA!

Proživljuješ jedan od tmurnih dana, u kojima ništa ne polazi za rukom, u kojima se sve pričinja teškim.

Bio si tako blizu grijeha..., možda si sagriješio... Bio si svjedok prostote. Teško su te povrijedili... Spopala te žalost, jer ti se tvoja služba pričinja sve odvratnija; svaki dan ćutiš sve veći umor, osjećaš se sve nemoćnijim...

Ne možeš dalje. Sličan si Učitelju u Maslinskom vrtu ili na križu, koji zove Oca, ali ne dobiva odgovora ili ako prima kakav odgovor, taj ga odgovor ne liječi.

»Oče, Oče, zašto si me ostavio?«

Sjetit ću se Spasitelja, koji moli milost iz visine, koji nastavlja svoju molitvu, eundem sermonem dicens, uza svu očevidnu odbojnost, uza svu muku, uza sve navale tamnih sila.

Vjeruj riječima Psalma, što ih svaki dan izgovaraš na početku Mise: »Quare tristis es, anima mea?... Spera in Deo.«

Ah, koliko sam puta izgovorio te riječi, a da nisam osjetio one slasti, koju danas osjećam!... Bilo je to stoga, što sam ih izgovarao samo iz običaja.

Quare, quare? Nemaš pravog razloga. Pa kad bi i imao, ipak se uzdaj! Spera, spera in Deo!

Pročitaj: Ef. 1, 1—13.

11. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja EPHPHETA

Od pedeset i dva odlomka iz sv. Evanđelja, što nam ih Crkva predlaže svake nedjelje tijekom liturgijske godine, da o njima do u

pojedinosti razmatramo, više nego polovina govori o čudesima.

Zašto? Bez sumnje stoga, da se narod sjeti čudotvorne moći Spasiteljeve te tako ne zaboravi na veličinu Gospodara, komu služi. Današnje Evanđelje sa svojim okolnostima sjeća nas obreda, uz koji Crkva za krštenja izgoni sotonu. Gospodin se dotiče svojom slinom usnica i ušiju gluhonijemoga govoreći: Ephpheta, što znači: otvori se. Et solutum est vinculum linguae ejus et loquebatur recte.

Gospodine, dotakni se i mojih usana i mojih ušiju. Gluh sam; ne znam govoriti.

Gluh sam, jer ne čujem tvojih nadahnuća, ne čujem glasa tvoje milosti, ne čujem hitnog poziva svoga Vođe. A gluh sam zato, jer neću, da čujem. Stoga je potrebno, da se tvoja svemoćna ruka takne moje volje. Ephpheta — otvori se.

Neka pobjednički doticaj tvojih prstiju otvori i moja usta. Dužnost mi je, da kao službenik Crkve govorim. Ali ja ne znam govoriti. Ne stoga što bi mi bila nepoznata pravila pravilna govora, već zato, što mi je nepoznata tajna, da moje riječi djeluju. A, a, a. Nescio loqui. Odriješi veze s moga jezika...

Štogod, Isuse, činiš, dobro činiš — bene omnia fecit — pa daj, da i ja, gluhonijemi, čujem i da mogu govoriti!

Reci svoj svemogući Ephpheta!

Pročitaj: Mk. 7, 31...

★

Ponedjeljak SKRUPULI

Možda ima među tvojim vjernicima i duša, koje su mučene skrupulima. Možda si i ti sam sklon nemiru.

Govori se vjernicima, da su skrupuli bolest. Bolest, od koje pate tankoćutne duše. Mnogima bi se brže pomoglo, kad bi im se više naglasivalo, da su skrupuli ludost, manjak zdravog razuma, nepoznavanje najjednostavnije nauke iz katekizma.

Što je smrtni grijeh? Što je laki grijeh? Što je nesavršenost? Ovo, što si učinio ili misliš, da si učinio, sadržaje li sve ono, što sačinjava teški, laki grijeh ili nesavršenost. Da ili ne. Možda ti nije jasno. Ako da ili ne, onda nema teškoće. U slučaju nesigurnosti također nema nikakvih teškoća.

Potuži se na ispovijedi onako, kako si pred Bogom kriv. Svakako se čuvaj nemira. To neka ti bude jedna od prvih briga. Gospodin Isus nije nikakav krvnik...

Ima takvih osoba, koje će u najnerazumnijim sitnicama tražiti prilike, da se muče. Ovaj svećenik ne će da ispovijeda. Za nj je pravo mučeništvo, kad čuje koju dušu, koja mu otkriva svoje grijehe. Onaj je opet sav smeten za sv. Mise.

Jednom je bl. Klement Hoffbauer gledao o. Forthubera, jednoga od svoje redovničke braće, kako se bez kraja i konca muči purificiranjem patene. I blaženik se približio oltaru te šapnuo subratu: »Dajte molim vas i anđelima, da i oni mogu nešto učiniti«.

Na stranu dakle s cjepidlačarenjem i s ludim skrupulima! Dobro je, da budeš tankoćutan, ali nikad ne gubi vedrine, bježi od tjeskobe. Sacramenta propter et per homines. Bog traži od mene, da po ljudsku dijelim božanske tajne.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 17.

★

Utorak
ODGOVORNOST (I.)

Paul Claudel, svjetovnjak, pisao je jednom drugom svjetovnjaku Jacquesu Rivière-u, mladom i darovitom piscu, koji je mogao mnogo djelovati u ćudorednom i vjerskom pogledu na svoju okolinu, ali je još oklijevao da pođe tim putem. Riječi Claudelove: »Niste sam. Mislite na nebrojeno mnoštvo onih, što žive u tami i zarazi. Imate vremena, imate dara. Vi ste određeni, da izvedete na svjetlo sve ove, koji se nalaze u ponoru. Šta ćete im odgovoriti pred Bogom, kad vas optuže, kad vas upitaju: Šta si učinio od svih svojih darova?«

Pitaj tako i ti samoga sebe. Da nisi često stavljao svijetlo pod lonac?

Trebao si, da se dalje izobrazuješ, a ti si prestao čitati, učiti. Trebalo je, da izrađuješ svoje propovijedi, egzorte, da se pripravljaš na predavanje vjeronauka u školi, a ti si se bavio koječim drugim, oslanjao si se na lakoću, kojom radiš. Računao si na nadahnuće.

Trebalo je, da posjećuješ vjernike, (ako si vjeroučitelj, da dođeš u uži doticaj s učenicima, da više radiš za njih), a ti si se skanjivao, ti si besposličio, pušio, koješta čitao, vrtio radio, bavio se drugim besposlicama. Sve je prazno, sve sama praznina u tvojim danima.

Plamen tvoje revnosti gasi se. Poslanik si svijetla, ali nažalost bijedan poslanik. Ne osjećaš užasne nesreće mnoštva, koje živi u tami i zarazi, koje traži od tebe, da budeš svet. Možda si za vrijeme studija bio ono, što se zove svijetlom. Ali to se bijedno svijetlo gasi. Još plamen slabo titra. Tvojom krivnjom propali su darovi Božji. Pomisli, da si na sudu Božjem. Što će reći svi oni, kojima si po dužnosti morao svijetliti, koje si morao voditi, koje si morao posvećivati?

Neka se tvoj plamen opet razbukti uz Onoga, koji je više nego itko drugi Svijetlo. Ego Lux.

Pročitaj: Tit. 1, 1—10.

★

Srijeda ODGOVORNOST (II.)

Dva teksta. Prvi je iz poslanice, što ju je sv. Ciprijan upravio svećenicima i đakonima u vrijeme žestoka progona:

»Priznajemo, da je ova oluja došla radi naših grijeha. Već je dugo, otkako ne hodamo putevima Gospodnjim. Govorimo, da smo se odrekli svijeta, ali naša djela tjeraju naše riječi u laž. Stoga je pravedno, kad nas Bog šiba. No Gospodin udara, samo da spasi. Zato Vas molim, ne zadovoljite se tim, da vapite Gospodinu, već povećajte svoje postove, umnožite molitve, da razoružate njegovu pravednost.«

Sv. Vinko Paulski:

»Svećenici našega vremena imaju mnogo razloga, da se boje suda Božjega, jer će odgovarati ne samo za svoje grijehe, već i za grijehe naroda, budući da nisu nastojali, da mjesto naroda zadovolje rasrđenoj pravdi Božjoj, iako su dužni to činiti. Još je gore, što će Bog svećenicima računati u krivnju uzrok kazna, koje šalje, jer se svećenici ne opiru zlu, što pritište Crkvu... Recimo još više: uzrok svim neredima nije drugo već nevaljali svećenički život. Jedan župnik iz Pretagne napisao je knjigu, u kojoj je dokazao, da su svećenici sa životom, kakav danas provode, najveći neprijatelji Crkve Božje.«

Pročitaj: Tit. 2, 2—11.

★

Četvrtak BRIGA ZA MALENKOSTI

Netko je pitao o jednom svećeniku, da li je krjepostan. Odgovoreno mu je: »Ne znam, da li je svet i da li čini čudesa, ali znam, da dobro zatvara svoja vrata.«

Težimo za velikim stvarima, ali preko malenih. Odricanje, svakodnevna požrtvovnost pripravlja za heroizam, za mučeništvo, ako bi trebalo. Sanjario si kadkada, kako bi pokazao Gospodinu na izvanredan način svoju velikodušnost. Činilo ti se u stalnim časovima, za molitve, koja je bila žarča nego inače, da nema ničega, čega ne bi učinio. Ali se nažalost događa, da se i pred najmanjom samozatajom osjećaš bez snage, pa uzmičeš.

Mislio si i na mučeništvo..., a nemaš snage, da se izjutra digneš. Govorio si, kako si pripravan na svaku žrtvu..., a nemaš toliko snage, da prekineš slušanje krugovala te da izmoliš brevijar ili posjetiš bolesnika...

I velikodušan si, ali samo tu i tamo. U stalne dane. Izvan ovih prilika ne smije te nitko ništa zamoliti. Služiš Bogu, ali tako da tu službu prekidaš razdobljima mlitavosti. Velikodušan si, ali u toj velikodušnosti ima pomrčina.

Teško je biti postojan. Potpune savršenosti nema na ovom svijetu. Uza sve to nastoj, da svedeš razdoblja svoje mlitavosti na što manji broj. Sjećaj se riječi sv. Vinka Paulskog: »Kad bismo jednom nogom bili već u nebu, a prestali se mrtviti, prije nego što uđemo i drugom nogom, izlagali bismo se pogibelji, da izgubimo dušu.«

Izmoli: Ps. 24.

★

Petak
SJECAJ SE REĐENJA...

Kolikog je ž a r a bilo onda! I bio si uvjeren, da toga žara ne će nikada nestati. Obećavao si samome sebi, da ne ćeš zanemariti ni jednog dijelka savršenosti, ni jednog načina apostolata.

Sada si drugačiji. Poznaješ bolje samoga sebe i vidiš, da je nestalo one naivnosti, koja je mislila, da je sve moguće. I to je dobro. Ali zar nisi izgubio i onog oduševljenja, koje se nije plašilo nikakve zapreke? Staložio si se. Ali da nisi u isto vrijeme i malko otupio? Možda si nakon svoga ređenja bio prisutan kod ređenja kojeg mladomisnika. I ti si stavljao ruke na nj, dok je klečao. Molio si se za njega Duhu Svetom. Da se nisi tom prilikom malko ironički nasmiješio njegovim nadama, njegovoj mladenačkoj smjelosti: »Vidjet ćeš poslije!«

Dobitak je, kad čovjek počne jasnije gledati. Velika je šteta, kad volja nije više tako jaka. Nastoj sačuvati onu snagu, koju si ispočetka osjećao. I ne samo to, nego je, ako je ikako moguće, svaki dan povećavaj. Budi viši od mladomisnika samo svojom praktičnom mudrošću, koja zna bolje u djelo primijeniti revnost. I opet da li ima on pravo ili ja? Kadkad je mladež oštrovidnija. Neka uspomena na moje prijašnje poglede osvježi moje sadašnje poglede. Nekada sam bio spreman, da pođem do na kraj svijeta. A sada je možda previše za me, kad traže da pođem do kraja svoje župe. Skupi ponovno sav p r i j a š n j i ž a r!

Pročitaj: Rim. 6, 1—12.

★

Subota
ODUŠEVLJENJE

Čovjek može ostati vjeran svojim dužnostima bez pomoći mašte. Ali nije tako s oduševljenjem. A bez oduševljenja teško se izvađaju herojska djela. Ovdje se ne radi o mašti, o razuzdanoj moći, koja stvara opsjene.

Radi se o vrlo plemenitoj moći, koja prikazuje velike stvari u njihovoj pravoj veličini. Ništa ne dokazuje toliko, kako smo maleni, koliko to dokazuje naša nesposobnost, da shvatimo, kako smo veliki. Neizmjernost Božja, čudo Utjelovljenja, Euharistija, Blažena Gospa, naš božanski život, sve su to za nas veličine, na koje smo se navikli, da one zapravo ne znače mnogo za nas. Ulazimo u crkvu. Gospodin je prisutan. Na nas to ništa ne djeluje. Idemo u sakristiju, da se pripravimo za sv. Misu. Gospodin će obnoviti sv. Žrtvu. Ni to nas ne dira. Privikli smo se. Radimo mehanički.

Crkva poznaje ovu prirođenu slabost. Stoga mi i naređuje, da svaki dan reknem na podnožju oltara: »O b n o v i Gospodine m l a d o s t m o j u.« Crkva se nada, da ne ću za ove tajne biti bez ikakva razumijevanja njezine uzvišenosti, tajne, s kojom ću doskora biti u tako tijesnoj vezi: »Ovo je tijelo moje.«

Daj Gospodine, da progledam! Da ne budem slijepac u zemlji svijetla. Daj, da pravo v i d i m i s t i n u. Daj mi ono sveto o d u š e v l j e n j e, koje se temelji na dubokoj spoznaji. Daj mi onu j a k u m a š t u, bez koje nema pravih poznavalaca.

Pročitaj: Rim. 6, 15...

12. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
DOBRI SAMARITANAC

Kada treba nevoljnicima p r i t e ć i u p o m o ć, ne smiješ pitati, kojem sloju ljudskom pripadaju. Čim bijeda postane pravom bijedom, dobiva pravo, da joj se pomogne.

Stoga je prava sablazan, što svećenik u paraboli prolazi pokraj čovjeka, koga su razbojnici orobili, izranili i napola mrtva ostavili na putu.

Ispričati možemo toga svećenika, što je pripadao Starom Zavjetu.

Jedan radnički štrajk nikako da svrši. I jedna i druga stranka mislile su, da imaju pravo. Mnogi su radnici pali u skrajnju bijedu. Biskup je dao 1000 franaka, za one, koji su najviše trebali. Digoše se farizeji. Optužuju biskupa radi pristranosti, jer je eto pristao uz radnike. Biskup odgovara: »Bolničari i svećenici za vrijeme rata kupe sve ranjene i pomažu im ne gledajući, kojoj strani pripadaju. Tkogod je u bijedi, ima pravo na našu samilost. Pomoći kome, ne znači riješiti parnicu.«

Svi su shvatili. Nažalost svi ne razumiju prave ljubavi.

Mora se paziti i na konkretne činjenice, o tom nema sumnje. Ali i na njih se gleda s pravom ljubavlju. Pa kada treba i sumnje rješavati, i one se rješavaju s ljubavlju.

Dobri Samaritanac...

Pročitaj: Lk. 10, 30—38.

★

Ponedjeljak
PONIZNOST (I.)

Poniznost se ne sastoji u tome, da se tko optužuje radi izmišljenih pogrješaka. Ne sastoji se niti u tome, da pred drugima povećavamo svoje nedostatke, da umjetno skrivamo svoju krjepost. Poniznost se sastoji u tome, da pustimo, neka drugi vide, što smo; da se ne uznemirujemo odviše radi svojih praznina, iako moramo nastojati, da te praznine popunimo. Poniznost se sastoji u tome, da priznamo samima sebi, kakvi smo u stvarnosti, kakvi smo u očima Božjim.

»Poniznost je istina«, govorila je sv. Terezija Avilska. »Stoga nam ona ne brani, da priznamo darove, kojima nas je Bog obdario.«

Veselo primi one talente, što ih Bog daje, bili oni sada skromni ili veliki, bili naravni ili nadnaravni. Samo gledaj, da iskažeš Bogu svu čast i slavu. To znači u praktičnom životu pokazivati poniznost. To je bolje nego s nekom bolježljivom tjeskobom mozgati o darovima onih, koji nas okružuju.

Za jedne će se poniznost sastojati u tome, da ne lete previše naprijed. Za druge opet, da se ne boje, kad se valja i pokazati. Misle mnogi, da je ponizan samo onaj, koji se skriva. Kadkad se treba istaći. Oni, koji su bojažljivi, neodlučni, bez smjelosti, pokazat će veću poniznost, ako se istaknu, nego ako ostanu skriveni.

Promisli, koji će oblik poniznosti biti najpraktičniji za tvoju narav.

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 7.

★

Utorak
PONIZNOST (II.)

Uz Descartesa i Pascala najveći matematičar u 17. stoljeću bio je Petar Fermat. Pascal ga je nazivao najvećim geometrom cijele Evrope. Pisao mu je: »Vaša djeca nose ime prvoga čovjeka na svijetu.«

U nekim točkama Fermat se nije slagao s Descartesom. A Descartes je htio da gospodari, pa je mučno snosio i najmanje protuslovlje. Radi toga se s prezirom izražavao o svom kolegi. Fermat nije niti izdaleka pokazivao, da je time uvrijedjen, iako je imao pravo na to. Zadovoljavao se time, da rekne: »G. Descartes me još uvijek cijeni više, nego što ja cijenim samoga sebe.« Ni izdaleka nije mislio na osvetu. Naprotiv, kad je umro njegov slavni pro-

tivnik, nije prestajao s pohvalama, koje su se odnosile na njegov um.

Možda si odviše osjetljiv. Ne znaš oprostiti onima, koji su se pokazali strogi prema tebi. Znaš li oprostiti kritiku, oštru riječ, protuslovlje? Tko čuva u srcu želju za osvetom, taj nije kršćanin, a kamo li svećenik.

Sjeti se svojih sudova o drugima, posebno o svojim kolegama. Da li oni uvijek odgovaraju stvarnosti? Da nema u njima kakve ljutine, povrijeđene oholosti, osvete radi riječi, koja te upekla ili pokazala manjak poštovanja?

Izmoli: Ps. 25.

★

Srijeda SVEĆENIČKA MOĆ

»Onus angelicis humeris formidandum«, veli Tridentski sabor. Teret, koji je i za sama anđeoska ramena pretežak. Pretežak radi vlasti, koju daje — pretežak radi svetosti, koju traži.

Vlast: propovijedati riječ Božju, opraštati u ime Božje, dijeliti Tijelo Gospodinovo.

Zaustavi se samo kod ovog zadnjeg čina, kod vlasti, da smiješ svaki dan držati u posvećenim rukama Gospodara života.

U Starom Zavjetu samo je veliki svećenik smio ući u Svetinju nad Svetinjama, i to jedamput na godinu. Usudio se na ovaj korak istom iza strogih postova, iza bdjenja, iza mnogobrojnih obrednih čišćenja. I kad je ulazio, ulazio je u gustom oblaku mirodijskog dima. Ovaj oblak dijelio je velikog svećenika od Boga, koga prema riječima sv. Pisma ne može nijedan smrtnik vidjeti, a da ne umre. Unutra je ostao samo nekoliko časaka, dok je narod ničice prostrt na zemlju sa zebnjom molio, jer se strašio

smrti. Na koncu je veliki svećenik priredio gozbu u znak radosti, što je izbjegao smrtnoj pogibelji.

A kako si ti često lakouman? Trkom ulaziš u Svetinju nad Svetinjama. Ne misliš na Onoga, koji se tu nalazi. Za sv. Misu pripravljaš se tako, da pogledaš novine, da se porazgovoriš sa sakristanom...

Pretpostavljam, da si ipak uvjeren o potrebi priprave za sv. Misu, o potrebi počitanja, kad si pred Presvetim Sakramentom. No da li je to sve, što od mene traži moć, koju sam primio?

Gdje ti je svetost? Poštuješ svetu Hostiju. A da li si ti sam hostija? Izvana si čestit svećenik, a kakav si iznutra?

S dubokom poniznošću moli prije sv. Pričesti: »Ne respicias peccata mea, već samo na Crkvu, koja se udostojala da me izabere za službenika svoga...«

Pročitaj: Tit. 2. 11...

★

Četvrtak SVEĆENIČKI »BILJEG«

Jednog dana predstaviše sv. Filipu Neriju 16-godišnjeg mladića. Bio je u svjetovnom odijelu. Svetac ga pogleda, začudi se i upita: »Zar vi niste svećenik?« I uistinu radilo se o mladiću, koji je varkom obitelji bio zaređen. Mislili su, da svetac ne zna ništa o tome. Pa i sam je svetac priznao, da do te spoznaje nije došao vanjskim putem, već unutarnjim. Činilo mu se, kao da vidi na čelu toga mladića »veliko svijetlo i da to svijetlo nije drugo već biljeg svećenički, koji je utisnut u dušu.«

Nadnaravni pogled jednog sveca. Kad bi netko zaboravio na svoje svećeništvo, pa bi obukao svjetovno odijelo i počeo provoditi svjetovni život,

ljudi ne bi morali prepoznati u njemu svećenika. Ali Bog sve zna. I u tuđem odijelu, i u najvećoj pokvarenosti vidi oko Božje biljeg, koji ne može prevariti.

Izvana nosim svećenički znak, odijelo. To odijelo govori svijetu, što sam. Ali šta je s mojim »biljegom«? Ovu oznaku Božju posjedujem i posjedovat ću je kroz čitavu vječnost. Nastojim li, da pomno čuvam ugled te oznake? Može netko nositi talar, a da ne bude pravi svećenik...

Pročitaj: Hbr. 7, 1—20.

★

Petak
PO IMENU

Pastir zove svaku ovcu po imenu. Prolazimo kraj skupine ovaca. Kako da razlikujemo jednu od druge? Pastir pozna svaku.

Kolike razlike između jednog i drugog poznavanja! Mi smo samo vidjeli jednu ovcu, koja se odijelila od mnoštva. Pastir zna, da je to upravo ona, koja je ostavila njegovo stado.

Jedno ime, pa i isto ime može imati posve različito značenje. Ima spoznaja blijedih, anemičnih, bez života, bez duše, samo jedna shema, jedan kostur. A ima opet spoznaja bogatih, punih, živih, u kojima riječ nije samo suha oznaka bez sklada, već nešto određeno, čitav jedan orkestar, poluga za cijeli jedan svijet... Kad se veli, da Bog pozna svakoga od nas po imenu, misli se na onu božansku spoznaju, u kojoj nema tajna, na spoznaju, kojoj tama ne može ništa oteti.

Šta ću reći, kad se pokažem na sudu Božjem, kad se pokažem u pravom neviđenom, tajanstvenom svijetlu vječnosti, koja počinje?...

»Ne drži nijednog grijeha, pa ni onoga maloga nečim, preko čega se može na laku ruku prijeći«, rekao je Gospodin sv. Brigiti. Kad ne bi imao drugo osim neznatnih slaboća... Ali možda ti terete dušu teške krivice ili si barem stalno mlak? Kad bi te božanski Pastir danas zvao? Kakvo je tvoje duševno stanje?

Pročitaj: Iv. 10, 1—19.

★

Subota
GOSPA — MOJA MAJKA!

»Ubi non est mulier, ingemiscit egens« (Eccl. 36, 27).

Zašto je Riječ Božja htjela postati čovjekom putem rađanja? Spasitelj je mogao doći u dobi odrasla čovjeka. Mogao se osloboditi poniženja, da devet mjeseci proboravi u tamnom stanu, prije nego što se rodi posve malen. Mogao se osloboditi tepanja, učenja u djetinjstvu svega onoga, što je potrebno za život na ovoj zemlji.

Isus je sve to mogao. Ali toga nije učinio, jer nije htio. Zašto? Možda stoga, da pokaže ljudima, kako cijeni ljudsku plodovitost, onu veličinu, kojom čovjek postaje dionikom stvoriteljske moći Božje. A svijet taj dar Božji toliko zlorabi. — Da žena, koja je bila dionica u padu, bude dionicom i u otkupljenju. — Možda bi Mesija, kad bi se pojavio u odrasloj dobi više strašio, nego privlačio, dok se jaslica ne može nitko bojati. Infans, puer, parvulus...

No glavni je razlog: bez Gospe, bez njezina sudjelovanja u osnovi Otkupljenja ne bi vjera Isusova imala Majke...

Promisli sve ono, što bi manjkalo katoličkoj dogmi, kad ne bismo imali Gospe. Zahvali Bogu, što nam je dao Majku i to ovakvu Majku. Neprestano obnavljaj svoju sinovsku ljubav prema Njoj...

Pročitaj: Lk 1, 26—39.

★

13. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja NOVEM UBI SUNT !

Desetorica gubavaca. Svih deset izliječeno. Samo se jedan vraća, da zahvali. To je razmjer! I još lijep. Treba računati na manji. Zahvalnost je rijedak cvijetak...

Budi p o ž r t v o v a n, ali ne očekuj, da ljudi ističu tu tvoju revnost, da ti čestitaju. Liječi oko sebe sve rane, koje vidiš, ali čini to iz nadnaravne velikodušnosti, a ne stoga ili barem ne u prvom redu stoga, da ti to ljudi priznaju.

Ako ne budeš tako radio, doživjet ćeš tisuće razočaranja. Uostalom šta će ti ljudska priznanja? Glavno je, što misli B o g o t e b i. To ti jedino mora biti na srcu. Da li je Bog s tobom zadovoljan? Sigurno. Onda je sve u redu. Ljudi nisu ništa vidjeli ili ako su vidjeli, ne će ni za što da svjedoče. Tim bolje. Revnost je čišća, kad nema nikakve plaće na ovom svijetu. Imaš vječnost, da primiš nagradu. I ne radiš radi nagrade, već iz ljubavi.

Druga pouka: Ne zaboravi nikada, da z a h v a l i š s v a k o m e, tko ti učini kakvu uslugu.

Budi najprije zahvalan B o g u. Čim te sve nije obdario? Pomisli na život, na milosti, na poziv... Misli na to češće, da budeš zahvalan...

Budi zahvalan i b l i ž n j e m u. Pomisli i na dobročinstva, koja ti i s te strane dolaze. Mnogo je osoba, koje su ti iskazale mnoga dobročinstva, i još ti ih svaki dan iskazuju. Dali cijeniš dovoljno usluge, koje ti se čine, dobročinstva, što ih primaš od majke, sestre, od posluge, od toga i toga župljanina ?...

Pročitaj: Lk. 17, 12—20.

★

Ponedjeljak TVOJA RODBINA

Luči rodbinu, koja možda kod tebe stanuje, od one, koja ne stanuje.

Kao što svaki vjernik, tako si i ti dužan poštivati četvrtu zapovijed Božju.

Ljubi dakle svoje.

Ali ljubi ih ponajprije n a d n a r a v n o. M o l i se za njih. Nikad se ne ćeš odužiti svome ocu, majci, ovoj ili onoj sestri, koja se toliko brinula za te u tvojim mladim danima...

Ako trebaju tvoje m a t e r i j a l n e p o m o ć i, pomozi im, ali n e uzimaj o d c r k v e n o g d o b r a, da im pomogneš te se dignu iznad svoga staleža. Duhovna služba svećenikova postaje odvratna, kad se pomoću nje obogaćuje svećenikova rodbina. Crkva hvali na primjer bl. Alena Solminhaca, koji je bio 23 godine biskup, a da nikome od svoje rodbine nije podijelio ni jednog crkvenog beneficija. Taj je blaženik gledao na osobnu vrijednost, a ne na krvne veze. Bio je neprijatelj svakog nepotizma. — Ugledaj se u taj primjer prema svojim prilikama...

Ako tkogod od tvoje rodbine stanuje s tobom, onda pazi na ovo: čuvaj potpunu neovisnost u svojoj službi. Ne dijeli s rodbinom antipatije, koju bi ona pokazivala možda prema ovoj ili onoj osobi. A ne veži se niti na odviše očite simpatije prema ovoj ili onoj osobi, koja je u posebnim vezama s tvojom majkom, sestrom, s rođakinjom.

N e g o v o r i pred svojima o onome, što su ti stranke povjerile. Neka se ne može o tebi reći: cijeli župski dvor saznat će odmah za sve, što se povjeri g. župniku.

Ako netko od tvoje rodbine, što stanuje s tobom, nosi na sebi kakvu pogrješku: škrtost, klevetanje, dobro pripazi, da ta ljaga ne oblati i tebe i tvoju svetu službu. Ako u tom pogledu ne ide ni-

kako drukčije, onda ukloni tu osobu iz svoje kuće...

— In his, quae Patris mei sunt, oportet me esse.

Pročitaj: Lk. 2, 40—52.

★

Utorak
TI I TVOJA BRAĆA SVEĆENICI

Štuj svoga župnika. On je tvoj neposredni poglavar i to svaki dan. Sinovska poslušnost. Na njega pada teret župe. Pomozi mu. Ako imaš kakav prijedlog, da mu ga izneseš, iznesi ga otvoreno, ali se najprije Bogu pomoli. U poslovima se drži župnikovih direktiva, pa makar one ne odgovarale tvojim mislima. Ne straši se opomena; drage volje primaj savjete. Ne pokazuj se previše osjetljivim. O potajnom ili očitom neprijateljstvu ne smije biti ni govora.

Župnik si. Imaš kapelana. Ne ispravljaj ga nikada pred drugima. Pokaži mu svoju ljubav, pomaži mu. Lijepo tumači sve korake njegove revnosti osim slučaja, kad je potreban očit prijekor. Ne zaboravi, da mladost uvijek leti naprijed. Stoga ne stavljaj pred svaki kapelanov nacrt nemilosrdnu nepokretljivost. Popusti malo, da kapelan steče pouzdanje pa ti drage volje polaže račun i onda, kad ga ne tražiš.

Tvoje ponašanje prema drugoj braći svećenicima neka odiše duhom vjere. Moli se za sve. Ako čuješ šta o kojoj bijedi svoga subrata, sažaljuj ga, što više možeš, a onda mu i pomozi razborito, bratski. Poslije toga šuti, čuvaj tajnu za se. Govori o tome samo s Bogom. Sv. arski župnik izmolio bi svake večeri sedam Slava Ocu i tu molitvu namijenio kao zadovoljštinu za sve pogrde, što su svećenici nanijeli Gospodinu. Ustanovio je i jednu zakladu sv. Misa za istu svrhu.

Pomaži, sokoli. Kad si sa subraćom na okupu, budi susretljiv, razborit, ljubezan, ponizan prema onima, koji stoje više. Sa svakog svećeničkog sastanka morali bi svećenici otići kao bolji svećenici...

Pročitaj: Rim. 14, 4—5; 10—14.

★

Srijeda
TVOJ BISKUP

Tri riječi sadržavaju tvoje dužnosti prema biskupu: poštovanje, sinovska ljubav, poslušnost.

Poštovanje. Naš vijek nije vijek, koji bi se odviše isticao u poštivanju. Nije nikako lijepo, kad svećenici zovu svoga biskupa pridjevkom, kao da bi im on bio kolega ili niži od njih. Kadgod bi Condren prolazio ispred sobe svoga poglavara o. de Berulle-a, načinio bi na hodniku pred njom genufleksiju. Tako Božji ljudi poštivaju one, koje im je Isus dao za poglavare.

Sinovska ljubav. Za vrijeme duhovnih vježba najavio je biskup, da će održati jednu konferenciju. I održao ju je. Tom je prilikom spomenuo, da je nakon konferencije svima na raspolaganju. Šta se dogodilo? Nitko nije pošao, da pozdravi svoga biskupa, da se s njime razgovori. Biskup nije samo poglavar, već i otac. Svećenik nije samo podložnik već i sin.

Poslušnost. Obećao si. Nije to bio zavjet. Ako u nekim slučajevima svećenik neće da se makne, može ostati na svom mjestu, iako se time otešćava uprava biskupije. Pa kad se u tom pogledu ne naglasuje toliko pravo auktoriteta, imaš prilike da pokažeš, da li poznaješ krjepost podložnosti. Inače je uprava nemoguća. Treba poglavarima olakšati njihov teret. On je i onako pretežak, pa nije potrebno, da ga još povećavamo svojim otporom ili neopravdanim odbijanjem naloga.

Ne sudi preoštro ne samo ono, što se na te odnosi, već i ono, što se tiče uprave cijele biskupije. Kloni se kritike. Nastoj da o svemu pametno sudiš, da sve na dobro tumačiš. Cni, koji upravljaju, imaju također svojih razloga. Pouzdaj se u njih. Nije tebi dana milost, koja je potrebna za upravljanje lađicom. Ima mnogo toga, čega ne znaš. Poslušaj sv. Pavla: »Oboedite praepositis vestris et subjacete eis, ipsi enim pervigilant, quasi rationem reddituri, ut cum gaudio hoc faciant et non gementes.«

Pročitaj: Hbr. 7, 26 do konca.

★

Četvrtak TVOJI POMOĆNICI

U crkvi. Možda imaš kojeg klerika. Pouči ga u njegovoj službi, da pobožno pjeva, da iskazuje veliko štovanje svetim stvarima itd. Tvoji ministranti. Protumači im sv. Misu. Traži od njih, da s razumjevanjem i s pobožnošću vrše svoju dužnost. Ako budu razumjeli ono, što čine, činit će to s veseljem. Traži da se polegano kreću, bez žurbe odgovaraju. Pripazi na zvanja...

Pomoćnici i pomoćnice u organizacijama. Neka budu na pomoć a ne na smetnju. Budi im zahvalan, ali im se ne predaji posve u ruke. Pazi na svoj auktoritet, ne daj preblizu k sebi. Čuvaj slogu. Neka suradnja bude pametna. Kloni se prevelike pažnje, posebno intimnosti.

U župskom dvoru. Tvoja posluga. Što se tiče dobe i života, drži se kanonskih odredaba. Neka plaća bude primjerena i neka se na vrijeme dade. Posluga će paziti na vrata župskog dvora, na kuhinju, na nutrinu kuće. Posluzi ne govoriti povjerljivo niti o vjernicima niti o subraći. Ne primati

povjerljivih saopćenja s njihove strane. Budi potpuno rezerviran. Traži potpunu diskreciju.

Budi uvijek dobar, ali ne idi do familijarnosti. Sam jedi. Kad radiš ili kad moliš brevijar, ne čini to u kuhinji. Nikada se ne srdi, ali traži točnost.

Mnoge su od ovih točaka važne...

Tvoj dobar glas u župi kao i uspjeh u dušobrižničkom radu ovisi djelomično o tvom vladanju kod kuće.

Pročitaj: 2. Tim. 4, 9...

★

Petak REVNOST U RADU ZA DUŠE

Sv. Ljudevit, francuski kralj, odgovorio je poslanicima tuniskog vladara El Montasira ovo:

»Recite svome gospodaru, da tako živo želim spasenje duše njegove, te bih pristao, da cijeli život svoj provedem u saracenskom zatvoru i nikada ne vidim svijetla nebeskog, samo kad bih time mogao predobiti za vjeru kršćansku njega i cijeli njegov narod.«

Za vrijeme rata obavljao je dušobrižničku službu među vojnicima o. Lenoir, koji je rekao, da bi drage volje ostao na zemlji sve do svršetka svijeta podnoseći sve moguće patnje, samo kad bi time mogao spasiti one vojnike, koji su mu bili povjereni.

U maloj župi u Bretanji ležao je na umoru župnik. Prikovan uz postelju čekao je zadnji čas, koji nije bio daleko. Rekoše mu, da je na samrti jedan od njegovih župljana, koji je već davno prekinuo veze s Bogom i sa Crkvom. Župnik pošalje kapelana. Kapelan je otišao, ali se i brzo vratio. »Ah, povratite se«, rekao je župnik kapelanu, »povratite se, molim vas, pa ga sjetite, kako mi je obećao,

da ne će umrijeti, prije nego što se pomiri s Bogom.« Kapelan je poslušao. »Ja sam to obećao župniku?« odvratio je bolesnik s podsmijehom. I tako se kapelan morao ponovno vratiti, a da nije obavio posla.

Župnik digne ruke prema nebu. Najedamput osjeti nadahnuće i reče: »Donesite mi nosiljku.« Na nosiljku su metnuli strunjaču, na strunjaču starog župnika. Umotaju ga pokrivačem i pođu.

Noć je tamna. Nosačima osvjetljuje dugi i teški put slabašna svjetiljka. Kad je tvrdokorni bolesnik opazio nosiljku i u njoj blijedog župnika, koji se borio sa smrću, pridiže se na postelji i reče: »Šta želite ovdje?« — »D a v a s s p a s i m !« odvratio je svećenik.

Primakli su nosiljku krevetu. Dvojica umirućih ostadoše sami. Kad su drugi ušli u sobu, našli su ih obojicu u plaču. Starina župnik rekao je zadnji put: »Do skorog vidjenja u nebu!«

Nosioci podigoše nosiljku i pođoše kroz crnu noć natrag. Išli su šutke kao za sprovoda. Došli su do cilja. Otkrili su nosiljku. Župnik je bio sasma blijed i nepomičan. Duša je ostavila tijelo.

Kakva je tvoja p o ž r t v o v n o s t ? . . .

Pročitaj: 1. Kor. 13.

★

Subota
NE BOJ SE SRAMOTE!

Jednog dana došao je netko iz Lyona o. Chevrieru, koji je bio na glasu svetosti, da ga pita za savjet.

»Da čujem, o čemu se radi,« odvratio je o. Chevrier uz svoj blagoćudni osmijeh.

Posjetilac je htio da izvede jedno djelo. Rastumačio je cilj, iznio sredstva, prikazao zapreke. Govorio je, što je bolje mogao. Chevrier samo sluša.

»Svršio sam, oče, i čekam na vaše mnijenje.«

Chevrier ga mirno pogleda. Na licu mu se opažala neka žalost.

»Samo bih vas nešto upitao, prijatelju dragi. Jeste li pripravni da gledate, kako se ruši ono, što ste gradili? Da propane ono, za što ste žrtvovali samoga sebe?«

Posjetilac se začudi ovakvom odgovoru. Zamislio se za čas, a onda, jer nije znao, šta bi odgovorio, reče, da će o tom malo razmisliti. »Dajem vam osam dana za razmišljanje,« odvratio je o. Chevrier.

Nakon osam dana eto opet onog čovjeka s uvjeravanjem, da je pripravan na sve: neka nestane djela, ako tako Bog želi...

»A da li ste pripravni gledati, kako vaše djelo r u š e upravo oni, za koje ste mislili, da će vam najviše pomagati?«

»Jesam, oče.«

»I da podnesete svu onu s r a m o t u, koja se združuje sa svakim neuspjelim pothvatom?«

»Pripravan sam, oče, uz pomoć Božju.«

»Onda prijatelju, dajte se na posao.«

Čim čovjek nešto započne, odmah će se naći ljudi, koji će navaliti, koji će grditi, kritizirati. Vježbaj se u neovisnosti. Ne straši se rugalica. Učini još nešto bolje: učini sve, što je potrebno, da ti pothvat uspije, a onda reci, da si pripravan gledati, kako ti djelo pada, ako tako Bog hoće. To je dokaz velike nesebičnosti. Dokaz velikog pouzdanja u Boga. To je duh predanosti.

To ti je upravo potrebno, ako želiš, da se u svom apostolatu prilagodiš prilikama vremena, ako želiš da pođeš naprijed. Možda će ti se subrat podsmijehnuti, kod onog ćeš naići na neodobravanje, čut ćeš, kako te strogo sude.

Samo naprijed! Gledaj cilj. Izaberi razborita sredstva. Poslušaj one, koji su upućeni u stvar, koji su ovlašteni, a onda bez straha ruku na plug i zaori brazdu!...

Pročitaj: 1. Kor. 9, 15—20.

14. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja. SERVIRE MAMMONAE

Ah, kako su potrebni Bogu dobri ali siromašni svećenici.

Svećenik siromašan izvana i iznutra. Nutarnje siromaštvo još je potrebnije od vanjskoga. Tada bi svećenici bili Kristovi siromasi, »siromasi duhom«. Takovo siromaštvo traži Isus od svojih svećenika.

Dosta nam je, što se noge naše dotiču zemlje, pa je se ne dotičimo ni rukama, ni srcem, ni glasom.

U Padovi, u kapitulu Scuola del Santo, drugi fresko prikazuje liječnika, koji para mrtvog škrca i traži mu srce. Ali ovaj bijednik nema srca u grudima. Nekome pade na pamet, da otvori blagajnu, u kojoj je pokojnik čuvao novac. I gle! U blagajni je i srce... Kakva pouka!

Možda se dosta ne uvažuje činjenica, prema kojoj svećenička privrženost dobrima zemaljskim ne samo da škodi posvećenju samoga svećenika, već i bližnjega sablažnjuje.

Pisalo se o jednoj ženi, koja nije imala vjere, ali je bila već blizu katolicizmu. I nisu je naučni razlozi zaustavljali na tom putu, već su je smetali primjeri, iako je ona broj tih primjera kao i njihovu važnost previše uvečavala. Njezin životopisac veli:

»Velika zapreka bila bi joj se makla s puta, samo da nije vidjela kod svećenika toliko privrženosti zemaljštini. Znadem dobro, kako običavaju odgovarati na ove poteškoće oni, koji vjeruju. Međutim ovi odgovori ne će posve odgovarati istini, kad ih ova žena nije mogla shvatiti, iako je bila prosvijetljena te očito pokazivala dobru volju.«

»Budućnost pripada bosim nogama«, rekao je Ljudevit Veuillot.

Pročitaj: 2. Kor. 4, 16...

★

Ponedjeljak NIL SOLLICITI SITIS (I)

Otrgnuće srca od zemaljštine. Od svih kršćana traži se, da se služe zemaljskim dobrima tako, te se čini, kao da se ne bi njima služili. Koliko to više vrijedi za svećenika!

Istina je, nemaš zavjeta siromaštva. Stalne dužnosti prema obitelji ili prema drugima dopuštat će ti možda neki vanjski imutak. Ali srce ti ne smije uza nj prianjati. Zar nisi za svega ređenja rekao: »Dominus pars haereditatis meae — Gospodin je dio baštine moje?« Te riječi opetuješ za svakih duhovnih vježba....

Svećenicima Starog Zavjeta naloženo je: »In terra eorum nihil possidebitis nec habebitis partem inter eos: ego pars et haereditas tua in medio filiorum Israel« (Num. 18. 20).

Mi ne smijemo biti ispod svećenika Starog Zavjeta.

Vanjsko otrgnuće. — Neka svijet vidi, da nisi prirastao uz zemaljštinu. Neka ne bude kod tebe nijednog čina škrtosti. Kada tražiš račun ili moliš milostinju, pokaži, da to osjećaš i da ti je to teško. »U početku kršćanstva kaleži su bili

od drveta, ali svećenici od zlata«, veli sv. Bonifacije. Sve tvoje bogatstvo neka bude u tvojoj nutrini.

Krasan primjer ostavio je kardinal Mercier: Njegova spavaća soba u nadbiskupskoj palači u Malinesu bila je vrlo siromašna.

Lijep primjer daje i svećenik, koji je ostavio ovu oporuku: »Malo je, što ostavljam. Mogu reći, da nemam upravo nikakva pokućstva. Ono malo odijela i rublja, što imam, neka se u cijelosti preda ubožnici u B. Svoju malu biblioteku ostavljam svome nećaku moleći ga, da odsluži nekoliko sv. Misa na moju nakanu. Ako moja sestra i moj zet ili tko od mojih nećaka i nećakinja zaželi koji pobožni predmet, što se nalazi kao ures u mojoj sobi, neka im se udovolji želji. Novaca nemam ili ako se što nađe, bit će malenkost. (Našli su u ladici sedam sua). Uvijek mi je bilo drago, da živim u siromaštvu. Pobrinuo sam se, da se nakon moje smrti odsluže sv. Mise na moju nakanu, kao i na nakanu pokojnika iz moje obitelji. Ni na lijes ni na grob neka se ne stavlja nijedan vijenac.

Presveto Srce Isusovo, smiluj se svome bijednom sluzi!

Bonnay, 3. travnja 1913. Teodor Petit.«

Pročitaj: 2. Kor. 6, 1—11.

★

Utorak
NAMJEŠTAJ

Neki svećenik živio dosta lagodno: Jela izabrana, posuđe gospodsko, pribor srebren. Došao prosjak i zamolio milostinju. Izdaleka je vidio pripremljen stol za objed. »Evo vam kruha, novca nemam« rekao je svećenik.

»Nemate novca, velite, a sto vam ga je pun« odvratio je čovjek.

Tog dana započeo je svoj sveti život svećenik Andrija Hubert Fournet, koga je crkva kanonizirala 4. lipnja 1933.

Oprostio se s lagodnim životom i s kićenim homiliama. Deset dana obavljao je duhovne vježbe, da uredi prošlost i pripravi budućnost. Župnik Fournet bit će odsada drugi čovjek, drugi svećenik.

Svijet je uoči mračnih dana velike Francuske revolucije. Nastalo je tragično vrijeme, kad su se sv. Mise morale služiti u potaji, kad se valjalo preoblačiti, kad je trebalo biti u pripremi i za smrt i za progonstvo. Fournet će živjeti i sada kao svetac. Trošit će samoga sebe bez krzmanja. Ustanovio je kongregaciju Kćeri Križa. Izvađao je prava čudesa. Onog dana, kad ga je Bog pozvao k sebi, svijet je govorio: »Svetac je umro, svetac je u nebu«, a jedna od njegovih Kćeri Križa vidjela je na nebu veliki križ okrunjen zvijezdom.

Pati, gloriam. Križ, proslava! Sjaj Fournetove svetosti dolazio je od njegove velikodušnosti, od samoprijegora, od ljubavi, koju je posvećivala molitva, od života, što ga je provodio raspet s Isusom.

Da li je tvoj život sličan životu župnika Fourneta? Zar ne, da si prilično daleko zaostao? Ali nastoj ipak, da prema ovom uzoru urediš svoj život. Križ, zvijezda: velikodušnost, polet. Pogledaj što bolje u taj svoj ideal i budi veći junak!...

Pročitaj: 2. Kor. 7, 2—8.

★

Srijeda
NIL SOLLICITI SITIS (II)

Ne smijem biti privržen ne samo bogatstvu, već niti častima. Često je to teško. Drago ti se narugati svjetovnjacima, koji plaču za ordenom, za čašću, za li-

jepim mjestom. Kloni se sam tih smiješnih trica.

Svećenik C. pisao je: »Nikad se ne ću moći dosta zahvaliti Bogu, što me je očuvao od jedne zaraze, koja se zove čežnja za častima.«

Nije nužno, da uvijek odbiješ časti, ako ti se ponude. Ali gledaj i tu više na korist duša i na slavu Božju nego na svoju čast. Inače izvrgavaš opasnosti i dobro svoje duše, a možeš steći i neprijatelja.

Posebno se čuvaj, da tjeskobno ne tražiš ni malih ni velikih privilegija, na koje te potiče koristoljublje ili zavist. Izdigni se iznad svega toga. I duša će ti uživati veću slobodu, tvoja će nakana u radu za Boga biti čišća, tvoja revnost ljepša, tvoj apostolat svjetliji. Kad vjernici vide, da u tebi nema ništa ljudskoga, osjećat će veći poticaj, da u tebi gledaju uistinu Božjega čovjeka.

Ako ti se slučajno pruži prilika, da sam izabireš, onda se radije lati ponizna posla. Zašto je Ségure tako osvojio radnike i naučnike? Stoga što nije smatrao nedostojnim svoga zvanja, da se svom dušom zauzme za njih. Radništvo je osjećalo, da ovaj svećenik nije prirastao uz zemaljštinu, već je pravi siromah duhom. »Govorite samo, što hoćete,« odvratio je mladi limar onima, koji su ogovarali svećenike. »Za me je dosta, što sam poznavao velečasnog Ségura. I kad ne bi bilo više nijednog svećenika, koji bi njemu bio sličan, za me bi katolička vjera bila prava vjera.«

Ima danas mnogo svijeta, koji izbjegava svećenika. I što svijet manje dolazi s nama u doticaj, to više moramo nastojati, da svojim životom do-

vedemo svijet do visokog i pravog pojma o svećeniku.

Pročitaj: 2. Kor. 4, 7—16.

★

Četvrtak
RAZBORITA MOLITVA

Lijepo je rekla sv. Terezija Avilska: »Neka nas Gospodin oslobodi od prazne molitve«.

To vrijedi za sadržaj, vrijedi i za oblik. U pjesmama i molitvenicima naći će se mnogo toga, što ne odgovara stvarnosti, a odlikuje se otrcanošću. Izbjegavaj sve izraze, koji nemaju soka ni duše. Neka se to bez milosrđa odstrani. U molitvi mora biti sve istinito i jednostavno.

Posebno treba paziti, da se kod pobožnosti dade svakoj stavci vjerske nauke njezino mjesto. Najprije dolazi Bog, onda Gospodin Isus — božanski posrednik, zatim Blažena Gospa, sveci, anđeli. Neka se pojedinostima ne daje značenje cjelosti. U svojoj pobožnosti drži se razumne hierarhije. Pouči u tom pogledu i svoje vjernike.

Pročitaj: Hbr. 11.

★

Petak
LITURGIJA

Što je liturgija? — Službeno crkveno bogoštovlje.

Shvaćaš li pravo ovo bogoštovlje? Da li si prožet mišlju na tijesno sjedinjenje s Isusom? Razumiješ li onu žrtvu, što ju prikazuje Bogu preko svojih službenih zastupnika zajednica udova Kristovih? Znaš li, što je žrtva i molitva, koju Spasitelj prikazuje svome Ocu na slavu i na spasenje svijeta? Ili možda liturgija ne znači za te drugo već ono, što izvana udara u oči: obredi, lijepo ruho, pjevanje?...

Gledaj prije svega na ono, što je bitno, gledaj s teološkog stanovišta.

Ne mislim time reći, da se ne brineš i za vanjštinu. Brini se, što savršenije možeš. Obredi neka se dobro izvode, pjevanje dolično.

Obredi. Pripazi na ono, što je u vezi s obredima: čistoća oltara, razborit nakit. Obrede izvodi ispravno, pažljivo, brižljivo, imajući na pameti proslavu Božju i lijep primjer za vjernike, koji se često sablažnjuju radi žalosne nemarnosti u tom pogledu. Što istom sudi Gospodin o onim prebrzim kretnjama, o onoj trci u izgovaranju riječi, o onom držanju misnikovu? No smeta i velika namještenost. Budi jednostavan...

Pjevanje. Zahvali Bogu, ako se razumiješ u glazbu. Upotrijebi taj dar Božji, da i ti nešto doprineseš ljepoti bogoslužja. Možda si samo osrednje glazben? Znaj, da se i s osrednjom sposobnošću može mnogo dobra učiniti. Pouči vjernike, kako će pjevati, pobrini se za pjevačke zborove. Nastoj, da u tvojoj crkvi za bogoslužja bude života...

Kraj svega toga ne zaboravi na veliku misao: pouči vjernike, kako da svoje molitve sjedine s molitvom svih onih, koji su jedno s Isusom...

Pročitaj: Hbr. 10, 1—19.

★

Subota
BREVIJAR

Uz svetu Misu spada i brevijar u tvoje liturgijske dužnosti.

Često si preopterećen poslom, pa ti se događa, da odvlačiš s brevijarom sve do na konac dana. I onda ćeš ga najedamput izmoliti. Možda ti je u tom pogledu drag primjer, što ti ga, kako vele, daje Richelieu. Za njega se govori, da je čekao

s moljenjem brevijara do 11 sati u noći. Tada bi izmolio ono, što je spadalo na taj dan, a onda od ponoći do 1 sat izmolio bi brevijar za slijedeći dan. To više nije molitva, već odrađeni kuluk.

Nastoj, da se držiš liturgijskih razmaka. Svakako se traži od tebe, da po danu budeš što sabraniji. A opet ti je nemoguće svaki čas misliti na Boga. Ipak moraš od vremena do vremena dizati misao Gospodinu. Zar ti u tom pogledu ne će pomoći tvoj brevijar, ako ga prije i poslije podne moliš u vrijeme, što ti ga Crkva preporučuje? Naravno ako to možeš bez poteškoće i ako time ne škodiš važnijoj stvari. Časni Beda veli: »Semper orat, qui statuta tempora non praetermittit orandi.« — »Uvijek se moli onaj, koji ne propušta, da se moli u određeno vrijeme.«

Apostoli ti prednjače primjerom. Na Duhove mlada Crkva skuplja se na molitvu u treći sat: »Erant omnes pariter in eodem loco... hora diei tertia« (Dj. 2, 15). Sv. Petar uzlazi u šest sati na terasu, da se pomoli: »Ascendit ut oraret circa horam sextam« (Dj. 10, 9). U devet sati idu u hram Petar i Ivan: »Ad horam orationis nonam« (Dj. 3, 1).

Ipak tu ne smije biti ukočenosti. Prilagodi se zahtjevima svoga života, svoje službe. Ali sačuvaj i prisvoji barem želju... I kad ne moliš brevijara, sjećaj se lijepoga zaziva: »Divinum auxilium maneat semper nobiscum!«

Izmoli: Ps. 89.

15. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
NAIM

Osim čuda, što je Isus uskrisio samoga sebe, Evanđelje nam spominje još tri uskrsnuća od mrtvih: uskrsnuće kćeri Jairove (23.

nedjelja po Duhovima), uskrsnuće sina udovice iz Naima, uskrsnuće Lazarovo (petak 4. nedjelje korizmene).

Naim je mjestance udaljeno od Kafarnauma sat hoda. Dozovi si u pamet prizor: gledaj, slušaj, udubi se u tajnu.

Bossuet primjećuje, da ova tri uskrsnuća označuju pobjedu grijeha:

— u njegovu početku, što označuje uskrsnuće mlade kćeri Jairove;

— u njegovu razvitku, što označuje onaj, koga su nosili u grob;

— na njegovu vrhuncu: stanje okorjelosti, zastarjelog običaja, što označuje Lazar.

Mrtvac, koji je u raspadanju već četiri dana, slika je čovjeka, koji gnjije u svom grijehu. Smrad, što ga širi takav čovjek, jest sablazan, koja prati ovakvo grješno stanje. Kamen, što zatvara grob, jest okorjelost srca. Veze, što su se nalazile na Lazaru, označuju veze grijeha, kojih grješnik neće da prekine. Više nema nikakve pomoći. Zauvijek propao! Srećom svemoguća milost poznaje tajnu uskrsnuća, pa makar tko ležao u grobu četiri... bezbroj dana...

Žalost udovičina sjeća nas suza Gospinih... Ah koliko je puta plakala radi tebe...

Isuse, iz ljubavi prema svojoj Majci spasi njezina bijednog sina, spasi svoga svećenika! Neka Gospa više ne plače... Daj, da uskrsnem...

Pročitaj: Lk. 7, 11—18.

★

Ponedjeljak
LITURGIJSKI DUH

Ovaj duh ne ćeš nikad dosta razviti u sebi. Razvijaj ga razborito. Ne budi ekskluzivista, okani se tjesnogrudnosti. Ne smiješ, pod izlikom da izdižeš službeno i javno crkveno bogoštovlje, zaboraviti ili pače prezirati, osuđivati osobnu pobožnost.

Romano Guardini, jedan između pisaca, koji su najozbiljnije i najispravnije pisali o liturgiji, veli:

»Ne smijemo stavljati osobni duhovni život sa svim njegovim pojedinostima nasuprot liturgijskom životu, koji nosi kao bitnu oznaku općenitost. Ne smijemo govoriti: ovaj ili onaj život, već: ovaj i onaj način molitve. Ova dva života moraju što jače surađivati jedan s drugim.

Apsolutno je potreban duhovni život, koji ne spada strogo na liturgiju: krunica, križni put, razmatranje... Bilo bi posve krivo, kad bi netko silom htio nametnuti duhovnom životu samo liturgiju.

Potrebne su dvije vrste pobožnosti: liturgijska i neliturgijska. Jedna upotpunjuje drugu.«

Pročitaj: Hbr. 9, 1—6.

★

Utorak
TVOJA MOLITVA

Moraš se moliti, i svjetovnjaci se mole.

Evo što piše jedan između njih: »Trebam samoga Isusa. Samo za Isusom čeznem... Htio bih, da moje veze s dušama ne kidaju mojih veza s Bogom. Stoga bih želio, da ponajprije očistim i ojačam svoj život dugom šutnjom. Cijela mi duša žeđa za šutnjom... Tvoja će zadaća biti, da budeš kao neko spremište mira, da budeš duša, koja će druge učvršćivati... Prava jakost ne sastoji se u tome, da čovjek po svojoj fantaziji obara nebo i zemlju,

već da nebo i zemlja njega ne poremete... Tko hoće ljubiti Isusa, mora ga u sebi imati, mora ga čuti. Za to je potrebno, da se ukloni svaka uznemirenost, svaka briga, svaka izvanja buka... Čudim se površnosti tolikih duša. Tko želi da shvati svijet, da shvati Boga, taj mora imati dubok duhovni život, koji je u samoći dotjeran.«

Otkuda toliki polet ovome svjetovnjaku? Odatle, što se moglo o njemu reći: »Ovaj se čovjek bez prestanka pričešćuje.« Ili: »Miris duhovnog života, što se širi od ovog čovjeka, osvaja.«

Taj je svjetovnjak bio naučan na šutnju, na molitvu.

Ti si kao svećenik određen, da hraniš revnost svjetovnjaka. Pa što ćeš dati drugima, ako nisi sam Bogom bogat?

Mgr. Gay dao je vjernicima ovaj savjet: »Vi ste hramovi. Razne stvari pustite samo do u predvorje svoga hrama, lađe dajte ljudima, ali svetište čuvajte za Boga.«

Kao svećenik moraš prvi poslušati ovaj savjet. Prisvoji riječ sv. Leonarda, velikog talijanskog apostola: »Moje zvanje traži od mene, da budem misionar i da živim u samoći. Kao misionar moram uvijek biti zabavljen Bogom. U samoći opet moram uvijek biti u Bogu. Sve je ostalo ispraznost.«

★

Srijeda
NEMO EST, QUI RECOGITET CORDE...

Nema nikoga, koji bi razmišljao, koji bi u molitvi pošao do dubina, koji bi pravo molio. Nikoga!

Tekst ne luči svećenika od svjetovnjaka. Naprosto veli: Nema nikoga...

Da li je poznato mnogo svećenika, koji se mole, koji u molitvi idu u dubinu, koji pred nogama

Gospodinovim ne samo da čitaju iz pobožne knjige, ne samo da mole svoj brevijar, već da razmišljaju, da ljube šuteći, da se u tajnosti klanjaju?

Jedan povjesničar, koji se mogao nadati krasnoj budućnosti, smrtno je ranjen za vrijeme rata. I on je, po mom shvaćanju, izgovorio jednu od najljepših riječi. Već je četiri put ranjen. Još malo pa će ispustiti dušu. Bio je kapetan. Došao je njegov pomoćnik. Zajedno su molili. Zatim je kapetan izdao zadnje zapovijedi i onda tiho dodao: »A sada zašutimo. Pusti me, da mislim.«

Zapamti ovaj krvavi i poučni naputak. Kada vidiš, da se baviš nepotrebnim poslom, reci: »Šuti, pusti me, da mislim.« Kad se sastaneš sa subratom, koji voli previše govoriti ništeći cigaretu za cigaretom, govori o svemu i ničemu, reci i njemu, ali tako da ga ne uvrijediš: »Šuti, pusti me, da mislim.«

Radi samo onda, kad razmišljanje ne bi bilo plodonosnije za tvoje zvanje. Onda ćeš biti svećenik molitve, živjet ćeš u sabranosti, a dobitak će biti velik...

★

Četvrtak
PROPUŠTANJE MOLITVE

Neka ne misli onaj, koji propušta molitvu, da će time dobiti na vremenu. On gubi vrijeme. Ništa ne pomaže toliko, koliko molitva, da se svaki čas upotrijebi za onaj posao, koji valja obaviti; da se radi onako, kako traže okolnosti; da se izbjegava sve, što je bez koristi ili pogibeljno; da se živi prema zahtjevima reda.

Što imaš više posla, tim više pazi, da ne propustiš molitve. Sveci su još bolje činili: u ovakvim slučajevima oni bi običnim molitvama još

dodavali. Kad bi na o. Ravignana navalili poslovi sa svih strana, on bi svoju molitvu mirno produljio za pola sata. I nije time ništa izgubio, koliko je meni poznato. Pa ako nisi tako junačan, barem se drži onoga, što je prijeko potrebno, drži se određena vremena.

Pazi na to tim brižnije, što razlog, koji te u vrijeme prevelike zaposlenosti potiče, da propustiš molitvu, bila ta zaposlenost stvarna ili samo umišljena, obično ništa ne vrijedi. Veliš, da ti treba sna. Ali zaboravljaš na razlog, radi kojeg si sinoć pošao kasno na počinak. Zar to nije bilo ugodno štivo, koje nisi znao prekinuti? Ili ti treba pripraviti propovijed. Zar nisi sam kriv, što si došao u tjesnac? Za tvoju buduću propovijed treba ti mirna razmišljanja, treba molitve. Odmah se vidi, da li je propovjednik razmišljao i molio. Stoga je trebalo više predviđanja, osobito više dobre volje.

Ako su zapreke došle bez tvoje krivnje, računaj na milost Božju. Svakako traži više svijetlosti na klecalu nego za pisaćim stolom.

★

Petak
TVOJE OSOBNO RAZMIŠLJANJE

Mnogima su dosadna razmatranja, što ih nalaze u knjigama. I doista malo je tih knjiga, koje bi sadržavale uistinu sočna razmatranja. Pa i najbolje knjige imaju taj manjak, što nisu osobne. Izražavaju se i u tekstu i u idejama na način, koji ne odgovara potpuno želji onoga, koji razmatra. Ili zar je uopće moguće naći tako razvijeno razmatranje, koje bi savršeno zadovoljavalo i ovoga i onoga? ...

To je eto razlog, koji traži od tebe nastojanje, da razmatranje bude što više tvoje. Moraš uložiti što više svojih sila, da se digneš do Boga, da prodreš do onoga, što je nevidljivo.

Uzmi ovaj ili onaj prizor iz Evanđelja. Nije za te važno, kako je slika djelovala na ovoga ili onoga auktora, već kako ona djeluje na te s ovim raspoloženjem, što ga imaš, s tim tvojim bogatstvom, što ga posjeduješ, s tim tvojim nedostacima, s tvojim potrebama, sa svim onim tvojim malenkostima, koje sačinjavaju tvoj osobni mentalitet. Pita se, kako si ti ganut, kako si ti to shvatio, kako si ti odgonetnuo zagonetku, jesi li našao nešto posebno, što će te potaknuti, da budeš bolji?

Ono, što osobno nađeš u razmatranju, pa makar to bilo posve neznatno, uvijek će za te vrijediti više od onoga, što je ovaj ili onaj mogao pomisliti ili osjetiti za ovog prizora, za ove evanđeoske nauke, pa makar to u sebi bilo vrlo jako i vrlo duboko. Ne radi se o tome, da se nađu riječi, još manje da se nađu učene riječi, već da se u šutnji, koja je puna stvarnosti, dođe do malo jačih veza s Bogom.

★

Subota
SRČANOST U MOLITVI

Poznato je, što je rekla sv. Terezija o godinama, u kojima je patila od suše za vrijeme molitve. Dobro je, da pročitaš njezine riječi, one će te osokoliti.

»Bivalo je to vrlo često, i to godinama, kad sam osjećala želju, da se svrši vrijeme, što sam ga bila odredila za molitvu. Više sam pazila na kucanje sata nego na pobožne misli. Često se događalo, da bih voljela ne znam kako strogu pokoru nego onaj napor, koji me je stajao, da se saberem u molitvi. Jest, vrlo je žestoka bila borba, koju sam morala voditi sa sotonom — ili možda sa svojom pokvarenom naravi, koja me je htjela spriječiti, da se ne molim. Osjećala sam veliku žalost odmah na

početku molitve, pa da pobijedim samu sebe, trebalo mi je skupiti svu snagu.«

To je eto n a p o r, što ga mora duša preuzeti na se, da s uspjehom obavi svoju molitvu, ako ne će dopustiti, da najveće milosti Božje prođu pokraj nje.

Evo što će Bog učiniti s takvom dušom:

»Na koncu (t. j. nakon ustrajna napora) Gospodin mi je pritekao u pomoć. Iza ovog nastojanja bila sam smirenija, osjećala sam više utjehe u patnji nego u druge dane, kad sam ćutjela privlačivost prema molitvi.«

Ne čudi se, ako Gospodin ne postupa i s tobom uvijek na ovaj način. Neka bude ime njegovo blagoslovljeno i onda, kad ti je težak početak molitve, kad ti je težak nastavak i svršetak. Ne moli se stoga, da dođeš do utjehe, već se moli, da p r o s l a v i š G o s p o d i n a. I ovom prilikom sjeti se riječi sv. Terezije:

»Ima duša, i ja ih poznajem, koje idu putem ljubavi onako, kako se mora ići, da ne traže od njega utjeha duhovnih niti ih žele imati, već ga mole, da im ih ne daje u ovom životu.«

16. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja IN INTERIOREM HOMINEM...

Jedna od većih p o g i b e l j i, što ih nosi sa sobom naša služba sastoji se u tome, da se u tolikoj mjeri dademo na rad oko duša, te zanemario b r i g u o k o v l a s t i t e d u š e...

Vježbe pobožnosti obavljaju se na brzu ruku, razmatranje se skraćuje, krunica ispušta, nema duhovnog štiva, nema posjeta Presvetom Sakramentu. Kao izlika navada se razlog, koji je djelomično barem i istinit: »Nema vremena.«

Posljedica: Doskora počne padati duhovni život, stroj se kreće, ali bez koristi. Govoriš, radiš, ali svijetu n e d a j e š B o g a, barem ne u tolikoj mjeri, u kolikoj bi trebalo.

Razmisli o mudrim riječima časnoga O. Passerata, redemtoriste, čovjeka vrlo revna i pobožna, što ih je izrekao o jednom svome subratu, koji je bio odviše nemirna duha i vrlo malo sabran:

»Kamo sreće kad bi o. N., i mi svi s njime mislili, kao da se na nas odnosi ono, što je jednom zgodom Isus rekao sv. Tereziji o karmelskom redu: »Karmelski red bit će tako dugo dobar, dok bude više radio za se nego za druge.« Oportet sapere ad sobrietatem. Ne može se sve učiniti. Na Gospodina spada, da pošalje više poslenika. I ako to Gospodin neće, budimo mirni te se zadovoljimo s ono malo, što sami možemo učiniti.«

Ne smiješ biti nemaran, ali ne smiješ ni pretjeravati. U svemu se drži reda. Briga za druge duše ne smije umanjiti brige za vlastitu dušu...

»Č o v j e k, k o j i v o l i m o l i t v u, m o ž e s v e,« rekao je sv. Vinko Paulski.

O svećeniku bez unutarnjeg života veli Manning:

»Nemoguće je, da naše dužnosti budu od koristi i za naše posvećenje, ako nismo došli do navike, da živimo u pobožnom jedinstvu s Bogom. Molitva, razmatranje, sjedinjenje s Bogom osvježuje našu dušu, obnavlja je u svim kušnjama, u svim borbama, u svim doticajima sa svijetom.«

★

Ponedjeljak PRAVI SVEĆENIK

Žalosno je gledati, kako se prosipaju darovi uma, revnosti, plemenitosti, ili se barem upotrebljavaju za drugo, a ne za kraljevstvo Božje... Kad bi u dijecezi sa 600 svećenika, od kojih većina ispunja samo ono, što mora, bilo samo njih 40 s velikom naobrazbom i čvrstim načelima, pa makar i ne bili sveti — jer to će uvijek biti rijetkost — ali svakako ljudi temeljite krjeposti: ne bi u poslovima bilo toliko zbrke i dijeceza bi pošla na bolje.

Moramo se čuvati, da u našem životu duh zanata ne nadvlada Isusov duh. U svakom činu revnosti pokaži, da si čovjek nutarnjeg života.

Vjernici dobro razlikuju one svećenike, koji su uistinu Božji. Ističe to i kardinal Mercier za jednih duhovnih vježba:

»Koliko se puta čuje u našim flamanskim krajevima, kako svijet govori o svećenicima: Dat is een echte priester — To je pravi svećenik, to je pravi župnik.

Pa šta time žele vjernici reći? Da nutrina daje oblik vanjštini. Ustrajna navika na nutarnji život ostavlja na licu, u vladanju, u riječi, u pogledu trag Božjega utjecaja na dušu. Dolazi do sklada u čovjeku među onim, što čovjek jest i što bi morao biti. Djela se slažu sa zakonom, stvarnost s obećanjem, efektivna svetost sa zvanjem. I vjerni narod, svjedok toga ravnotežja, s nasladom promatra potpuno jedinstvo jednog moralnog bića, gleda, kako Bog odsijeva iz njegovih djela, kako se Krist pokazuje u njegovoj službi, pa taj narod onda kliče: Evo čovjeka Božjega, homo Dei, evo svećenika Božjega. Svatko vidi, da je ovo čovjek Božji, homo Dei, da je ovo pravi svećenik Gospodinov.«

Vjernici bi se mogli i prevariti. Ali se ne će prevariti Bog, koji vidi u srce...

Da li sam u očima Božjim uistinu homo Dei?...

Pročitaj: Gal. 3, 26—29.

★

Utorak U NUTRINI

Suzo veli: »Savršenost duše sastoji se u tome, da se ona sa svim svojim silama zatvori u svoje jedino središte — u Boga.«

Jednog dana vidio je blaženik svoga anđela čuvara, pa ga je zamolio, da mu uvijek bude u pomoći.

»Zašto se obraćaš na me?« upitao je anđeo. »Zar te je strah obratiti se na Boga? Znaj i vjeruj: Bog te je ljubio i Bog te ljubi od vječnosti, ljubio te je i ljubi te tolikom ljubavlju, da te ne će nikada ostaviti i uvijek će mu biti milo, da stanuje u tvom srcu.«

Suzo je zamolio anđela, da smije vidjeti, kako Bog stanuje u srcu njegovu. Anđeo mu odgovori: »Pogledaj prsa svoja pa ćeš vidjeti, što ljubav Božja izvađa u tebi.«

I blaženik je vidio, kako su mu prsa prozirna poput kristala. U krajnoj nutrini svoga srca opazio je vječnu Mudrost, koja je tamo počivala u najdubljem miru.

Kako ćeš doći do toga, da se često sjećaš središta svoje duše, u kojem stanuje Duh Sveti? Privikli se na strjelovite molitve. Čim se probudiš, prema savjetu sv. Franje Saleskoga i svih drugih duhovnih učitelja, »stavi dušu svoju u Boga«. I onda po danu, kad svršavaš ili počimaš koji važniji posao, pokušaj da nađeš svoga nutarnjeg Gosta.

Fénélon piše: »Željom srca i dubokom poniznošću pred Bogom privlači čovjek Duha Života. Bog je tako dobar, te očekuje od nas samo želju, da nam dade samoga sebe kao dar. Po Svetom Pismu govori: Ne ćeš ni otvoriti usta svojih, da zavapiš, a ja ću te već uslišati, jer poznajem uzdah tvoj prije, nego ti se u srcu rodio. To je molitva srca, koju Bog uslišava.

Osim molitava, za koje valja odrediti posebno vrijeme, treba se priviknuti na kratke, jednostavne č e s t e u z d i s a j e B o g u. U tu svrhu dosta je jedna riječ iz Psalma, iz Svetog Pisma, riječ, koja nas može ganuti.

Ovi pobožni uzdasi mogu se slati Bogu i onda, kad smo među ljudima, tako da to nitko ne opazi, a kadkada duši više koriste od razmatranja o posebnom predmetu. Dobro je odlučiti, da se prije i poslije podne pobudi stalan broj tih uzdaha; da se pomisli na Boga, kadgod se vide određene stvari ili osobe, kadgod se izvađaju ovi ili oni čini. To je sredstvo, da se priviknemo na rad u p r i s u t n o s t i B o ž j o j.«

★

Srijeda MISAO NA BOGA

Još nekoliko sredstava, osim hora, da se sabereš preko dana: P o z d r a v G o s p i n, k r u n i c a.

G. 1456. opsijedao je sultan Beograd. Pobijedit će... Sv. Ivan Kapistran oboružan krunicom moli Gospu za pomoć: »Zar ćeš svoju djecu pustiti na milost i nemilost nevjernicima?« Novo oduševljenje napuni opsjednutu vojsku. Turci bježe. Papa Kalikst III. naređuje, da se vjernici Gospi zahvale. Stoga se svaki dan na glas zvona između 2 i 3 sata molio Gospin pozdrav. U to je vrijeme bio Beograd oslobođen. Kasnije se Gospin pozdrav počeo moliti izjutra, o podne i uvečer.

Da li dobro iskorišćuješ ove prilike, da se živo sjetiš više duhovnog spasenja svijeta po utjelovljenju nego vremenitog spasa kršćanstva 1456.?

Imaš krunicu s njezinim nizom Očenaša, Zdravomarija i Slavaocu.

O č e n a š. — Sv. Terezija je rekla: »Sva sam udivljena, kad pomislim, da je sva kontemplacija i sva savršenost sadržana u tako malo riječi. Čovjek bi rekao, da nam ne treba nikakve druge knjige osim ove.«

S l a v a O c u. — Poznat mi je njegov početak i njegova korist. To je jedna od naših najljepših molitava.

Z d r a v o M a r i j o! — Pravi vijenac ruža, što ga dajemo Gospi.

Misliš li na nebesku Majku za svojih putovanja, za besanice, za pastirskih pohoda? Gospa će ti, pomoći, obdarit će te svojim mirom. Zdravomarija neka bude tvoja jaka obrana, neka bude tvoje utočište. Sjedinjuj se u sabranosti s Gospom u njezinim radosnim, žalosnim, slavnim tajnama...

★

Četvrtak DUHOVNA UTJEHA

Sv. Terezija Avilska piše:

»L j u b a v se B o ž j a ne sastoji u prolijevanju suza niti u onim nježnim osjećajima, kojima se običavamo tješiti, već se ta ljubav sastoji u tome, d a s l u ž i m o B o g u u pravdi, s jakom dušom i u poniznosti...

Tko želi da dođe do velike duševne slobode i ne će da živi u neprestanoj tjeskobi, za nj je od velike važnosti, da se ne uznemiruje radi suhoće, radi rastresenosti.

Veliki sveci, koje je sam Bog vodio, živjeli su u pustinji i činili velike pokore, mnogo su se borili sa sotcnom i sa samim sobom, dugo su bili bez duhovne utjehe...

Što manje imate nutarnje utjehe, to ćete primiti više milosti...

Prava sigurnost sastoji se u svjedočanstvu čiste savjesti. Vara se onaj, koji se oslanja na duhovne utjehe...

Dobro radi onaj, koji ne traži duhovnih utjeha, pa neka se dogodi ne znam što...

Makar suhoća trajala cijeli život, ne dopusti, da Isus pane s križem, time što ostavljaš molitvu. Doći će vrijeme, kad će te Gospodin nagraditi. Služiš dobrom Gospodaru.«

★

Petak VJERNOST MILOSTI

Može se reći, da gotovo cijeli tvoj život do danas nije bio drugo već b o r b a p r o t i m i l o s t i. Ne mislim, da zanemaruješ svoje dužnosti u velikoj stvari. Ali koliko ima tih nemarnosti, kad se zađe potanje u tvoj život. Ne mislim ovdje na prirodne slaboće, bez kojih ne možemo biti na ovoj zemlji, a Bog ih pripušta, da ne zaboravimo na svoju bijedu, da se naučimo poniznosti i razboritosti. Govorim o svojevoljnim pogrješkama, o više manje svijesnom opiranju milosti, svijesnom v j e r o l o m s t v u.

Zapamti riječi o. Lallementa u njegovu djelu »Duhovni život«. Pročitaj ih češće.

»Čitave godine, kadkada cijeli život nagađamo se s Bogom, da li ćemo mu se posve predati. Ne možemo se odlučiti na potpunu žrtvu... Svoju ludost upoznat ćemo na času smrti... Vidjet ćemo, kako smo se poput djece zabavljali tricama.

Čitave godine b o r i m o s e p r o t i B o g u opirući se pokretima milosti... Radi straha, da ne budemo bijedni cijeli svoj život, ostajemo bijedni.«

Lallement nije drugo, nego jeka svoga duhovnog oca sv. Ignacija, koji veli:

»Malo je osoba, koje dobro shvaćaju, što bi sve Bog učinio od njih, kad bi to one dopustile. Hrapavo deblo, koje nema nikakva oblika, pretvara se u krasan kip u rukama rezbara.

Ima mnogo ljudi, koji žive jedva kao kršćani, a bili bi pravi sveci, kad se ne bi opirali namjerama Božjim i djelovanju milosti.«

Ponovi češće želju sv. Franje Saleskoga: »Ah, Isuse, kad bi mi tko dao milost, da budem istoga duha s tobom!«

★

Subota 100.000 SVJETOVA

O. Lallement veli u »Duhovnom životu«: »Ugušiti jedan pokret svoje prirode znači za vječnost dobiti više, nego kad bi čovjek stekao 100.000 svjetova.«

Posve ispravno. Često je dosta m a l e n a z a p r e k a, da liši čovjeka v e l i k i h m i l o s t i Božjih. Prokapajući Panamski kanal došli su napokon do tankog zida zemlje, koji je još rastavljao Atlantski od Tihog oceana. Još samo neznatan prolom i dva su mora sastavljena.

Između Boga i naše duše ne nalazi se često ništa drugo osim n a š e s e b i č n o s t i. Pretpostavlja se stanje milosti. Treba prolomiti ovu sebičnost. Ako je potrebno, neka se upotrijebi i dinamit, da se razbije stijena. Kolikog dobitka za nas! Više nego 100.000 svjetova!

Jedna pobožna duša piše: »Kad pomislim, da i prvi pokreti strasti mogu kadkada odvratiti dušu od

tijesnog jedinstva s Bogom; da male nesavršenosti mogu dušu lišiti ovoga jedinstva, jer duša ide za jednom stvari, koje Bog ne trpi, ne shvaćam, kako se može i kako bih ja mogla pasti u tu nesavršenost; kako da se odmah ne uguše prvi njezini pokreti. Kolikog li gubitka za dušu, kad bi i za jedan čas u vremenu izgubila jedinstvo s Bogom! To bi značilo izgubiti jedan stupanj jedinstva s Bogom kroz cijelu vječnost. Kako da se popravi tolika ludost?«

17. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja VOCATIONE, QUA VOCATI ESTIS...

Ti si, Bože, Bog srca moga. Ti si, Bože, Bog cijelog srca moga. Ti si, Bože, jedini Bog srca moga!... To je jedna od najpotpunijih formula, koja ističe značenje, što ga Bog mora imati u tvom životu. Obični vjernik pobuđujući djelo ljubavi govori: »Ljubim te, Bože moj, svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom snagom svojom.« S koliko više naglaska moraš to opetovati ti, svećeniče! Bog mora biti tvoje jedino dobro!

Za svojih duhovnih obnova govoriš: »Dominus pars... Ti si, Gospodine, jedina baština moja.«

Kad redovničke osobe polažu zavjete, izjavljuju na početku: »Ja N...« Pa što stavlja ta redovnička osoba u tu riječ »Ego? — Ja?« Želi reći: »Gospodine, evo ti cijele moje osobe, dajem ti sebe u cijelosti.«

Mi smo vrlo sposobni, da ukrademo nešto od žrtve paljenice. Ni redovničko odijelo, ni svećeničko

posvećenje ne oslobađa nas od te nesretne sposobnosti.

Jedan dominikanski prior rekao je za duhovnih vježba, što ih je davao, kako je neka duša, koju je Gospodin bio uzdigao do vanrednog sjedinjenja s Bogom, čula Gospodina, gdje se tuži: »Ah, kad bi mi se od 100 svećenika barem jedan posve predao; kad bi se od 30 redovnika barem jedan posve dao na moju službu, koliko bi dobra izveo u svijetu!«

Pročitaj: Dj. Ap. 9.

★

Ponedjeljak ZLA VREMENA

Svaki dan čuju se jadikovke o nevoljama vremena, u kojem živimo. Ne mislim na vremenita zla, već imam pred očima u prvom redu jade, što Crkvu snalaze, borbe, što ih Crkva mora voditi.

Prođi se tužaljka. To je naivnost, a moglo bi biti i uzrokom malodušnosti.

Naivnost. Ispravno piše jedan svjetovnjak:

»Proživljujemo burna vremena! Šta znače te riječi? Zar je Crkva poznavala vremena, koja nisu bila burna? Možda je to bilo za 300-godišnjeg progonstva rimskoga? Možda za provale barbara, pogana ili arijanaca na sjeveru, muhamedanaca na jugu? Možda za vrijeme, kad se širila hereza albingenska? Ili kad su Fridrik Barbarossa, Filip Lijepi, Josip II., Napoleon kušali da se silom nametnu za gospodare Crkvi? Možda Crkva nije poznavala burnih vremena za grčkog i protestantskog raskola, podmukle janzenističke hereze, francuske revolucije? I uostalom zar smo mi na svijetu zato, da počivamo?«

Učini sve, što možeš, da svijet postane bolji. Ali se ne čudi, kad vidiš, kako je opak. Kad govoriš

pred drugima, pripazi, da ne posiješ sjemena malodušnosti...

Teška su vremena. Što onda? Nastojmo, da postanemo s v e c i. I time ćemo mnogo doprinijeti raširenju kraljevstva Isusova.

Ne troši vremena u jadikovke, već r a d i, p r o m i j e n i ponajprije s a m o g a s e b e!...

Pročitaj: Dj. Ap. 21, 27—31.

★

Utorak
OGANJ S NEBA

Ne zaboravi nikada, da pripadaš r a t n i č k o j C r k v i. Stoga ne sanjaj o sjajnim triumfima Gospodinovim, o sjajnim triumfima Crkve Isusove, o stanju, koje bi dopuštalo Crkvi, da živi u slobodi, u časti, u miru. Ne bacaj u duši svojoj ne znam kakovih prokletstava na progonitelje Crkve. Možeš željeti poraz ideja njihovih, ali se ne daj zanijeti svojim čuvstvom, pa da želiš uništenje i njihovih osoba... Imaš nešto sličnosti s Jakovom i Ivanom, koji uvrijeđeni jednoga dana, što Samarićani ne htjedoše primiti Učitelja, rekoše: »Gospodine, hoćeš li, da kažemo, nek oganj siđe s neba, pa ih uništi?« — A Gospodin? Okrenuvši se zaprijeti im: »Ne znate čijega ste duha« (Lk. 9, 54—56).

Kao da je Isus htio reći: Vi mislite, da vam je dosta samo doći i ljudi će vas primiti raskriljenih ruku. Da vam ne treba nego otvoriti usta, da govorite, i ljudi će vas slušati. Da vam je dosta samo pokazati, što želite, i ljudi će vam odmah ispuniti želju. Varate se! Vi ste na zemlji, da se borite, a ne da slavlje slavite...

Posluži se s v i m s r e d s t v i m a, da uspiješ: naukom, molitvom, žrtvom. Ali znaj, da možda nakon svih pokušaja ne ćeš doživjeti uspjeha. Gospodin

zahtijeva od nas, da budemo s i j a č i, a n e ž e t e o c i. Sij! Ako Gospodin htjedne, sjeme će proklijati. Žeti će ga oni, koje Gospodin odredi. Stavljat će ga u žitnice oni, koje Gospodin izabere.

Ti bi htio, da vidiš svoj uspjeh, da ga se možeš odmah rukama dotaći. Nemoj tako. Učini, što možeš, pa ćeš svojim nastojanjem proslaviti Boga, iako će možda to tvoje nastojanje biti neplodno...

J e l i G o s p o d i n u s p i o?... Ti si sluga Gospodina, koji neuspjehom uspijeva. Do konca se valja boriti, i to junački. Bori se s neograničenim pouzdanjem. Pobjeda je sigurna. Isus je pobijedio svijet. To se dogodilo u prošlosti. Stvar je svršena. Umiri se. Isus ne želi triumfa, o kojem ti sanjaš. Nauči se da pobjeđuješ onako, kako je Isus pobjeđivao: ne tako da je bacao munje na neprijatelje, već da je umro pod njihovim udarcima...

Pročitaj: Lk. 9, 51—57.

★

Srijeda
SVEĆENIK I SADAŠNJICA

Današnje doba nosi dvije oznake: N e p r i j a t e l j i Crkve ne popuštaju u navali. Ovdje su napadaji žestoki, tamo podmukli. Neprijatelj se služi u borbi raznim ustanovama, zakonodavstvom, knjigama, novinama, ilustracijama, kinom, stvaranjem udruženja, u kojima se prima pouka, kako se valja boriti proti Crkvi, Papi i svećenicima....

A k a t o l i c i? Među njima kao da dolazi do s v e v e ć e g n e h a j a. Kao da sve više gube od svoje vjernosti Evanđelju. Nema sumnje, da ima i krasnih duša. Ima ih takvih, u kojima se katolicizam duboko ukorijenio. Ima danas tako dobrih katolika, kakvi možda nisu poznati u povijesti. Ali kakvi su katolici općenito? Vjera sve niže pada. I oni, koje

bismo ubrojili među dobre vjernike, u praksi se opiru odricanju, što ga Učitelj traži. Stoga ne govore posve krivo, koji tvrde: »Crkva umire od organske bolesti. Nema više ni u njoj sjaja Duhovskoga ognja. Utrnuo se ovaj uzvišeni plamen.« Ili: »Vrlo je malo katolika, koji žive prema svojoj vjeri.« — »Ljudi se počimaju zanimati za životopise svetaca. Drago nam je čitati te životopise. Dragi su nam ti životopisi upravo stoga, što svetaca ne susrećemo više u životu...«

Zar ne ćeš jače poraditi oko svoga posvećenja, svećeniče, kad pogledaš ovo dvojako zlo, od kojega Crkva pati? Ili možda čekaš, da se svijet još više pokvari; da se potrebe, u kojima žive duše, još povećaju; da se za Isusa još manje mari?

Iskreno se ispitaj! Odlučil Radi!

N a š e v r i j e m e t r e b a s v e t a c a...

Pročitaj: Hbr. 2, 1—10.

★

Četvrtak
POSVETI SAMOGA SEBE RADOM

Radi n e p r e s t a n o. Radi u svim teškoćama, u svim neuspjesima, u svim nemogućnostima, da se zid probije, da se neprijateljstvo stiša, da se odstrani nehaj, lakoumnost, da se ukloni neizreciva ludost.

Vrlo je utješno, kad čovjek vidi uspjeh. I treba pomno paziti, da se taj uspjeh primi in Domino. Ali u s t r a j n o raditi i onda, kad nema nikakva uspjeha ili kad on samo kaplje u neznatnim kapljama, znak je velikog samoprijegora. I upravo tada svećenik, koji nije drugo nego oruđe u službi Božjoj, postaje sposobniji, da se sjedini s Bogom svojim, i da njegov apostolat urodi nesumnjivim plodom.

U našim djelima uvijek će se naći mnogo toga, što je »naše«. Kako su rijetki oni, koji se znadu potpuno odreći samih sebe... Kako je malo čiste kovine! Uvijek mješavina...

Sij i onda, kad ne vidiš, da sjeme probija ili ako probija vrlo slabo. Sadi, iako je zemlja loša. Ne kloni! Sutra započni svim marom ono, što si danas kušao bez uspjeha. I uvijek budi vedar, uvijek pun pouzdanja, uvijek odan Bogu. To je oznaka pravih apostola...

S v i j e t s e s p a s a v a p r i v i d n i m n e u s p j e s i m a...

Pročitaj: Flp. 1, 14—21.

★

Petak
UNOSNA SLUŽBA

Ljudevit XIII. odlučio je, da se cahorska biskupija preda časnom sluzi Božjem Solminhacu. U tom imenovanju gledao je kralj veliki dar, koji je skopčan s velikim dohocima. A Solminhac je opet gledao u tom imenovanju mnoštvo velikih dužnosti. Stoga je i rekao vladaru: »Veličanstvo, vi niste dali biskupije meni, već ste mene dali biskupiji.«

Ne gledaj u svojoj službi puki z a n a t. T i s i a p o s t o l. Ne traži u njoj svoje koristi, već traži duhovnu korist svojih ovaca.

Nitko ti ne će osporavati pravo na ono, što ti pripada za uzdržavanje. Ali nastoj, da n i k a d a n e p r e k o r a č i š m j e r e.

Pa i onda, kad se radi o tvom strogom pravu, neka se ne vidi na tebi, da hlepiš za novcem, da si račundžija. Ne cijeni sprovoda prema nagradi, koju ćeš za nj dobiti. Ne budi originalan u traženju takvih poslova, koji će ti bolje napuniti kasu.

Radi se o tome, da izabereš župu ili da je primiš. Tom prilikom ne gledaj u prvom redu, koliko ta župa nosi, već na duhovnu bijedu vjernika. Manje pazi, koliko se meće u kesicu ili škrabicu za milostinju, a više na broj cnih, koji nikad ne dolaze u crkvu, koje valja predobiti za Isusa.

U pinakoteci u Bologni nalazi se Carraccijeva slika, koja prikazuje poziv sv. Mateja. Stoji za mjenjačkim stolom. Došli su židovi da mijenjaju. Matej se okreće, da odgovori Isusu, ali je instinktivno pružio ruku prema novcu. što se nalazi na stolu... Bog i novac. Kretnja je instinktivna. Instinkt valja ispraviti odlučnom krjepošću.

Pročitaj: Flp. 3, 4—10.

★

Subota
ŠTO SI UČINIO ZA BRATA SVOGA!

»Čuvao sam u ime tvoje, one koje si mi dao, i sačuvao sam ih, i nitko od njih nije propao« rekao je Gospodin prije smrti (Iv. 17, 12).

U stadu, što ti ga je Gospodin povjerio, ima duša s dosta velikim razlikama. Ponajprije imaš dobrih, ali i zlih župljana.

Imaš zlih. Sve ne ćeš moći predobiti. Barem se za sve brini, za sve moli. Učini, što možeš. Nikad nismo sigurni, da ipak...

Imaš dobrih. Nastoj ne samo oko toga, da ih u dobru sačuvaš, već da postanu bolji. Pazi na njihovu nestalnost, koja vodi u malodušje; pazi na nesporazumijevanje, koje potiče na zavist. Neka te ne smeta kritika.

Među župljanima imaš bogatih i siromašnih.

Imaš bogatih. Ljubi ih, ali im ne laskaj; nemoj ih se bojati. Siromašnima pomaži, koliko ti je samo moguće. Više nego u ikome drugome

gledaj u njima Isusa. — Netko je upitao Milosrdnicu, koja je išla k jednom bijedniku: »Šta tražite, časna sestro, ovdje?« — »Tražim Isusa.« — Neka i tvoja vjera bude slična ovoj...

Imaš odraslih i malenih. Sjećaj se, kako je Učitelj posebno volio malene.

Imaš bolesnih i zdravih. Posebno se brini za bolesnike. Gledaj u njima raspetu braću i raspete sestre Isusove. Sjećaj se riječi Kanonskog prava: »Sedula cura et effusa caritate... aegrotos adjuvare« (C. 468).

Češće se moli onako, kako se Isus molio prije smrti za svoje svećeničke molitve: »Oče sveti, sačuvaj u ime svoje, koje si mi dao« (Iv. 17, 11).

Pročitaj: Iv. 17, 11—12.

18. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
REMITTUNTUR PECCATA

»Dentur idonei confessarii, ecce omnium christianorum plena reformatio. — Kad bi bilo sposobnih ispovjednika, cijelo bi se kršćanstvo potpuno obnovilo,« rekao je sv. Pijo V.

Da li si ti confessarius idoneus? Učitelj, liječnik, otac, vođa duša? Jer sve to moraš biti u ispovjedaonici.

Sv. Klement Hoffbauer, redemptorista, znao bi govoriti svojoj subraći, koja su propovijedala: »Na propovjedaonici se orasi tresu, a u ispovjedaonici se kupe.«

Na prvom mjestu vrijedi to za misionare. Ali vrijedi i za one, koji se bave stalnim poslovima u župi.

S propovjedaonice govori se svima, u ispovjedaonici pojedincima. U ispovjedaonici ćeš posebno primjeniti nauku, koju s propovjedaonice općenito svima naviještaš.

I stoga neka ti je nada sve d r a g a ispovjedaonica. Ima dana, kad se osjećaju posebne teškoće, kad posebno djeluje ona jednoličnost, kad navali dosada... Ništa zato!

Onda b u d i d o b a r. Osobito s djecom. Kloni se osornosti, karanja, nervoze. Svećeniku, koji ne pazi na ovo, mogao bi Gospodin s pravom reći: »Vidi se, da nisi umro na križu iz ljubavi prema svojim pokornicima.«

Onim, što si povjerljivo čuo u ispovjedaonici, nastoj, da se tako o k o r i s t i š te se sam više digneš do Boga. Tako je radio sveti arski župnik:

»Ah, Bože, kako mi je dugo vrijeme, što ga provodim s grješnicima. Kad ćeš mi napokon dopustiti, da budem sa svecima. Ginem od dosade na ovoj zemlji, duša mi je smrtonosno žalosna. Uši mi ne čuju drugo već žalosne stvari, radi kojih mi srce hoće da pukne... Nema na svijetu većeg bijednika, nego što je svećenik. U čemu prolazi njegov život? U gledanju kako se Bog vrijeđa... On je neprestano sličan sv. Petru, kad se nalazio u dvorištu Pilatovu: neprestano mu je pred očima Isus, koga pogrđuju, preziru... Ah, grješnici će ubiti grješnika!«

★

Ponedjeljak
CURA TEIPSUM

Kad si ispunio ono, što si kao svećenik morao ispuniti, to jest kad si prikazao sv. Misu, kad si podijelio sakramente, kad si izrekao riječ Božju, pomisli, da i ti spadaš među slušatelje, među vjernike. I tako kad si na pr. propovijedao o sijaču, pomisli, da su i t e b i u p r a v l j e n e r i j e č i, što su ih vjernici čuli, pa se upitaj, da li možda i u tvojoj duši ne propada sjeme onako, kao što propada sjeme, koje je palo kraj puta. Ili ti je duša tako okorjela zlom navikom, da sjeme u njoj ne može nikako proklijati? Ili je slična trnju, što guši sjeme Božje, jer se previše brineš za stvari ovoga svijeta? Ili ti je duša i jedno i drugo i treće?

Podijelio si vjernicima blagoslov s Presvetim; pružio si svoju ruku Gospodinu, da pomoću nje blagoslovi tvoje župljene; izveo si djelo Srca Isusova. Znaš li, šta ćeš onda učiniti? Pomisli samoga sebe na mjestu onih, koje si blagoslovio i zamoli Gospodina, d a b l a g o s l o v i i tebe.

Ispovijedao si. Pomisli nakon ispovijedanja, da se nalaziš na mjestu pokornika, klekni i skrušeno se upitaj: »N u m q u i d e g o s u m D o m i n e?«

Pročitaj: Flp. 2, 12—17.

★

Utorak
POGIBELJ SAMILOSTI

Sigurno ti se dogodilo ili će ti se svakako dogoditi, da ćeš među onim mnogobrojnim dušama, koje ti se povjeravaju, naći takovih, koje su se razočarale u svojim nadama. To je udovica, kojoj je muž nažalost prerano umro; žena, koja ne nalazi razumijevanja na svom ognjištu, djevojka, koja se prevarila u nadama, što ih je stavljala u svoga zaručnika...

Tješio si, što si bolje znao; t j e š i o s i n a d n a r a v n o. Isus je govorio na tvoja usta...

No pripazi na prirodnu l j u d s k u s a m i l o s t. Ne traži Bog od nas, da budemo mramor. Pa ćeš se možda radi suza i raznježiti. Rekao si nekoliko utješnih riječi, ali su bile nešto i nježne. Da li je to zlo? Nije. Vidio si, da si time pomogao duši.

Ipak p r i p a z i, da ti se srce ne raznježi. Ovaj bolni slučaj, što si ga čuo, možda te odviše zaokupio. Prečesto misliš na nj. I tvoja mašta počela je raditi. Možda si previše tražio prilike, da tješiš... Ispitaj se, ali iskreno. Uz pripomoć himbenog neprijatelja često će se pakleni realizam naći u blizini najljepše poezije nebeske, a blato blizu anđeoske revnosti... Strast nije nikakva bajka, već činjenica. Ne zaboravi na to. Bdij i ostani u v i j e k s v e ć e n i k...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 8.

★

Srijeda LJUBOMORA Nije isto revnost i pretjeranost u revnosti. A pretjeravao bi u revnosti onaj, koji bi htio sve ono, što je dobro, s a m izvesti u župi. Odatle bojazan, da ne dođe s t r a n i p r o p o v j e d n i k. Ili se čovjek ćuti potištenim, ako se nalazi još kakvo središte rada. Za veće svečanosti ne tražiš p o s e b n o g i s p o v j e d n i k a, iako bi to vrlo lijepo pristajalo većoj slobodi, koja je potrebna dušama. Teško ti je možda, kad vidiš, kako se ova osoba obraća na drugog svećenika. Želiš dobro, ali želiš također, da samo t i izvedeš to dobro...

Pretjerava u revnosti i onaj, koji hoće, da se sve ono dobro, što se čini, čini j e d i n o ž u p s k i. Stoga se ne gleda rado posao onih, koji ne pripadaju strogo pod ž u p s k i n a d z o r...

Pretjerava u revnosti i onaj, koji ne vidi dalje od obzorja svoje župe. Krivim se okom gleda, kad se jedna Kuna dade z a m i s i j e, kad netko radije odabire n o v i c i j a t kojega reda nego sje-

menište. Gube se s vida neki katolički interesi. Drveće smeta, da se ne vidi šuma...

Haec facere, illa non omittere...

Pročitaj: 1. Kor. 3, 3—10.

★

Četvrtak MRZOVOLJA Jednom svećeniku, koji nije bio zadovoljan ni s čim, ni s kim, pisao je slavni engleski oratorijanac o. Faber:

»Cijeli svoj život pokazivali ste sklonost, da budete proti svima. Tako ste digli proti sebi sve one, koji stoje iznad vas: upravitelje raznih kolegija (u Oxfordu), biskupe. Ovo vaše ismaelitsko ponašanje odaje ono, što je neplemenito i neljubezno u vašem značaju... Takav je svećenik za me uistinu nerazumljiv.«

Kolike opreke između ovih riječi i onih, što ih je neka žena upravila jednom kapelanu: »Ako ste i vi dobri, kao što je dobar velečasni gospodin C., onda vas se ne ću strašiti, kad me budete sudili.«

Krasan je svećenik, koji svojom ljubaznošću s j e ć a ljude d o b r o t e B o ž j e.

Što više pristaje svećeniku: mrzovolja ili ljubaznost?

Znam, da mnogo toga ovisi o značaju, o zdravlju, o živcima. Ali ne zaboravi, da drugi ne smiju trpiti radi tvoje bijede. Čemu da umanjuješ njihovu radost, njihov polet?

Jedno od uspješnih sredstava, da koga predobiješ za se, sastoji se u tome, da mu znaš govoriti o njemu samome. Duhamel u svojoj knjizi »Posjedovanje svijeta« — lijep naslov! — veli:

»Većina ljudi teži za tim, da se drugome preda. Teško je ljudima, što nikome ne pripadaju, što se

uvijek uzalud nuđaju. Pruži dakle svoju ruku i prihvati tuđu.

Češće mi se dogodilo, da sam šetao s kojim drugom, sa strancem ili protivnikom. Počeo sam mu govoriti o njemu samome. Rekao sam mu: »Na vama se posebno ističe...« I onda sam mu nabrojio sve, što sam na njemu opazio. Čuvao sam se, da ništa ne govorim o sebi. Zanimao sam se za nj, i to ne samo prividno, već cijelom dušom. Govorio sam o njegovim krjepostima, o nedostacima. Osjećao sam, kako mi je zahvalan, što se brinem za nj, pa i onda, kad sam udario. Više se nije žurio, da me ostavi. Često mi se opet znao povratiti.«

Pročitaj: Mk. 9, 13—15,

★

Petak
»BEZ LJUBAVI...«

»Što sam bez ljubavi?« pitao je sv. Pavao.

A kako je s tvojom ljubavlju?

Sv. Filip Neri je rekao: »U kršćanskom svijetu ima dosta učenjaka, dosta poštena svijeta, lijepih obreda, ima hodočašća, manifestacija. Ali nažalost nema onoga, što je najglavnije, a to je prava ljubav, koju Krist užiže u dušama.

I da se ukloni to zlo, poznam tri sredstva: prvo je, da se neprestano govori o Isusu i njegovoj ljubavi; drugo, da budemo puni velike ljubavi prema stvorovima i da tu beskrajnu ljubav djelima pokazujemo. Time ćemo proslaviti Isusa više, nego da o njemu držimo duge propovijedi. — Treće: moramo nastojati, da usposobimo same sebe za takvu požrtvovnost.«

Žalosna je činjenica, da se Kristovim vjernicima brzo zamjeri svećenik, ako im govori o dvjema krje-

postima, koje su uostalom bitne u kršćanstvu: o čistoći i ljubavi.

Pustimo sada čistoću po strani. Govorimo o ljubavi. Pa ako naša riječ ne donosi ploda, što smo ga očekivali, nastojmo, da živimo životom ljubavi. Pokažimo svojim primjerom, što je ljubav, što pretpostavlja ljubav.

Klaudija Bernarda nazvali su »siromašnim svećenikom« 17. stoljeća. Jednog dana taj se svećenik sastao s kraljem Ljudevitom XIII. Kralj ga je tom zgodom upitao, da li ima kakvu želju.

»Imam: da se na kola, u kojima se vode osuđenici na stratište, stavi klupa, da mogu i ja sjesti.«

Pročitaj: Flp. 2, 1—12.

★

Subota
MILOSTINJA

Sličan si apostolu Petru na vratima Speciosa. Nisi bogat, malo što možeš dati. Međutim budi darežljiv. To će uvelike koristiti tvome posvećenju, a bit će od neprocjenjive koristi i za tvoj apostolat.

— Imam samo toliko, koliko mi treba za stare dane...

— Bog će se pobrinuti za te!

»Kolike sreće za nas«, govorio je sv. Vinko Paulski, »kad bismo postali siromasi time, što smo drugima iskazivali ljubav. Pa kad bi koji od nas morao i prosjačiti, kad bi morao noć provoditi pod vedrim nebom i netko ga upitao: siromašni svećeniče, što te je dovelo dotle? — kolike li sreće, kad bismo mogli odgovoriti: ljubav!«

Kad je sv. Petar Fourier bio župnik, svrati mu se na sam Uskrs jedan vojnik, koji je tuda prolazio, i zamoli, da mu dade nešto za okrepu. Otvorio mu je sam župnik.

— »Šta je prijatelju?« — »Danas je Uskrs, pa ne bi ni meni škodilo koje jaje«, usudi se vojnik. A svetac će: »Evo ti dvoje.« — »Svoju biste dobrotu prevršili, kad biste mi dali još četvero.« — »Evo još četvero.« — »Kad biste imali i komadić kruha.« — »Evo i kruha.« Putnik, koji se ispočetka pokazao dosta strašljivim, odvaži se, da pođe još dalje u svojoj molbi. »Mislim, gospodine župniče, da mi ni čaša vina ne bi na Uskrs škodila.« — »I ja mislim tako,« i svetac ode, da donese vina. Kad je vojnik odlazio, nije se mogao suzdržati, a da ne promuca: »Daj, Bože, da svi župnici budu slični ovom župniku. Kolike onda časti za vjeru!«

Pa kad bi se i prevario dajući milostinju, neka ti ne bude žao, samo ako si dao u duhu vjere sjećajući se riječi Gospodinovih: »Što ste učinili jednom od moje najmanje braće, meni ste učinili.«

Ako ti prilike ne dopuštaju, da dijeliš mnogo materijalne milostinje, pokaži svoju dobrotu smiješkom, ljubaznom riječju, dobrom voljom.

Ima mnogo načina, da budeš samaritanac i da zaviješ rane...

Pročitaj: 2. Kor. 8, 16...

19. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja SVADBENO ODIJELO

Smisao je parabole ovaj: Kralj je Bog Otac. Njegov Sin jest Isus Krist, koji se mističnim zarukama sjedinio s Crkvom.

Prvi uzvanici bili su Židovi. Ali oni se ne odazvaše. Još gore: pokušaše, da pobiju poslanike kraljeve — apostole. Za kaznu poslao je Kralj vojsku, rimske legije, koji uništiše njihovu silu.

Kad su poslanici kraljevi izvršili prvi nalog, pođoše dalje noseći blagu vijest onima, koji nisu ispočetka bili odlikovani povlasticama. To su pogani. I ovi pogani stadoše hrpimice hitjeti na gozbu.

Tako je osnovana Crkva. U svadbenu dvoranu unišli su svi, koji su se odazvali pozivu. Ali tko želi unutra, mora čuvati svadbeno odijelo.

Zao je kršćanin onaj, koji ostaje na kraljevoj gozbi, a nije u odijelu milosti posvetne. Toga će izbaciti napolje.

I ti si uzvanik kraljev. Pozvan si, da svaki dan budeš za kraljevim stolom. Da li ti je ruho čisto?

Pretpostavljam, da jest. Ako ne bi bilo, znaš, što ti valja činiti...

Na tebi je svadbeno ruho. Da li si sačuvao svu njegovu svježinu, sav njegov raskošni sjaj? Da nije radi tvoje krivnje prekriveno prašinom ravnodušnosti ili čega drugog?

Kako ćeš druge voditi na božansku Gozbu, kad si sam jedva dostojan, da pođeš na nju?

Sjećaj se riječi, što si ih čuo za svetog ređenja:

»Estote assumpti a carnalibus desideriis, a terrenis concupiscentiis, estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei.«

Pročitaj: Mt. 22, 2—14; Lk. 14, 16—24.

★

Ponedjeljak OGOVARANJE

Pripovijeda se, da je sv. Augustin dao napisati na zidu u svojoj blagovaonici ovaj distih:

»Quisquis amat dictis absentum rodere vitam
Hanc mensam vetitam noverit esse sibi.

Neka zna svatko, komu je drago dirati u tuđi dobar glas, da mu nema pristupa ovom stolu.«

»Nitko ne zna tako ogovarati kao svećenici,« zna se čuti. Nepravedna tvrdnja. Ipak se događa, da i svećenici za svojih s a s t a n a k a govoreći dobro o ovome ili onome bratu čine to često, kao da su

Druga prilika za ogovor jesu p o s j e t i ovom ili onom župljaninu. Čovjek je dobre volje, malo se zaboravi, misli, da može biti posve povjerljiv pa se iznese koješta, od čega nema nikakve koristi...

Sv. Franjo Saleski govorio bi: »Ah, kad bih imao jedan od onih ugljenova, kojima su očišćena usta Izaijina... Onaj, koji bi odstranio iz svijeta ogovaranje, odstranio bi velik dio grijeha.«

Jedan svećenik pisao je drugom:

»Preporučujem ti dvoje: budi do skrupuloznosti oprezan prema svakomu. Ni s čim se ne stiče toliko pouzdanja kod drugih i ništa ne daje dušama toliko slobode, da se približe svećeniku, kao o p r e z n o s t. Drugo: Vladaj se prema svakomu jednako, s v a k o m e j e d n a k o govori.

...To su dvije male tajne, da druge privučemo. I ovoga sam se jutra osvjedočio, od kolike je koristi za svećenika, ako se drzi ove metode, a koliko neprilika rađa protivna metoda, koja je nažalost vrlo raširena.«

Zapamti za ovaj put: U v i j e k d o b r o govori o drugome i — budi o p r e z a n...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 14.

★

Uforak USTUPANJE MJESTA...

Ganutljivo je, kad čovjek nađe u župi svećenika, koga su dob i bolest prekrile nevoljama i učinile invalidom. Ali je također žalosno, kad se vidi, kako na ovom mjestu ili u ovoj župi zaostaju poslovi stoga, što poslenik nije više n a v i s i n i svoje zadaće, koju bi mu valjalo ispuniti. Ima ih, koji su se srasli sa svojim mjestom. Iako prema mišljenju sviju i prema očitim činjenicama taj čovjek nije više sposoban za ovaj posao, on ipak ostaje.

Kad bi razlog bio to, što nema drugih sila, što ga mlađi ne mogu zamijeniti, pa bi mjesto ostalo p r a z n o, onda svaka čast. Ali to nije naša pretpostavka. Bilo bi zamjene, ali vlastita k o r i s t ili t a j n a t a š t i n a ne dopuštaju ovom svećeniku, da ode.

Priznajemo, da je teško. Osim dvaju motiva, što su navedeni, dolazi još treći: čovjek, koji je mnogo radio, izgubi s m i s a o z a p o č i n a k. Jedan romanopisac dosjetljivo je rekao, kako je neki industrijalac stario samo nedjeljom. Počinak ga je ubijao. Poznato je, kako je teško seljaku, kad ne može više obrađivati polja; kako je teško trgovcu, kad mora ostaviti trgovinu; kako je teško časniku ili činovniku, kad moraju u mirovinu. Pravo je rekao Pascal: »Kad se počne vojnik i seljak tužiti radi posla, najbolje ćeš ih izliječiti, ako im ne daš, da išta rade.« Ima ljudi, za koje je teže mirovati nego raditi.

Svejedno. Iako je čovjeku teško ostaviti svoj posao, mora ga znati ostaviti, kad je potrebno. Treba pustiti mjesto, treba drugima predati upravu. Župnička je nepokretljivost jedna od većih neprilika, što ih poznaje crkvena uprava. Ona pretpostavlja, ona zahtijeva od svećenika potpuni s a m o p r i j e g o r.

Pročitaj: Iv. 1, 25—32.

★

Srijeda ZA SVEĆENIČKA ZVANJA Broj se svećenika smanjuje. U Francuskoj umire svake godine oko 400 svećenika, a nemaju zamjenika. 400 svećenika! Jedna čitava biskupija...

Nevjernici klikću od veselja. Najveći dio katolika ne razumije značenje te činjenice. A da li se barem ti brineš, da nađeš svećeničkih zvanja, da li se brineš za buduće svećenike?

Poučaješ djecu u školi. Brineš li se, kako bi tu otkrio sjeme svećeničkog poziva? Govoriš li češće o sreći, što netko može biti sluga oltara? Kakovi su tvoji ministranti? Jesu li pomno probrani? Nastojiš li, da ih dobro usposobiš za njihovu zadaću, da ih poučiš, kako se moraju vladati u kući Gospodnjoj? Govoriš li im o časti, što smiju za sv. Mise biti bliže Isusu nego drugi? Posebno pazi na to, da im propovijedaš svojim primjerom: čednošću, sabranošću u crkvi. Djeca imaju dobre oči...

Govoriš li i s roditeljima o pozivu njihova djeteta? Ne daj se odmah zastrašiti, ako naiđeš na tvrd led. Govori im o nesebičnosti, istakni veliko dostojanstvo one obitelji, iz koje se Gospodin udostojao izabrati koga za sebe.

Govori o istoj stvari i s dušama, koje bi mogle pripomoći ovo djelo nad sva druga djela. Pa ako bi i ti sam morao nešto doprinijeti za školovanje budućeg subrata...

Pročitaj: Mt. 10, 36—38.

★

Četvrtak SVECI Možda se i u tvojoj župi ili u okolici iskazuje čudno štovanje svecima, čiji život spada više u legende nego u povijest. Pazi na ono, što je sigurno, što je povjesno, što je razumno.

Ponajprije ti sam moraš iskazivati svecima pravo štovanje, a onda pouči i druge u tom pogledu. Odstrani sve ono, što više škodi, nego koristi.

Dobri svijet voli posebno čudesa, voli svece, koji se ističu kojom posebnošću. To djeluje na maštu. Ti moraš biti na drugom stanovištu te protumačiti svojim vjernicima, kako se pravo štovanje svetaca sastoji u nasljedovanju. Mnogi štuju ovog sveca i ovu sveticu samo radi njihove moći kod Gospodina. To još nije zlo. Zato se podižu crkve, prave kipovi, pale svijeće, zato se moli, priređuju procesije, hodočašća i drugo. Ali premalo se misli na nauku, što nam je daju sveci, premalo se svraća pozornost na njihov primjer.

Misli ti na to, nastoj, da i druge potakneš. Biraj u prvome redu one životopise, gdje ćeš naći više pouke, gdje se govori o važnijim djelima iz života Crkve, gdje ćeš naći nešto značajnije, što bi se moglo nasljedovati. Takve životopise širi...

Izmoli: Himan Sviju Svetih: Placare, Christe.

★

Petak PUŠIŠ LI I... Prema računima monopola popušilo se u Francuskoj g. 1931. za 1600 milijuna više nego prijašnje godine. Prema statistici svaki stanovnik u departementu Seine popuši na godinu 1087 cigareta. Ne računa se dakle tu, što popuše oni, koji puše lule ili sami smataju cigarete.

Koliko potroše pojedine osobe na godinu? Po prilici 160 franaka. Neki će potrošiti nešto manje, ali i to je još uvijek previše.

Pušiš li ti?

Možda ćeš reći: baš je izabrao lijep predmet za razmatranje!

Pa i jest lijep predmet, i to iz dva razloga:

Prvo: Tužiš se, da slabo stojiš, da su ti p r i h o d i m r š a v i, da nemaš nikakve b i b l i o t e k e. Zar se u tom pogledu ne bi dalo što učiniti s onim, što bi prištedio, kad ne bi pušio ? . . .

Drugo: Zar ne bi ovdje našao lijepe prilike za m r t v e n j e ? Malenkost, zar ne? Jest, malenkost od prvorazredne vrijednosti. . .

Odgovori samome sebi: da li se znaš svladati ili ne znaš? Da li se znaš svladati u ovoj malenkosti? Ako to smatraš malenkošću, počni kod te malenkosti s mrtvenjem. . .

Imao si, a možda i sada imaš velikih želja. Dizao si se u mislima do najplemenitijih djela, do potpunog predanja Bogu. . . Pa zar je moguće, da sada ne možeš žrtvovati svoga duhana? Bijedni čovječe, kako si sličan onom junaku, o kome govori romanopisac: »Dao bi spremno svoj život, ali ne bi pustio cigarete.« To si ti. . .

Dakle ? . . . P o č n i d a n a s i — n a s t a v i . . .

Izmoli: Ps. 6.

★

Subota
GOSPA I TVOJE SVEĆENIČKO ZVANJE

Sv. Franjo Borgija, jedan između prvih generala Družbe Isusove, običavao je govoriti svojoj redovničkoj subraći:

»Nikako ne mogu biti siguran, da će ustrajati u Družbi Isusovoj onaj, koji ne pripisuje svoga poziva posebno Blaženoj Gospi.«

Pravo ima svetac.

Kakvo mjesto zauzima Gospa u p o v i j e s t i t v o g a z v a n j a ? Da ovaj tvoj poziv nije u vezi s onom posvetom, kojom te je zemaljska majka predala nebeskoj odmah nakon tvoga rođenja? Zemaljska te je majka onda posve predala Gospi. I Gospa je primila taj dar tvoje majke, pa te je izabrala za svoga svećenika. . .

Sjeti se svojih prvih želja u mladosti, svoga poleta. . . U tim željama, u tom poletu naći ćeš i Gospu.

Došle su prve napasti, ali je dobra Majka pomagala. . . Možda si joj se u kojoj posebnoj prilici i posvetio ? . . .

Jesi li pripadao izbor-četi Gospinoj — Kongregaciji Marijinoj ? . . . Onda ti se sigurno često govorilo, kako moraš ustrajati u vjernosti.

Već kao dijete hodočastio si Gospi. I možda si s toga hodočašća ponio nezaboravnih uspomena ? . . .

Jest, nebeska Majka tvoja dovela te je do oltara. Pa stoga, kad ti se pruži prilika, reci koju s v. M i s u n j o j n a č a s t u znak zahvalnosti. . .

Pročitaj: Iv. 19, 25—28.

20. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja
GULA

Latinac je smion. Neka te sama riječ potakne, da se strašiš stvari. Pa iako nisi neumjeren u jelu i pilu, ne budi i ti jedan od onih svećenika, za koje veli sv. Grgur, da razumiju bolje, kako se zgotavlja dobar ručak, nego kako se pravi dobra propovijed.

Pazi na ovo. Istina je, sadašnje prilike ne će ti dopuštati masnih zalogaja. I to je dobro. Ali premda sto nije bogato prostrt, ima još mjesta za grijehe pohlepe. Stoga budi uvijek g o s p o d a r s a m o g a s e b e. Drži svece pred očima u tom pogledu. Gledom na k o l i č i n u hrane, obdržavaj p o s t i n e m r s ; inače se u tom pogledu ne mrtvi, ili

ako to činiš, neka bude u maloj mjeri. Možda će ti radi poslova biti nemoguće obdržavati i propisane postove, jer ti posao previše troši sile. I tu možeš pitati za savjet ili moliti dispenzu. Međutim ako se ne možeš uzdržati od hrane, možda ćeš se moći uzdržati od duhana... Što se tiče kakvoće jela, tu se možeš više mrtviti. Glavno je, da u tom budeš gospodar samoga sebe.

Iz životopisa o. Lyonnarda, pobožnog auktora »Apostolata boli«, vidi se, kako mu Gospodin spočitava njegove pogrješke glede jela. Pa ipak kako je on u tom pogledu bio pažljiv:

»Moram posebno paziti na male pogrješke sjetilnosti za stolom. Siguran sam, da će me Gospodin osjetljivo kazniti teškim duševnim bolima, pa makar se samo malo tu zaboravio.«

Pročitaj: Mk. 6, 30—33.

★

Ponedjeljak CARITATEM PRIMAM RELIQUISTI

Gospodin je naložio sv. Ivanu, kako svjedoči Apokalipsa, da piše biskupu efeskom: Poznajem sva tvoja dobra djela; znam, šta si učinio za slavu moju; znam za tvoju strpljivost u teškoj službi. »Sed habeo adversum te, quod caritatem tuam primam reliquisti. — Ohladio se tvoj prvi žar« (Apk. 2, 2).

Ni ti nemaš onoga plamena, što si ga nekad osjećao. Ne mislim na onaj mladenački zanos, koji si osjećao, kad si ostavljao bogosloviju. Zanos pomiješan s nekom preuzetnošću. Zanos, radi kojega si dosta strogo sudio »stare«: Oni nisu razumjeli stvari... nisu imali srčanosti... ovo je trebalo... ovako se moralo raditi... I kad si to govorio ili mislio, onda si htio istaći: »Ono što »stari« nisu znali ili nisu mogli, to ću ja učiniti.«

Ne govorim o takvom zanosu, već mislim na pametno oduševljenje, koje se ne temelji na časovitom raspoloženju, nego na apostolskom žaru i na živoj vjeri, koja je nekada punila tvoju dušu. No malo pomalo osvajala te okolina. Nije zlo bilo ono, što si činio, ali si se malo pomalo udaljivao od onoga, što je bilo vrlo dobro. Prije nisi nikad bio posve zadovoljan s onim, što si učinio, dok se sada vrlo lako zadovoljavaš. Nestalo je apostolske ambicije. Ne mariš više mnogo ni za vlastitu svetost ni za svetost duša, što se okupile oko tebe.

Pazi! Pazi! Apokalipsa još dodaje: »Prima opera fac!« Neka oživi opet tvoja prijašnja velikodušnost. Inače bi se mogla na tebi ispuniti prijetnja: »Movebo candelabrum de loco suo.« Moglo bi tvoje zvanje doći u opasnost. Možda ne u opasnost smrti, ali barem u opasnost nazatka.

Dobro zapamti ove riječi: »Primam caritatem, prima opera.« Ne padaj, već se neprestano diži! Povrati se k prijašnjem žaru. Još bolje: uzdigni se još više!

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 18.

★

Utorak SVETOST I DOBRA VOLJA

Nekoliko svećenika došlo je iz Pariza Ruysbroecku, da čuju od njega nešto, što bi u njihovim dušama raspalilo žar ljubavi Božje. A on ih je saslušao i jednostavno odgovorio:

»Toliko ćete biti sveti, koliko to sami htjednete.«

Nisu ga razumjeli. Otišli su razočarani. Svoje su čuđenje izrazili pred jednim od drugova Ruysbroeckovih: »Došli smo iz Pariza k njemu, a on nam se ruga.«

Kad je to Ruysbroeck čuo, odgovorio je:

»Poslušajte me, pa onda recite, da li sam vam se htio samo narugati. Rekao sam vam, da ćete onoliko biti sveti, koliko to sami htjednete. To jest: Vaša se svetost mjeri prema vašoj dobroj volji. Uđite dakle u same sebe te izmjerite svoju dobru volju, pa ćete upoznati veličinu svoje svetosti.«

Ono, što Ruysbroeck zove dobrom voljom, nije drugo već naprosto volja. Da odlučimo o velikim stvarima, dosta nam je samo jedamput reći: ja to hoću. Treba često opetovati, uvijek kad se pruži zgoda.

Tko želi, da dođe sretno do cilja, mora dobro poći i cijelim putem junački kročiti...

Pročitaj: Nasljeduj Krista I. 19.

★

Srijeda SAMOZATAJA I SAVRŠENOST

Govoreći de perfectione vitae spiritualis sv. Toma ističe, da se bit savršenosti sastoji u porastu ljubavi, ali primjećuje, da ovaj porast u ljubavi ide usporedo sa sve većim odricanjem onoga, što je stvoreno.

Nema sumnje, da i ti želiš biti savršen. Ali želiš li isto tako ozbiljno, s isto toliko jačine ono, bez čega nema savršenosti: pristaješ li uz samozataju?

Jedan duhovni pisac tumači, odakle razlika između potpunih i nepotpunih svetaca.

»Proučite život nepotpunih svetaca, mislim na svećenike, na redovničke osobe, na obične vjernike, koji se odlikuju u revnosti, u pobožnosti, u požrtvovnosti, ali koji uza sve to nisu potpuni sveci. Pa što im manjka? Ne manjka im ni dubok

nutarnji život, ni iskrena, žarka ljubav prema Bogu i dušama, ali im manjka pravo odricanje, manjka im potpuna zaborav na same sebe, što bi dopustilo Bogu, da slobodno radi u njima. Manjka im potpuna zaborav na same sebe, u kojoj su se toliko odlikovali potpuni sveci. Plemenite duše ljube Boga, žrtvuju se, umaraju se, ubijaju se paljenicom, koja se sastoji u tome, da čovjek u tišini svoje duše posve umre samome sebi, da se pomoću milosti Božje otrese svega, što nije čista volja Božja, što ne spada jedino na službu Božju. To je upravo ona točka, gdje se rastavljaju dva puta: put revna života i put velike svetosti.«

Kamo ti spadaš, među potpune ili među nepotpune, »krnje« svece? Zar ćeš uvijek takav ostati?

Pročitaj: Mt. 7, 13—14; 16, 24—28.

★

Četvrtak SAVRŠENOST I SVEĆENIČKA UDRUŽENJA

Značajna je oznaka našeg vremena, da svećenik, iako se osjeća bogatim u svom svećeništvu, ipak radi poteškoća, koje se stavljaju na put njegovu potpunom posvećenju, ćuti sve više i više potrebu, da se posluži svim onim, što može doprinijeti sve plemenitijem razvoju njegova svećeničkog života. To je uzrok, što svećenici sve češće obavljaju zatvorene duhovne vježbe, koje su nešto dulje od običnih pastoralnih duhovnih vježba, jer traju 6, 8, 10 pa i 30 dana.

Odatle dolazi i želja, da svećenik sjedini svoju dobru volju s drugim dobrim voljama: svećenici se okupljaju, da žive u zajednici, ili ako ne žive zajednički, nastoje, da se na druge načine povežu, samo da se lakše posvete. Tako je nastalo

Društvo svećenika klanjalaca, Marijina Kongregacija svećenika itd.

Pojedincima će mnogo koristiti za njihov osobni napredak zajednička pravila, zajednički duh, uobičajeni sastanci, dobar izgled subraće, bratska opomena...

Bit će koristi i za svećeničku službu. Čovjek je jači u zajednici, nego kad je sam. Pojedincima će dobro doći iskustvo drugih...

Crkva sokoli. Kanonsko pravo govori jasno: »Consuetudo vitae communis inter clericos, laudanda« (C. 134). Mnoga su udruženja dobila odobrenja.

Pogledaj, izaberi. Poslušaj šapat milosti...

Pročitaj: Mt. 18, 20.

★

Petak SAVRŠENOST I SAVJETI

Ističući sv. Toma Akvinac, kako se za savršenost nužno traži samozataja, primjećuje, koliko evanđeoski savjeti već samim svojim duhom pripomažu duši, da se podigne više u ljubavi. Pomažu joj ti savjeti onom samozatajom, koju oni pretpostavljaju.

Da li je uputno za te, da svojim svećeničkim dužnostima dodaš još i praksu evanđeoskih savjeta? Na to možda nisi nikad ni pomislio. Ima pripadnika svjetovnog klera, koji su postavljali samima sebi ovo pitanje, i bili su mišljenja, da im ga treba afirmativno riješiti. Ne ograđuj se, ne spotiči se, već ako misliš, da će ti stvar biti od koristi, ispitaj je, moli se, pitaj za savjet, pričekaj slijedeće duhovne vježbe...

Ovdje se ne radi o tom, već o nečem drugom. Ovdje se ide za tim, da upitaš samoga sebe, kako

je kod tebe s duhom evanđeoskih savjeta. Drugo je naime praksa tih savjeta, a drugo opet njihov duh. Tko te priječi, da se ne napuniš tim duhom? I zar tvoje zvanje ne traži od tebe taj duh: evanđeoski duh siromaštva, duh čistoće, duh poslušnosti? Možda ti se srce prilijepilo uz toliko stvari, uz toliko osoba, i možda tu nije sve u redu. I zar ne držiš vrlo mnogo do svoga ja?

Mislim, da ozbiljno shvaćaš dužnost težnje za savršenošću. Ako je to istina, onda moraš birati i sredstva, koja su za tu savršenost najprikladnija...

Pročitaj: Mt. 5, 6; 7, 13—14; 24—28.

★

Subota LJUBAV PREMA ISUSOVOJ OSOBI

Jedan svjetovnjak govori svjetovnjacima, sveučilištarac sveučilištarcima: Apostol mora izvana pokazati ono, što je nevidljivo; mora učiniti osjetnim Duha Ljubavi. Apostola prepoznaju ljudi po tome, što osjećaju, da on ljubi Isusa.

Daj, Gospodine, da se napunimo ljubavlju tvojom! Neka svijet osjeća, da je u nama duša, koja živi u jedinstvu s tobom... da te ne samo nasljedujemo, već da te ljubimo.

Daj nam Gospodine, da se više zanimamo za te nego za tvoje djelo. Znam, da se u stalnom pogledu tvoje djelo ne razlikuje od tebe, jer nije drugo već porast tvoga mističnog tijela. Ali molim te, da se pokažeš našoj duši kao onaj, koji je već osobni predmet njezine ljubavi, njezin cilj.

Tko želi predobivati duše za Isusa, mora nastojati, da ih prije predobije za njegovu osobu, nego za njegov Život. A kako ćemo predobiti duše za njegovu osobu, ako svojom ljubavlju prema toj osobi ne dokazujemo, da ta osoba živi, da je ona stvarna?

Kako je teško, Gospodine, govoriti o tebi kao o osobi, koja se ljubi jakom ljubavlju, govoriti bez krive pobožnosti, bez maštanja. Pouči nas u tom božanskom jeziku, pouči nas, kako da govorimo o tebi. Pa ako nemamo za to riječi, neka barem ljudi gledajući naš život osjete, da si ljubljen« (J. Lotte).

Izmoli: Ps. 50.

21. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja REDDE QUOD DEBES

»U predvečerje vašega života sudit će vam se prema onome, kako ste ljubili«, rekao je sv. Ivan od Križa. Ove riječi vrijede za svakoga bez obzira, kojem zvanju pripada. Koliko će onda istom one vrijediti za svećenika, koji po svom poslanstvu mora živjeti od ljubavi Božje, da onda mogne ovu ljubav i oko sebe širiti...

Kad bi se ovaj čas prekinula nit tvoga života, i kad bi ti se sada imalo suditi, kako si ljubio Boga; kad bi ti se sada sudilo o visini te ljubavi, o njezinoj kakvoći, o postojanosti i napretku u njoj — ili o nazatku — što bi odgovorio?

Pogledaj na svoj život i ozbiljno ga ocijeni. Može li se o tvom životu reći, da je to zbilja svećenički život, život onoga, koji je Bogu sasma posvećen, život izabranika Božjega, život sijača ljubavi Božje? Možda se varaš u ocjeni svoga života, hotice ili nehotice. Ali Bog se ne vara, niti ga možeš prevariti. Gleda te onakva, kakav jesi. Kakav si? Kako se vladaš ? ...

Ah, Gospodine, kad ne bi bilo tvoga neizmjernog milosrđa, ne znam, što bih započeo...

Dobro je kajanje, ali su još bolje odluke. Život svoj, u kome nije bilo dovoljno ljubavi, predaj ljubavi Božjoj. I moli Gospodina, da ga odsada ljubiš, da ga počneš napokon istinito ljubiti i da ga bez prestanka i bez pridržaja ljubiš...

Pročitaj: Nasljeduj Krista II. 52.

★

Ponedjeljak MISAO NA SMRT

Po svoj prilici ne će tako brzo doći. Ali tko ti to jamči? Jedno je sigurno: da ćeš umrijeti. Dakle pripravi se! Svaki dan gledaj u svoj grob, gledaj u nj kao u kolijevku, u koju će te postaviti smrt i tu te ostaviti.

Tvoja priprava na smrt neka bude nadnaravna, a bit će takva, ako sveto živiš. Popravi se! Tko želi sveto umrijeti, mora sveto živjeti. Jer drvo za sječe pada na onu stranu, na koju se prignulo.

Misli često na smrt, na svoju smrt. Kadgod imaš kakav smrtni slučaj u župi, kadgod služiš Requiem, kadgod uvečer ideš na počinak, pomisli na svoju smrt. Pomisli, da ti je ovo zadnja noć.

Pripravi se ne samo duhovno već i materijalno. Napiši oporuku, zadnje želje. To traži razboritost. I kad to činiš, upitaj za savjet pravu ljubav, čini to u duhu nesebičnosti. Prije nego što odlučiš o svojim pokretninama, sjeti se riječi jednog divnog svećenika: »Neću, da se poslije smrti prodaju moje stvari na dražbi. Ništa ne sablažnjuje kao to. Moje pokućstvo ima pomoći mlađim svećenicima. Stariji svećenici neka ne zaborave, da će mladi svećenik, koji nakon desetgodišnjih nauka siromašan dolazi u kakvu siromašnu seo-

sku župu, s radosnim smješkom primiti stvari, što ih stariji svećenici mogu tako lako ostaviti prije svoga polaska u nebeske stanove.«

Izmoli: Ps. 31.

★

Utorak
VIVE MORITURUS

Iznad groba Murillova, koji se nalazi u crkvi Santa Cruz u Sevilli u Španiji, prema želji slavnog slikara uklesane su dvije jednostavne riječi: »Vive Moriturus.«

Murilla su pokopali ispod slike jednog starinskog flamanskog umjetnika. Slika je pokazivala Isusa na križu. Za svoje bolesti Murillo bi često polazio pred tu sliku, pred njom sjedio i razmišljao. Jednog dana sakristan je htio zatvoriti crkvu. Murillo ne izlazi.

— Što čekate, zašto ne izlazite? upita ga sakristan.

— Čekam, dok one svete osobe ne skinu Gospodina s križa, odgovorio je Murillo.

Misli često na ono, što je starinski jezik nazvao »zadnjim stvarima«. Ništa te ne će tako poučiti, kako ti valja živjeti, kao što će te poučiti misao na smrt. Tko često misli na smrt, mora dobro živjeti.

Imaš toliko zgoda, da pomisliš na smrt. To su umirući, uz koje se nalaziš. To su zadušnice za tvoje župljane. Neka tu ne bude ništa službeno. Štogod činiš, čini, kao što mora činiti svećenik. Neka ništa ne bude samo gola ceremonija. Sve nek je p r o d u h o v l j e n o. Kad drugog pripravljaš na smrt, pripravljaj i sebe za svoju anticipiranu smrt.

Jedan je kršćanski filozof napisao: »Toliko svijeta živi, kao da ne će nikad umrijeti. To je varka. Stvarnost se sastoji u tome, da čovjek ž i v i, k a o d a j e m r t a v.«

To je eto više nego m o r i t u r u s, to je j a m m o r t u u s...

Izmoli: Ps. 32.

★

Srijeda
BIS MORTUUS

To nije paradoks.

Nad grobom slavnog Duns Scota uklesane su riječi: »Semel sepultus, bis mortuus«. Taj je teolog prije pokopa dvaput umro.

Tu je misao vrlo lijepo razvio slavni portugalski propovjednik o. Vieyra: »Da li je smrt strašna? Zašto bi to bila? Priznajem, da je strašna za onoga, koji umire samo onda, kad umire. Ali onaj, koji p r i j e s m r t i u m i r e, smije se strašilu smrti. Meni nije mnogo stalo do toga, što se samo jedamput umire, kad mogu dvaput umrijeti. Poslije smrti nema pomoći, ali ima prije smrti. Smrt je konac i dalje od toga konca ne možeš poći. Ali prije toga konca možeš anticipirati... Remekdjelo ne stvara se na jedamput. Pogotovo se ne dolazi odmah do umjetnine nad umjetninama — do dobre smrti... Ako želiš nešto naučiti, valja ti se v j e ž b a t i. Kako se uči kovanje? Tako da se kuje. Kako ćeš naučiti lijepo umrijeti? Tako da ne samo razmišljaš o smrti, već i da umreš. Da dobro umremo, mi ćemo najprije umrijeti za pokus.«

Kakva je to smrt za pokus? Smrt samome sebi. Smrt svemu stvorenome...

Jedan župnik odredio je, što će se prigodom njegove sahrane čitati njegovim župljanima. Evo nekoliko redaka:

»Smrt me nije iznenadila, jer sam ju svaki dan očekivao. Živio sam u misli na Boga i na smrt. Ove dvije misli pomagale su mi u teškoćama i čuvale me u životnim pogibeljima.«

Slatka je smrt onome, tko se na nju ovako pripravio...

Izmoli: Ps. 39.

★

Četvrtak SMRT I NASLOVI

Kad čovjek uđe u Beču u kriptu kapucinske crkve, gdje su pokopani vladari nekadanjeg velikog carstva i kraljevstva, ili kad posjeti crkvu sv. Dionizija u Parizu ili opatiju u Westminsteru, mora ga se dojmiti ona opreka među nekadanjom veličinom, na koju sjećaju imena na grobnicama, i onih bijednih ostataka prijašnje slave, što se u mauzolejima kriju ispod bronca ili mramora.

Vladao je običaj, koga su se držali i za pokopa cara Franje Josipa I., da bi glavni ceremonijar, kad bi donijeli lijes pred kriptu, udario štapom po vratima, da time najavljuje dolazak pokojnikov.

— Tko je? pita iznutra kapucin.

— Habsburgovac Franjo Josip.

— Ne poznam te.

— Franjo Josip I., car austrijski, kralj jeruzalemski, ugarski, češki dalmatinski, hrvatski, galicijski...

— Ne poznajem te.

— Nadvojvoda austrijski, vojvoda salsburški, štajerski, koruški, veliki vojvoda transilvanski...

— Ne poznajem te.

I kad su izvana izbrojeni svi naslovi, dodaje glas ponizno:

— Bijedni grješnik.

Kapucin odgovara:

— Uniđite, brate!

Romantično, ali zorno!...

I ti ćeš doći na vrata svoga groba. Tu će se možda isticati tvoji naslovi. I kad se to učini, što će onda od svega toga ostati? Možda ništa drugo nego: B i j e d a n g r j e š n i k!

Uvjeri samoga sebe, što bolje možeš, da svi naslovi nemaju nikakve vrijednosti. Samo se na djela gleda. O p e r a s e q u u n t u r.

Gdje su ti djela? Gdje ti je s v e t o s t života?

Izmoli: Ps. 28.

★

Petak GROBNI NATPIS

God. 1926. umro je uzoran svećenik Josip Bozon. Umro je s lakoćom čovjeka Božjega. Njegovi župljani stavili su mu ovaj nadgrobni natpis: »Župniku Josipu Bozonu, koji se trideset godina svim marom brinuo za dobro svih svojih župljana podižu zahvalni župljani.«

Župnik Bozon imao je poći u afričke misije, ali je morao ostati u domovini radi važnih obiteljskih dužnosti. Svim apostolskim žarom posvetio se svojim otočanima ribarima. Sve ga je brzo zavoljelo radi njegove p o ž r t v o v n o s t i i s r d a č n o s t i, radi d a r e ž l j i v o s t i, iako je sam bio siromah. Voljeli su njegove savjete, njegove slikovite propovijedi.

Da li si sličan ovom svećeniku? Da li si se u krjeposti tako visoko popeo kao on? Kad bi danas umro, da li bi t e b i podigli tvoji župljani spomenik s natpisom, u kojem bi isticali tvoju dobrotu, tvoju uslužnost, tvoju samozataju, ili bi se možda radi tvoga odlaska razveselio više nego jedan?

Nema sumnje, da sud ljudski često ne znači ništa. Ipak i takav sud može biti značajan, kad se daje u pohvalu jednog svećenika.

Glavno je: Kakav bi ti nadgrobni natpis stavio sam Bog, kad bi ga on sastavljao?

Pročitaj: Mk. 13, 32—37; Lk. 21, 34—37.

★

Subota PUN LJUBAVI

Jedan sveučilištarac piše drugu, kako se nije mogao odvažiti, da mu odgovori. A kao razlog navađa: »Ni uvečer ni izjutra nisam pomislio na svoga Isusa, nije me mučila njegova ljubav.«

Kako ćeš drugima govoriti o Bogu, ako sam nisi pun Boga? Tko hoće da drugima dobro govori o nutarnjem životu, mora najprije duboko u sebi iskusiti što je nutarnji život. O tom nema sumnje. I zar to nije onda porazno za te?

Čovjek nije ispunio svoje dužnosti prema Bogu time, što mu je posvetio nešto vremena. Jer Bog traži sve naše vrijeme. Od svakoga zahtijeva Bog, da bude svet.

Što istom da se rekne o svećeniku? Zar će se on uz ovakvo zvanje, uz ovakve dužnosti smjeti zadovoljiti životom, u kome nema ni kostiju ni duše?

Kroči prema savršenosti, ali upotrebljavaj najbolja sredstva! I kad si nešto odlučio, moraš izdržati, pa makar te to i života stajalo.

To znači ljubiti...

Izmoli: Ps. 8.

★

22. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja SI INIQUITATES

Tako počima introit. I koliko puta za svoga svećeničkog života imaš prilike da to rekneš. Kadgod koga pokapaš. Nego uvijek se tu radi o drugima. Treba da pokapaš i samoga sebe. Pokušaj procijeniti svoj život u svijetlu riječi, što ih je tajanstvena ruka pisala pred Baltazarom i njegovim gostima: Mane, Thecel, Phares: Procijenjen si, izmjeren si, razdijeljen si.

Možda si u propovijedi s uspjehom o tome govorio... i opet drugima. A kako bi bilo, kad bi ti to na se primjenio?

»Pomisli«, piše jedan pisac, »da je Bog svaki tvoj grijeh utisnuo u medalju označivši točno narav grijeha, težinu njegovu i okolnost. Pomisli, da su sve te medalje vremenskim redom poredane u kakvom izlogu, onako kao što se reda novac u muzejima. Dodaj još i zbirku pergamena, na kojima su ispisana oproštenja Kralja nebesa, odrješenja, što si ih primao na ispovijedi. I ti imaš ključ toga muzeja. Uniđi i razgledaj sve to. Ove medalje prikazuju sva tvoja djela bez iznimke...«

U litanijama svojih pogrješaka ne zaboravi ni grijeha, što si ih počinio propuštanjem. Ah od kolike je potrebe bilo za duše ono, što im se moralo dati! Što veliš na to? Koliko duša možda ovaj čas pati stoga, jer im nisi dao ono, što si im po dužnosti morao dati?

Ne mislim na ono, što im nisi mogao dati radi svoje prirođene nesposobnosti. Tu nema krivnje. Mislim na tvoja propuštanja, koja su spojena s krivnjom: neozbiljno učenje teologije, morala, duhovnog života, manjak u vladanju na oltaru, u drugim sve-

tim činima; nedostatak osobne svetosti: sve se radi više službeno, iz običaja, bez uvjerenja, bez duha, koji bi uvijek morao biti mlad.

N a p r a v i r a č u n. Bez uznemirenosti, bez pretjerivanja. Bez bojažljivosti. O b j e k t i v n o. Ne umanjuj. Pogledaj na tuđe nedostatke, koje si skrivio svojim nedostacima. Osvijetli sve to. U ovom smislu moli se: »Ab ocultis meis munda me! — Očisti me od grijeha mojih, koji su mi nepoznati.« Prođi redom sve ono, za što si i ne znajući odgovoran. Moli se za ovu i onu dušu. Ah, kako je potrebno, da se moliš!... Popravi se, dok još imaš vremena. Daj dušama ono, što si prije propustio da im dadeš.

Izmoli: Jedan od pokorničkih Psalama.

★

Ponedjeljak SVEĆENIK I ČISTILIŠTE

Je li potrebno da misliš na čistilište? Sigurno!

1. da nastojiš, te ne dođeš u nj;
2. da izbaviš iz njega što više duša;
3. da poučiš vjernike, koja će sredstva upotrijebiti, da izbjegnu čistilištu, koliko im je više moguće.

D a s a m n e d o đ e š u čistilište. Možda si previše malodušan? Govoriš: »Nema druge, valja i meni u čistilište.« Time pokazuješ, da si vrlo lakomislen. Teško ti je podnijeti običnu kušnju, osrednju bol, nesnosna ti je podulja moralna patnja, a eto prihvaćaš na tako laku ruku dugi boravak u strašnom čistilišnom ognju, prihvaćaš tako lakoumno patnju, koju će ti duša osjećati radi toga, što je rastavljena od Boga. Manjka ti duh vjere, manjka ti nadnaravna ozbiljnost. Čistilište je za te nešto daleko, neodređeno, nestvarno. Nastoj, da se približiš čistilištu, što više možeš. Ako ne budeš oprezan, mogao

bi dosta dugo ostati u njemu. Tvoja se odgovornost povećaje, a s odgovornošću raste i kazna. Svećeničko zvanje ne smije prijateljevati s mlakošću, s bezbrižnošću, osobito kad se radi o Euharistiji...

Nemaš želje za nebom. Nemaš čvrstoće u borbi za krjepost, za savršenost. Manjka ti unutarnji život, sabranost. Živio si kao zaronjen u milost, a tako si malo te milosti zadržao za se. Sve to vodi u čistilište.

Kako da se osiguraš? — Živi kao ozbiljan, neporočan svećenik. Ne daj, da ti se duša izvjetri. Naprotiv idi u svemu u dubinu.

D a p o m o g n e š d u š a m a u čistilištu. — Kad bi sv. Mise, što ih prikazuješ za njih, bile pobožnije, kolika bi to bila dobit za te duše! A velika korist i za te...

Š i r i p o b o ž n o s t prema dušama u čistilištu. Gledaj, da ispravno poučiš svoje vjernike o oprostu. Tu se radi o vrijednosti krvi Isusove. To je blago Crkve...

Izmoli: Parce mihi, Domine... (I. Noct. in Comm. OO. FF. Def.)

★

Utorak STATURA PUSILLUS

Malena stasa poput Zaheja.

Kako sam malen! Posve zadovoljan s ono malo svoga napora, zadovoljan sam s malim svojim nastojanjima. Malenkosti pobuđuju u meni zavist, sitničav sam, malenkosti mi zanose fantaziju.

Kod mene je sve, s v e m a l e n o.

U svom duhovnom dnevniku piše pobožan redovnik: »Statura pusillus erat. To je razlog, Gospodine, zašto te ne vidim. Srce mi je premaleno i gubi se u brigama za malenkosti. Ali budući da ti stanuješ u meni, daj, da tvoje srce živi u mom srcu.

Daj, dobri Isuse, da narastem. Ako mi treba drvo, imam križ.«

Kad slične duše spočitavaju samima sebi, da su malene, što da reknem istom ja o sebi!

Ako želiš narasti, napuni se istim duhom vjere. Misli na čudesnu veličinu, koja se nalazi u tebi. Svevišnji se udostojao, da od sv. krštenja stanuje u tvojoj duši. Misli na uzvišenost svoga poziva. Ako ti treba »drvo«, da se uzdigneš do visine, koju traži od tebe zvanje, služba, imaš i ti: Križ...

Pročitaj: Mt. 18, 1—6; 19, 1—7.

★

Srijeda SENTIRE CUM ECCLESIA

Ovaj lijepi poziv sv. Ignacija ne znači samo to, da mislimo onako, kako od nas traži nauka Crkve, već da nastojimo, te što bolje usvojimo crkveni duh molitve.

Crkva ima samo jedan katekizam, pozna samo jedno bogoštovlje. U katekizmu sadržana je njezina nauka, dok u bogoštovlju pokazuje svoju dušu.

Zanimaš li se za liturgiju? Proživljuješ li obrede, što ih obavljaš? Nastojiš li, da shvatiš njihovo značenje, i to ne samo stoga, što te liturgijska pitanja zanimaju, već stoga, što u liturgiji tražiš život?

Svi imamo svojih potreba, pa zato i mora svaki kršćanin moliti. I jer smo društvovni, jer živimo u zajednici, jer moramo drugima dati dobar primjer, treba nam se i u zajednici moliti. Kršćanin je jedno s Isusom, jedno sa svojom braćom u mističnom tijelu. Stoga kad Isus sa svojim mističnim tijelom obnavlja žrtvu, kad prikazuje svoje molitve na slavu Oca i na spasenje svijeta, i kršćanin se mora sjediniti s tom molitvom, s tom žrtvom. Tu je bitni razlog, radi kojega moramo sudjelovati u liturgijskom bogoštovlju.

Pouči dobro vjernike u ova tri načina molitve, posebno mu naglasi zadnji način, jer mu je taj najnepoznatiji.

A i ti sam uđi potpuno u duh liturgije. »Čovjek Božji« mora prije svega moliti onako, kako moli Crkva...

Pročitaj: 1. Tim. 6, 3—6, 20...

★

Četvrtak CRKVA

Crkva nije samo organizacija, već organizam. Nije samo hijerarhija, već čitavo tijelo. Corpus Christi mysticum.

Tko gleda u Crkvi samo auktoritet, samo učiteljstvo nauke, moć stege, taj svraća svoju pozornost samo na vanjštinu. Crkva nije samo kancelarija, već je ona život. U njoj neprestano kola božanski sok. Tu je neprestano dijeljenje nadnaravnog blaga među Isusom i njegovim udovima, među udovima Kristovim, koji su povezani istom vjerom, istim krštenjem, t. j. istim sudioništvom u životu Presvetog Trojstva, istim kruhom: Una fides, unum baptisma, unus panis.

Jer se zaboravlja na ova unutarnja svojstva Crkve, mnogima su teške njezine zapovijedi, teško njezino vodstvo. Oni ne gledaju u njoj drugo već neumoljivo oružništvo i onda, kad se ona majčinski brine. Spočitavaju joj želju za mučenjem i onda, kad je ona osjećala posve duhovnu potrebu, da brani svoje stado. Gledaju u Crkvi samo jedan sistem tamo, gdje je bila jedino nužna i brižna potreba, da se izbjegne pogibeljnoj mješavini s tvrdnjama i naukama, koje spadaju u naravni red.

Moraš ljubiti sve, što spada na Crkvu: njezinu vanjsku uredbu, auktoritet, hijerarhiju. Tu ne ćeš nikad pretjerati. — Njezin nutarnji život.

Osobito je moraš voljeti kao Zaručnicu Kristovu. I ti pripadaš Crkvi. Budi sav njezin, budi joj svim srcem odan...

Pročitaj: Apk. 21, 2—5.

★

Petak CLAMAVIT

Sv. Jeronim naziva svećenika lovcem na duše, želeći time istaći narav svećeničke revnosti.

Jedan je svećenik govorio: »Ne mogu nikako pojmiti, kako je moguće, da čovjek, koji je svojim svećeništvom dao život svoj Crkvi, ne izgara od želje, da se svom dušom prihvati apostolata, da opustoši svijet, to jest, da svom silom poradi, kako bi se Evanđelje raširilo... Sav ću se i s t r o š i t i, otvorit ću žile svoje, ž r t v o v a t ću za duše zadnju kaplju krvi.«

I taj svećenik-Isusovac umro je u bijedi i gladu u srcu Mandžurije, gdje se neumorno žrtvovao za narod u Kouy-Tcheou.

Da pokažeš svoju velikodušnost Bogu, nije potrebno ići u Kinu i tamo propovijedati Evanđelje poganima, već nastoj, da ono polje, što ti ga je povjerio Otac velike obitelji, obrađuješ sa sličnim žarom. Ne čini apostola to, što on radi u domovini ili misijama, već što ima dušu sv. Pavla: Impendar et superimpendar.

Junačka djela, što su ih prema svjedočanstvu sv. Pisma izvađali proroci, moraju biti poticajem za tvoju revnost. Što je prorok? Nije to toliko čovjek, koji otkriva budućnost, već koji govori u ime Božje. I ti u biti imaš isto zvanje. Nastoj, da ti duša bude s l i č n a p r o r o č k o j d u š i...

Pročitaj: 2. Kor. 12, 12—16.

★

Subota NARODNE MASE

Govoreći o revoluciji iz godine 1848., koja je digla narodne mase proti vladi, pisao je Ozanam svome bratu svećeniku: »Da se je veći broj kršćana kroz ovo zadnjih deset godina zanimao za radnike, bili bismo sigurniji za budućnost. Sve naše nade počivaju na ono malo dobra, što smo dosada učinili u tom pogledu. Trebalo bi, da se svećenici odreknu svojih malih gradskih župa, odabranog stada, koje se nalazi u beskrajnoj masi naroda, koja im je nepoznata. Potrebno je, da se svećenici brinu ne samo za nevoljne, već za cijelu onu s i r o m a š n u k l a s u, koja ne traži milostinje, ali koju privlače socijalne propovijedi, dobrotvorna društva, ljubav, koja joj se pokazuje i koja na nju više djeluje, nego što bi čovjek mislio.«

Da se više vodilo računa o ovim prijedlozima Ozanamovim, ne bi možda došlo do žalosne činjenice, koju je Papa Pijo XI. izrazio riječima: »Tijekom 19. stoljeća Crkva je izgubila r a d n i č k u k l a s u.«

Nemoguće je, da se s nekoliko riječi izrazi ispravan sud o vrlo zamršenom položaju. Pa ovdje nije ni mjesto za to.

Ali je istina i ovo: uz pomoć Božju i uz nastojanje plemenitih apostola, svećenik i radnik približili su se jedan drugom, bolje se poznaju. No treba učiniti i ono, što u tom pogledu još nije učinjeno.

Da li si dovoljno p r o u č i o socijalno, ekonomsko pitanje? Nije dosta imati dobro srce, već treba imati i glavu, ali jaku, dobro opskrbljenu. Svećenici čine krivo, kad žestoko navaljuju na radnička udruženja i u tom se pogledu pokazuju neznalicama, pretjerancima, ljudima, koji su u zabludi, koji ne meću stvari na pravo mjesto. Pripazi na to. Vrlo je

važno. Ako želiš da činiš dobro, nastoj prije svega, da ne činiš zla...

Pretpostavljam, da imaš dovoljno spreme. Imaš li i r e v n o s t i? Ne zanemari one, koji ne osjećaju velikih životnih teškoća. Ali brini se i za radničke obitelji. Da li osjećaš njihovu bijedu? Pomažeš li im u prvom redu duhovno, osobito mladeži?

Imaš li kakvo radničko udruženje? Kako je s njime? Šta ti valja činiti, da društvo oživi? ...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 49.

23. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja VETUS HOMO CRUCIFIXUS

U vrijeme rata 1914 — 1918. crkva u Neufmoutiers (Meaux) pretvorena je u ambulantu. I ta je ambulanta tako puna, da nema više nijednog mjesta.

Donose teško ranjena časnika. Polože ga na oltar. Potrebna je duga, bolna operacija bez kloroforma.

Major je sokolio ranjenog kapetana. Na koncu mu je rekao: »Prijatelju, trebat će Vam velike srčanosti.« — »Nadam se, da ću je imati, doktore, jer se Netko prije mene prikazao kao žrtva na ovom istom mjestu.«

Kapetan je divan čovjek, u najboljoj životnoj snazi, lijepa lica, inteligentnih očiju. Za operacije ni najmanjeg uzdaha.

Operacija je gotova. Kirurg se nije mogao dosta nadiviti nevjerojatnoj energiji. Čestitao je kapetanu. Časnik je pokazao na križ iznad svetohraništa, pa je jednostavno odgovorio: »A On!«

Tebi po svoj prilici ne će trebati ovakve operacije. Mjesto kirurškog nožića osjetit ćeš tu i tamo

koji ubod iglom. Mjesto širokih rana osjetit ćeš ranicu, koja se pravo ni ne vidi.

U svakom slučaju ne gubi s vida Isusa, koji se za te žrtvuje na oltaru. Kadgod osjetiš kakvu t e š k o ć u, kadgod ti ustreba srčanosti, pomisli na svoga b o ž a n s k o g U č i t e l j a, za koga si nekad u bogosloviji želio i život dati.

»Netko se prikazao za žrtvu na ovom mjestu... On!«

Ima li On pravo mjesto u mome životu? — Isus raspeti, Isus za moje sv. Mise, Isus, koji visi na križu mog oltara? ...

C r u c i f i x u s cum Jesu crucifixo.

Izmoli: Ps. 1.

NB! Gradivo za razmatranja drugih dana ovoga tjedna može se uzeti iz 6. nedjelje poslije Bogojavljenja.

24. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja ABOMINATIO DESOLATIONIS

Kakva je to žalosna pustoš? To je grijeh u svetom mjestu: In loco sancto. To je slabljenje kreposti kod narodnih vođa, kod pastira stada, pokvarenost možda u samom srcu onih, koji uzlaze na oltar.

Vele: Nemamo svećenika. Žalosna činjenica. Posebno u nekim zemljama i biskupijama... Ali da li su barem oni, koji su svećenici, takvi svećenici, kakve Bog želi? Z v a n j a s v e m a n j e. Pa i ona zvanja, koja su tu, kakva su to zvanja? Da li svako zvanje svršava tako, da daje jednog sveca više? Ili je čovjek s tim zvanjem samo o s r e d n j e b i ć e,

koje nije doraslo svojim dužnostima? Kamo sreće, kad ne bi bilo još šta gore!

Nemamo svećenika. Ipak smo brojčano nadvisili dvanaestoricu apostola. Da li smo im dorasli i kakvoćom? Šta sam ja, koji često oštro prosuđujem svoju subraću? Zar svojom nemarnošću ne doprinosim mnogo tomu, da zavlada »abominatio desolationis in loco sancto?«, pustoš, koja se gadi Učitelju?

Gdje je žar mojih mladenačkih dana iz bogoslovije? Gdje su odluke, što sam ih tada stvorio? Šta je sa svetim obvezama, koje sam na se primio, dok sam ležao ničice pred oltarom za dugih litanija? Tada sam bio iskren, bio sam odlučan. Šta bih odgovorio, da mi je onda tko rekao: »Počekaj samo nekoliko godina... pa ćemo vidjeti abominationem desolationis in loco sancto?«

Bože, Bože moj, smiluj mi se!

Gospo, Kraljice moga svećeništva, moli za me!

Pročitaj: Mt. 24, 1—32.

★

Ponedjeljak
PAKAO

Da li ima svećenika u paklu? Tajna Božja. Može li čovjek s visine svećeništva pasti u vječni ponor smrti? Jezovito pitanje!...

Ako je koji svećenik došao u pakao, trpi kao i drugi. Poena sensus, poena damni, prema svojim grijesima, prema svojoj krivici. Ali zar se ne smije pomisliti, da u paklu ima stalnih moralnih muka, koje ne poznaju drugi osim svećenika? Svećenik u paklu — zar to ne znači imati uvijek pred očima osobito Ljubav, koja je postala čovjekom: Isusa Krista, i znati, da je on tu Ljubav prezreo?

Među mnoštvom drugih Ljubav je upravo njega probrala, Ljubav ga je napunila svojim darovima. I činilo se, da ga je ona zauvijek predobila za se.

Nažalost! Malo pomalo popuštao je grijehu. Najprije se opirao. Nakon svakog pada dizao se, dok na koncu nisu sile posve izdale. Svećenik je smrtno sagriješio, grijeh se udomaćio u njegovu životu, iako nije mogao izbrisati onaj sveti znak ljubavi, što mu je utisnut. I tako je grijeh vjenčao jednog mrtvaca sa životom. Evo slike sv. Pavla: »Zar ćete od tijela Kristova napraviti udove jedne prostitutke?«

Kroz cijeli ovakav život Ljubav je patila. Uzdisala je. Plakala je i grizodušjem sjećala nesretnika njegove nevjere. Ljubav ga je opominjala, slala na nj bolesti, pohađala ga iznenadnim udarcima. Uzaludan napor...

I sotona se borio. Svaki novi grijeh, svako novo svetogrđe otežavalo je lanac, što ga je skovala opačina, oholost, sjetilnost. Na dušu je vrebala najopasnija napast: očaj. »Za me nema oproštenja, previše sam griješio.«

Eto smrti. Pokosila je svoju žrtvu. Duša svećenikova prešla je u vječnost. Probudila se je. Iako ne vidi Boga licem u lice kao u nebu, ipak ga vidi.

I ta spoznaja nadilazi sve naše spoznaje, što ih imamo o Bogu, o njegovoj veličini, o njegovoj ljubavi. Ah ova objava beskrajne ljubavi prokletom svećeniku!

Ova beskrajna Ljubav zauvijek je izgubljena. »Odlazi od mene, svećeniče, odlazi od mene ti, koji si me prisilio, da te prokunem, odiazi u oganj vječni! Ne poznajem te više!«

Svim mukama osuđenog svećenika pridružit će se viđenje ove ljubavi, koja je pogrđena. Prezreo

je ljubav Oca, koji ga je posinio; prezreo je ljubav Duha svetoga, milog Gosta duše svoje, koga je istjerao. Posebno će ga mučiti misao na Utjelovljenu Riječ, na Isusa Krista, koji nije htio da bude samo njegov Učitelj, njegov Spasitelj, već i Prijatelj i Zaručnik njegove duše, sve njegovo...

Pročitaj: Lk. 13, 22—31.

★

Utorak
ZADNJA MISA

Tko se zaputi Rimom i dođe do crkve Santa Maria del Popolo, na znamenito mjesto, iznad kojega se uzdiže Pincio, moći će u gdjekojem putnom vodiču pročitati s posebnom zebnjom u srcu ove riječi: »Govori se, da je Luter ovdje odslužio svoju zadnju misu.«

I tako je taj nesretnik ostavio svoje svećeništvo. Još u naponu života rekao je jednoga dana, da više neće na oltar...

Kolike razlike između zadnje svete Mise, između zadnje žrtve, za koju će svećenik imati još fizičkih sila i koju će prikazati po svoj prilici malo prije svoje smrti, i one Žrtve, koju je svećenik zadnji put prikazao, jer neće više, da prema svetom privilegiju prikazuje božansku Žrtvu na oltaru!...

Moliš li dosta za svoju ustrajnost?

Naravski, uz milost Božju ne može biti ni govora, da bi ostavio svoje mjesto. Ali ne zaboravi, da je razlika između svećenika i svećenika. Pripazi stoga, da ne budeš svećenik nižeg reda, koji je naoko vjeran, dok stvarno nikako ne odgovara svojoj zadaći. Još više — jer ono, što je spomenuto, samo je negativna strana — da li se dosta moliš da postaneš svet svećenik te u času, kad odbije sat tvoje zadnje sv. Mise, mogneš čuti iz usta

Božjih: »Dođi dobri i vjerni slugo, dođi i nastavi vječno prikazivanje svete Žrtve. Uđi u veselje Gospodara svoga?«

Pročitaj često i primijenjuj na se divnu meditaciju Perreyevu o smrti svećenika:

»Utjelovljena Riječi, ti si najuzvišeniji Svećenik, ti si uzor svih svećenika. I ako tražim u tvojem životu najuzvišeniji svećenički čas, jasno vidim, da je to čas tvoje smrti... Smrtno tijelo, Isuse, što si ga primio za svoga utjelovljenja, nije za te bilo nikada nešto drugo već žrtva, koju si prikazivao... I smrtno tijelo, Gospodine, svakoga od onih, koji su sudionici tvoga svećeništva, ne smije biti drugo nego žrtva...«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 59.

★

Srijeda
POUZDANJE

Priznajem, da sam bijedan. Pa? Zar ću možda radi toga očajavati? Zar ću se podati bezbrižnosti? Zar ću se konačno odreći nastojanja oko svetosti?

Nipošto! Kad bih bio i deset puta bjedniji, ne ću gubiti srčanosti, već ću sve svoje pouzdanje staviti u Boga, Gospu, Kraljicu svoga svećeništva. Nastojat ću, da se neprestano punim srčanošću.

Neki ispovjednik pitao jednom zgodom sv. Benedikta Labrea:

— Što biste učinili, kad bi vam anđeo rekao, da ste osuđeni na prokletstvo?

— Ja bih se uzdao, odvratio je svetac mirno. Bilo, što bilo, ne gubi pouzdanja!

Bl. Klaudije de la Colombière, osobiti apostol pobožnosti Srca Isusova, piše: »Odlučio sam:

Da ću se posve predati Gospodinu, koji je u meni, i u kom sam ja. Stoga neću biti zabrinut niti za vanjski svoj život, već ću spokojno

počivati u naručju Božjem ne strašeći se ni napasti ni obmama ni sreće ni nesreće ni svojih zlih sklonosti ni samih grijeha, jer se nadam, da će sve biti na njegovu slavu.

Neću težiti ni da me tko voli ni da mi tko pomaže, jer hoću, da mi Bog bude i otac i majka i braća i prijatelji i svi oni, koji bi mogli osjetiti prema meni kakvo čuvstvo nježnosti. Čini mi se, da se čovjek dobro osjeća u ovako sigurnom i milom zakloništu, gdje se ne treba bojati ni ljudi, ni sotone, ni samoga sebe, ni smrti. Ja sam presretan, s a m o da me B o g trpi.«

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 57.

★

Četvrtak POTPUNO PREDANJE

»Čitav je život preobražen, kad se čovjek sasma preda Bogu bez pomisli, da će taj čin ikada opozvati... Ljudi se tuže na život: život je težak, ružan, sitničav. Pa ipak je život tako lijep, kad se on razvija poput himna pouzdanja i ljubavi.« Tu ti pouku daje svjetovnjak.

Poslušaj sada, što je napisao jedan student teologije: »Hoću, Gospodine, da posjedujem samoga sebe samo zato, da cijeloga sebe mogu t e b i d a r o v a t i. A sve želim tebi darovati jedino zato, da tebe mogu posjedovati.«

Posve predati samoga sebe. Ići u tom pogledu d o k r a j a...

Bit će dana, kad će to ići vrlo teško. Ništa zato.

U radu drži se razboritosti i ne boj se patnje...

Uzoran svećenik vratio se jedne večeri sav znojan od bolesnika.

— Vi ćete se posve istrošiti, rekao mu je netko.

— Pa šta je svećenik, koji se ne istroši? odgovorio je ovaj divni pastir.

I svi pravi apostoli govore ovako. Jedan od najvećih između njih sigurno je sv. Vinko Paulski, koji je rekao: »Svećenik, koji želi da umre na postelji, morao bi umrijeti od sramote.«

Šta držiš o sudu ovakvih ljudi? Kako ćeš urediti p r e o s t a t a k s v o g a ž i v o t a?...

Pročitaj: Lk. 9, 62.

★

Petak NE OSTAJ U SREDINI....

»Za svećenika skoro i nema sredine. Ako nije drugima u z o r, onda je s a b l a z a n. Ako ne oživljuje, ubija. Ako cijelim svojim životom ne potiče na pobožnost, pomaže opačinu« (Massillon).

Neka ti to bude neprestanim poticalom.

Nikada ne zaboravi: ili ćeš se spasiti kao svećenik ili ćeš propasti kao svećenik.

O d g o v o r n o s t je tvoja b e s k r a j n a.

»Ne biti posve dobar znači za svećenika biti zao,« veli sv. Grgur Nazijanski. »Vitium esse... non esse optimum.« Tridentski sabor ističe ovo: »I lakše pogrješke na svećeniku vrlo su teške.« Sv. Grgur Veliki primjećuje sa svoje strane: »Toliko duša ubijamo, koliko ih radi naše nemarnosti u apostolskom radu propada. — Tot occidimus, quot ad mortem ire... tepidi... videmus.«

Neka ove riječi uklone tvoju mlakost. Na posao! Lati se najprije svog vlastitog posvećenja, a onda poradi oko posvećenja svojih vjernika. Kolike štete za svijet, ako nisi vjeran svome poslanju! »Pensate, quanta sit ista dignitas (svećenikova), habere in cordis hospitio adventum Domini« (Grgur Veliki).

O tebi ovisi dolazak Gospodinov.

★

Subota
KONAC SVIJETA

Bilo je to na nekom otoku, gdje su stanovnici još daleko zaostali za kulturnim napretkom. Stigla je na misijsku postaju vrlo lijepa zidna karta, koja je prikazivala cijeli svijet. Radoznalo i začuđeno gledala su djeca, kako se karta prije pouke odmotava, a onda se poslije pouke sama od sebe smota. Dosta je bilo, da se samo pritisne na jedno pero.

»Ovako će, oče, i cijeli svijet svršiti«, rekao je jedan od dječaka, koji su slušali misionara i gledali, kako se karta sama odmotava i opet savija. »Dragi će Bog staviti samo prst na pero pa će se odmah sve povratiti onamo, odakle je i došlo!«

Vidi se, da je taj mališan imao pametnu glavicu. Jednostavna, ali točna i lijepa slika svemoći Božje i ništavila ovoga svijeta.

Jedamput zauvijek stavi stvorenja na njihovo pravo mjesto. Ne znaš, kad će doći svršetak svijeta. Ništa zato. Glavno je: kad će doći svršetak svijeta za te; kad ćeš ostaviti pozornicu, na kojoj si morao 30, 40, 50, 60 godina igrati ulogu. Još ispravnije: Glavno je za te, kako ćeš ostaviti svijet. S kakvim ćeš djelima u rukama poći na drugi svijet. »Opera eorum sequuntur illos.«

Odijeli se, što više možeš, od ovoga što prolazi.

Život ovoga svijeta nije nam dan radi života ovoga svijeta, već radi nečeg drugoga: radi onoga, što je bitno, što je glavno. Nastoj da ispravno gledaš...

Pročitaj: Nasljeduj Krista III. 58.

NEKOLIKO SVETAČKIH BLAGDANA

3. prosinca
SV. FRANJO KSAVERSKI

Ruka sv. Franje.

G. 1922. prigodom 300-godišnjice, otkako je proglašen svecem apostol Indije i Japana, isusovačka crkva Al Gesù u Rimu dobila je dragocjenu relikviju toga čudotvorca — najdragocjeniju relikviju u cijeloj Evropi: ruku sv. Franje, koja se kao i cijelo tijelo čuvala u Goi. Iz Španije pronesena je ova ruka kroz Francusku. Svuda su je dočekivali s najvećim slavljem.

Ruka velikog apostola nalazila se u kristalu. Izgleda kao da je još život u njoj. Meso je ostalo u svom obujmu, prsti su puni, dlan je sačuvao svoju boju.

Ruka Ksaverova! Ruka, koja je sijala čudesa, blagoslov, dobročinstva. Koja je pisala u Evropu pisma puna žara. Koja je pokrstila milijun krivobožaca. Koja je jednim znakom križa stišavala bure, liječila bolesnike, uskrisavala mrtve...

Moje ruke. — Da li su uvijek nevine i čiste? Ah, jesu, jesu! Svaki dan izjavljujem za sv. Mise: »Lavabo inter innocentes manus meas.«

Jesu li tvoje ruke ljubazne, dijele li dobročinstva?

»Nemam ništa,« rekao je sv. Petar prosjaku kod vrata Speciosa, »ali evo ti ono malo, što imam.«

Tvoje su ruke apostolske. Njima izlijevaš krsnu vodu, njima dijeliš Euharistiju, Svetu pomast.

Neka tvoje ruke budu ruke drugog sv. Franje Ksaverskog...

★

8. prosinca BEZGRJEŠNO ZAČEĆE

Čime se Gospa uzdiže iznad svih ljudi?

Uzdiže se ponajprije time, što je obdarena milošću posvetnom odmah u svojem postanku. Kad mi stupamo u svijet, još nismo nosioci milosti posvetne. Nadnaravni život nam je uskraćen radi Adamova i Evina posrtaja. Trebat će obreda, koji dijeli tu milost, da se dignemo do reda, u kojem ćemo biti božanstveni. Potreban nam je obred, da uđe u nas Presveto Trojstvo. A Gospa je već u svom postanku nositeljica Božja.

Gospa se uzdiže iznad svih ljudi i time, što je odmah na početku primila kraljevsku punińu milosti Božje, dok mi tu milost primamo na krštenju u stalnoj mjeri, prema onim nakanama, što ih Bog ima s našom dušom. Sveci govore, da je Gospa u taj prvi čas primila više milosti nego svi sveci zajedno.

Čime smo mi slični Gospi?

Slični smo joj time, što, iako nemamo istu mjeru milosti, ipak imamo takvu milost, koja je iste naravi kao i njezina milost. I mi smo dionici života, što ga ima Otac, Sin i Duh Sveti. Prema tome mi smo dužni da budemo bezgrješni — immaculati. »Primi bijelu haljinu i ponesi je neokaljanu pred sud Gospodina našega...«

★

21. prosinca SVETI TOMA APOSTOL

Ova svetkovina potakla je o. Fabera, da u jednom pismu usporedi objave slavnog života Isusova s božićnim blagdanima.

Betlehem iščezava. Čini nam se kao da proživljujemo veliku periodu korizmenih milosti. Kao da osjećamo miris Uskrsa, jeku, kliktanje uskrslog

života. Sve to čujemo i osjećamo u času, kad se spremamo, da načinimo i u svom srcu jaslice, kao što ih pravimo u svojim crkvama.

»Gospodin moj i Bog moj!...

Kako je Toma odsada štovao pet rana Isusovih! I kako je ovaj apostol odsada bio drag Gospi! Rado pomišljam, kako je ona tražila od Tome, da mu poljubi ruke, kojima je s toliko nježnosti bilo dopušteno, da provjere rane Gospodinove.«

Jasle Isusove ne smiju sakriti križa. Nasljedujmo vjernike iz starine, koji su pravili jaslice u obliku križa. I Gospa nije gubila s vida Kalvarije, kad je promatrala Isusa u jaslicama. Ona je znala šta ju čeka, kad je pristala, da bude Majka. Možda nije znala pojedinosti, ali glavno svakako.

Činimo i mi, kao što je ona činila. Gledajući jaslice ne zaboravimo križa.

O. Faberu došla je ova misao: Predstavlja si Gospu, kako traži apostola, da mu poljubi ruke, koje su se dotakle rana Gospodinovih.

Sjeti se, kako su ti tvoji nakon ređenja ljubili ruke...

Toma se dotakao rana Gospodinovh samo jedamput.

Ti se svaki dan dotičeš rana Isusovih. Kad bi Gospa sašla na zemlju, poljubila bi ti ruke...

★

28. prosinca NEVINA DJEČICA

Iste dobi s Isusom, iz istoga naroda. Izabrana su, da prate malog Isusa noseći palme u rukama.

Možeš se dugo zadržati u mislima na ovaj krvavi povjesni događaj.

Ima i druge nevine dječice, koja se ne mogu nazvati mučenicima, ali su žrtve, — žrtve sebičnosti roditeljske. To su mala stvorenja, koja su mogla i morala doći na svijet, ali im se zakrčio put: »Ti ne smiješ živjeti!« Jedno dijete dolazi na svijet, a drugo ne... Prave hekatombe! Koliko se tu grijeha počinja!

Jedna legenda priča, kako se 28. prosinca otvara tisućljetna grobnica nevine dječice i iz te grobnice da se diže milijun bijelih dušica, koje polaze prema grobu Herodovu da nad njim zapjevaju. Tiranin se budi i bježi, a nevina ga dječica progone i progone. Herod će u šumu, da se sakrije. Uzalud — eto i nevine dječice. Ukrcava se u lađu na moru. Ni tako ne može izmaći. Najedamput eto ga pred jednom kućom. »Pogledajte unutra«, reče krvolok dječici, »unutra je žena, koja je isto tako zlobna kao i ja.« Uto nevina dječica ugledaju jednu dušicu, koja odleti iz te kuće. Bila je to dušica djeteta, koga grješna majka nije htjela da rodi...

Moli se za sve obitelji svoje župe, da se u njima vrše bračne dužnosti. Prigodom svetkovina pozovi kojeg ispovjednika, da se ispovjede oni, koji se kod tebe ne bi htjeli ispovjediti...

★

25. siječnja OBRAĆENJE SV. PAVLA

»Kako da se nisam ugušio u suzama, kad sam danas bio na oltaru? Onako divna i ganutljiva Misa! Pa onda oficij u čast sv. Pavla!

Ne zaziva se milosrđe Božje, ne izrazuje se sumnja, nema traga strahu. Čovjek, stasom malen, kliče kao što nijedno stvorenje još nije kliktalo: »Scio cui credidi, et certus sum quia potens est depositum meum servare in illum diem justus judex« (2. Tim. 1, 12). Ne poznam drugog sveca, koji bi se usudio zauzeti ovakav stav prema Bogu. Milost Božja jačala je ovu smionost.

I kad Ananija oklijeva, Gospodin mu svečano govori: Pođi, ovaj je čovjek moja izabrana posuda.

Onda drugi poklik, drugi glas trublje velikog srca apostolskog: »Milost Božja nije u meni bila uzaludna« (1. Kor. 15, 10). Koji se je još svetac usudio izgovoriti ovakove riječi?

Pa još druge nevjerovatne izjave, još drugi poklik, koji se čuje samo od Pavla: »Dobar sam boj bio, trku sam dovršio, vjeru sam sačuvao, ne preostaje mi drugo, već da čekam krunu« (2. Tim. 4, 7).

Za sve ovo ne ćete naći nigdje na svijetu nešto slično, osim ako čitate Joba...

Ovaj dragi sv. Pavao uvijek je velik i plodonosan za Boga, uvijek je spreman na juriš za Boga, uvijek je pun Boga, uvijek izgara za Isusa i u svojim propovijedima i u svojim razgovorima i u svojim pismima. Bog, Bog, uvijek Bog, uvijek Otac Gospodina našega Isusa Krista!

Kako će nam drago biti, kad mognemo vidjeti toga apostola, kad mognemo ogrliti njegove noge, koje su se nekad bijelile od prašine rimskih puteva; kad mognemo vidjeti one njegove oči, koje su nekada bile boležljive i suzile, a sada gledaju Boga licem u lice. Kako će biti ugodno, kad začujemo njegov glas onako blag u svojoj gromornoj rječitosti i kad mognemo samima sebi reći: jest, ovo je onaj nježni starac, ovo je ono srce blago kao srce žene ili kao srce djevice, koje se otvorilo u krasnoj Poslanici na Filemona.

Ali već je vrijeme, da se zaustavim...« (O. Faber).

★

29. siječnja SV. FRANJO SALESKI

Između mnogih pouka, što nam ih daje ženevski biskup, okoristimo se onom, koja nam preporučuje, da pokušamo živjeti u p r i s u t n o s t i B o ž j o j.

»Svatko pozna tu istinu, ali ne nastoje svi da tu istinu provedu u životu. Slijepci ne vide vladara u svojoj blizini, ali kad ih drugi upozore na vladarevu prisutnost, iskazat će mu štovanje svojim držanjem. No i ovo je istina: budući da ne vide, lako zaboravljaju, da je vladar prisutan, pa onda lako gube i poštovanje prema njemu. Ni mi ne vidimo nažalost Boga, koji nam je prisutan. Premda nam vjera govori o njegovoj prisutnosti, ipak, jer ga ne vidimo svojim očima, često se zaboravljamo te se vladamo, kao da bi Bog bio daleko.«

Sv. Franjo Saleski ne ističe jednu prisutnost više nego drugu: posvudašnjost Božju radi neizmjernosti, posebnu prisutnost u duši, koja je u milosti posvetnoj. Do tebe je, da odabereš vježbu u onoj prisutnosti, koja će ti više pomagati.

Primjećujem, da je navedene riječi svetac upravio jednoj svjetovnoj osobi. Koliko se više zahtijeva od nas svećenika, da živimo u prisutnosti Božjoj, da živimo od prisutnosti Božje.

Danas ću posebno paziti na ovu stvar. U stalno vrijeme zaustavit ću se u svojem poslu, da se saberem...

Daj mi, Gospodine, da te posvuda n a l a z i m, da te posvuda v i d i m, da te u svemu l j u b i m!

★

2. veljače ŠIMUN

Evanđelje nam govori, da je Šimun očekivao otkupljenje Izraelovo. Znao je, da ne će umrijeti, prije nego što vidi Mesiju. I to njegovo očekivanje budućnosti bilo je i teško i radosno...

Najveća milost, koju Bog može dati duši, jest milost, da ona želi. Da osjeti, kako nema svega, što bi joj trebalo. Da joj manjka nešto, što bi je ispunilo, i to nešto da se nalazi u budućnosti, daleko, Najnesretniji su oni ljudi, koji su zadovoljni s onim, što imaju; koje ne muči njihova praznina; koji ne osjećaju potrebe za drugim nečim, za drugim stvarnostima, višim od onih, što ih sada posjeduju.

Možda su začahureni u svilu udobna života, s kojim su zadovoljni. I nemaju n i k a k v e ž e l j e, da se iščahure. Na njih se odnose riječi Isusove: »Blago onima, koji g l a d u j u i ž e đ a j u.« Blago onima, koji živo čeznu za onim, čega nemaju. Zar se ovaj blaženi glad i sveta žeđa ne ističe na početku svakog obraćenja, svakog usavršenja, svakog uspona?

Šimun je duša, koja očekuje. Takva mora da je svaka kršćanska duša. A ti kao svećenik moraš biti pun beskrajnih želja, razumije se nadnaravnih želja... Redemptionem Israel... Jesi li uistinu duša, koja očekuje?...

Danijelu je rečeno, da je v i r d e s i d e r i o r u m. Danijel, Šimun, svećenik... ljudi, koji osjećaju silnu žeđu. Ništa ne diže čovjeka kao želja. Budi i ti duša, koja bez prestanka čezne za svijetlim, za savršenijim Otkupljenjem...

★

7. ožujka SV. TOMA AKVINAC

Reklo se o sv. Tomi, kako je on volio nešto nijekati samo zato, da u tvrdnji bude sigurniji. Šta to znači? Znači ovo: prije nego bi Toma izrekao konačni sud o jednoj stvari, nastojao je, da što bolje pogleda pitanje sa svih strana te tako ne ostavi u sjeni nijedne važnije točke. Krivi sistemi samo su zato krivi, jer su zanemarili koju stvarnost. Stoga barem svojevoljno nikada ne ispuštajmo Tominog »dicitur quod non«, da time izbjegnemo jednostranosti. Nastojmo da u gledištu svoga bližnjega otkrijemo trunak istine, koji se nalazi u njemu. Sam sv. Toma primjećuje: »Sve ono, što je istinito, dolazi od Duha Svetoga, pa rekao to ne znam tko.« Ne budi a priori protivnik, osim ako bi bio posve siguran, da je netko zloban. Pa i onda...

Možda će i u tvrdnji takva protivnika biti materije za istraživanje, pa ćeš se i time moći obogatiti. »Sve ispitujte«, govori sv. Pavao, »te ono, što je dobro, sačuvajte.«

U čemu se sastoji zabluda? »U tome, što se ne vidi sve«, veli Pascal. Neka nam i protivnik pomogne, da budemo velikodušni, a ne uskogrudni, zatvoreni. Čovjek će biti uvijek na dobitku u doticaju s onima, koji se varaju, samo ako je dobro upućen.

Priviknimo se na to, da ne stupamo pred protivnika sučelice, već više da se držimo pokraj njega, ne stoga da usvojimo njegovo mišljenje, već da mu budemo od pomoći, te i on mogne ispraviti svoje nazore i bolje se uvjeriti o ispravnosti našega gledanja...

★

19. ožujka SV. JOSIP

Uzor svete skrovitosti.

Skrovitost života. — Ne treba istom dokazivati skrovitost života sv. Josipa, kad je tako očita. Iako je prema riječima Lacordaireovim bio »ne samo jedan od prvaka u plemstvu svoga naroda (sjeti se njegova rodoslovlja), već i prvak cijeloga svijeta,« ipak je njegov život bio posve nepoznat.

Zapamti: može netko biti velik svetac, a u svijetu nepoznat. Glavno je, kakav si pred Bogom.

Skrovitost čašćenja. — U katakombama nema traga sv. Josipu. Srednji vijek, koji je toliko brige posvećivao čašćenju sluga Božjih, kao da ne pozna sv. Josipa. Stare himnologije i eukologije ne ističu njegove slave. Treba čekati na sv. Bernarda, na Gersona, na sv. Bernardina Sienskoga, sv. Tereziju. G. 1400. hranitelj Isusov nema svoje svetkovine. Uvest će je Papa Urban VIII. u 18. stoljeću. Bossuet je izrekao njemu u čast dva panegirika, kakvih se još nije čulo. Onda opet šutnja.

Istom Pijo IX. 8. prosinca 1870. stavlja sv. Josipa na vidjelo: proglasi ga Zaštitnikom Crkve.

Jednom umjetniku naložio je Pijo IX. da naslika sliku, koja će biti potrebna, kad se bude proglasivala dogma Bezgrješnog Začeća. Umjetnik je pokazao Papi nacrt: Presveto Trojstvo s ljubavlju promatra Blaženu Gospu. — »A gdje je sv. Josip?« upita Papa. — »Ovaj obris u pozadini.« odgovori slikar. — »Nije na svom mjestu.« I Papa pokaže sam prstom mjesto sprijeda na slici za sv. Josipa.

Kakva je tvoja pobožnost prema Hranitelju Isusovu? Da li je sprijeda ili u pozadini? Trudiš li se dosta, da ga vjernici više časte?...

★

21. ožujka SV. BENEDIKT

Velika je napast za mnoge to, što bi željeli raditi, prije nego što su se usposobili za rad. Žeđaju za apostolskim radom. Ne da im se mirovati. Hoće da pokrenu masama. Ali zaboravljaju, da se opskrbe hranom, koja im je potrebna za putovanje i za osvajanje.

Sv. Grgur Veliki veli o sv. Benediktu: »Bio je čovjek Božji.« Benedikt je želio, da se posve preda Bogu, pa se radi toga odrekao rada među ljudima.

Biti Božji. Velika rijetkost. I čim ljudi otkriju čovjeka Božjega, hrle k njemu tražeći, da radi za njih. Sv. Benedikta sile, da primi službu starješine jednog samostana, da taj samostan reformira. Malo iza toga osniva s nekoliko vjernih učenika samostan Montecassino.

Jer je Benedikt bio posve Božji, uzalud se trudio, da izbjegne vanjskom poslu. Bog mu je dao nešto od svoje svemoći. Sotona ruši zid na jednoga od njegove subraće. Redovnik je mrtav. Hite, da potraže Sveca. Nalaze ga u molitvi. I jer je bio čovjek Božji, vraća život nastradalom subratu. — Sotona sjeda na kamen, koji postaje radi toga tako težak, da ga sva braća ne mogu podići. Dolazi čovjek Božji. Samo jedan znak križa dosta je, da se kamen olakša. — U jezero pada vrtlarski nož. Svetac zapovijeda i nož dolazi na površinu vode. — Mladi Placid pade u jezero i utopi se. Čovjek Božji vadi ga iz jezera i nalaže mu, da hoda po vodi.

Primjeni sve ovo na svoje zvanje. Uvjeri samoga sebe, da ne smiješ raditi, prije nego što si se za rad usposobio. Ako budeš Božji, Bog će raditi po tebi...

25. ožujka NAVJEŠTENJE

Bog je poslao Blaženoj Gospi arkanđela, da je upita, pristaje li na sudjelovanje u Otkupljenju, na sudjelovanje, koje nosi boli sa sobom. Pristaje li na to, da bude Majkom raspetog Otkupitelja?

Svojim odgovorom uči me Gospa, koliko vrijedi velikodušnost u primanju ponuda Božjih. Kako bi izgledalo na ovom svijetu, da se Gospa nije odazvala želji Božjoj? Da nije izgovorila svoj Fiat. Otkupitelj ne bi došao, svijet bi ostao i dalje bez božanskog života. Ali Ona prima ponudu Božju. Ecce. Fiat. Iako valja radi toga mnogo trpjeti, pristajem, ne uzmičem...

Bog se utjelovio. Imamo Spasitelja, spaseni smo. Čovječanstvo može da opet započne živjeti božanskim životom, kako je to Bog već na početku želio. Ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus.

Botticelli je naslikao zanimivu sliku: Prikazuje bl. Gospu, kako drži tintarnicu. Isus upirući oči u svoju Majku umače pero u tintarnicu i kao da očekuje njezinu privolu, da smije pisati. Isusu je bila potrebna privola njegove Majke, da napiše otkupiteljsku stranicu svoga zemaljskoga života...

Možda je Gospodin s ovom ponudom, što mi dolazi s njegove strane, združio posljedice od nedokučive važnosti, samo ako velikodušno pristanem. Možda će se ova ili ona duša spasiti, ako se danas odazovem velikodušno Bogu.

Zar ne ćeš, da i ti budeš čovjek, koji zna reći svoj Ecce, Fiat?

★

17. travnja
ZAŠTITA
SV. JOSIPA

Papa Pijo IX. proglasio je sv. Josipa Pokroviteljem cijele svete Crkve.

Na poseban način zauzimao se Papa Leon XIII., da se kršćanski svijet utječe pod moćno okrilje sv. Josipa. Kad je još bio nadbiskup u Perugi, s 267 biskupa i nadbiskupa iz čitavoga svijeta, koji su se skupili prigodom vatikanskog koncila, upravio je molbu Papi, da odredi za sv. Josipa posebno čašćenje. A kad je postao sam Namjesnikom Isusovim, sjetio se svoje želje, koju je potpisao na spomenutom saboru te je 14. kolovoza 1889. napisao divnu encikliku, kojom ističe slavu, što ide Hranitelja Isusova. Uz ovu encikliku i dva govora Bossuetova teško je naći nešto, što bi temeljitije prikazivalo zasluge sv. Josipa.

G. 1909. uslišao je Papa Pijo X. molbu Sebastijana Wyarta, generala trapista, i msgra. Marie-a, biskupa u Coutances-u, te je odobrio dekret sv. Kongregacije Obreda, koji se odnosi na Litanije sv. Josipa.

Više nego ikada prije, sada se mora slaviti sv. Josip. U današnje vrijeme buke on je uzor tišine. U vijeku neobuzdane trke uzor je duše, koja voli moliti. U doba površnosti uzor je onima, koji idu u dubinu. U vrijeme sloboština i revolucija uzor je poslušnosti. U vijeku obiteljskih nereda uzor je očinske požrtvovnosti, bračne nježnosti i vjernosti. U vremenima, kad se samo gleda na materiju, uzor je čovjeka, koji pravo prosuđuje stvari.

Neka ti u svemu bude sv. Josip uzor i zaštitnik!

★

30. travnja
SV. KATARINA
SIENSKA

»Nitko joj se nije mogao približiti«, veli brevijar, »a da ne bi od nje bolji otišao — Nemo ad eam accessit, qui non melior abierit.« Prekrasna pohvala!

Nastoj i ti, da tvoja ljubav bude tolika, da svatko, tko ti se približi, osjeti, kako ga privlačiš ne svojoj osobi, već Onome, koji je sama ljubav.

Sam Gospodin udostojao se podučiti Sveticu, kako valja ljubiti bližnjega. Rastumačio joj je ovako svoje riječi: »Što učinite jednom od najmanjih mojih, meni ste učinili«.

»Ne možeš meni samom iskazati nikakve usluge, ali možeš priteći u pomoć svome bližnjemu. Ne možeš pokazati prema meni ljubavi, od koje ne bi imala koristi, jer me ne možeš ljubiti, a da te za tu ljubav ne nagradim. Ali sam uza te stavio tvoga bližnjega, da njemu učiniš ono, što ne možeš meni učiniti: da ga ljubiš bez očekivanja, da će ti se ta ljubav uzvratiti. U tom slučaju smatram, da je meni učinjeno sve ono, što si učinila bližnjemu.

Željela bi da znaš, kako da mi pokažeš svoju zahvalnost. Nema boljeg načina od ovoga: nastoj bližnjemu iskazati nešto od one dobrote, koju sam ja prema tebi pokazivao; ljubi ga onom ljubavlju, kojom sam ja tebe ljubio i kojom te ljubim.«

Poslušaj i savjet, koji se odnosi na sabranost. Svetica je pisala jednoj svjetovnoj osobi:

»Znate sami, da se Gospodin ne nalazi u slastima i lastima. Kad se Isus prigodom svetkovine izgubio, Blažena Gospa nije ga mogla naći među prijateljima i rođacima, već u hramu. To je eto pravilo.

Gospodina ne ćemo naći u svjetskim rastresenostima. Kako ćemo ga naći, kad ga izgubimo grijehom? Evo kako: pratit ćemo Gospu i s njom

ćemo Isusa tražiti od srca se kajući radi grijeha, što smo ga počinili iz ljubavi prema stvorenjima. Treba poći u hram. Tamo ćemo ga naći. Neka se dakle digne naše raskajano srce i neka pođe u hram svoje duše. Tu čovjek upoznaje sama sebe, tu upoznaje dobrotu Božju.«

★

Svibanj GOSPIN MJESEC

Netko je nazvao ljubav prema Gospi četvrtom bogoslovnom krepošću.

Ovaj mjesec pruža ti u obilju prilike, da se vježbaš u ovoj krjeposti: da pokažeš činom, koliko ljubiš svoju Majku.

Cijeli cvjetni mjesec svibanj posvetiti Gospi ne spada strogo na liturgiju. To ne smije biti razlogom, da se ta pobožnost osudi. Crkva je uvijek bodrila na obavljanje mnogih pobožnosti, koje iako nisu strogo liturgične, ipak odgovaraju željama katoličke duše. I tko bi tu pobožnost radi toga, što nije strogo liturgična, htio zabraniti, osiromašio bi Crkvu.

Počeci svibanjske pobožnosti ne sežu u predaleku prošlost. O. Lalomia, isusovac, počeo je u 17. stoljeću u mjesecu svibnju skupljati mladež, da je time oslobodi raznih izgreda na rimskim ulicama. Za tih večeri obavljao je s tom mladeži razne pobožnosti na čast Blažene Gospe. To je bio početak jednog čitavog pokreta. Mladež se odazvala, posebno studenti. Pridružiše se djeca, dolazili i odrasli. Doskora se povedoše za Rimom sela i gradovi, pobožnost se raširi i po drugim zemljama, dok je nije prihvatila cijela Crkva. I tako se sada tijekom mjeseca svibnja po cijelom svijetu skupljaju vjernici pred Gospinim oltarima. Pa jer mi svećenici tražimo od vjernika, da ovoga mjeseca pokažu više žara, da nešto nadodaju svojim vježbama pobožnosti, upitaj i ti samoga sebe, kako misliš proslaviti ovaj mjesec. Točno i velikodušno odredi, što ćeš ovom zgodom činiti. Nije možda potrebno ići za tim, da se nešto više doda, koliko će biti potrebno, da bolje obavljaš ono, što već i onako činiš. To prije svega. Tim ne mislim, da zanemariš nešto, što misliš, da ćeš moći i da ćeš morati učiniti u znak posebne odanosti svojoj nebeskoj Majci...

★

27. svibnja SV. FILIP NERI

Litanije, koje su bile vrlo drage ovom Svecu, a i sam ih je sastavio:

»Kad ću te, Gospodine, početi ljubiti djetinjom ljubavlju?

Isuse moj, ne uzdaj se u me!

Tražim te, ali te ne nalazim. Dođi, Isuse moj!

Još te, Isuse, ne poznajem, jer te još ne tražim.

Kad bih tebe, dobri Isuse, poznavao, onda bih poznavao i samoga sebe.

Blažena Gospo, iskaži mi milost, da se uvijek sjećam tvoga djevičanstva.

Još te nisam počeo ljubiti, Isuse moj, a tako bih želio da te ljubim.

Isuse, htio bih te ljubiti, ali ne znam puta, kojim se dolazi do te ljubavi.

Kad bih izveo sve ono dobro, što se na svijetu izvodi, zar bih, Isuse, mogao reći, da sam učinio nešto, što vrijedi?

Prereži veze moje, Isuse, ako želiš, da budem tvoj.

Iskaži mi, Isuse, milost, da te ljubim, ne zato što te se bojim, već što te ljubim.

Riječ je postala tijelom, da nas od tijela oslobodi.

Jesu, sis mihi Jesus!«

★

30. svibnja SV. IVANA d'ARC

Sv. Ivana d'Arc uzor je junaštva. Sv. Toma Akvinac veli, da junaštvo mora imati tri svojstva: smjelost, da se nešto poduzme; snagu, da se nastavi; ustrajnost, da se dovrši.

Znati započeti. »Pođi... Kćerko Božja!« Čudno poslanstvo! Poći, ostaviti roditelje, dom, svagdanje poslove, župu, zavičaj, prijateljice, i poći — kamo? Na bojno polje, u rat!

Ona će poći, ako to Bog želi. »Pošla bih, pa makar valjalo istrošiti noge sve do koljena«, rekla je pred sucima.

Ne kloni duhom! Ivana nastavlja započeto djelo uza sve opiranje svojih. »Dobro je iščuškaj, pa je onda odvedi k ocu,« rekao je stric. Opiru se vojskovođe, jer ne žele, da tko drugi bude na čelu vojske. Nastavlja uza svu neslogu, koja vlada u Francuskoj, »Ah, u Francuskoj se ne će nikada dosta krvi proliti!« rekla je. Nastavlja uza svu bezbrižnost kraljevu.

Ustrajnost. Ustrajno se bori, dok ne pobijedi. Već je vojska sedam mjeseci pod Orleansom. Ivana dolazi i nakon pet dana grad se predaje. Odatle odlazi 11. svibnja i već sutradan osvaja Jargeau; 15. istog mjeseca zauzima most u Meungu, 16. opsijeda Beaugency, koji se sutradan predaje; 18. uništava u Patayu zadnje čete engleske vojske.

Dolazi Reims i krunjenje kraljevo.

Ali eto i zle nesreće. Eto Compiègnea, eto zatvora, eto sudišta, eto osude, eto Rouena i mučeništva...

★

21. lipnja GONZAGA SV. ALOJZIJE

O mladom isusovačkom bogoslovu, o kom bi se moglo pomisliti, da ga je istrošilo preveliko nastojanje oko sabranosti, veli brevijar na njegovu svetkovinu: »Jussus mentem a divinis rebus tantisper avertere, occurrentem sibi ubique Deum irrito conatu fugiebat,« to jest: htio i ne htio, uvijek i posvuda susretao se Alojzije s Bogom.

Kolike razlike između Alojzija i mene. On se mora naprezati, da ne misli na Boga, a ja se moram naprezati, i to još koliko, da nađem Boga. — Alojzija je čitava njegova priroda silila na nadnaravne misli, dok mene cijela moja priroda vuče mislima prema stvorenjima. — Alojzije je živio samo za nevidljivi svijet, dok sam se ja utopio u osjetnosti...

Ovaj Svetac bio je istom mladi bogoslov, a ja sam zreo čovjek; već sam i ostario. Nema sumnje, da ga je Bog obdario posebnim milostima. Ali ja bih ga trebao nadvisiti radi svoje dobi i radi običaja, koje sam morao već odavno usvojiti...

Pogledaj na koncu još na primjer svetaca i poslušaj savjet duhovnih učitelja: »Pođi u hram, duhovni klanjaoče! Ali najprije čuj, u koji ti hram valja poći. Bog je duh i on je u duhovima napravio svoj stan. Ne govorim ovdje o našim crkvama. Saberi u sebi sve misli. Ostavi sjetila svoja te pažljiv i sabran pođi u viši dio samoga sebe, gdje Bog

želi, da ga zazivaš. Pođi u mjesto, koje Bog želi posvetiti svojom prisutnošću« (Bossuet).

★

24. lipnja SV. IVAN KRSTITELJ (I)

U sakramentariju sv. Leona Velikoga (P. L. t. 4, col. 4) nalazi se lijepa prefacija jedne od triju Misa, koje su se mogle služiti na blagdan sv. Ivana Krstitelja. Mogle su se služiti tri sv. Mise kao i na Božić radi veze, što spaja rođenje Ivanovo s rođenjem Isusovim. Blagdan sv. Ivana često se zvao u Francuskoj »Ljetnim Božićem.«

Spomenuta prefacija glasi:

»Uistinu je pravedno, svemogući Bože, da te veličamo na ovaj svečani dan, kad se rodio blaženi Ivan. On je prije svoga rođenja čuo glas Majke Spasiteljeve i još u utrobi majčinoj pozdravio Otkupitelja svijeta time, što je proročki zaigrao. On je svojim začećem oslobodio majku njezine neplodnosti, a svojim rođenjem razvezao jezik ocu. Jedini od proroka pokazao je Onoga, koga je navijestio kao Otkupitelja svijeta.

I da bi prirodna voda dobila snagu, da može posvećivati i čistiti, posvetio je vodu u Jordanu time, što je u njoj krstio samoga Početnika krštenja.«

To je ukratko ali savršeno izrečena cijela povijest Ivanova života. Zamisli se u svaku točku:

Posvećen je već u utrobi majčinoj prisutnošću Gospinom.

Čudesa, koja su se dogodila prigodom njegova rođenja.

Pomisli na ono, radi čega je on iznad svih onih, koji su navješćivali Isusa: drugi su bili proroci, on preteča.

Napokon osobito zamisli se u njegovo dostojanstvo, što je nazvan Krstiteljem.

Jedan je biskup napisao: »Pad štovanja, što ga dugujemo sv. Ivanu, ide usporedo s padom kršćanskoga duha.«

Štuj Preteču, širi njegovo štovanje oko sebe. Nitko nije sposobniji od njega da neprestano pripravlja dolazak Isusov...

★

25. lipnja SV. IVAN KRSTITELJ (II)

Štovanje, što ga dugujemo sv. Ivanu, potječe od samoga Spasitelja, od onoga dana, kad ga je Gospodin proglasio najvećim među onima, koji su rođeni od žene. Prvi je Isus istakao svetost Ivanovu, a Ivan opet božanstvo Isusovo.

Zašto je Ivan najveći među ljudima? Evo:

Njegovo rođenje navješćuje arkanđeo Gabrijel, kao što je navijestio i rođenje Učiteljevo;

Glasnik milosti posvećen je već u utrobi svoje majke;

Poslan je od Svemogućega, da pokaže svijetu Jaganjca Božjega;

Ivan je anđeo, koji stupa pred licem Vječnoga;

Određen je, da krsti Otkupitelja;

Ivan je zadnji i najveći prorok Staroga Zavjeta, koga su navijestili drugi proroci.

To je razlog, zbog kojega Crkva slavi rođenje sv. Ivana na ovoj zemlji, iako ne slavi zemaljsko rođenje nijednog sveca, već slavi samo rođenje svetaca za nebo. Crkva ovaj blagdan naziva riječju, kojom se služi za rođenje Blažene Gospe i za rođenje Isusovo: Rođenje Ivana Krstitelja.

★

29. lipnja
PETRE, LIUBIŠ LI MEI

Prije nego što je Gospodin povjerio ovce svoje prvom Pastiru, prvom Papi, htio je, da ovaj Pastir napravi pred njim i s p i t. U čemu se sastojao taj ispit? Triput je upitao Isus Petra, d a l i g a l j u b i.

»Ima ih toliko, Petre, koji me ne ljube. Da li me ti ljubiš?«

Ah Gospodine, ti sve znaš, pa ćeš i to znati, da te ljubim. Nego zašto me to pitaš? Zar ne osjećaš, kako mi je svaki put teško, kad ti moram odgovoriti na to pitanje? Da li te ljubim?! Zar ti toga ne. znaš?!

Tražiš od mene, Gospodine, da te ljubim. Ali ja za drugim ni ne čeznem. Želim samo tebe ljubiti, želim, da te svaki čas sve žarče ljubim, da te ljubim sve do onoga časa, kad ću se zauvijek s tobom sjediniti.

Čim da te ljubim, Isuse? Čim da ljubim velikog Boga svoga? Zar je dosta ovo srce, što ga imam? Zar je ovo moje srce sposobno, da ljubi Ljubav? Zar stvorenje, koje ljubi Boga stvorenim srcem, smije tu ljubav nazvati ljubavlju? Zar se ograničenom ljubavlju može ljubiti Ljubav, koja ne poznaje granica? Zar ono, što nije drugo, već ništa, može ljubiti Onoga, koji je sve? Stoga vidiš, Isuse, da tražiš ono, što je nemoguće. Lako je tebi ljubiti, kad imaš beskrajno srce. Ali mi nemamo ništa. Čim pokušamo, da ljubimo, osjećamo, da ne možemo dalje...

Ako gledam na s v o j e s r c e, nema sumnje, da te ono ljubi. Ali kad pomislim na tvoje Srce, osjećam, da se ova ljubav ne smije nazvati ljubavlju.

Daj mi, Isuse, svoje S r c e. Onda ću moći Ljubav ljubiti.

★

30. lipnja
SV. PAVAO

Crkva Sancta Maria in via Lata u Rimu na Corsu sagrađena je na mjestu, gdje se nekad nalazila kuća Pavlova stražara Marcijala.

Tu su tri sobe nejednake veličine, stup, za koji je Marcijal prije svoga obraćenja vezao svoga uznika, izvor, koji je poslužio Pavlu, da krsti svoga tamničara.

Tu je sv. Pavao kroz dvije godine p r i m a o sve one, koji su mu dolazili, p r o p o v i j e d a o im o kraljevstvu Božjem, govorio o Gospodinu Isusu Kristu, i to sve s velikim pouzdanjem, bez smetnje. Tu je kazivao u pero svoje Poslanice Filipljanima, Efežanima, Hebrejima, 2. Timoteju, Filemomu.

Tu su stanovali također sv. Petar i sv. Luka (1. Kol. 4, 14). Isto tako Onezifor, koji se nije sramio da nosi lanac Apostolov (2. Tim. 1, 16). Onda Epafras iz Kolosa »concaptivus meus« (Filem. 23). Dolazili su ovamo i oni, u kojima je bilo carske krvi — »qui de Caesaris domo sunt« (Fil. konac). Ističe se posebno Onezim, rob, koji je umakao svome gospodaru, pa je došao Pavlu, da se preporuči njegovoj ljubavi, a Pavao ga šalje njegovu gospodaru Filemonu... Filemon ga opet šalje natrag Pavlu, da mu bude od pomoći u zatvoru. Napokon će postati biskupom u Bereji u Macedoniji.

Koliko toga može revnost jednog apostola učiniti i u z a t v o r u!

Ti si na slobodi, možeš b e z s m e t n j e razvijati svoju revnost. Pa smiješ li svoj rad i usporediti s Pavlovim radom? Znam, različite su milosti. Ipak imaš razloga, da se zastidiš, što si toliko zaostao za Apostolom. Odviše si brzo zadovoljan...

★

1. srpnja POHOD

Prema riječima sv. Luke Gospa je ostala kod Elizabete oko tri mjeseca. Čekala je, dok se ne rodi Ivan Krstitelj. Posve je vjerojatno, da je ostala neko vrijeme i nakon rođenja, možda do obrezanja.

Imamo pravo, da zamislimo krasnu sliku o ovom boravku kod rođakinje Elizabete. Glasoviti oratorijanac Le Jeune pomišlja Gospu, kako često uzima malog Ivana u svoj naručaj, kako ga miluje na svom djevičanskom krilu, kako ga nježno ljubi. Ona ga je sigurno i u kolijevku stavljala, ona ga je uspavljivala, činila je ono, što će činiti samom Isusu. Tako je Ivan i u naručju, u krilu prečiste Gospe, presvete Majke njegove, bio preteča Isusov.

Koliko su samo dobra primili mali sv. Ivan i mali Isus iz blagih ruku Gospinih!..

Stavi se ponovno pod zaštitu djevičanske i moćne Majke. Sinovski se privini na srce njezino sa svim svojim svećeničkim blagom. Moli je, da ti dade nešto od svoje svetosti... Neka ti dade dušu, kakvu je imao preteča, proročku dušu, svetačku dušu...

★

2. srpnja MAGNIFICAT

Sv. Ambrozije tvrdi, da je Blažena Gospa savršeno razumijevala Svete Knjige. Sv. Anzelmo misli, da je dobro poznavala stari hebrejski jezik, jezik raja zemaljskoga, jezik, u kojem je Bog svojim svemogućim prstom napisao deset zapovijedi na slavnim zakonskim pločama.

Vjerojatno je, da je Gospa za svoga boravka u hramu učila tajne velikih izraelskih proroka i da je posebno zavoljela istaknutija mjesta iz hebrejske lirike. Još je sigurnije, da je posebno nadahnuta

Duhom Svetim, kad je pred sv. Elizabetom vinula dušu svoju Svevišnjemu besmrtnom pjesmom zahvalnicom.

Kolikog li pjesništva u ovo nekoliko strofa! Kako krasne »sume« marijanske! Koliko lijepih savjeta za moj život: da častim Boga svoga, da veličam Boga svoga, da uvelike cijenim poniznost: respexit humilitatem ancillae suae, deposuit potentes de sede; da budem sličan onome, koji žeđa; da nastojim svim silama, kako bih se što više uspeo u svetosti; da mi uvijek bude pred očima veliko milosrđe Božje: misericordia ejus a progenie in progenies... recordatus misericordiae suae.

Izaberi za se jednu ili drugu misao iz Magnificata, i neka ta misao bude jednom od tvojih najmilijih strjelovitih molitava...

★

19. srpnja SV. VINKO PAULSKI

»Sve gledati u Bogu i Boga gledati u svemu.« To je bilo načelo ovoga Sveca, to je bio njegov običaj. Svetac je dobro razumio veliku tajnu, prema kojoj nije Bog samo na nebu, već je i među nama na zemlji, uz nas, u svemu, što nas okružuje; da ga cijeli svijet u sebi krije. Sv. Vinko gledao je Boga u čovjeku, u svim ljudima, i u onima, koji nisu pravedni, u onima najnižima, u onima najnedostojnijima. Kad bi se sastao s kojim bijednikom, s kojim grješnikom, zaboravljao je na njegovu bijedu, na njegove grijehe i pomišljao na njegovu nevinost, njegovu veličinu, koju je izgubio ili koje nije poznavao. Pomišljao ih je u stanju, u kojem bi morali biti ili u kojem bi se morali očuvati. Dizao ih je do Boga gledajući u njima

sliku njegovu, koja se ne može uništiti. Vinko nije drugo gledao, već ovu veličajnu sliku. I onda je za njega bilo sve jasno i lako. Bog, Bog je i u onome, što je pao u blato, u onome, koji se odao odvratnoj nečistoći, u onoj grješnici, u onom opakom djetetu, u onom razbojniku... Bog je u njima, Bog je blizu njih, on stanuje u njima ili će u njima stanovati, možda već ove večeri, možda ovaj čas.

Posve dobro shvatio je Vinka akademik, svjetovnjak, kad je rekao: »Ja gledam Boga, ja se tičem Boga, kad gledam bijednike u njihovim bijedama, kad gledam grješnike u njihovu blatu. Kad se za njih brinem, onda Boga pozdravljam, Boga ljubim, Boga častim. Božje rane ljubi, tko njihove rane povija.«

Velika tajna: Bog nije samo na nebu, već je u svim ljudima, i u onima, koji su najniži... On je u njima, ako su u milosti, ili će se u njima nastaniti, čim se pokaju...

Uz ovo, što je gore rečeno, razmisli riječi sv. Mateja, što će ih Isus izreći na sudu: »Bio sam gladan, i vi ste me nahranili... Što učiniste jednom od onih najmanjih, meni ste učinili...«

Tada će sinuti ljubav u svome pravom slavlju, a predsjedat će joj sama Ljubav. To će biti slavlje siromaha i slavlje onih, koji su po vjeri gledali u siromasima samoga Isusa. Sv. Vinko Paulski imat će vrlo lijepo mjesto...

★

31. srpnja
SV. IGNACIJE LOJOLA

Svladan milošću, Ignacije, pampelonski bojovnik, uvidio je, da njegov život nije sređen, kao što bi morao biti. Stoga je odlučio da pođe u samoću, da se sakrije u spilji u Manresi te tu razmišlja, kakav mora biti čovječji život, život kršćanski. Kasnije će svoje misli, svoje iskustvo zbiti u djelce, kojemu će sam dati naslov: Exercitia spiritualia ut homo... ordinet vitam suam.

Urediti život znači svakoj stvari u životu dati njezino pravo mjesto. Ne smije se u procjenjivanju izdizati ono, što je maleno i sićušno, nad ono, što je veliko i važno.

Rijetka pojava...

Nastojat ću, da se u tom pogledu povedem za Svecem. Povest ću se u materijalnom pogledu: u savršenoj čistoći, u točnosti, u pametnoj rasporedbi; točnost, urednost računa, misnih intencija; dolaziti na vrijeme itd. Red u duhovnim stvarima, posebno u moralnim.

U duhovnim stvarima držati se stalne metode, držati se nacrta glede duhovnog štiva. Ne biti rob kakve reklame, već znati, kamo idem. Pripaziti na ono, što moram dodati još svojoj teološkoj naobrazbi. Klonuti se rasipanja dragocjenog vremena. Bez grozničavosti, sređeno!

U pitanju morala: drži na uzdi svoje navike, svoja nastojanja. Gledaj, da budeš ustrajan. Izbjegavaj naglost, iza koje dolazi ubitačna klonulost. U redu je ljepota, u redu je plodnost, u redu je svetost.

Ispit savjesti. Odluke...

★

2. kolovoza
SV. ALFONZO LIGUORI

Kad je Svetac obukao duhovno odijelo i primio tonzuru, ostao je još u svijetu, gdje se pripravljao, da primi svete redove. Tom je zgodom sastavio pravila, prema kojima će se vladati.

1. Svaki dan pohađati svete svećenike, da se oduševim gledajući njihov dobar primjer.

2. Svaki dan barem jedan sat molitve.

3. Često pohađati Presveto.

4. Čitati životopise svetih svećenika, da me potakne njihov primjer.

5. Posebno štovati Blaženu Gospu, Kraljicu i Majku svećenika.

6. Ne činiti ništa, što bi bacilo i najmanju ljagu na moj dobar glas svećenički. Davati dobar primjer posebno u crkvi.

7. Svakoga poštivati. Čuvati se svakog neumjesnog prijateljstva.

8. Poglavare slušati kao samoga Boga.

9. Biti uvijek čedan. Bez ikakve pretjeranosti, bez umišljenosti.

10. Sa svima živjeti u miru.

11. Barem svakih osam dana obaviti ispovijed.

12. Izbjegavati sve ono, što je zlo; vježbati se u svemu, što je dobro.

Kad je nakon tri godine bio zaređen za svećenika — 21. prosinca 1726. — još je bio svjesniji neusporedivog dostojanstva, do kojega je podignut pa je obnovio i pojačao svoje odluke.

1. Ja sam svećenik, moje dostojanstvo uzdiže se nad anđeoskim dostojanstvom. Stoga moj život mora biti anđeoski čist. Tome cilju moram težiti svim sredstvima.

2. Sam Bog dostoji se da sluša moj glas. Šta onda da reknem istom ja o svojoj dužnosti, da poslušam glas Božji, da poslušam milost Božju, da poslušam svoje poglavare!...

3. Tražit ću samo slavu Božju, svoje posvećenje, spasenje svoga bližnjega. Ako bi i život trebao za to dati, ja ću ga žrtvovati.

★

4. kolovoza
SV. DOMINIK

Utemeljitelj dominikanskog reda zanimao se posebno za dvije vrste ljudi: za svoju redovničku subraću, s kojom je dijelio sve nade kao i sve patnje. Njegov prvi životopisac Jordan Saksonski veli u tom pogledu: »Sve slaboće svoje braće nosio je u nutarnjem svetištu sa učešća.« — Onda se zanimao za one, koji nisu vjerovali. Nije bio zadovoljan time, što je dan posvećivao apostolskom radu, već je i u noći plakao pred Gospodinom, krvario se bičem, vapio iz dubine srca: »Ah, šta će biti s grješnicima!«

I meni moraju posebno dvije vrste duša biti na srcu:

Vjernici, koji su povjereni mojoj brizi, moje stado, oni koji dolaze u crkvu, koji primaju sv. sakramente, moja dječica, što ih poučavam u vjeronauku, svi oni, koji su prošli kroz moje ruke i koji se sjećaju Boga... Moram se posvetiti, da njih posvetim... Pro eis sanctifico meipsum.

Moram se zanimati i za grješnike, za grješnike cijeloga svijeta. Ah koliko ih je mnoštvo! No prva su moja briga grješnici moje župe, oni ravnodušni, oni, koji ne žive uredno, oni, koji samo vrlo rijetko primaju uskrsnu Pričest. Ah, kad bih ja bio svetiji, zar bi oni bili tako mlitavi?... Šta će biti s ovim bijednim dušama kasnije... u vječnosti?

Poput sv. Dominika propovijedaj riječju, ali još više svetošću života...

★

9. kolovoza
SV. ARSKI ŽUPNIK

Upitali su nekog arskog hodočasnika, da li je vidio župnika Vianney-a. »Jesam«, odvratio je. »Vidio sam Boga u čovjeku.«

Lijep odgovor. Upravo onako, kao što je molio neki pobožni svećenik: »Daj, Gospodine, da ljudi gledajući mene prepoznaju tebe.«

Koliko lijepih prizora ima životopis ovoga Sveca, koji bi mi uvelike koristili, kad bih se u njih malo zamislio... Neka mi ovaj životopis bude jedan od najmilijih, što ih biram za duhovno štivo.

Za danas ugledat ću se samo u njegovu svećeničku poniznost kao i u njegovu pobožnost kod sv. Mise.

O jednom svećeniku rekao je sveti župnik: »U njemu ima nešto od lastavice, a nešto opet od orla.« — »A što ima, velečasni, u vama?« — »Šta ima u meni? Da naprave župnika arskog, poslužili su se guskom, purom i rakom.«

Netko je prisustvovao svetoj Misi, koju je služio sv. Ivan Vianney, pa piše: »Smjestio sam se u klupu na strani Poslanice. U to vrijeme bile su mu oči nešto bolesne. Muhe su napale očne kapke, da mu sišu krv. Pozorno sam ga gledao ne skidajući s njega očiju. Za cijele sv. Mise nije načinio ni najmanjeg pokreta rukom ili glavom, da se oslobodi ovih neugodnosti i da se liši tih patnja. Kakva li čovjeka! Kakve li vjere!«

★

15. kolovoza VELIKA GOSPA

Neki misle, da je Blažena Gospa ostala još dugo vremena iza smrti Gospodinove na ovoj zemlji. Ima ih, koji govore o 23 godine. Prema njima bi Uznesenje Majke Božje padalo u godinu 72.

Da li je tijelo Gospino preneseno u Getsemani te stavljeno u zatvoren grob, kakav je bio Isusov, ne zna se.

Mi štujemo to tijelo, pa gdjegod bilo ono sahranjeno. »Caro enim Jesu, caro Mariae«, veli sv. Augustin. Presveto tijelo Gospodinovo potječe od ovoga djevičanskog tijela.

Zašto je Gospa umrla, premda nije nikad sagriješila? Zašto je i ona morala podnijeti kaznu grijeha?

Jer je to Bog htio. No mogu se naći još neki razlozi:

Gospodin je umro, pa je trebalo, da mu Gospa i u tom bude slična.

Smrt je prilika za veliku žrtvu.

Od kolike će utjehe za nas biti pomisao na času smrti, da je i Gospa umrla.

Veli se, da su apostoli bili izvanrednim načinom obavješteni o smrti Gospinoj i da su bili svjedoci njezini. Samo Tome nije bilo. Došao je treći dan. Tada su otvorili grob. Tijela je nestalo. Apostoli nisu ni časa sumnjali: Anđeli su prenijeli tijelo u nebo. To je jednodušan osjećaj cijele Crkve.

Ako je trebalo, da Gospa umre, zar je dolikovalo, da se njezino tijelo raspane u grobu?...

Kako je Gospodin primio svoju Majku i kakvo joj je mjesto dao?... — »Non fas est alibi te esse, quam ubi est, quod a te genitum est« (Sv. Augustin).

★

20. kolovoza SV. BERNARDO

Redovnik, propovjednik križarskih vojna, štovatelj Gospin.

Možda će još korisnije biti za te, ako pogledaš sv. Bernarda kao savjetnika svoga učenika, koji je kasnije postao Papom. Za nj je napisao »De Consideratione«, da ga osokoli, te usred svojih poslova ostane uvijek čovjek molitve. »Ostanite na čelu Crkve, ali ne zato, da vladate, već da služite,« pisao je Eugenu IV.

I ti moraš služiti svojoj župi, a ne smiješ ići za tim, da tebi tvoja župa služi. Nije župa za to, da se obogatiš, da ponarasteš u časti...

Kako je poučan ovaj savjet Svečev: »Ljubav prema siromasima preča je od nakita i uresa, pa bili ti nakiti i uresi upotrijebljeni i u vjerske svrhe. O taštino nad taštinama! O ludosti, koja nadvisuješ taštinu! Crkva je sva u sjaju, ako se gleda na njezine zidove, ali ako se gleda na njezine siromahe, sve joj manjka. U zlato oblači svoje kamenje, a djeca su joj gola. Novcem siromaha pripravlja veselje pogledima bogataša. Znatiželjnici nalaze ono, čime će zadovoljiti svoje strasti, a bijednici nemaju ni onoga, što im je potrebno za život.«

Nije Bernardo bio neprijatelj kulture, nije on prezirao umjetnosti, znao je, što se dolikuje za stan Božji. Ali njemu se činilo, da je to sve pretjerano...

Primjeni to na se, ali razborito...

Svetac osuđuje i sektarstvo. U porajnskoj pokrajini ustaje na obranu Židova proti tamošnjem stanovništvu: »Pođite na Sion, branite grob Gospodina svoga, a ne dirajte sinova Izraelovih, jer su krvna rodbina Mesijina.«

★

8. rujna
MALA GOSPA

Ova se svetkovina slavi u Crkvi već 12 vjekova. Njezin je početak nesiguran. Jedni navađaju, kako je neki pustinjak svake godine 8. rujna slušao nebeski pjev. Molio je, da odgonetne tajnu. Odgovoreno mu je, da je rođendan Gospin, koji se eto u nebu slavi, pa bi dolikovalo, da se i zemlja povede za nebom u proslavi toga dana. I čovjek je Božji pošao sv. Ocu, koji je onda uveo tu svetkovinu. Benedikt XIV. iznosi ove potankosti, ali ih ne preuzima na se.

Nije od velike važnosti, da se znade, kako je došlo do ove svetkovine. Sada nam nije stalo toliko do izobrazbe, koliko do kontemplacije. Stoga otvori oči, pogledaj ovo Dijete u kolijevci, pogledaj malu Gospu, koja će roditi Spasitelja...

»Ona će ti satrti glavu,« rečeno je sotoni u času našega pada. Evo One, koja će uništiti neprijatelja roda ljudskoga. Tko? Zar ovo maleno Čedo? Zar da je ona dorasla ovom strašnom neprijatelju? Jest!

Od Eve do Marije dići će se mnogo osoba, za koje će se misliti, da bi mogle spasiti čovječanstvo. Ali ne će. Treba čekati sve do ove kolijevke. Samo u njoj naći ćemo Pobjednicu sotone.

»Po ženi je došao grijeh,« veli sv. Augustin. »Prirodne se sile pokreću. Eto općeg potopa, koji će uništiti čovjeka, ali ne može izbrisati grijeha čovjekova. Izak, koji se rađa od neplodnice, a ne od djevice, nosi sliku križa. Pa i da je bio uništen, njegova žrtva ne bi mogla izbrisati zločina ljudskog. Mojsije izbavlja puk svoj iz ropstva, ali ga ne oslobađa od istočnog grijeha. Šta da se čini? Ad feminam causa revertitur. U ovoj stvari valja se obratiti na ženu. Početak je uništen početkom, početak grijeha početkom Kristovim...«

★

2. listopada
ANĐELI ČUVARI

Jednoga dana, tako pripovijeda neka starica, došao je k nama sv. Andrija Fournet, upravo kad sam mela. Nakon pozdrava upitao me je: »A na što vi, kćerko, mislite, kad radite?« — »Ne mislim ni na što, velečasni.« — »Ne činite pravo«, odvratio je. »Treba na Boga misliti, treba Bogu govoriti: Očisti Gospo-

dine, srce moje od svakoga grijeha, kao što ja čistim ovu sobu. A kad palite vatru recite: Užezi u srcu mome, Gospodine, plamen ljubavi svoje. Penjući se uza stube pomislite na Kalvariju ili na nebo te recite: Udijeli mi, Bože, milost, da se popnem na nebo, kao što se penjem uz ove stube.«

Zatim je dodao: »S kime ste bili, kad sam ovamo došao?« — »Bila sam sama.« — »Niste, kćerko, već ste bili sa svojim Anđelom Čuvarom. Ne zaboravite na njegovu prisutnost i zahvalite mu se često na njegovoj zaštiti...«

Suárez svodi službe svetih Anđela Čuvara prema nama na šest njih:

1. Uklanjaju pogibelji, koje prijete našem tijelu i našoj duši. 2. Potiču nas, da činimo dobro, a izbjegavamo zlo. 3. Slabe silu sotoninu, umanjuju njegove napasti, priječe zle misli, što nam dolaze od njega, ne daju nam, da dođemo u grješne prigode, do kojih bi nas sotona htio dovesti. 4. Anđeli prikazuju naše molitve Bogu. 5. Mole se za nas. 6. Popravljaju nas, kazne nas, kad je kazna za nas spasonosna.

Brevijar navađa riječi sv. Bernarda, koje nas potiču, da štujemo svoga Anđela Čuvara: »Reverentiam pro praesentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro custodia.«

★

3. listopada SVETA MALA TEREZIJA

Uzor kreposti, koja se zove jednostavnost.

Ponizna duša svraća pozornost na samu sebe, da se ocijeni prema svojoj pravoj vrijednosti.

Jednostavnost krije u sebi nešto čišće, nešto savršenije. Ona ne pazi na samu sebe, već u radu ide ravnim putem, ne gleda ni na dostojnost ni na nedostojnost. Ona ide, jer je hodanje za čovjeka nešto prirodno. Ona govori, jer je i govor, i to ovakav način govora, nešto prirodno. Jednostavna je duša srčana, a da ni sama ne zna, da je takva. Ne straši se nikakve veličine (Terezija kod Pape Leona XIII., Terezija govori s Bogom s potpunom predanošću). Ne zaboravlja ona ipak ni dužnog poštovanja. Ona ne će u svojoj smjelosti poći do onoga, što se ne dolikuje, već sama od sebe bira uvijek svoje pravo mjesto. A svako je mjesto njezino. Ničija blizina ne može je prestrašiti. Tamo, kamo bi poniznost pošla samo laganim korakom tražeći najprije s velikom opreznošću dopuštenje, jednostavnost bezazleno stupa. I ove njezine bezazlenosti ne može nitko odbiti.

Duh jednostavnosti jest duh djeteta. Mirno, bez čuđenja govori s veličinama zemaljskim, prima povjerenja nebeska.

U čemu se sastojala tajna jednostavnosti Male Terezije? — U tome, što ni u čemu nije računala sa samom sobom. Govorila je: »Ja nisam nikakva svetica. Nikad nisam učinila ništa od onoga, što sveci čine. Ja sam posve malena duša, koju je Bog prepunio milostima svojim. Od svoje treće godine nisam ništa Bogu odbila.« A ti?...

★

4. listopada SV. FRANJO ASIŠKI

»Najveći preokret, što ga je vidio svijet — osim preokreta na Kalvariji — bio je preokret, što ga je izveo Asiski Siromah« (Rénan).

Mnogo je pouke sadržano u životu sv. Franje. Ali jedna nadvisuje sve druge: pouka, koja se može nazvati samo Franjinom poukom: Franjo je u prvom redu P o v e r e l l o, najveći štovatelj gospođe Siromaštine.

Već od nekog vremena počeo je ovaj Asižanin gubiti osjećaj za zemaljštinu. Jednoga dana čuo je kod sv. Mise riječi, koje su i nama dobro poznate, ali ne svraćamo na njih pažnje: »Ne posjedujte ni zlata ni srebra ni kese ni odijela ni obuće ni štapa.« I Franjo je odmah bacio kesu, u koju je stavljao milostinju, što ju je kupio. Bacio je i štap. Izuo je i obuću. Zbacio je sa sebe ogrtač. I kroz čitav život bit će potpuni, radikalni siromah. Kakvog li primjera!

Ne traži se od tebe, da i ti budeš stvarno ovako siromašan. No da li si barem s r c e m s i r o m a h? Prianja li ti srce uz ovu zemaljštinu? Možda ćeš morati nešto učiniti, da u nekoj mjeri budeš i stvarno siromašan...

K r j e p o s t s i r o m a š t v a jest krjepost, koju evanđelje najviše ističe, krjepost, koja se prije svih krjeposti može nazvati e v a n đ e o s k o m; krjepost, koju Crkva stavlja na prvo mjesto kod redovničkih zavjeta; krjepost, koju svijet nikako ne poznaje, ali koja krije u sebi možda najjaču moć, koja ljude obraća.

Svećenik, koji se lijepo smjestio u svojoj kući, teško će privući sebi mase. I samim bogatašima drago je, kad vide s i r o m a š n a s v e ć e n i k a. Ili ako je bogat, neka barem ž i v i k a o s i r o m a h...

★

5. listopada
RELIKVIJE

Prije nekog vremena donijele su novine u USA ovu obavijest: Uprava pošte izvješćuje, da će se odsada radi pokušaja uz vrlo sniženu cijenu moći slati pepeo, koji je preostao nakon spaljivanja mrtvaca. Na pošiljku neka se samo napiše: »U z o r a k b e z v r i j e d n o s t i«. Tako će uz vrlo malo troška moći svatko imati kod sebe uspomenu dragog pokojnika ili drage pokojnice.

Istina je: nešto malo pepela nije drugo već uzorak bez vrijednosti. Ali Crkva se opire spaljivanju mrtvaca. S dva razloga. Ponajprije: Tijelo je bilo s t a n n e u m r l e d u š e. Stoga se ne smiju upotrebljavati nasilna sredstva, da se ovaj stan razruši. Onda: Ovo je tijelo bilo možda tijelo jednog sveca ili jedne svetice. U tom slučaju Crkva će iskazivati posebno štovanje ovakvom tijelu.

Ništavilo. Veličina.

N i š t a v i l o je ovaj prah, koji će se opet u prah pretvoriti.

V e l i č i n a: Ovo mrtvo tijelo određeno je kao i duša, da uđe u vječno slavlje, a možda će ga i na zemlji već častiti kao relikvije.

P r e z i r i tijelo svoje... P o š t u j tijelo svoje...

★

15. listopada
Sv. TEREZIJA AVILSKA

Nekoliko načela svetičinih:

Za molitvu nisu potrebne sile tjelesne, nego je potrebno mnogo p o ž r t v o v n e l j u b a v i i n a v i k e.

Za molitvu je od koristi, da se duša navikne na s a m o ć u.

Dosta je samo jedan p o g l e d n a I s u s a, da se duša sabere.

Događa se, da radi mnogih knjiga, koje čitamo, gubimo pobožnost, koja nam je od velike potrebe.

Dok je dobri Isus išao ovim svijetom, liječio je bolesnike samim doticajem svoga odijela. Zar možemo onda sumnjati, ako vjerujemo, da će Gospodin praviti čudesa, kad je u nama? Da će nam dati ono, što ga molimo, kad je kod nas?

Nema veće štete, nema veće nesreće od ove, kad netko odviše cijeni ono, što ništa ne vrijedi.

Vrlo je zanimljivo promatrati, koliko vremena troše svjetovne osobe uludo.

Tko se ne bi okoristio svakim časom, kad bi pomišljao, da je svaki čas, čas zadnji?

Poniznost se ne sastoji u tome, da se ne primi milost, koju Kralj daje, već da mislimo, kad je primamo, koliko nas ona nadvisuje, i da se toj milosti radujemo.

Tisuću života ne bi bilo dosta, da shvatimo, kako bismo se morali prema Gospodinu vladati.

Ah Bože, koliko je duša već sotona upropastio pitanjem: A šta će ljudi reći?

★

17. listopada
Sv. MARGARETA MARIJA ALACOQUE

U svojoj četvrtoj godini Margareta je već osjećala, da će uvijek birati ono, što se Bogu više sviđa.

Kasnije uza sve borbe, uza sav otpor sa strane obitelji stupa u samostan Pohoda. Tu se pokazala velikodušnom odmah na početku redovničkog života. U toj velikodušnosti nije nikada popustila. Tu i tamo izvršit će ovaj ili onaj herojski čin. Tako je kao bolničarka, da svlada onaj otpor, što ga je ćutjela, popila vodu, u kojoj se oprala rana. Možda još teže od ovakvih čina: ustrajna revnost i pažljivost.

Onda se najedamput pokazuje Isus. Pokazat će joj se još mnogo puta, povjerit će joj mnogo toga, zahtijevat će od nje mnogo.

A ona će najprije kolebati. Pritiče u pomoć o. de la Colombière. Svetičina vjera i pouzdanje slave slavlje. Pobožnost Srca Isusova prekrasno uspijeva njezinim nastojanjem.

Netko je rekao: »Onaj, koji je samo jedamput pogledao u oči Isusove, nikada ne može zaboraviti toga pogleda.«

Da li si ti pogledao Isusu u oči? Ne radi se tu o nadprirodnim pojavama. Da li si u molitvi pažljivo upravio svoj pogled na Isusa?

Šta je s tvojom vjernošću? Vjernost ne zaslužuje vanrednih milosti, .viđenja. Ovdje se niti ne radi o tome. Pitanje je, da li temeljito iskupljuješ milosti, kojih Bog ne će nikada uskratiti revnom svećeniku?

Svetice, koja si se toliko približila Srcu Isusovom, izmoli za me duh molitve i plameni osjećaj vjernosti.

★

1. studenoga
SVI SVETI

»Čini mi se, da je u nekom pogledu svetkovina Sviju Svetih veća nego Uskrs ili Uzašašće. Po ovom otajstvu Gospodin naš dolazi do svoje savršenosti, budući da je Gospodin kao glava savršen i potpun samo onda, kad je ujedinjen sa svim svojim udovima, a to su sveci« (Olier).

Kroz 11 mjeseci, od početka Adventa pa do danas, Crkva je slavila Isusa, božansku Glavu. Mjesec studeni, zadnji u liturgijskoj godini, odre-

đen je za slavlje udova Kristovih, i to onih, koji su već u nebu, kao i onih, koji se nalaze u mjestu čišćenja ili se još bore na ovoj zemlji (svetkovina posvećenja crkve).

Olier ima pravo. Veća je svetkovina, kad se slavi i Glava i udovi zajedno, nego kad se slavi sama Glava.

Nastoj, da privikneš svoje vjernike kao i samoga sebe na ovu veliku i lijepu misao: Isus je jedan, ali i sastavljen. Sastavljeni Isus obuhvaća Sina Marijina i Sina Očeva te sve nas, svoje svete udove.

Vjernici štuju fizičko tijelo Isusovo. Mnogo manje štuju mističko tijelo Kristovo. Mjesec je studeni vrijeme, kad to valja naglašivati.

»Božja je osnova,« piše sv. Ćiril Aleksandrijski, »da smo sjedinjeni s Bogom i među sobom. Mi s Bogom i mi međusobno odsada smo jedno.«

★

9. studenoga
POSVEĆENJE CRKVE

Kad je David primio od Gospodina zapovijed, da mu sagradi stan: »Numquid aedificabis mihi domum ad habitandum?« (2. Kralj. 7, 5), šta je učinio? Smatrao je svojom dužnošću, da skupi gomile zlata, srebra i mjedi. Sve je to stajalo do 2.400 milijuna talira. Izrael se čudio, a možda je i mrmljao. A kralj je odgovarao: »Kad bi i cijeli hram bio iz suhoga zlata, ne bi bio toliko bogat, koliko bi to morao biti. Jer ne dižemo ga u čast kakvu smrtniku, već svemogućem Veličanstvu Božjem. Ego in paupertate mea praeparavi impensas domus Domini, auri talenta centum millia, et argenti mille millia talenta, aeris vero et ferri non est pondus. Ali sve ovo nije dosta za djelo, što ga namjeravam

izvesti. Grande opus est, neque homini praeparatur habitatio, sed Deo« (2. Par. 22, 14).

Ovaj materijalni hram nije drugo već slika.

Pa što ova slika predočuje? — Svi smo mi živo kamenje ogromne zgrade. Ta zgrada jest mistično tijelo Isusovo. Na vrhu te zgrade nalazi se glavni živi kamen — Isus — božanski ugaoni kamen.

»Približite se njemu, živom kamenu... koga je Bog izabrao i koji je dragocjen u očima njegovim. Pa i vi sami kao živo kamenje uđite u sastav zgrade, da se tako digne duhovni hram... Jer je rečeno: »Evo stavljam na Sionu ugaoni kamen... i onaj, koji se uzda u nj, ne će se postidjeti...« — »Vi ste rod izabrani, sveti narod.«

Za posvete misli na dvovrsni hram:

Na hram, što ga sačinjava Isus zajedno sa svim vjernicima, koji su u milosti;

Na svoju dušu, koja je također hram, u kojem stanuje Bog, ako si u milosti...

★

24. studenoga
SV. IVAN OD KRIŽA

»Da se samo za čas zamisle ljudi, koji se preopterećuju poslom misleći, da će svojim propovijedanjem i drugim vanjskim činima preokrenuti svijet, bez poteškoće bi se uvjerili, da bi mnogo korisnije bilo za Crkvu i mnogo ugodnije Gospodinu — ne govoreći o dobrom primjeru, što bi ga dali ljudima — kad bi polovinu svoga vremena posvetili molitvi. Ovako bi jednim samo poslom i na lakši način učinili mnogo više dobra, nego što ga čine s tisuću drugih poslova, u koje ulažu svoj život. Molitva bi im zaslužila milost i dala one duhovne snage, koja im je potrebna, da dođu do ovakovih plodova. Bez molitve sve nije drugo već ma-

lo buke. To je čekić, koji udara o nakovanj te ne proizvodi drugo već zveku. Čini se nešto više nego ništa ili pače zlo« (Sv. Ivan od Križa).

»Što možeš još željeti ili tražiti izvan sebe, dušo moja, kad u samoj sebi imaš svoje blago, svoju radost, svoju sitost, svoj pokoj, svoje kraljevstvo, to jest svoga Ljubljenoga, na koga smjeraju sve tvoje želje, sva tvoja traženja? Veseli se i kliči s njime od radosti u nutarnjoj sabranosti, kad je On tako blizu tebi. Tu Ga ljubi, tu Ga želi, ne idi izvan sebe, da Ga tražiš, jer bi se na taj način uzalud rastresala, uzalud umarala, a ne bi ga posjedovala ni s više sigurnosti, ni s više brzine, ni s više srdačnosti.

Budi stoga srčana, lijepa dušo! Sada posjeduješ Isusa. Ljubljeni, za kojim težiš, krije se u tvom srcu. Samo nastoj, da i ti stanuješ s Njime dobro sakrivena. Tu ćeš Ga grliti s izljevima ljubavi« (Sv. Ivan od Križa).

A. M. D. G.

STVARNO KAZALO

Bog u nama: vidi Milost
Braća svećenici (odnošaj): 314
Brevijar: 140, 287, 326

Crkva: 380, 381

Čistilište: 378
Čistoća: 196, 197, 351
Čistoća srca: 356

Djeca: (apostolat, pouka, zvanja): 144, 187, 188, 360
Dobrota: 181, 182, 184
Duh Sveti: 214, 217, 218, 219, 220, 221

Đavao: 137

Evanđelje: 264, 265

Ispit savjesti: 84
Isus Krist: 35, 38, 47, 48, 87, 115, 123, 155, 204, 236, 262, 270, 271, 272, 369

Kajanje: 327, 377
Krst: 17, 103, 107, 109, 111, 112, 114, 212

Liturgija: 325, 329
Ljubav: 76, 293, 353, 354, 355, 357, 383
Ljubav prema svima: 208, 290, 294, 295, 305

Malodušnost: 64, 266, 298
Marija Djevica: 19, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 55, 65, 90, 156, 161, 311, 362, 394, 403, 406, 414
Milost (uzdignuće, stanje, Bog u nama): 12, 16, 17, 22, 23, 29, 33, 35, 104, 105, 107, 109, 111, 209, 210, 211, 213, 214, 218
Mir: 167
Misa: 228, 229, 231, 232, 233, 234, 235, 237, 239
Mlakost duhovna: 364
Molitva (razmatranje): 21, 70, 127, 129, 140, 153, 154, 212, 243, 253, 255, 280, 287, 331, 332, 333
Muka Isusova: 151, 160, 161, 163, 164

Nasljeduj Krista (knjiga): 288
Nebo: 205, 226

Obitelj (odnos): 313
Odgovornost: 83, 134
Odricanje: 34, 41, 102, 119, 160
Općinstvo svetih: 24, 26, 27, 103, 114, 130, 166, 174, 175, 176
Otac nebeski: 122, 177, 261, 277
Otrgnuće posvemašnje: 63, 86, 91, 124, 134, 320, 321, 322, 324, 347

Pakao: 143, 386
Pobožanstvenje naše: vidi Milost
Pobuda duhovna drugih (uzor): 83, 228
Poniznost: 71, 73, 93, 95, 96, 135, 139, 169, 291, 297, 306, 307, 310, 346, 358

Posvećenje sebe: 40, 53, 54, 55, 59, 78, 82, 89, 93, 98, 132, 133, 152, 157, 174, 175, 176, 186, 242, 244, 267, 296, 303, 304, 336, 340, 341, 342, 365, 366, 376, 383, 390
Pouzdanje: 100, 127, 203, 238, 344, 370, 379, 389
Predanje samoga sebe: 30, 390
Presv. Sakramenat: 227, 241
Propovijed: 279, 280, 282
Providnost: 101

Rad (potreba): 256, 257, 258, 259
Radost: 22, 27, 227, 304
Revnost: 56, 57, 60, 61, 62, 76, 77, 110, 125, 128, 139, 141, 147, 148, 149, 152, 171, 179, 181, 201, 207, 245, 246, 248, 250, 251, 252, 276, 289, 301, 302, 317, 318, 348

Sabranost (vidi Molitva, Šutnja): 29, 126, 129, 154, 159, 217, 219, 242, 255, 287, 329, 330, 334, 337, 338
Skrupuli: 299
Smrt: 74, 113, 120, 121, 166, 371, 372, 373, 374, 375
Studij (potreba): 260, 261, 263, 273, 274, 275
Svećeništvo (uzvišenost): 68, 80, 81, 83, 97, 98, 115, 163, 167, 170, 308, 309
Svijet: 28

Štampa: 247
Šutnja (sabranost): 29, 286

Trijeznost života: 84, 361, 363
Trojstvo presv. (vidi Milost): 218, 223

Učlanjenje u tajanstvenog Isusa: vidi Općinstvo svetih
Udruženja svećenička: 367, 368
Utjeha duhovna: 339

Veličanstvo Božje: 222, 224 242
Velikodušnost: 60, 66, 67, 134, 142, 152, 163, 384, 389
Vjera: 69
Vodstvo duhovno: 189, 191, 192, 194, 196, 349

Zahvalnost: 312

SADRŽAJ

Predgovor 5
Praktične upute 8

OD ADVENTA DO PEDESETNICE

1. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja Vrijeme je, da ustanemo 11
Ponedjeljak Advenat 12
Utorak Dođi Kraljevstvo Tvoje 13
Srijeda Kad bi znao! 14
Četvrtak Žive jaslice 15
Petak »Evo dolazim!« 16
Subota Sv. Ambrozije krsti Augustina . . 17

2. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja Korjen Jesejev 19
Ponedjeljak Smisao Adventa 20
Utorak Conversatio in coelis 21
Srijeda Nikada sam 22
Četvrtak Medius vestrum 23
Petak Christus facti sumus 24
Subota Naše jedinstvo s Isusom 26

3. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja Gaudete... in Christo Jesu . . . 27
Ponedjeljak Svijet 28
Utorak In deserto 29
Srijeda Ecce ancilla! 30
Četvrtak Gospino iščekivanje 32
Petak Unde hoc mihi? 33
Subota Parate viam Domini 34

4. NEDJELJA ADVENTA

Nedjelja	Vocabitur Emmanuel	35
Ponedjeljak	Porta coeli	36
Badnjak	Gospa kod jaslica	37
25. prosinca	Božić	38
26. prosinca	Transeamus et videamus	39
27. prosinca	»... Quem diligebat«	40
28. prosinca	Formam servi	41

NEDJELJA U BOŽIĆ. OSMINI

Nedjelja	Mirantes	42
30. prosinca	Konac godine	43
31. prosinca	Večer moga života	44
Obrezanje	Apparuit	45
2. siječnja	Ime Isusovo	47
3. siječnja	Datus est nobis	48
4. siječnja	Dominus vobiscum	49

BOGOJAVLJENJE

5. siječnja	Vidimus, venimus	51
6. siječnja	Bogojavljenje	52
7. siječnja	Slijedi zvijezdu!	53
8. siječnja	Zlato, tamjan, mirha	54
9. siječnja	Dijete i njegova majka	55
10. siječnja	Katolicizam	56
11. siječnja	Dobri Samaritanac	57

1. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja	Sv. Obitelj	58
Osmina	Erat in desertis	59
Utorak	Misijski apostolat	60
Srijeda	»Gospodar onoga, što je nemoguće«	61
Četvrtak	100 milja	62
Petak	Segregatus in Evangelium	63
Subota	Žalost svijeta	64

2. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja	Deficiente vino	65
Ponedjeljak	Mehanizirana pobožnost	66

Utorak	Cilj moga života	67
Srijeda	Bog me je ljubio	68
Četvrtak	Invisibilem tamquam videns	69
Petak	Stvari, koje se ne vide	70
Subota	Sedebitis judicantes	71

3. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja	Non sum dignus	73
Ponedjeljak	Sutra	74
Utorak	Sašao s puta	75
Srijeda	U službi sviju	76
Četvrtak	Ljubav prema grješnicima	77
Petak	Relativna savršenost	78
Subota	Igra	79

4. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja	Plenitudo legis	80
Ponedjeljak	Potpuno predanje	81
Utorak	Valja da počnem od sebe	82
Srijeda	Sablazan malenih	83
Četvrtak	Razmišljao sam o putevima svojim	84
Petak	Težina zemlje	86
Subota	Vos dixi amicos	87

5. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja	Hymnis et canticis	88
Ponedjeljak	Staleška savršenost	89
Utorak	Mater admirabilis	90
Srijeda	Namještaj	91
Četvrtak	Pozelenjeli talar	92
Petak	Introibo	93
Subota	Kad bi sve kamenje	93

6. NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

Nedjelja	Scientes electionem vestram	95
Ponedjeljak	Homo Dei	96
Utorak	Anđeo i svećenik	97
Srijeda	Uzor	98

Četvrtak Adhaerere Deo 98
Petak Samo malo 100
Subota Providnost 101

SEDAMDESETNICA

Nedjelja Moje tijelo 102
Ponedjeljak Liturgički pregled 103
Utorak Nepoznato blago (I.) 104
Srijeda Nepoznato blago (II.) 105
Četvrtak Objava nadnaravnoga života . . . 107
Petak Na krsnom zdencu 108
Subota Čudesa svetog krštenja (I.) 109

ŠEZDESETNICA

Nedjelja Sijač 110
Ponedjeljak Čudesa svetog krštenja (II.) . . . 111
Utorak Krst - sakramenat smrti 112
Srijeda Vi ste mrtvi 113
Četvrtak Život smrti 114
Petak Mihi vivere Christus 115
Subota Sensus Christi 115

OD PEDESETNICE DO DUHOVA

PEDESETNICA

Nedjelja Ut videam 117
Ponedjeljak Svagdanji križevi 118
Utorak Moja korizma 119
Srijeda Memento homo 120
Četvrtak Morieris tu 121
Petak Filii Patris 122
Subota Phantasma est 123

ČISTA NEDJELJA

Nedjelja Tamquam nil habentes 124
Ponedjeljak Visitat Pastor gregem 125

Utorak Domus orationis 126
Srijeda Sinaj 127
Četvrtak Magna fides 127
Petak Hominem non habeo 128
Subota Sine intermissione 129

PAČISTA NEDJELJA

Nedjelja Odsjev Isusov 130
Ponedjeljak Vide desolationem 132
Utorak Dicunt non faciunt 133
Srijeda Dic, ut sedeant 134
Četvrtak Scrutans cor 134
Petak Josip i braća zavidnici 135
Subota Dissipavit substantiam 136

BEZIMENA NEDJELJA

Nedjelja Ejiciens daemonium 137
Ponedjeljak Cura teipsum 138
Utorak Quaecumque alligaveritis 139
Srijeda Labiis me honorant 140
Četvrtak Evangelizare! 141
Petak Date nobis 142
Subota Amplius noli peccare 143

SREDOPOSNA NEDJELJA

Nedjelja Umnoženje kruha 144
Ponedjeljak Ejecit de templo 145
Utorak Multiplicabo semen 146
Srijeda Cor novum 147
Četvrtak Naim 148
Petak Vivit filius 149
Subota Secundum carnem judicatis 150

GLUHA NEDJELJA

Nedjelja Križ s velom 151
Ponedjeljak Kršćanstvo »do prsa« 152
Utorak Expecta Dominum 153
Srijeda Dominus Deus vester 154

Četvrtak Dilexit multum 155
Petak Gospa na Kalvariji 156
Subota Si exaltatus 157

CVJETNA NEDJELJA

Nedjelja Venit tibi mansuetus 158
Ponedjeljak Corpus dedi percutientibus 159
Utorak Immolatus est Christus 160
Srijeda Gospa za muke 161
Četvrtak Svećenički blagdan 163
Petak Križ 163
Subota Consepulti cum Christo 164

U S K R S

Nedjelja Gospodar smrti 166
Ponedjeljak Čovjek žrtve 167
Utorak Čuvar mira 167
Srijeda Suradnja 169
Četvrtak Ne diraj me 170
Petak Idite i naučavajte! 171
Subota Magdalena 172

BIJELA NEDJELJA

Nedjelja Bjelina duše 173
Ponedjeljak Kao Isus 174
Utorak Drugi Krist (I.) 174
Srijeda Drugi Krist (II.) 175
Četvrtak Drugi Krist (III.) 176
Petak Živi Bog 177
Subota Zgrada savršenosti 178

2. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja Kao Isus... Bonus Pastor 179
Ponedjeljak Oves meas 180
Utorak Dobrota 181
Srijeda Dobrota Božja 182
Četvrtak Hijerarhija u revnosti 183

Petak Ti i vrijeme, u kojem živiš (I.) . . 184
Subota Ti i vrijeme, u kojem živiš (II.) . . 185

3. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja Bez ljage 186
Ponedjeljak Apostolat među djecom 187
Utorak Pouka malenih 188
Srijeda Vodstvo (I.) 189
Četvrtak Vodstvo (II.) 191
Petak Duhovni vođa (I.) 192
Subota Duhovni vođa (II.) 194

4. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja Tardus ad loquendum 195
Ponedjeljak Duhovno vodstvo ženskih 196
Utorak Kuća od stakla 196
Srijeda Pazi na svoj dobar glas 197
Četvrtak Sve za Boga 198
Petak Skrivena patnja 199
Subota Apostolat žrtve 200

5. NEDJELJA PO USKRSU

Nedjelja Factores verbi 201
Ponedjeljak Refrenans linguam 202
Utorak Petite...! 203
Srijeda Pati... gloriam 204
Četvrtak Uzašašće 205
Petak Nebo 205
Subota U vrijeme divova 207

NEDJELJA PO UZAŠAŠĆU

Nedjelja Ti i tvoji progonitelji 208
Ponedjeljak Nebo na zemlji 209
Utorak Inchoatio gloriae gratia 210
Srijeda Dva neba 211
Četvrtak Perseverantes in oratione 212
Petak Nutarnji život 213
Subota Paraclitum dabit 214

OD DUHOVA DO ADVENTA

DUHOVI

Nedjelja Testimonium reddit 217
Ponedjeljak Jussit eos baptizari 218
Utorak Accipiebant Spiritum 218
Srijeda Duh Sveti u tišini 219
Četvrtak Scientiam habet vocis 220
Petak Spiritus fortitudinis 221
Subota Božje Veličanstvo 222

PRESVETO TROJSTVO

Nedjelja Presveto Trojstvo 223
Ponedjeljak Ja sam Jehova, Bog tvoj 224
Utorak In coelis 226
Srijeda Kršćanska radost 227
Četvrtak Tijelovo 227
Petak Quod tractatis 228
Subota Ovo činite Meni na uspomenu . . . 229

2. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Moja Misa 231
Ponedjeljak Sacerdos suae victimae 232
Utorak Svećenik žrtva svoje Mise 233
Srijeda Priprava za sv. Misu 234
Četvrtak Moja Misa 235
Petak Presveto Srce Isusovo 236
Subota Sveta Misa 237

3. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Nonaginta novem 238
Ponedjeljak Poslije sv. Mise 239
Utorak Posjeti Presvetog Sakramenta . . . 241
Srijeda Moje ponašanje u crkvi 242
Četvrtak Uzorna vjera 242
Petak Tristis est anima mea 243
Subota Vjere nestaje 244

4. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Ratnička Crkva 245
Ponedjeljak Tromost 246
Utorak Apostolat štampe 247
Srijeda Jaka revnost 248
Četvrtak Razborita revnost 250
Petak Prosvijetljena revnost 251
Subota Gipka revnost 252

5. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Bonus odor 253
Ponedjeljak Deus in adjutorium 255
Utorak Besposličenje 256
Srijeda U samoći 257
Četvrtak Metoda u radu 258
Petak Nekoliko savjeta 259
Subota Ozbiljno bogoslovlje 260

6. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Dobrota Božja 261
Ponedjeljak Isus središte svega 262
Utorak Evanđelje 263
Srijeda Savremenost Evanđelja (I.) 264
Četvrtak Savremenost Evanđelja (II.) . . . 265
Petak Uvijek svjež 266
Subota Ljubav za ljubav 267

7. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Vestimentis ovium 269
Ponedjeljak Isus — moj Gospodar 270
Utorak Isus traži previše 271
Srijeda Dobar je Isus 272
Četvrtak Sveto Pismo 273
Petak Proučavanje Sv. Pisma 274
Subota Kako valja proučavati Sv. Pismo . . 275

8. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Nevjerni upravitelj 276
Ponedjeljak Štovanje Oca 277

Utorak Repleti sunt Spiritu Sancto 278
Srijeda Moja propovijed 279
Četvrtak Propovijed i molitva 280
Petak Kako se govori o Isusu 281
Subota Ljubav, preduvjet propovijedi . . . 282

9. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Lacrymatus est 283
Ponedjeljak Isus zaplaka 284
Utorak Vrijednost šutnje 286
Srijeda Requiescite! 287
Četvrtak »Nasljeduj Krista« 288
Petak Stijenjak, što tinja 289
Subota Razumijevanje drugih 290

10. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Pharisaeus stans 291
Ponedjeljak Ljubav bez ljubavi 293
Utorak Kukolj i pšenica 294
Srijeda Protivnici 295
Četvrtak Običaj 296
Petak Moje riječi 297
Subota Quare tristis es ? . . . spera ! . . . 298

11. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Ephpheta 298
Ponedjeljak Skrupuli 299
Utorak Odgovornost (I.) 301
Srijeda Odgovornost (II.) 302
Četvrtak Briga za malenkosti 303
Petak Sjećaj se rođenja . . . ! 304
Subota Oduševljenje 304

12. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Dobri Samaritanac 305
Ponedjeljak Poniznost (I.) 306
Utorak Poniznost (II.) 307
Srijeda Svećenička moć 308

Četvrtak Svećenički »biljeg« 309
Petak Po imenu 310
Subota Gospa — moja majka 311

13. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Novem ubi sunt? 312
Ponedjeljak Tvoja rodbina 313
Utorak Ti i tvoja braća svećenici 314
Srijeda Tvoj biskup 315
Četvrtak Tvoji pomoćnici 316
Petak Revnost u radu za duše 317
Subota Ne boj se sramote ! 318

14. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Mammonae 320
Ponedjeljak Nil solliciti sitis (I.) 321
Utorak Namještaj 322
Srijeda Nil solliciti sitis (II.) 323
Četvrtak Razborita molitva 325
Petak Liturgija 325
Subota Brevijar 326

15. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Naim 327
Ponedjeljak Liturgijski duh 329
Utorak Tvoja molitva 329
Srijeda Nemo est qui recogitet corde . . . 330
Četvrtak Propuštanje molitve 331
Petak Tvoje osobno razmišljanje 332
Subota Srčanost u molitvi 333

16. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja In interiorem hominem 334
Ponedjeljak Pravi svećenik 336
Utorak U nutrini 337
Srijeda Misao na Boga 338
Četvrtak Duhovna utjeha 339
Petak Vjernost milosti 340
Subota 100.000 svjetova 341

17. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Vocatione, qua vocati estis 342
Ponedjeljak Zla vremena 343
Utorak Oganj s neba 344
Srijeda Svećenik i sadašnjica 345
Četvrtak Posveti samoga sebe radom 346
Petak Unosna služba 347
Subota Što si učinio za brata svoga? . . . 348

18. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Remittuntur peccata 349
Ponedjeljak Cura teipsum 350
Utorak Pogibelj samilosti 351
Srijeda Ljubomora 352
Četvrtak Mrzovolja 353
Petak Bez ljubavi 354
Subota Milostinja 355

19. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Svadbeno ruho 356
Ponedjeljak Ogovaranje 357
Utorak Ustupanje mjesta 358
Srijeda Za svećenička zvanja 360
Četvrtak Sveci 360
Petak Pušiš li? 361
Subota Gospa i tvoje svećeničko zvanje . . 362

20. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Gula 363
Ponedjeljak Caritatem primam reliquisti . . . 364
Utorak Svetost i dobra volja 365
Srijeda Samozataja i savršenost 366
Četvrtak Savršenost i svećenička udruženja . 367
Petak Savršenost i savjeti 368
Subota Ljubav prema Isusovoj osobi . . . 369

21. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Redde quod debes 370
Ponedjeljak Misao na smrt 371

Utorak Vive moriturus 372
Srijeda Bis mortuus 373
Četvrtak Smrt i naslovi 374
Petak Epitafij 375
Subota Pun ljubavi 376

22. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Si iniquitates 377
Ponedjeljak Svećenik i čistilište 378
Utorak Statura pusillus 379
Srijeda Sentire cum Ecclesia 380
Četvrtak Crkva 381
Petak Clamavit 382
Subota Narodne mase 383

23. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Vetus homo crucifixus 384

24. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Nedjelja Abominatio desolationis 385
Ponedjeljak Pakao 386
Utorak Zadnja Misa 388
Srijeda Pouzdanje 389
Četvrtak Potpuno predanje 390
Petak Ne ostaj u sredini 391
Subota Konac svijeta 392

NEKOLIKO SVETAČKIH BLAGDANA

3. prosinca Sv. Franjo Ksaver 393
8. prosinca Bezgrješno Začeće 394
21. prosinca Sv. Toma Apostol 394
28. prosinca Nevina dječica 395
28. siječnja Obraćenje Sv. Pavla 396
29. siječnja Sv. Franjo Saleski 398
2. veljače Sv. Šimun 399

7. ožujka	Sv. Toma Akvinac	400
19. ožujka	Sv. Josip	401
21. ožujka	Sv. Benedikt	402
25. ožujka	Navještenje	403
17. travnja	Zaštita sv. Josipa	404
30. travnja	Sv. Katarina Sienska	405
Svibanj	Gospin mjesec	406
27. svibnja	Sv. Filip Neri	407
30. svibnja	Sv. Ivana d'Arc	408
21. lipnja	Sv. Alojzije Gonzaga	409
24. lipnja	Sv. Ivan Krstitelj (I.)	410
25. lipnja	Sv. Ivan Krstitelj (II.)	411
29. lipnja	Petre, ljubiš li me?	412
30. lipnja	Sv. Pavao	413
1. srpnja	Pohod	414
2. srpnja	Magnificat	414
19. srpnja	Sv. Vinko Paulski	415
31. srpnja	Sv. Ignacije Lojola	416
2. kolovoza	Sv. Alfonzo Liguori	417
4. kolovoza	Sv. Dominik	419
9. kolovoza	Sv. Arski župnik	419
15. kolovoza	Velika Gospa	420
20. kolovoza	Sv. Bernardo	421
8. rujna	Mala Gospa	422
2. listopada	Anđeli čuvari	423
3. listopada	Sv. Mala Terezija	424
4. listopada	Sv. Franjo Asiski	425
5. listopada	Relikvije	427
15. listopada	Sv. Terezija Avilska	427
17. listopada	Sv. Margareta Marija Alacoque	428
1. studenoga	Svi Sveti	429
9. studenoga	Posvećenje Crkve	430
24. studenoga	Sv. Ivan od Križa	431

Stvarno kazalo 433

Sadržaj 435